SERIA
INSPECTORUL WALLANDER

UCIGAȘI FĂRĂ CHIP

HENNING
MANKELL

SERIA
INSPECTORUL WALLANDER

UCIGAȘI FĂRĂ CHIP

HENNING MANKELL

editura rao

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MANKELL, HENNING
Ucigași fără chip / Henning Mankell; trad.: Viorica Morogan și Dan Shafran – București: Editura RAO, 2013
ISBN 978-606-609-520-4

I. Morgan, Viorica (trad.)
II. Shafran, Dan (trad.)

821.111-31=135.1

Editura RAO
Str. Bârgăului, nr. 9-11, sector 1, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

HENNING MANKELL
Mördare utan ansikte
© Henning Mankell, 1991
Publicată prin înțelegere cu Leopard Förlag, Stockholm
și Leonhardt & Høier Literary Agency A/S, Copenhaga
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză
VIORICA MOROGAN și DAN SHAFRAN

© Editura RAO, 2013
pentru versiunea în limba română

2013

ISBN 978-606-609-520-4

Tågaborg
Göteborg
Helsingborg
Helsingør
6
E6
E47
E55
Ö
r
e
s
u
n
d
DENMARK
Tågarp
Landskrona
Höör
Stockholm,
Uppsala,
Sandviken
Hässleholm
Älmhult, Västerås
Kristianstad
E22
E22
A
Everöd Airport
Ringsjön
Degeberga
Riga, Latvia
Eslöv
S
K
Å
N
E
Myrgången
Sandskogen
E6
E22
Baltic
Sea
Lund
Copenhagen
E20
Veberöd
Sjöbo
Fågeltofta
Kivik
Staffanstorp
Malmö
Limhamn
Blentarp
Sturup Airport
A
Gladsax
Smedstorp
Simrishamn
Kastrup
Airport
Klagshamn
Svedala
E65
Svaneholm
Slimminge
Tomelilla
Lunnarp
Hammenhög
Glimmingehus
E6
E22
Skurup
Marsvinsholm
Krageholmssjön
Krageholm
Björesjö
Löderup
Skanör
Falsterbo
Trelleborg
Ystad
Ales Stenar
Kåseberga
Sandhammaren
Backåkra
0
10
20km

1

Trezindu-se, știu cu siguranță că uitase ceva. Ceva ce visase în timpul nopții. Ceva ce ar fi trebuit să-și amintească.

Încercă să-și aducă aminte. Dar somnul e asemănător unei găuri negre. Unui puț ce nu-și arată niciodată apele.

„Oricum, taurii nu i-am visat, își spuse el. Altfel, aș fi transpirat ca și cum m-aș fi luptat cu febra toată noaptea. În noaptea asta, taurii mi-au dat pace."

Zăcu nemișcat în beznă și ascultă. Respirația femeii de lângă el era atât de slabă, încât abia se auzea.

„Într-o dimineață, ea va fi moartă lângă mine, fără ca eu să-mi dau seama, reflectă el. Ori poate chiar eu. Unul din noi trebuie să moară înaintea celuilalt. Cândva, zorile vor aduce cu ele singurătatea celuilalt."

Se uită la ceasul de pe măsuța de lângă pat. Arătătoarele lucitoare arătau cinci fără un sfert.

„De ce m-oi fi trezit? se întrebă el. De obicei, dorm până la cinci și jumătate. Așa fac de mai bine de patruzeci de ani. De ce m-am trezit acum?"

Ascultă în întuneric și brusc se simți complet treaz.

Ceva era diferit. Ceva nu era așa cum ar fi trebuit să fie.

Pipăi încetișor cu mâna până ce atinse obrazul femeii. Simți cu vârful degetelor că era caldă. Deci, nu murise. Niciunul din ei nu fusese încă lăsat singur.

Ascultă din nou în întuneric.

„Calul, își spuse el. N-a nechezat. De asta m-am trezit. Iapa obișnuiește să necheze noaptea. O aud fără să mă trezesc și, în subconștient, știu că pot să dorm mai departe."

Se săltă cu atenție din patul care scârțâia. Îl aveau de patruzeci de ani. Era singura mobilă pe care o cumpăraseră când se căsătoriseră. Și, probabil, va fi singurul pat din viața lor.

Porni către fereastră pe dușumeaua de lemn și simți durerea din genunchiul stâng.

„Sunt bătrân, gândi el. Bătrân și uzat. În fiecare dimineață, când mă trezesc, rămân la fel de mirat la gândul că am deja șaptezeci de ani."

Privi afară în noaptea de iarnă. Era 7 ianuarie 1990 și, în iarna aceea, încă nu căzuse zăpada peste Skåne. Becul de deasupra ușii de la bucătărie lumina grădina, castanul rebegit și, în depărtare, câmpurile. Se uită spre curtea vecină, acolo unde locuiau Lövgrenii. Casa albă, joasă și lungă era întunecată. Grajdul, așezat în unghi drept față de casă, avea deasupra ușii negre un bec cu lumină slabă, gălbuie. Acolo, înăuntru, într-o boxă stă iapa și, de acolo, nechează ea în nopțile de neliniște.

Ascultă din nou, în întuneric.

Patul scârțâi în spatele lui.

– Ce faci? șopti nevastă-sa.

– Culcă-te, îi spuse el. Îmi dezmorțesc puțin oasele.

– Te doare ceva?

– Nu.

– Atunci culcă-te! Nu sta acolo să îngheți și să răcești.

O auzi cum se întoarce pe partea cealaltă.

„Cândva ne-am iubit, își spuse el. Dar se apără imediat de propriul gând. E un cuvânt prea frumos. A iubi. Nu e pentru unii ca noi. Un om care a fost fermier mai bine de patruzeci de ani și a stat aplecat peste pământul argilos din Skåne nu folosește cuvântul iubire atunci când vorbește despre femeia lui. În viețile noastre, dragostea a însemnat întotdeauna cu totul altceva..."

Privi casa vecină, mijindu-și ochii, încercând să pătrundă prin întunericul nopții de iarnă.

„Nechează, se rugă el. Nechează din boxa ta, ca să știu că totul e ca de obicei. Să mă pot băga sub plapumă încă puțin. Oricum, ziua unui fermier bătrân și anchilozat este suficient de lungă și lipsită de speranță."

Pe neașteptate, își dădu seama că privea fereastra de la bucătăria casei vecine. Ceva era schimbat. În toți acești ani, își aruncase din când în când privirea la ferestrele vecinilor. Însă acum, dintr-odată, ceva îi păru schimbat. Sau poate îl înșela întunericul? Închise ochii și numără până la douăzeci, pentru a-și odihni privirea. Apoi privi din nou fereastra și, acum, avu certitudinea că era deschisă. O fereastră care întotdeauna fusese închisă în timpul nopții era dintr-odată deschisă. Și iapa care nu nechezase...

Iapa nu nechezase, pentru că bătrânul Lövgren nu-și făcuse plimbarea lui obișnuită de noapte până la grajd, atunci când prostata își anunța prezența și-l scotea din patul cald...

„E numai o închipuire, încercă el să se autolinistească. Ochii mei s-au încețoșat. Totul este ca de obicei. Ce s-ar putea, de fapt, întâmpla aici? În cătunul Lunnarp, imediat

la nord de lacul Kadesjö, pe drumul către frumosul lac Krageholmssjö, în inima ținutului Skåne? Aici nu se întâmplă niciodată nimic. Timpul stă pe loc în acest sătuc în care viața curge ca un pârâiaș lipsit de energie și vigoare. Aici locuiesc numai câțiva fermieri bătrâni, care și-au arendat pământurile altora. Aici stăm noi și așteptăm evenimentul acela, care nu poate fi evitat."

Privi din nou fereastra și se gândi că nici Maria și nici Johannes Lövgren n-ar fi uitat s-o închidă. Odată cu vârsta se strecoară pe furiș frica, apar din ce în ce mai multe lacăte, și nimeni nu uită să închidă fereastra la căderea nopții. A îmbătrâni înseamnă a deveni fricos. Frica aceea provocată de spaimele copilăriei revine atunci când omul îmbătrânește.

„Aș putea să mă îmbrac și să mă duc până afară, își spuse el. Orbecăind prin grădină, cu vântul înghețat în față, să mă duc până la gardul care desparte gospodăriile noastre. Acolo m-aș putea convinge că văd ceva care nu există."

Dar se hotărî să nu se ducă. În curând, Johannes se va ridica din pat ca să pună de cafea. Mai întâi va aprinde lumina la closet, apoi lampa la bucătărie. Și totul va intra în normal...

Stătea la fereastră și simțea cum îngheață. Frigul bătrâneții care te cuprinde tiptil, chiar și în camera cea mai călduroasă. Se gândi la Maria și Johannes.

„Și cu ei am avut un fel de căsnicie, își spuse el. Ca între vecini și fermieri. Ne-am ajutat, am împărțit necazurile și anii grei. Dar am împărțit și ce este bun în viață. Împreună am sărbătorit Sânzienele și am mâncat prânzul de Crăciun. Copiii noștri au alergat între cele două curți ca și cum ele ar fi aparținut amândurora. Iar acum, împărțim bătrânețea cea lungă și neputincioasă..."

Fără să știe de ce, deschise ușurel fereastra, ca să n-o trezească pe Hanna. Ținu puternic de cârligul ei, ca nu cumva vijelia de iarnă să i-o smulgă din mâini. Însă afară era un calm total și își aduse aminte că la buletinul meteo de la radio nu pomeniseră nimic despre vreo furtună care s-ar apropia de câmpiile skåneze.

Cerul era înstelat și era foarte frig. Tocmai se pregătea să închidă fereastra, când i se păru că aude ceva. Ascultă cu urechea stângă întoarsă spre afară. Urechea cea bună, spre deosebire de dreapta, care-i fusese distrusă în timpul petrecut în huruitul tractoarelor.

„O pasăre, își spuse el. O pasăre de noapte care țipă."

Apoi i se făcu frică. Îl cuprinse spaima venită de nu se știe unde.

„Parcă ar fi un om care strigă. Sfârșietor, să fie auzit de ceilalți."

O voce care părea a ști că trebuie să treacă prin pereții groși, de piatră, pentru a atrage atenția vecinilor.

„Mi se năzare, își spuse el din nou. Nu țipă nimeni. Cine să țipe?"

Închise fereastra atât de violent, încât un ghiveci de flori sări pe pervaz și o trezi pe Hanna.

– Ce faci acolo? întrebă ea, iar el simți că era enervată.

Când să-i răspundă, fu dintr-odată sigur.

Frica fusese reală.

„Iapa n-a nechezat, spuse el și se așeză pe marginea patului. Și fereastra de la bucătăria Lövgrenilor este deschisă. Și cineva țipă."

Hanna se ridică în capul oaselor în pat.

– Ce spui?

N-avea chef să răspundă, însă acum era sigur că nu o pasăre auzise el.

– Este Johannes sau Maria, zise el. Unul din ei strigă după ajutor.

Ea se ridică din pat și se duse la fereastră. Stătea, înaltă și solidă, în cămașa ei de noapte albă, privind afară în întuneric.

– Fereastra de la bucătărie nu-i deschisă, șopti ea. E spartă.

El se îndreptă spre ea, iar acum îi era atât de frig, încât începu să tremure.

– Cineva strigă după ajutor, spuse ea și vocea i se stinse.

– Ce trebuie să facem? întrebă el.

– Du-te la ei, răspunse ea. Grăbește-te!

– Dar dacă este periculos?

– Să nu-i ajutăm pe cei mai buni prieteni ai noștri dacă li s-a întâmplat ceva?

El se îmbrăcă în grabă și luă lanterna din dulapul din bucătărie, dintre niște siguranțe și borcanul cu cafea. Simți pământul înghețat sub picioare. Se întoarse și, ca într-o străfulgerare, o zări pe Hanna la fereastră.

Se opri lângă gard. Totul părea liniștit. Acum văzu și el că geamul de la bucătărie era spart. Trecu cu grijă peste gardul scund și se apropie de casa cea albă. Însă nicio voce nu mai striga.

„Mi-am imaginat, repetă el. Sunt un om bătrân, care nu mai e capabil să deosebească realitatea de închipuire. Să fi visat totuși taurii azi-noapte? Vechiul vis despre taurii care, atunci când eram copil, mă alergau, făcându-mă să înțeleg că într-o bună zi voi muri..."

Chiar în acel moment, auzi din nou strigătul. Era slab, ca un fel de scâncet. Era Maria.

Se duse la fereastra de la dormitor și privi cu atenție prin crăpătura dintre perdea și rama ferestrei.

Înțelese dintr-odată că Johannes e mort. Lumină cu lanterna și strânse puternic din pleoape, înainte de a se hotărî să privească înăuntru.

Maria era căzută pe dușumea, legată de un scaun. Avea fața însângerată, iar proteza spartă zăcea sfărâmată pe cămașa de noapte mânjită de sânge.

Apoi văzu piciorul lui Johannes. Reuși să vadă numai un picior. Restul corpului era ascuns de perdea.

Se întoarse șchiopătând și trecu încă o dată peste gard. În timp ce orbecăia înspăimântat prin pământul înghețat, simți durerea din genunchi.

Mai întâi telefonă la poliție.

Apoi scoase o rangă dintr-un dulap care mirosea a naftalină.

– Rămâi aici, îi spuse Hannei. Nu trebuie să vezi asta.

– Dar ce s-a întâmplat? întrebă ea, cu lacrimi de spaimă în ochi.

– Nu știu, răspunse el. Dar m-am trezit pentru că iapa n-a nechezat azi-noapte. Ăsta-i motivul.

Era 7 ianuarie 1990. Încă nu se luminase de ziuă.

2

Convorbirea telefonică a fost înregistrată de către poliția din Ystad la ora cinci și treisprezece minute. A fost preluată de un polițist frânt de oboseală, care, începând din noaptea de Anul Nou, fusese de serviciu aproape fără întrerupere. Ascultând vocea tremurătoare de la telefon, își spuse că probabil e vorba despre un bătrân dezechilibrat psihic. Totuși, ceva îi trezi interesul. Începu să pună întrebări. Când convorbirea se termină, căzu un moment pe gânduri, apoi ridică din nou receptorul și formă un număr pe care-l știa pe dinafară.

Kurt Wallander dormea. Cu o seară înainte, stătuse treaz mult prea târziu și ascultase înregistrări ale Mariei Callas, trimise de un prieten bun din Bulgaria. Se reîntorsese mereu la *Traviata* ei, așa încât se făcuse aproape ora două când se hotărâse, în cele din urmă, să se ducă la culcare.

Tocmai se afla adânc cufundat într-un vis erotic, când țârâitul telefonului îi birui somnul profund. Pentru a se asigura că e doar un vis, întinse mâna și pipăi așternutul. Era singur în pat. Nu o găsi nici pe nevastă-sa, care-l părăsise de vreo două luni, și nici pe negresa cu care tocmai făcuse dragoste sălbatic.

Se uită la ceas în timp ce se întinse după receptor.

„Un accident de mașină, gândi el rapid. Un îngheț neașteptat și cineva care conducea prea repede a derapat pe autostrada E65. Ori poate o bătaie între emigranții sosiți din Polonia cu bacul de dimineață."

Se ridică în pat și-și lipi receptorul de obraz. Țepii bărbii nou crescute îl ardeau.

– Wallander.

– Sper că nu te-am trezit?

– Nu. Ce naiba, eram treaz!

„De ce l-oi fi mințind? se întrebă el. De ce nu-i spun adevărul? Că, mai mult decât orice altceva, aș vrea să mă reîntorc la somnul meu, la visul dispărut cu femeia aceea goală."

– M-am gândit că trebuie să te sun.

– Accident de mașină?

– Nu, nu tocmai. A sunat un țăran bătrân, care a spus că-l cheamă Nyström și că locuiește în Lunnarp. Zicea că o femeie din vecini zace legată pe dușumea și că cineva a murit.

Se gândi rapid unde era așezat satul Lunnarp. Nu foarte departe de dealul Marsvin, într-o zonă neobișnuit de ondulată pentru regiunea Skåne.

– Părea a fi ceva serios și m-am gândit că ar fi mai bine să sun direct la tine.

– Pe cine ai la secție acum?

– Peters și Norén sunt plecați să caute pe cineva care a spart o fereastră la hotelul Continental. Să-i chem înapoi?

– Spune-le să meargă cu mașina la intersecția dintre drumul spre lacul Kadesjö și cel spre Katslösa și să mă aștepte acolo. Dă-le și adresa. Când ai fost înștiințat?

– Acum câteva minute.

– Ești sigur că omul care a telefonat nu era beat?

– Nu părea.

– Atunci, bine.

Se îmbrăcă rapid, fără să facă duș, își turnă o ceașcă din cafeaua călduță, rămasă în termos, și privi pe fereastră. Locuia pe strada Maria, în centrul Ystadului, și fațada casei de peste drum era crăpată și cenușie. Se întrebă în grabă dacă va ninge în iarna aceea în Skåne. Spera să nu ningă. Odată cu furtunile de zăpadă skåneze veneau întotdeauna și perioade de muncă neîntreruptă. Accidente de mașină, femei înzăpezite care trebuiau să nască, bătrâni rămași izolați și fire electrice căzute. Cu furtunile de zăpadă venea și haosul și se gândi că, în iarna aceea, nu e prea bine pregătit pentru a-i face față. Încă îl mai ardea angoasa provocată de faptul că-l părăsise nevasta.

Conduse pe strada Regimentului până când ieși pe drumul principal de est. Lângă strada Dragonului stopul se făcu roșu, și el deschise radioul să asculte știrile. O voce agitată povestea despre un avion care căzuse undeva, pe un continent îndepărtat.

„Vreme este să trăiești și vreme să mori", își spuse el, în timp ce încerca să-și alunge somnul din ochi. Era un descântec pe care și-l cânta sieși, cu mulți ani în urmă. Pe atunci era un polițist tânăr care patrula pe străzi în orașul lui natal, Malmö. S-a întâmplat odată ca un bețiv, pe când voiau să-l dea afară din parcul Pildamne, să scoată brusc un cuțit mare, de măcelărie. L-a înjunghiat adânc, chiar lângă inimă. Câțiva milimetri l-au despărțit de o moarte neașteptată. Avea pe-atunci douăzeci și trei de ani și a devenit conștient, dintr-odată, de ce înseamnă să fii polițist. Descântecul era modul lui de a se apăra de amintirea acelei întâmplări.

Părăsi orașul, trecu de magazinul de mobilă construit recent la ieșirea din oraș și văzu marea sclipind în depăr-

tare. Vremea era cenușie, dar ciudat de calmă pentru mijlocul unei ierni skåneze. În depărtare, la orizont, se profila un vapor care naviga spre est.

„Vin furtunile de zăpadă, își spuse el.

Mai devreme sau mai târziu cad peste noi."

Închise radioul și încercă să se concentreze la cele ce-l așteptau.

Ce știa el, de fapt?

O femeie bătrână care zăcea legată pe dușumea? Un bărbat, susținând că a văzut-o pe fereastră? Când trecu pe lângă ieșirea spre lacul Bjäre, mări viteza și se gândi că era vorba, probabil, despre un bătrân lovit brusc de o criză de senilitate. De-a lungul numeroșilor ani de când era polițist, i se întâmplase, nu numai o dată, să vadă cum oameni bătrâni, care trăiau izolați, foloseau poliția ca un ultim strigăt de ajutor.

Mașina poliției îl aștepta lângă drumul lateral, spre lacul Kadesjö. Peters coborâse și privea un iepure care țopăia înainte și înapoi, pe câmp.

Când îl zări pe Wallander sosind în Peugeotul lui albastru, ridică mâna în chip de salut și se așeză la volan.

Pietrișul înghețat scârțâi sub roțile mașinii. Wallander porni în spatele mașinii poliției. Trecură de încrucișarea cu drumul spre Trunnerup, continuară să urce mai multe pante abrupte și ajunseră la Lunnarp. Cotiră pe un drumeag îngust, de țară, puțin mai răsărit decât o urmă de tractor. După încă un kilometru, ajunseră la destinație. Două gospodării una lângă alta, două rânduri de case zugrăvite în alb, cu grădini bine îngrijite.

Un om în vârstă venea grăbit spre ei. Kurt Wallander văzu că omul șchiopăta, ca și cum l-ar fi durut genunchiul.

Când coborî din mașină, constată că începuse să bată vântul. Poate că totuși ninsoarea era pe drum?

Imediat ce-l zări pe bătrân, înțelese că îl aștepta ceva cu adevărat neplăcut. În ochii omului licărea o spaimă care nu putea fi închipuire.

– Am spart ușa, repetă acesta de câteva ori, tulburat. Am spart ușa, pentru că trebuia să văd. În curând, va muri și ea, la fel ca el.

Pășiră prin ușa spartă. Pe Wallander îl lovi un miros de om bătrân, ușor amărui. Tapetele erau vechi și fu nevoit să-și îngusteze ochii pentru a putea zări ceva în semiobscuritate.

– De fapt, ce s-a întâmplat aici? întrebă el.

– Înăuntru, răspunse bătrânul.

Apoi începu să plângă.

Cei trei polițiști se uitară unul la celălalt.

Kurt Wallander întredeschise ușa cu piciorul.

Era cu mult mai rău decât crezuse el. Cu mult mai rău. Mai târziu, va spune că a fost cel mai îngrozitor lucru pe care-l văzuse vreodată. Cu toate că văzuse multe în viața lui.

Dormitorul bătrânilor era mânjit peste tot cu sânge. Până și lampa de porțelan care atârna din tavan era pătată de sânge. Un bătrân, dezgolit până la mijloc, cu indispensabilii lungi căzuți, zăcea de-a latul patului. Fața îi era stâlcită până la desfigurare. Arăta ca și cum cineva încercase să-i taie nasul. Avea mâinile legate la spate, iar șoldul stâng îi era zdrobit. Osul șoldului, de un alb strălucitor, lucea în toată acea mare de sânge.

– O, Doamne Dumnezeule! gemu Norén în spatele lui. El însuși simți cum i se întoarce stomacul pe dos.

– Ambulanța, spuse, în timp ce înghițea în sec. Repede, repede...

Apoi se aplecară asupra femeii lungite pe jumătate pe dușumea și strâns legată de un scaun. Cel care o legase îi trecuse un șireang în jurul gâtului slăbănog. Abia mai respira, și Kurt Wallander urlă la Peters să aducă un cuțit. Tăiară frânghiile subțiri, care săpaseră adânc în încheieturile și în gâtul femeii, și o întinseră cu grijă pe podea. Kurt Wallander îi ținu capul pe genunchi.

Îl privi pe Peters și își dădu seama că amândoi se gândeau la același lucru.

Cum putuse cineva să fie atât de crud încât să facă un lucru ca ăsta? Să lege un laț de gâtul unei femei bătrâne și neajutorate, care s-o stranguleze încetul cu încetul.

– Așteaptă afară, îi spuse Kurt Wallander bătrânului, care rămăsese în pragul ușii și plângea cu sughițuri. Așteaptă afară și să nu atingi nimic.

Își auzi vocea sunând ca un răcnet.

„Răcnesc pentru că mi-e frică, își spuse el. Oare în ce fel de lume am ajuns noi să trăim?"

Dură aproape douăzeci de minute până când sosi ambulanța. Respirația femeii era din ce în ce mai neregulată, și Kurt Wallander începuse să se teamă că ambulanța va ajunge prea târziu.

Îl cunoștea pe șofer, care se numea Antonson.

Ajutorul lui era un tânăr pe care nu-l mai văzuse.

– Bună! spuse Wallander. El e mort. Dar ea încă trăiește. Încearcă s-o ții în viață.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Antonson.

– Dacă supraviețuiește, sper să-ți pot răspunde. Acum însă, grăbiți-vă!

Când ambulanța dispăru în lungul drumeagului de pietriș, Kurt Wallander și Peters ieșiră afară. Norén își ștergea

sudoarea de pe față cu o batistă. Întunericul începuse să descrească încetișor. Kurt Wallander se uită la ceas. Era șapte și douăzeci și opt de minute.

– Un adevărat abator, spuse Peters.

– Mai rău, răspunse Wallander. Telefonează după întăriri. Spune-i lui Norén să izoleze locul. Eu mă duc să vorbesc cu bătrânul, până una-alta.

Tocmai când spunea asta, se auzi un fel de strigăt. Se încordă. Strigătul se auzi din nou.

Era un cal care necheza a chemare.

Se duseră la grajd și deschiseră ușa. Înăuntru, în întuneric, un cal se mișca neliniștit în boxa lui. Mirosea a bălegar cald și a urină.

– Dă-i calului apă și fân, spuse Kurt Wallander. Și vezi dacă mai sunt și alte animale.

Când ieși din grajd, tremura puțin. Păsări negre croncăneau într-un copac singuratic, undeva în depărtare, pe câmp. Trase puternic în piept aerul înghețat și constată că vântul se potolise.

– Vă numiți Nyström? îl întrebă pe bătrân, care încetase să mai plângă. Acum trebuie să-mi povestiți ce s-a întâmplat. Dacă am înțeles eu bine, locuiți în casa vecină?

Omul încuviință.

– Ce s-a întâmplat? întrebă el cu vocea tremurată.

– Sper ca dumneavoastră să mă lămuriți, răspunse Wallander. Credeți c-am putea merge la dumneavoastră?

În bucătărie, o femeie îmbrăcată într-un halat uzat stătea căzută pe un scaun și plângea. De îndată ce Kurt Wallander se prezentă, femeia se ridică și puse de cafea. Se așezară la masa de bucătărie. Wallander observă că podoa-

bele de Crăciun atârnau încă la fereastră. O pisică bătrână îl fixa cu atenție. Întinse mâna s-o mângâie.

– Mușcă, spuse Nyström. Nu-i obișnuită cu oamenii. Cu alții în afară de Hanna și de mine.

Kurt Wallander se gândi la soția lui care-l părăsise și se întrebă cum să înceapă.

„Un omor bestial, reflectă el. Și, dacă avem ghinion, se va transforma, în curând, într-o crimă dublă."

Se gândi brusc la ceva. Bătu în geam spre Norén.

– Scuzați-mă câteva clipe, spuse el și se ridică.

– Calul avea și apă, și fân, îl informă Norén. Alte animale n-am mai găsit.

– Ai grijă să se ducă cineva la spital, zise Wallander. În caz că se trezește. În caz că spune ceva. Fără îndoială că a văzut.

Norén încuviință.

– Trimite pe cineva cu urechi bune, continuă Kurt Wallander. De preferat cineva care știe să citească mișcările buzelor.

Când se întoarse în bucătărie, își scoase paltonul și-l lăsă pe o laviță.

– Povestiți, spuse el. Povestiți acum și încercați să nu lăsați nimic la o parte. Nu vă grăbiți.

După două cești de cafea slabă, înțelese că nici Nyström și nici soția lui nu aveau nimic important de povestit. Tot ce află fu povestea vieții perechii de bătrâni care fusese atacată.

Mai rămăseseră doar două întrebări.

– Știți cumva dacă păstrau sume mari de bani în casă? întrebă el.

– Nu, spuse Nyström. Țineau totul la bancă. Pensiile, de asemenea. Și bogați n-au fost niciodată. Când au vân-

dut pământul și animalele, și mașinile agricole, au dat copiilor banii.

Cealaltă întrebare i se părea lipsită de sens. Totuși, o puse. Așa cum stăteau lucrurile, nu avea de ales.

– Știți cumva dacă aveau dușmani? întrebă el.

– Dușmani?

– Unii care ar fi fost în stare să facă asta?

Părea să nu-i fi înțeles întrebarea.

O repetă.

Cei doi bătrâni îl priveau fără să înțeleagă.

– Oamenii ca noi nu au dușmani, răspunse bărbatul. Wallander observă că omul părea puțin jignit. Se întâmplă uneori să ne ciondănim. Pentru întreținerea unui drumeag sau pentru locurile de pășune. Dar să ne omorâm unul pe altul, asta nu se întâmplă.

Wallander îl aprobă.

– Veți mai auzi în curând de mine, spuse el și se ridică, ținând paltonul pe braț. Dacă, din întâmplare, vă mai amintiți ceva, nu ezitați să sunați la poliție. Întrebați de mine. De Kurt Wallander.

– Și dacă se întorc? întrebă bătrâna.

Kurt Wallander clătină din cap.

– Nu se mai întorc ei, răspunse el. Cu siguranță că au fost hoți. Hoții nu obișnuiesc să revină. Nu trebuie să vă neliniștiți.

Se gândi că ar fi trebuit să mai adauge ceva pentru a-i liniști. Dar ce ar fi putut să le mai spună? Ce siguranță putea el să ofere unor oameni care tocmai văzuseră cum vecinul lor cel mai apropiat fusese omorât atât de brutal? Și care, chiar în acest moment, se așteptau să moară și soția lui?

– Calul, spuse el. Cine o să-i dea fân?

– Îi dăm noi, răspunse bătrânul. Va avea tot ce-i trebuie.

Wallander ieși, în crepusculul rece. Vântul se domolise. Se strecură spre mașină. De fapt, ar fi trebuit să rămână să-i ajute pe criminaliști. Dar era înghețat, îi era greață și n-avea chef să stea mai mult decât era nevoie. Văzuse de altfel, pe fereastră, că Rydberg sosise cu mașina anchetatorilor. Asta însemna că tehnicienii nu-și vor încheia lucrul înainte de a fi întors și cercetat fiecare bulgăr de pământ de pe locul crimei.

Rydberg, care urma să se pensioneze peste câțiva ani, era un polițist pasionat. Chiar dacă dădea impresia de pedanterie și părea lent, prezența lui era o garanție că investigarea locului crimei va fi făcută așa cum trebuie.

Rydberg era reumatic și umbla în baston. Se îndreptă șchiopătând spre el, traversând curtea.

– Nu-i o priveliște prea frumoasă, comentă el. Locul arată ca la abator.

– Nu ești primul care spune asta, răspunse Wallander.

Rydberg părea îngrijorat.

– Avem vreo pistă?

Wallander clătină din cap în semn că nu.

– Chiar nimic?

Vocea lui Rydbeg suna rugător.

– Vecinii nici n-au auzit și nici n-au văzut nimic. Eu cred că e vorba despre niște hoți obișnuiți.

– Vrei să spui că brutalitatea asta monstruoasă e ceva obișnuit?

Rydberg păru indignat, și Wallander își regretă cuvintele.

– Voiam să spun, de fapt, că astă-noapte au operat niște hoți de un soi mai rar, diabolic. Unii care se întrețin jefuind gospodării izolate, în care locuiesc oameni bătrâni și singuri.

– Trebuie să-i prindem imediat, spuse Rydberg. Înainte de a apuca să dea o nouă lovitură.

– Sigur, răspunse Wallander. Chiar dacă anul ăsta nu mai prindem și alții, pe ăștia tot trebuie să-i arestăm.

Se urcă în mașină și plecă. Într-o curbă, pe drumeagul îngust, fu cât pe-aci să se ciocnească cu o altă mașină, care venea spre el, în viteză. Îl recunoscu pe tipul care conducea. Era un jurnalist care lucra pentru unul dintre ziarele mari, locale și care apărea ori de câte ori se întâmpla ceva de interes major, în împrejurimile Ystadului.

Wallander făcu câteva ture prin Lunnarp. Ferestrele erau luminate, dar nu se vedea nici țipenie pe străzi.

„Ce-o să zică atunci când vor afla?" se întrebă el.

Era prost dispus. Imaginea bătrânei cu șireangul în jurul gâtului nu-i dădea pace. Cruzime de neînțeles. Cine ar fi putut face așa ceva? De ce să n-o lovească pe femeie cu un topor în cap, astfel încât totul să se termine într-o clipă? De ce s-o chinuiască așa?

În timp ce conducea încet prin cătun, încerca să-și planifice în minte ancheta. Se opri lângă răspântia spre Blentarp, dădu drumul la căldură, pentru că se simțea înghețat, și stătu apoi nemișcat, privind orizontul.

El va fi acela care va conduce lucrările anchetei, asta o știa bine. Era de neconceput să se ocupe altcineva. După Rydberg, el era inspectorul de poliție cu cea mai lungă experiență din Ystad, cu toate că nu avea decât patruzeci și doi de ani.

Cea mai mare parte din anchetă va fi mai ales muncă de rutină. Cercetarea locului crimei, interogarea oamenilor care locuiesc în Lunnarp sau de-a lungul drumurilor pe care, eventual, fugiseră infractorii. Văzuse cineva ceva

suspect? Ceva neobișnuit? Întrebările îi împuiau deja creierul.

Kurt Wallander știa însă, din experiență, că jafurile care au loc la țară sunt, de cele mai multe ori, cazuri greu de rezolvat.

Nu putea decât să spere că bătrâna o să supraviețuiască.

Ea văzuse. Ea știa.

Dar, dacă ea moare, dublul omor va fi foarte greu de rezolvat.

Începu să se simtă neliniștit.

De obicei, neliniștea îi trezea o energie și o putere de acțiune mai mari. Întrucât acestea erau stări necesare pentru orice anchetă, Wallander se considera un bun polițist. Acum însă se simțea nesigur și obosit.

Schimbă în viteza întâi. Mai rulă câțiva metri, apoi opri.

Simțea că abia acum înțelege ce se întâmplase în dimineața aceea înghețată, de iarnă. Lipsa de rațiune și cruzimea cu care fuseseră maltratați cei doi bătrâni neajutorați îl înspăimântau.

În acel loc se petrecuse ceva care n-ar fi trebuit niciodată să se întâmple.

Privi prin fereastra mașinii. Vântul șuiera pe la uși, zgâlțâindu-le.

„Acum, la treabă, își spuse el.

Este exact cum a spus Rydberg.

Trebuie să-i prindem imediat pe făptași."

Conduse direct la spitalul din Ystad și luă liftul până la secția de reanimare. Pe coridor îl descoperi imediat pe asistentul de poliție Martinsson, care stătea pe un scaun, în fața unei uși.

Kurt Wallander simți că se enervează.

Nu găsiseră să trimită la spital pe nimeni altcineva, decât pe asistentul ăsta tânăr și neexperimentat? Și de ce stă la ușă? De ce nu stă pe marginea patului, gata să prindă orice șoaptă rostită de femeia aceea maltratată?

– Bună! spuse Wallander. Cum merge?

– E inconștientă, răspunse Martinsson. Medicii nu par prea optimiști.

– Și de ce stai aici? De ce nu ești înăuntru?

– Mă anunță ei dacă se întâmplă ceva.

Wallander observă că Martinsson devenise nesigur.

„Mă comport ca un magistru bătrân și cârcotaș", își spuse el.

Deschise ușa cu grijă și privi înăuntru. Tot felul de mașinării gemeau și pompau în sala de așteptare a morții. De-a lungul pereților, tuburi numeroase se încolăceau ca niște râme transparente. Când deschise ușa, o soră tocmai descifra o diagramă.

– Nu aveți voie să intrați! spuse ea tăios.

– Sunt polițist, răspunse împăciuitor Wallander. Voiam să știu numai cum îi merge.

– Ați fost informat că trebuie să așteptați afară, răspunse sora.

Înainte ca Wallander să apuce să mai spună ceva, un doctor intră grăbit în salon. Se gândi că doctorul arăta extrem de tânăr.

– Am prefera să nu avem persoane străine aici înăuntru, spuse tânărul medic imediat ce-l zări pe Kurt Wallander.

– Plec. Dar vreau numai să aud cum se simte. Mă numesc Wallander și sunt polițist. Criminalist, adăugă el, fără a fi convins că asta ar avea vreo importanță. Eu con-

duc ancheta de urmărire a persoanei sau a persoanelor care au făcut asta. Cum se simte?

– E o minune că încă mai trăiește, răspunse medicul și-i făcu semn să se apropie de pat. Cât e de zdrobită și de distrusă pe dinăuntru nu putem încă ști. Mai întâi trebuie să vedem dacă va supraviețui. Însă gâtul îi e foarte deformat. Ca și cum cineva ar fi încercat s-o stranguleze.

– Chiar asta s-a și întâmplat, spuse Wallander și privi fața slabă care se întrezărea între cearșaf și tuburi.

– În mod normal, ar fi trebuit să fie deja moartă, continuă doctorul.

– Eu sper să supraviețuiască, zise Wallander. Este singurul martor pe care îl avem.

– Noi sperăm ca toți pacienții noștri să supraviețuiască, răspunse distant medicul, în timp ce studia un ecran pe care linii verzi desenau neîntrerupt mișcări ondulate, precum valurile.

După ce doctorul îi spuse că nu poate fi sigur de nimic, Kurt Wallander părăsi încăperea. Situația era incertă. Nu era exclus ca Maria Lövgren să moară fără a-și mai recăpăta cunoștința. Nimeni nu putea ști.

– Știi să citești pe buze? îl întrebă el pe Martinsson.

– Nu, răspunse acesta mirat.

– Păcat, spuse Wallander și plecă.

De la spital conduse direct la poliție, o clădire brună, situată la ieșirea de est a orașului.

Se așeză la masa de lucru și privi pe fereastră, departe, spre vechiul turn de apă de culoare roșie.

„Poate că în vremurile de azi e nevoie de un alt tip de polițist, reflectă el. Un polițist care să rămână indiferent atunci când, într-o dimineață de ianuarie, e obligat să intre

într-un abator uman, undeva la țară, în sudul Suediei. Un polițist care să nu se lase cuprins de nesiguranță și disperare, ca mine."

Gândurile îi fură întrerupte de țârâitul telefonului.

„Spitalul, se gândi el pe loc.

Acum sună și spun că Maria Lövgren a murit.

Dar și-o fi revenit? O fi spus ceva?"

Se holbă la telefonul care suna.

„Dumnezeule, își zise el. Dumnezeule.

Orice altceva, dar nu asta."

Când ridică receptorul, era fiica lui. Din grabă, fu cât pe-aci să scape telefonul pe dușumea.

– Tată, spuse ea și se auzi cum cădeau monedele în aparat.

– Bună! răspunse el. De unde suni?

Numai de n-ar fi din Lima. Sau din Katmandu. Sau din Kinshasa.

– Sunt în Ystad.

El se înveseli brusc. Asta înseamnă că o va putea vedea.

– Am venit să-ți fac o vizită, spuse ea. Dar m-am răzgândit. Sunt la gară. Plec. Am vrut numai să-ți spun că, oricum, am vrut să te văd.

Apoi convorbirea se întrerupse, iar el rămase șezând, cu telefonul în mână.

Avea sentimentul că a murit ceva, ceva pe care îl ținuse în mână și care, brusc, îi fusese luat.

„Al naibii copil, își spuse el. De ce s-o fi purtând așa?"

Fata lui, pe care o chema Linda, avea nouăsprezece ani. Până când împlinise cincisprezece ani, relația lor fusese bună. La el venea ea, și nu la maică-sa, când avea greutăți sau când își dorea ceva foarte mult și nu îndrăznea. O văzuse transformându-se dintr-un copil bondoc într-o femeie

tânără, de o frumusețe agresivă. Înainte de a fi împlinit cincisprezece ani, nimic nu lăsase să se întrevadă demonii ascunși în ea, care într-o bună zi o vor târî pe un tărâm alunecos și misterios.

Într-o zi de primăvară, imediat după ce împlinise cincisprezece ani, brusc și fără niciun semn prevestitor, fata încercase să-și ia viața. Era într-o sâmbătă după-amiază. Kurt Wallander repara un scaun de grădină, și soția lui spăla geamurile. Lăsase jos ciocanul și intrase în casă, mânat de un presentiment ciudat. Ea era întinsă pe pat în camera ei și-și tăiase cu o lamă încheieturile mâinilor și gâtul. După aceea, când totul se terminase cu bine, doctorul îi spusese că ar fi murit dacă el n-ar fi venit exact când venise și dacă n-ar fi avut prezența de spirit să-i lege strâns rănile.

Șocul nu trecuse niciodată. Contactul dintre el și Linda se rupsese. Ea se retrăsese în sine, iar el nu reușise să înțeleagă niciodată ce anume o împinsese spre sinucidere. Fata terminase școala, își luase diverse slujbe temporare și uneori dispărea brusc pentru lungi perioade de timp. De două ori îl convinsese nevastă-sa s-o pună sub urmărire. Colegii îi văzuseră durerea atunci când Linda devenise obiectul propriilor anchete. Dar, într-o zi, ea se întorsese pe neașteptate, iar el reușise să-i urmărească firul peregrinărilor, controlându-i pe furiș buzunarele și răsfoindu-i pașaportul.

„La dracu'! își spuse el. De ce n-ai rămas? De ce te răzgândești tot timpul?"

Telefonul sună din nou, și el ridică receptorul.

– Tata la telefon, răspunse el fără a se gândi.

– Ce vrei să spui? îl întrebă tatăl lui. De ce răspunzi la telefon cu „aici e tata"? Eu credeam că ești polițist.

– Nu am timp să vorbesc acum. Pot să te sun mai târziu?

– Nu, nu poți. Ce faci atât de important?

– S-a întâmplat ceva grav de dimineață. Sun mai târziu.

– Dar ce s-a întâmplat?

Bătrânul lui tată îi telefona aproape zilnic. De câteva ori, Wallander o rugase pe centralistă să nu-i mai facă legătura. Tatăl devenise bănuitor și începuse să-și prefacă vocea și să dea nume false, ca s-o păcălească pe telefonistă. Kurt Wallander știa că nu există decât o singură metodă prin care să scape de el.

– Vin la tine diseară, spuse el. Atunci putem sta de vorbă.

Bătrânul se lăsă convins, fără chef.

– Vino la șapte. Atunci am timp de tine.

– Bine, la șapte. La revedere!

Puse receptorul în furcă și blocă telefonul să nu mai sune. Își spuse, în grabă, c-ar fi trebuit să ia mașina, să dea fuga la gară și să o caute pe fiică-sa. Să vorbească cu ea, să încerce să reînvie legătura ruptă atât de misterios. Dar știu că nu o va face. Nu dorea să riște ca fata lui să fugă de el pentru totdeauna.

Se deschise ușa, iar Näslund își vârî capul în încăpere.

– Salut! spuse el. Să-l aduc înăuntru?

– Pe cine să aduci înăuntru?

Näslund își privi ceasul de la mână.

– E ora nouă, îl informă el. Ieri ai spus că vrei ca la ora asta să-l aduc la interogatoriu pe Klas Månson.

– Care Klas Månson?

Näslund îl privi curios.

– Cel care a jefuit magazinul de pe șoseaua de est. L-ai uitat?

Abia atunci își aminti și-și dădu seama că Näslund habar n-avea de omorul comis în timpul nopții.

– Îl preiei tu pe Månson. Am avut o crimă azi-noapte, în Lunnarp. Poate chiar o crimă dublă. O pereche în vârstă. Preia-l tu pe Månson. Dar nu acum. Mai întâi trebuie să întocmim planul investigațiilor pentru Lunnarp. E o prioritate.

– Dar avocatul lui Månson a venit deja, răspunse Näslund. Dacă-l trimit acasă, ne va face viața un infern.

– Ia-i un interogatoriu preliminar, îl sfătui Kurt Wallander. Dacă avocatul face gălăgie, asta-i situația. Anunță o ședință de lucru în biroul meu, la ora zece. Trebuie să vină toată lumea.

Pornise dintr-odată. Acum era din nou polițist. Chinurile pricinuite de fiică-sa și de nevastă-sa care-l părăsise puteau să aștepte. Acum trebuia să înceapă anevoioasa vânătoare de ucigași.

Dosi undeva maldărul de hârtii de pe masa de lucru, rupse un bilet de pronosport pe care, oricum, n-ar fi ajuns să-l completeze, se duse în sala de mese și-și turnă cafea într-o ceașcă.

La ora zece se adunară toți la el în birou. Rydberg fusese chemat de la locul crimei și stătea pe un scaun lângă fereastră. Polițiști, în picioare sau șezând, umpleau încăperea; erau șapte în total. Wallander telefonă la spital și află că starea bătrânei e în continuare critică.

Apoi le povesti ce se petrecuse.

– E mult mai rău decât vă puteți închipui, spuse el. Ce părere ai, Rydberg?

– Așa-i, răspunse Rydberg. Ca într-un film american. Se simțea și mirosul de sânge. Asta nu prea se întâmplă.

– Trebuie să-i prindem pe făptași, își sfârși Wallander prezentarea. Pur și simplu, nu putem lăsa să ne scape asemenea descreierați.

În cameră se făcu liniște. Rydberg bătea cu degetele în brațele scaunului. De pe coridor se auzi râsul unei femei. Wallander privi de jur împrejur. Toți îi erau colaboratori. Niciunul nu-i era prieten apropiat. Dar formau o echipă.

– Ei bine, spuse el. Ce facem? Trebuie să începem imediat.

Era ora unsprezece fără douăzeci de minute.

3

La ora patru fără un sfert după-amiaza, Kurt Wallander simți că i se face foame. Nu avusese timp să-și ia prânzul în ziua aceea. După ședința de dimineață, își petrecuse tot timpul încercând să pornească vânătoarea ucigașilor din Lunnarp. Îi venea greu să creadă că o singură persoană ar fi reușit să producă o asemenea baie de sânge.

Când, scufundându-se în scaunul din spatele mesei lui de lucru, încercă să formuleze un comunicat de presă, afară se lăsase întunericul. Pe biroul său zăceau o mulțime de hârtiuțe cu mesaje telefonice, pe care una dintre fetele de la centrală le pusese acolo. După ce căută în zadar numele fiicei lui printre bilete, le puse grămadă într-o cutie pentru corespondența primită. Ca să scape de neplăcerea de a sta în fața camerelor de la televiziunea locală, spunând că pentru moment poliția nu are nicio urmă referitoare la criminalii care comiseseră omorul, îl delegase pe Rydberg să-și asume această sarcină. Însă comunicatul de presă trebuia să-l scrie. Scoase o hârtie dintr-un sertar. Dar ce-ar putea să scrie? Ziua aceea de lucru nu dăduse decât o grămadă de semne de întrebare.

Fusese o zi de așteptare. Bătrâna care supraviețuise ștreangului zăcea la reanimare și se lupta cu moartea.

Oare vor afla vreodată ce anume văzuse ea în acea noapte de coşmar, în acea gospodărie izolată? Sau va muri fără a apuca să le spună?

Kurt Wallander se uită pe fereastră afară, în întuneric.

În locul comunicatului de presă, începu să scrie un rezumat a ceea ce făcuseră ei în cursul zilei şi al datelor pe care poliţia le deţinea până în acel moment.

„Nimic, îşi spuse el când fu gata. Doi bătrâni fără duşmani şi fără bani ascunşi în casă au fost loviţi brutal şi torturaţi. Vecinii n-au auzit nimic. Abia după ce hoţii au fugit, ei au văzut că o fereastră e spartă şi au auzit strigătul de ajutor al bătrânei. Rydberg nu a găsit încă niciun indiciu. Asta e tot.

Oamenii bătrâni, care locuiesc în case izolate, au fost întotdeauna o pradă sigură pentru hoţi. Deseori aceştia îi legau, îi maltratau şi uneori îi omorau.

Dar aici e vorba despre cu totul altceva, reflectă Kurt Wallander. Un laţ petrecut ca o capcană de strangulat în jurul gâtului slăbănog al unei bătrâne neajutorate trădează o istorie amară, de revoltă şi ură, poate chiar de răzbunare.

E ceva dubios cu cazul acesta."

Tot ce le rămâne, acum, e să nu-şi piardă speranţa. Mai multe patrule de poliţie vorbiseră toată ziua cu locuitorii din Lunnarp. Poate că cineva văzuse ceva? De cele mai multe ori, înainte de a se năpusti asupra bătrânilor care locuiau izolat şi de a da lovitura, hoţii mergeau în recunoaştere. Şi poate că până la urmă Rydberg va găsi nişte indicii la locul crimei.

Kurt Wallander se uită la ceas.

Oare cât de mult trecuse de când sunase ultima oară la spital? Trei sferturi de oră? O oră?

Se hotărî să aștepte până va scrie comunicatul de presă. Își puse căștile casetofonului micuț la urechi și introduse o casetă cu Jussi Björling. Sunetul hârșâit al înregistrării din anii treizeci nu reuși să umbrească frumusețea muzicii din *Rigoletto*.

Comunicatul de presă nu avea decât opt rânduri. Kurt Wallander intră la una dintre funcționare și o rugă să-l scrie la computer și să-i imprime câteva copii. Cu aceeași ocazie, se uită printr-un formular cu întrebări, care urma să fie expediat prin poștă tuturor locuitorilor din împrejurimile satului Lunnarp. Văzuse cineva ceva neobișnuit? Ceva ce ar fi putut avea vreo legătură cu acea crimă brutală? Era sigur că formularul nu-i va aduce decât necazuri. Știa că telefoanele vor suna neîntrerupt, că doi polițiști vor trebui cât e ziua de lungă să asculte informații care nu le vor fi de niciun folos.

„Oricum, trebuia făcut, se consolă el. Măcar să fim siguri că nimeni nu a văzut ceva important."

Se întoarse în biroul lui și sună din nou la spital. Nimic nu se schimbase între timp. Bătrâna se lupta în continuare cu moartea.

Tocmai când punea receptorul în furcă, intră Näslund în încăpere.

– Am avut dreptate, spuse el.

– Dreptate?

– Avocatul lui Månson e furios foc.

Kurt Wallander ridică din umeri.

– N-avem ce face.

Näslund se scărpină pe frunte și întrebă cum stau lucrurile.

– Nimic, până în prezent. Am demarat. Asta-i totul.

– Am văzut că a sosit raportul preliminar al medicului legist.

Wallander își încruntă sprâncenele.

– Eu de ce nu l-am primit?

– E la Hansson.

– Ce dracu' caută acolo?

Wallander se ridică și ieși pe coridor. Mereu același lucru, se gândi el. Hârtiile nimereau aiurea, în locuri unde n-aveau ce căuta. Chiar dacă cea mai mare parte a activității poliției se înregistra în computere, hârtiile importante aveau în continuare prostul obicei de a ajunge aiurea.

Hansson vorbea la telefon când Wallander bătu și intră. Observă că masa din fața lui Hansson e plină de cupoane de joc, prost ascunse, și de programele diverselor curse de cai din toată țara. La poliție se știa foarte bine că Hansson își petrecea cea mai mare parte din timpul de lucru sunând diverși antrenori de cai de curse, pentru a cerși informații. Serile și le petrecea născocind tot felul de sisteme de joc ingenioase care să-i garanteze câștigul cel mare. Circula chiar zvonul că odată ar fi câștigat o sumă mare la curse. Dar nimeni nu știa sigur. Și, orice s-ar spune, Hansson nu trăia pe picior mare.

Când intră Wallander, Hansson acoperi receptorul cu mâna.

– Raportul medicului legist, spuse Wallander. Îl ai?

Hansson ascunse programul curselor de la Jägersrö.

– Tocmai voiam să ți-l aduc.

– Numărul patru din cursa a șaptea câștigă sigur, spuse Wallander și luă mapa de pe masă.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Vreau să spun că e un câștigător sigur.

Wallander ieși, lăsându-l pe Hansson cu gura căscată. Se uită la ceasul din coridor și văzu că mai e încă o jumătate de

oră până la conferința de presă. Se întoarse în cameră și citi cu atenție raportul medical.

Brutalitatea crimei îi apăru, dacă era posibil, și mai clar decât dimineață, la Lunnarp.

După cercetarea preliminară a cadavrului, medicul nu se putuse decide asupra cauzei reale a decesului.

Pur și simplu, avea de ales între prea multe.

Corpului i se aplicaseră opt tăieturi adânci și numeroase înțepături, cu un obiect ascuțit și dințat. Ca armă a crimei, medicul sugera o lamă de fierăstrău. Pe deasupra, osul coapsei drepte fusese zdrobit, la fel și brațul și încheietura mâinii stângi. Corpul avea urme de arsuri, testiculele erau umflate, iar osul frunții era înfundat. Cauza reală a decesului nu putea fi încă stabilită.

În afara raportului oficial, doctorul scrisese și o notiță:

„O crimă de om dement, scrisese el. Victima a fost supusă la atât de multă violență, încât ar fi fost suficientă pentru a lua viața a patru sau chiar a cinci persoane".

Kurt Wallander lăsă raportul la o parte.

Se simțea din ce în ce mai prost dispus.

Era ceva în toate astea care nu se potrivea.

Nu prea e de crezut că spărgătorii care atacă bătrâni sunt chiar atât de plini de ură. Ei vor bani.

Atunci de ce această violență fără margini?

Când constată că nu e în stare să dea un răspuns plauzibil acestei întrebări, citi încă o dată rezumatul pe care-l scrisese ceva mai devreme. Uitase ceva? Neglijase vreun detaliu care mai târziu s-ar dovedi a fi important?

Chiar dacă munca poliției e în cea mai mare parte o căutare răbdătoare a faptelor care permiteau să fie combinate între ele, învățase din experiență că prima impresie

de la locul infracțiunii are o importanță covârșitoare. În special când anchetatorul se află printre cei dintâi sosiți la locul unde s-a comis infracțiunea.

Era ceva în rezumatul scris de el, care-l punea pe gânduri. Să fi uitat totuși vreun amănunt? Rămase așezat îndelung, fără a-și putea da seama despre ce anume era vorba.

O funcționară deschise ușa și lăsă comunicatul de presă, în câteva exemplare.

În drum către conferința de presă, intră la toaletă și se privi în oglindă. Observă că ar fi trebuit să se tundă. Părul castaniu îi stătea zburlit în jurul urechilor. Și ar fi trebuit să slăbească. În decursul celor trei luni care trecuseră de când nevasta îl părăsise pe neașteptate, se îngrășase șapte kilograme. În singurătatea lui deprimantă, mâncase numai mâncare de la fast-food, pizza, hamburgeri mustind de grăsime și produse de patiserie.

– Grăsanul naibii! se persiflă el cu voce tare. Oare chiar trebuie să arăți ca un boșorog căzut?

Se hotărî să-și schimbe de urgență regimul alimentar. Va trebui chiar să reia fumatul dacă era nevoie, pentru a slăbi.

Se întrebă care era cauza că aproape jumătate dintre polițiști erau divorțați? Că nevestele își părăseau bărbații? Când citea ocazional câte un roman polițist, constata, oftând, că lucrurile stăteau la fel de prost și acolo.

Polițiștii sunt divorțați. Și cu asta basta...

Încăperea în care urma să se țină conferința de presă era plină de lume. Îi cunoștea pe majoritatea ziariștilor. Dar erau și câteva figuri necunoscute, printre care o fată cu fața presărată de coșuri, care-i arunca priviri insistente în timp ce dădea drumul la reportofon.

Kurt Wallander împărți scurtul comunicat de presă și se așeză pe un podium scund, într-un capăt al încăperii. De fapt, șeful poliției din Ystad ar fi trebuit să participe și el, însă era undeva în Spania, în concediu de iarnă. Rydberg promisese să vină, dacă va termina la timp cu televiziunea. În caz contrar, Wallander avea să fie singur.

– Ați primit comunicatul de presă, începu el. Pentru moment, nu am nimic de adăugat.

– Putem pune întrebări? spuse un ziarist pe care Wallander îl cunoștea. Era corespondentul local al ziarului *Munca*.

– Pentru asta mă aflu aici, răspunse Wallander.

– Dacă-mi permiteți să spun ce cred, comunicatul acesta de presă este neobișnuit de prost, zise ziaristul. Nu se poate să nu aveți nimic altceva de relatat.

– Nu avem nicio urmă lăsată de infractori, răspunse Wallander.

– Deci, au fost mai mulți, nu numai unul?

– Probabil.

– Și de ce credeți asta?

– Credem. Dar nu știm.

Ziaristul se strâmbă, iar Wallander făcu semn unui alt jurnalist pe care, de asemenea, îl cunoștea.

– Cum a fost omorât?

– Prin violență aplicată extern.

– Asta poate însemna o mulțime de lucruri diferite!

– Nu știm încă exact. Medicii nu sunt gata cu autopsia. Mai durează câteva zile.

Ziaristul mai avea și alte întrebări, însă fu întrerupt de fata cu coșuri și reportofon. Wallander citi pe ecusonul ei că e corespondenta postului de radio local.

– Ce au luat hoții?

– Nu știm, răspunse Wallander. Nici nu știm măcar dacă e vorba despre un furt.

– Și ce altceva ar putea fi?

– Nu știm.

– Există ceva care să indice că nu este vorba despre un furt?

– Nu știm.

Wallander simțea că începe să transpire în încăperea aceea supraaglomerată. Își aminti că, atunci când era la începutul carierei, visa să dea conferințe de presă. Niciodată în visele lui nu fusese însă atât de strâns cu ușa și de transpirat.

– V-am întrebat ceva, auzi vocea unui ziarist care se afla undeva mai în fundul sălii.

– N-am înțeles întrebarea.

– Este oare sigură poliția că acest caz este important? întrebă jurnalistul.

Întrebarea îl surprinse oarecum pe Wallander.

– Bineînțeles că este foarte important să reușim să rezolvăm această crimă, răspunse el. Și de ce n-ar fi așa?

– Veți cere întăriri?

– Este prea devreme ca să putem ști. Dorim, desigur, o rezolvare rapidă. Trebuie să recunosc că tot nu reușesc să înțeleg rostul întrebării.

Reporterul, care era foarte tânăr și purta ochelari cu multe dioptrii, se strecură mai în față. Wallander nu-l mai văzuse niciodată.

– De fapt, voiam să spun că în Suedia, în ziua de azi, nimănui nu-i mai pasă cu adevărat de bătrâni.

– *Nouă* ne pasă, răspunse Wallander. Vom face tot ce ne stă în putință să-i prindem pe infractori. În Skåne locuiesc mulți oameni bătrâni și singuri, în case izolate. În orice caz, ei trebuie să fie absolut convinși că vom face tot ce ne stă în putință. Se ridică. Vă vom anunța atunci când vom avea mai multe de spus, încheie el. Vă mulțumesc pentru participare.

Când se pregăti să iasă din cameră, fata de la radioul local îi bloca drumul.

– Nu am nimic de adăugat, repetă el.

– O cunosc pe fiica ta, Linda, spuse fata.

Wallander rămase uimit.

– O cunoști? Cum așa?

– Ne-am întâlnit uneori. Ici și colo.

Wallander încercă să-și amintească dacă o mai văzuse. Fuseseră colege de școală?

Fata clătină din cap, ca și cum i-ar fi citit gândurile.

– Nu ne-am mai întâlnit, spuse ea. Nu mă cunoști. Eu și Linda ne-am cunoscut la Malmö.

– Așa deci, zise Wallander. Foarte interesant.

– Linda îmi place teribil de mult. Acum aș putea să-ți pun câteva întrebări?

Wallander repetă în microfonul fetei cele spuse mai devreme. De fapt, ar fi vrut să vorbească despre Linda, dar nu îndrăzni.

– Salut-o din partea mea, spuse fata în timp ce-și împacheta reportofonul. Transmite-i salutări din partea lui Cathrin. Sau, mai bine, Cattis.

– Am s-o fac, răspunse Wallander. Îți promit.

Când se întoarse în camera lui, simți o durere în stomac. Era oare foamea sau neliniștea?

„Trebuie să accept adevărul, își spuse el. Trebuie să admit că m-a părăsit nevasta. Trebuie să admit că, în afară de a aștepta ca Linda să dorească să reia contactul cu mine, abia mai pot face și altceva. Trebuie să admit că viața mea arată, de fapt, așa cum arată..."

Puțin înainte de ora șase seara, polițiștii se adunară din nou în ședință. Spitalul nu comunicase nimic nou. Kurt Wallander întocmi rapid o schemă pentru schimburile de noapte.

– Chiar e necesar? întrebă Hansson. Pune un casetofon acolo, pe care orice soră îl poate porni în cazul în care bătrâna se trezește.

– Da, este necesar, răspunse Wallander. Eu pot lua schimbul de la miezul nopții până la șase. Există vreun voluntar pentru primul schimb?

Rydberg încuviință.

– Pot sta la fel de bine la spital, ca și în altă parte, zise el.

Wallander se uită împrejur. În lumina de neon, care cădea din tavan, toți păreau palizi.

– Am ajuns la vreun rezultat? întrebă el.

– Am terminat cu Lunnarpul, comunică Peters, cel care se ocupase cu bătutul pe la uși. Toți spun că n-au văzut nimic. De obicei, durează câteva zile până ce lumea se mai gândește. Altfel oamenii erau cam speriați pe-acolo. Al dracului de neplăcut. Aproape numai bătrânei. Și o familie tânără de polonezi, care se pare că s-a stabilit ilegal. Dar i-am lăsat în pace. Oricum, ar trebui să continuăm și mâine.

Wallander aprobă și-l privi pe Rydberg.

– Am găsit grămezi de amprente, spuse acesta. Poate dau ceva. Dar mă îndoiesc. De altfel, pe mine mă interesează cel mai mult un nod.

Wallander îl privi cercetător.

– Un nod?

– Nodul ștreangului acela.

– Ce-i cu el?

– Arată neobișnuit. N-am văzut niciodată un nod asemănător.

– Ai mai văzut un ștreang înainte? îi aruncă Hansson, care stătea nerăbdător în pragul ușii și voia să plece.

– Da, răspunse Rydberg. Am mai văzut. Să vedem ce ne-ar putea aduce nou nodul acesta.

Wallander înțelese că, pentru moment, Rydberg nu dorea să spună mai mult. Dar, dacă nodul îl interesa, s-ar fi putut să fie important.

– Mâine-dimineață mă duc din nou la vecini, spuse Wallander. Apropo, a dat cineva de urma copiilor lui Lövgren?

– Martinsson s-a ocupat de asta, răspunse Hansson.

– Păi, parcă Martinsson era la spital, nu-i așa? spuse mirat Wallander.

– A schimbat cu Svedberg.

– Atunci unde dracului e el acum?

Nimeni nu știa unde e Martinsson.

Wallander sună centrala și află că Martinsson plecase de vreo oră.

– Sună-l acasă, spuse Wallander. Apoi își privi ceasul: Mâine la zece, din nou ședință. Până atunci, vă mulțumesc pentru azi.

Abia rămăsese singur în cameră, când telefonista îi și făcu legătura cu Martinsson.

– Scuză-mă, spuse Martinsson. Am uitat de ședință.

– Ce-i cu copiii?

– Dumnezeu știe dacă nu cumva Rickard o să facă variolă.

– Voiam să spun copiii lui Lövgren. Cele două fiice.

Martinsson păru mirat când îi răspunse.

– N-ai primit mesajul meu?

– N-am primit nimic.

– I l-am lăsat unei fete de la centrală.

– Am să-l caut. Până atunci, povestește.

– Una din cele două fiice are cincizeci de ani și locuiește în Canada. La Winnipeg, habar n-am pe unde e asta. Când am sunat-o, uitasem complet că acolo e miezul nopții. N-a priceput nimic din ce-i spuneam. Numai când a venit la telefon bărbatul ei, au priceput ce s-a întâmplat. De altfel, el e polițist. Un adevărat polițist canadian, călare. O să mai vorbim și mâine. Bineînțeles, ea o să ia avionul și vine imediat acasă. Cu cealaltă fiică a fost mai complicat, cu toate că locuiește în Suedia. Are patruzeci și șapte de ani și e șefa bufetului *Rubinul* din Göteborg. Se pare că antrenează o echipă de handbal, care e plecată la Skien, în Norvegia. Dar mi-au promis că o anunță despre cele întâmplate. Am lăsat la centrală o listă cu celelalte rude ale lui Lövgren. Sunt foarte multe. Majoritatea locuiesc în Skåne. Poate că unii dintre ei ne vor căuta când vor citi ziarele.

– Bine lucrat, spuse Wallander. Ai putea să mă schimbi de la spital mâine-dimineață, la ora șase? Dacă nu moare!

– Vin, răspunse Martinsson. Dar mă întreb dacă e o idee bună să stai acolo?

– De ce nu?

– Pentru că tu conduci ancheta. Ar trebui să dormi.

– O noapte merge, răspunse Wallander și închise telefonul.

Rămase total nemișcat, privind în gol.

„Oare ne vom descurca? se întrebă el.

Sau criminalii au deja un avans prea mare?"

Își îmbrăcă paltonul, stinse lampa de pe masa de lucru și părăsi încăperea. Coridorul, care ducea la recepție, era pustiu. Își vârî capul în cușca de sticlă, unde telefonista de serviciu frunzărea un ziar. Observă că era un program de curse de cai. „O fi la modă să pariezi pe cai, își spuse el."

– Martinsson a lăsat niște hârtii pentru mine.

Telefonista, care se numea Ebba și care lucra la poliție de peste treizeci de ani, încuviință prietenos din cap și-i arătă spre masă.

– Avem o fetișcană, trimisă de brațele de muncă pentru tineret, spuse ea. Drăguță și dulcică, însă absolut incompetentă. Poate că a uitat să ți le dea?

Wallander aprobă.

– Acum plec, spuse el. Cred c-am să ajung acasă cam peste două ore. Dacă se întâmplă ceva, mă poți suna la taică-meu.

– Te gândești la biata femeie care e la spital, zise Ebba.

Wallander încuviință.

– Îngrozitoare poveste.

– Da, zise Wallander. Mă întreb, uneori, încotro se îndreaptă țara asta.

Când ieși prin ușile de sticlă ale clădirii poliției, vântul îl izbi direct în față. Era un ger mușcător, iar el alunecă pe când se îndrepta grăbit spre parcare.

„Numai de n-ar ninge, își spuse. Nu înainte de a-i prinde pe indivizii care au vizitat Lunnarpul."

Se strecură în mașină și căută îndelung printre casetele păstrate în torpedou. Fără a se putea decide cu adevărat, introduse în casetofon *Requiemul* lui Verdi. Avea montate în mașină difuzoare scumpe, și tonurile viguroase ale muzicii îi invadară urechile. Întoarse la dreapta și conduse în jos, pe strada Dragonului, spre șoseaua de est. Frunze singuratice se roteau în vârtejuri deasupra străzii, și un biciclist se căznea să pedaleze contra vântului. Privi la ceasul din mașină și văzu că se făcuse ora șase. Foamea îl cuprinse din nou, așa încât traversă șoseaua principală și se îndreptă spre o cafenea *OK*. „Îmi voi schimba obiceiurile alimentare de mâine, se scuză el. Dacă întârzii un singur minut la taică-meu, îmi va reproșa că-l las în izbelițe."

Luă un platou cu hamburger.

Mâncă atât de repede, încât îl apucă diareea.

Când se așeză pe closet, observă c-ar fi trebuit să-și schimbe chiloții.

Simți dintr-odată cât era de obosit.

Se ridică numai atunci când auzi bubuituri în ușă.

Puse benzină și continuă spre est, prin pădurea Sand, apoi intră pe drumul către Kåseberga. Tatăl lui locuia într-o căsuță aruncată undeva, pe câmpul dintre mare și Löderup.

Era șapte fără patru minute când opri pe pietrișul din fața casei.

Pietrișul acesta fusese motivul ultimei și celei mai îndelungate certe dintre el și tatăl lui. Mai înainte, aici se afla o curte frumoasă, pavată cu lespezi de piatră, tot atât de veche ca și casa în care locuia taică-său. Într-o bună zi, pe neașteptate, acesta își băgase în cap ideea că trebuia să acopere

curtea cu pietriș. Când fiul lui protestase, bătrânul își ieșise din minți de mânie.

– N-am nevoie de niciun tutore, răcnise el.

– Dar de ce vrei să distrugi curtea asta atât de frumoasă? îl întrebase Wallander.

Apoi se certaseră.

Iar acum curtea era acoperită de un pietriș cenușiu, care scârțâia sub roțile mașinii.

Văzu lumină în magazie.

„Data viitoare ar putea fi tatăl meu", îi trecu brusc prin minte.

Asasinul din raza lunii, care-l arată cu degetul ca pe un bătrân tocmai bun de jefuit sau poate chiar de omorât.

Și nimeni nu l-ar auzi dacă ar striga după ajutor. Nu în vijelia asta și la cinci sute de metri distanță de cel mai apropiat vecin. Care, de asemenea, este tot un bătrân."

Înainte de a coborî din mașină și a-și întinde puțin spatele, ascultă până la sfârșit „Dies Irae".

Apoi intră în magazia care era atelierul tatălui său. Aici își picta el tablourile, așa cum făcuse toată viața.

Una dintre primele lui amintiri din copilărie era mirosul de terebentină și de ulei de in al tatălui său. Și cum acesta stătea neîntrerupt în fața șevaletului lipicios, îmbrăcat în salopeta lui albastră și cu cizmele lui de cauciuc, tăiate scurt, până la gleznă.

Abia când împlinise cinci sau șase ani înțelesese Kurt Wallander că, de fapt, tatăl lui nu lucra, an după an, la același tablou.

Doar motivul era mereu același.

Picta de fiecare dată un peisaj melancolic de toamnă, cu un lac nemișcat ca o oglindă, cu un copac strâmb cu crengi desfrunzite în prim-plan și departe, spre orizont, cu munții abia întrezărindu-se, înconjurați de nori ce sclipeau în culorile incredibile ale unui apus de soare.

Când și când, adăuga în marginea stângă a tabloului un cocoș de munte, cocoțat pe un ciot.

La intervale regulate, casa lor era vizitată de indivizi în costum de mătase, cu ghiuluri grele de aur pe degete. Soseau în microbuze ruginite ori în limuzine americane strălucitoare și cumpărau tablourile cu și fără cocoș de munte.

Astfel pictase tatăl lui unul și același motiv o viață întreagă. Din tablourile lui, care se vindeau la târg sau la licitații, avuseseră ei banii necesari traiului zilnic.

Locuiseră în portul Klagshamm, de lângă Malmö, într-o fostă fierărie, care fusese renovată. Aici crescuse Kurt împreună cu sora lui, Kristina, și copilăria lor fusese îmbibată de mirosul puternic de terebentină.

Numai după ce rămăsese văduv, tatăl își vânduse fierăria și se mutase la țară. Kurt n-a înțeles de fapt niciodată de ce se mutaseră, deoarece se plângea încontinuu de singurătate.

Kurt Wallander deschise ușa magaziei și văzu că bătrânul lucra la un tablou, în care nu apărea cocoșul de munte. Chiar în acel moment, picta copacul din prim-plan. Mormăi un salut și continuă să lucreze. Fiul își turnă într-o ceșcuță cafea dintr-un vas murdar, care stătea pe o lampă de spirt, abia pâlpâind.

Îl privi pe taică-său, care avea aproape optzeci de ani, era micuț și adus ușor de spate, însă radia energie și voință.

„Oare voi semăna cu el când voi îmbătrâni? se întrebă el. Când eram copil, semănam cu mama. Acum semăn cu bunicul din partea mamei. Poate voi semăna cu tata când voi îmbătrâni?“

– Ia-ți o ceașcă de cafea, spuse tatăl. Termin imediat.

– Mi-am luat, răspunse Wallander.

– Mai ia-ți una, spuse tatăl.

„E prost dispus, gândi Wallander. A devenit un tiran din cauza firii lui schimbătoare. Ce vrea de la mine, de fapt?“

– Sunt foarte ocupat, zise el. La drept vorbind, lucrez toată noaptea. Am înțeles că vrei să-mi spui ceva.

– De ce trebuie să lucrezi toată noaptea?

– Trebuie să fiu la spital.

– De ce? Cine e bolnav?

Wallander oftă. Chiar dacă luase sute de interogatorii, el nu va reuși niciodată să ajungă la acea încăpățânare care-l caracteriza pe tatăl lui, când era vorba să-l chestioneze pe el. Și asta, fără să fie câtuși de puțin interesat de munca lui de polițist. Wallander știa că tatăl lui fusese profund dezamăgit atunci când, la optsprezece ani, el se hotărâse să se facă polițist. Dar nu reușise niciodată să descopere ce sperase, de fapt, tatăl lui de la el.

Încercase să discute despre asta, dar fără rezultat. În rarele ocazii când avusese posibilitatea să-și întâlnească sora, Kristina, care locuia în Stockholm și avea o frizerie, încercase s-o întrebe pe ea, deoarece știa că ei doi se înțelegeau foarte bine. Însă nici ea nu știa.

Bău din cafeaua călduță și își spuse că poate tatăl lui sperase că și el, într-o bună zi, va lua penelul în mână și va începe să picteze același motiv, pentru încă o generație.

Tatăl lăsă brusc pensula jos și-și șterse mâinile cu o cârpă murdară. Când se îndreptă spre Kurt Wallander să-și toarne cafea, acesta simți că tatăl duhnea a haine murdare și a trup nespălat.

„Cum poate cineva să-i spună propriului tată că miroase urât? se întrebă Wallander.

Poate că a îmbătrânit atât de mult încât nu se mai descurcă singur.

Și atunci ce mă fac?

Nu-l pot lua la mine. Pur și simplu, nu se poate. Ne-am omorî unul pe celălalt."

Își observă tatăl care, în timp ce sorbea din cafea, își scărpina nasul cu mâna.

– Nu m-ai vizitat de mult, spuse acesta cu reproș.

– Dar n-am fost la tine alaltăieri?

– O jumătate de oră!

– Oricum, am fost.

– De ce nu vrei să mă vezi?

– Vreau! Numai că uneori am prea multe de făcut.

Tatăl se așeză pe o bancă veche și stricată, care scârțâi sub greutatea lui.

– Am vrut numai să-ți spun că ieri m-a vizitat fiica ta.

– A fost Linda aici?

– Doar n-ai surzit?

– Ce-a vrut?

– A vrut un tablou.

– Un tablou?

– Spre deosebire de tine, ea prețuiește ceea ce lucrez eu.

Kurt Wallander nu-și credea urechilor.

În afară de vremea când era copil, Linda nu-i arătase nici cel mai mic interes bunicului ei.

– Ce voia de fapt?

– Un tablou, doar ți-am spus! Nu mă asculți!

– Ba da. Dar de unde venea? Unde s-a dus? Și cum dracului a ajuns până la tine? Trebuie întotdeauna să-ți scot vorba din gură cu cleștele?

– A venit cu o mașină, răspunse tatăl. La volan era un negru.

– Ce vrei să spui cu asta? Negru?

– N-ai auzit niciodată că există și negri? A fost foarte politicos și vorbea uimitor de bine suedeza. Ea și-a luat tabloul și apoi au plecat. Am crezut că vrei să știi, din moment ce voi doi vă înțelegeți atât de prost.

– Și unde s-au dus?

– De unde să știu eu?

Kurt Wallander își dădu seama că, de fapt, niciunul din ei nu știa unde locuiește ea acum. Uneori, înnopta la mai-că-sa. Dar dispărea din nou rapid, undeva, în drumurile ei necunoscute.

„Trebuie să vorbesc cu Mona, își spuse. Divorțați sau nu, trebuie să reîncepem să vorbim unul cu altul. Așa nu mai merge."

– Vrei ceva de băut? întrebă tatăl.

Wallander n-avea chef să bea. Știa însă că n-are rost să-l refuze.

– Da, mulțumesc, răspunse el.

O ușă despărțea magazia de casa de locuit, care avea tavanul jos și era jerpelit mobilată. Kurt Wallander văzu, dintr-o privire, că înăuntru era dezordine și murdar.

„Nici măcar nu-și dă seama, gândi el. Și eu de ce n-am observat nimic până acum?

Trebuie să vorbesc cu Kristina despre asta. Nu mai poate locui singur."

În acelaşi moment sună telefonul.

Tatăl răspunse.

– E pentru tine, spuse, fără să încerce să-şi ascundă iritarea.

„Linda, se gândi Wallander. E sigur ea."

Era Rydberg, care telefona de la spital.

– A murit, îi comunică el.

– Şi-a mai revenit?

– De fapt, da. Vreo zece minute. Doctorii chiar au crezut că trecuse criza. Apoi a murit.

– A spus ceva?

Rydberg părea îngândurat când îi răspunse.

– Cred c-ar fi mai bine să te întorci în oraş.

– Ce-a spus?

– Ceva ce n-o să-ţi placă.

– Vin la spital.

– Mai bine la secţie. E moartă, doar ţi-am spus.

Wallander lăsă receptorul.

– Trebuie să plec, spuse el.

Tatăl îl privi mânios.

– Nici nu-ţi pasă de mine, zise el.

– Am să vin din nou mâine, răspunse Wallander şi se întrebă ce-ar fi putut face împotriva decăderii în care trăia tatăl lui. Vin mâine negreşit. O să stăm de vorbă. O să şi gătim ceva. Dacă doreşti, jucăm şi pocher.

Cu toate că era un jucător prost, ştiu că asta îl va îmbuna pe bătrân.

– Vin la şapte, spuse el.

Apoi conduse înapoi spre Ystad.

La opt fără cinci, trecea prin aceleași uși de sticlă prin care ieșise cu două ceasuri mai devreme.

Ebba îi făcu semn.

– Rydberg e în sala de mese, spuse ea.

Era într-adevăr acolo, aplecat deasupra unei cești de cafea. Când Wallander îi văzu fața, își dădu seama că-l aștepta ceva neplăcut.

4

Kurt Wallander și Rydberg erau singuri în sala de mese. De undeva se auzea un beţiv care protesta cu voce ridicată, pentru că fusese adus la secţie. În rest, era liniște. Se auzea numai ţiuitul uşor al caloriferului.

Wallander se aşeză în faţa lui Rydberg.

– Scoate-ţi paltonul, spuse Rydberg. Altfel ai să îngheţi când ieşi din nou în vijelia de afară.

– Mai întâi vreau să aud ce ai de spus. După aceea mă hotărăsc dacă-mi scot paltonul sau nu.

Rydberg ridică din umeri.

– A murit, începu el.

– Asta am înţeles.

– Dar s-a trezit un moment, chiar înainte de a muri.

– Şi a vorbit?

– Asta-i poate cam prea mult spus. A şoptit. Sau, mai curând, a şuierat.

– Ai înregistrat-o pe casetofon?

Rydberg clătină din cap.

– Nu s-a putut. Era aproape imposibil să auzi ce spunea. În general, mai mult a aiurat. Însă am notat ceea ce am fost sigur c-am înţeles.

Rydberg scoase un carnet jerpelit din buzunar. Carnetul era încercuit de un elastic gros și avea un pix vârât între foi.

– A rostit numele bărbatului ei, începu Rydberg. Cred că voia să afle ce e cu el. După aceea a murmurat ceva imposibil de înțeles. Atunci am început eu s-o întreb. Cine au fost cei care au venit noaptea? Îi cunoșteați? Cum arătau? Astea au fost întrebările mele. Le-am repetat tot timpul cât a fost conștientă. Și cred că, de fapt, înțelegea ce-i spuneam.

– Și ce-a răspuns?

– Un singur lucru am reușit să înțeleg. „Străin."

– „Străin"?

– Întocmai. „Străin."

– Adică voia să spună că indivizii care i-au omorât în bătaie pe ea și pe bărbatul ei erau niște străini?

Rydberg încuviință.

– Ești sigur?

– Am eu obiceiul să spun că sunt sigur atunci când nu sunt?

– Nu.

– Atunci? Acum știm că ultimul ei mesaj către oameni a fost cuvântul „străin". Ca răspuns la întrebarea cine a comis crima.

Wallander își scoase paltonul și își luă o ceașcă de cafea.

– Ce naiba o fi vrut să spună? mormăi el.

– În timp ce te așteptam, am stat și m-am tot gândit, răspunse Rydberg. Poate că nu arătau a suedezi. Poate că vorbeau o limbă străină. Poate că vorbeau suedeza cu accent străin. Sunt multe posibilități.

– Cum arată o persoană nesuedeză? întrebă Wallander.

– Înțelegi tu la ce mă refer, răspunse Rydberg. Mai precis spus, nu e greu să bănuiești la ce făcea ea aluzie.

– S-ar fi putut să fie numai o închipuire?

Rydberg ridică din umeri.

– Foarte posibil.

– Dar nu și foarte plauzibil?

– De ce și-ar fi folosit ultimele clipe din viață pentru a spune o minciună? Și apoi bătrânii nu prea obișnuiesc să mintă.

Wallander bău din cafeaua călduță.

– Asta înseamnă că va trebui să pornim pe urmele unuia sau mai multor străini. Tare aș fi vrut să mai fi spus ceva!

– E al dracului de neplăcut.

Rămaseră tăcuți un timp, fiecare cufundat în propriile gânduri.

Bețivul nu se mai auzea pe coridor.

Ora era nouă fără nouăsprezece minute.

– Poți să-ți imaginezi! spuse Wallander după un timp. „Singura pistă a poliției este că asasinii din Lunnarp sunt probabil niște străini."

– Pot să-mi imaginez și lucruri mai rele, răspunse Rydberg.

Wallander pricepu ce voia el să spună.

La două mile de Lunnarp se afla un lagăr de imigranți, care fusese supus în repetate rânduri unor atacuri rasiste. Noaptea fuseseră arse cruci în curtea lagărului, se aruncase cu pietre în ferestre, pe fațada clădirii se scriseră, cu spray-ul, cuvinte rasiste. Lagărul de refugiați a fost găzduit în vechiul castel Hageholm, cu toate protestele violente ale locuitorilor din împrejurimi. Și protestele au continuat.

Dușmănia împotriva imigranților lua proporții.

Wallander și Rydberg mai știau ceva ce lumea nu aflase. Câțiva dintre cei care ceruseră azil și care locuiau în Hageholm fuseseră prinși în timp ce dădeau o spargere la o întreprindere de închiriat mașini agricole. Din fericire,

proprietarul ei nu făcea parte dintre cei mai aprigi dușmani ai refugiaților, și astfel întreaga istorie putuse fi trecută sub tăcere. De altfel, cei doi care comiseseră infracțiunea nu se mai aflau în țară, deoarece nu li se aprobase cererea de azil.

Wallander și Rydberg discutaseră însă de mai multe ori despre ce s-ar fi putut întâmpla, dacă povestea ar fi fost făcută publică.

– Îmi vine greu să cred asta, spuse Wallander. Că niște refugiați, care caută azil, s-ar apuca de crime.

Rydberg îl privi gânditor pe Wallander.

– Ții minte că am zis ceva despre streang? întrebă el.

– Ceva despre nod?

– N-am mai văzut așa ceva. Și știu o mulțime despre noduri, de când eram tânăr și-mi petreceam verile umblând cu bărci cu pânze.

Wallander îl iscodi cu atenție pe Rydberg.

– Unde vrei să ajungi? întrebă el.

– Vreau să spun că n-aș crede că nodul acela a fost făcut de vreun membru al organizației suedeze de cercetași.

– Ce dracu' înseamnă asta?

– Că nodul a fost făcut de o persoană venită dintr-o altă țară.

Înainte ca Wallander să apuce să-i răspundă, Ebba intră în sala de mese ca să-și ia cafea.

– Mergeți la culcare dacă vreți să mai puteți face ceva și mâine, zise ea. În altă ordine de idei, ziariștii sună fără întrerupere și vor informații.

– Despre ce? spuse Wallander. Despre vreme?

– Se pare că au aflat că femeia a murit.

Wallander îl privi pe Rydberg, care clătină din cap.

– Astă-seară n-avem nimic de spus, zise el. Așteptăm până mâine.

Wallander se ridică și se duse la fereastră. Vijelia se mai domolise, însă cerul era în continuare fără niciun nor. Va fi iarăși o noapte rece.

– Nu prea văd cum am putea ocoli să spunem care e situația, continuă el. Că femeia a apucat să vorbească înainte de a muri. Și, dacă spunem asta, trebuie să spunem și ce-a zis. Și atunci iese scandal.

– Putem încerca să păstrăm informația pentru noi, sugeră Rydberg și se ridică de pe scaun, punându-și pălăria pe cap. Din motive tehnice de anchetă.

Wallander îl privi mirat.

– Și să riscăm să se afle mai târziu că am ascuns presei informații importante? Că ne-am dus pe ascuns să arestăm infractori străini?

– Prea mulți nevinovați vor fi afectați de situație, argumentă Rydberg. Ce crezi tu că o să li se întâmple celor de acolo, din lagărul de imigranți, când se va afla că poliția e pe urmele unor străini?

Wallander știa că Rydberg are dreptate.

Șovăi dintr-odată.

– Ne mai gândim până mâine, zise el. Hai să ne întâlnim numai noi doi, mâine la opt. Luăm atunci o hotărâre.

Rydberg aprobă și plecă șchiopătând către ușă. Acolo, se opri și se întoarse din nou spre Wallander.

– Ar mai fi o posibilitate care nu trebuie ignorată, spuse el. Ca, de fapt, făptașii să fie chiar niște refugiați.

Wallander își clăti ceașca și o puse pe uscător.

„De fapt, asta și sper, gândi el. De fapt, sper ca asasinii să fie unii din lagăr. Atunci, poate s-ar schimba ceva în

atitudinea asta arbitrară și tolerantă de-a lăsa pe oricine, cu orice fel de motiv, să treacă granița suedeză."

Dar asta nu i-o putea spune lui Rydberg. Era o părere pe care prefera s-o țină numai pentru el.

Se luptă cu vijelia până ajunse la mașină.

Cu toate că era obosit, n-avea niciun chef să se ducă acasă.

Singurătatea își făcea simțită prezența seară de seară.

Porni mașina și schimbă caseta. Uvertura din *Fidelio* umplu întunericul din automobil.

Faptul că-l părăsise nevasta fusese pentru el o surpriză totală. Chiar dacă-i venea greu să accepte, înțelegea totuși undeva în adâncul lui că ar fi trebuit să-și dea seama de primejdie cu mult înainte. Că, de fapt, trăise într-o căsnicie care se destrăma încet-încet din cauza unei plictiseli chinuitoare. Se căsătoriseră mult prea tineri și-și dăduseră seama mult prea târziu că începuseră să se îndepărteze unul de celălalt. Poate că, dintre toți trei, Linda fusese aceea care reacționase cel mai puternic la vidul ce începea să-i înconjoare?

Când, în seara aceea de octombrie, Mona îi spusese că vrea să se despartă, se gândise că, de fapt, era de așteptat. Dar, pentru că gândul avea în el ceva amenințător, îl ocolise mereu, pretextând că e ocupat. Înțelesese, mult prea târziu, că ea pregătise deja despărțirea până în cel mai mic amănunt. Îi spusese că vrea să se despartă într-o vineri seară, iar duminică îl și părăsise și se mutase într-un apartament în Malmö, pe care îl închiriase din timp. Sentimentul de a fi părăsit îl umpluse de rușine și de furie. O stare de neputință infernală, în care toate emoțiile îi erau ca paralizate, îl lovise în plin.

După aceea, nu mai urmase decât tăcerea. Ea își luase o parte din lucruri în timpul zilei, când el nu era acasă. Pe cele mai multe le abandonase, iar el fusese adânc rănit la gândul că ea părea gata să-și schimbe tot trecutul cu o viață în care el nu trebuia să apară nici măcar ca o amintire.

O suna. Serile târziu, vocile lor se întâlneau. Ros de gelozie, încerca să afle dacă îl părăsise pentru un alt bărbat.

– O altă viață, răspundea ea. O altă viață înainte de a fi prea târziu.

O rugase să se răzgândească. Încercase să nu arate c-ar fi căutși de puțin interesat de ea. Îi ceruse iertare pentru că nu-i acordase destulă atenție. Însă nimic din ce-i spusese el n-o înduplecase să-și schimbe hotărârea.

Cu două zile înainte de ajunul Crăciunului, poșta îi aduse hotărârea de divorț.

Când deschise plicul și văzu că totul se terminase, ceva se frânse în el. Ca o încercare de evadare, se prefăcu bolnav în timpul sărbătorilor și plecă într-o călătorie fără nicio țintă precisă, care-l duse până în Danemarca. O furtună venită pe neașteptate îl ținu închis pe undeva prin nordul ținutului Sjaelland, și-și petrecu Crăciunul într-o odaie înghețată, într-o pensiune de lângă Gilleleje. Aici, îi scrise scrisori lungi, pe care mai apoi le rupse și le împrăștie peste mare într-un gest simbolic, care voia să arate că, într-o oarecare măsură, începuse să accepte cele petrecute.

Se reîntoarse la Ystad cu două zile înainte de seara Anului Nou și își reîncepu serviciul. Seara de Anul Nou și-o petrecu anchetând un caz grav, de maltratare a unei soții din Svarte, și avu tot timpul senzația înfricoșătoare că nu mult lipsise să fie și el așa, maltratând-o pe Mona...

Muzica din *Fidelio* se opri cu o hârșâială ascuțită.

Se încurcase banda.

Radioul se deschise automat, și el auzi că se transmitea un meci de hochei.

Ieși din parcare, hotărât să conducă spre casă, pe strada Maria.

Cu toate astea, o luă în sens opus, pe drumul de faleză care ducea la Trelleborg și Skanör. Când trecu de vechea închisoare, mări viteza. Întotdeauna, șofatul reușea să-i îndepărteze gândurile negre...

Își dădu seama că ajunsese la Trelleborg. Un bac mare tocmai intra în port și, lăsându-se pradă unui impuls subit, Wallander se hotărî să oprească.

Știa că niște foști polițiști din Ystad controlau pașapoartele la ieșirea de pe bac, în Trelleborg. Își spuse că poate vreunul dintre ei era de serviciu în seara aceea.

Se îndreptă către portul scăldat într-o lumină slabă, gălbuie. Un camion uriaș se apropia, semănând cu fantoma unui animal preistoric.

Când intră pe ușa pe care scria „accesul persoanelor străine interzis", nu recunoscu pe niciunul din cei doi polițiști.

Wallander salută și se prezentă. Cel mai în vârstă dintre ei avea o barbă scurtă și o cicatrice pe frunte.

– În ce situație neplăcută ați nimerit, spuse acesta. I-ați prins?

– Nu încă, răspunse Wallander.

Convorbirea se întrerupse, pentru că pasagerii de pe bac se apropiau de postul de control al pașapoartelor. În cea mai mare parte, erau suedezi care se întorceau acasă, după ce petrecuseră Anul Nou în Berlin. Mai erau și niște est-germani care-și foloseau libertatea proaspăt câștigată pentru a vizita Suedia.

După douăzeci de minute, rămăseseră numai nouă pasageri. Toți încercau, în diverse feluri, să explice că vor să ceară azil în Suedia.

– Astă-seară e liniște, spuse cel mai tânăr dintre polițiști. Uneori, vin cu același bac până la o sută de persoane care vor azil. Atunci poți să-ți imaginezi!

Cinci dintre cei care cereau azil făceau parte din aceeași familie etiopiană. Numai unul dintre ei avea pașaport, iar Wallander se întrebă cum putuseră face o călătorie atât de lungă, traversând atâtea granițe, cu un singur pașaport. În afara familiei etiopiene mai așteptau la punctul de control doi libanezi și doi iranieni.

Lui Wallander i-ar fi fost greu să spună dacă cei nouă refugiați arătau plini de speranță sau dacă erau înfricoșați.

– Și acum ce urmează? întrebă el.

– Vine poliția din Malmö să-i ia, răspunse polițistul mai în vârstă. Ei sunt de serviciu astă-seară. Suntem informați prin radio dacă bacurile aduc cu ele multe persoane fără pașaport. Uneori, trebuie să cerem întăriri.

– Și la Malmö ce se întâmplă cu ei? întrebă Wallander.

– Ajung pe unul dintre vapoarele acelea care zac în afara portului, în docul Oljehamn. Stau acolo până când sunt trimiși mai departe. Bineînțeles, dacă li se permite să rămână în țară.

– Ce crezi despre ăștia?

Polițistul ridică din umeri.

– Ăștia s-ar putea să rămână, răspunse el. Vrei cafea? Mai durează până vine bacul următor.

Wallander clătină din cap.

– Altă dată. Trebuie să plec.

– Sper să-i prindeți.

– Da, răspunse Wallander. Și eu sper asta.

Pe drumul de întoarcere la Ystad, călcă un iepure. Când văzu animalul în lumina farurilor, frână, însă iepurele lovi roata stângă din față, cu o izbitură moale. Nu opri mașina să vadă dacă animalul mai trăiește sau nu.

„Ce-o fi cu mine?" se întrebă el.

Avu un somn agitat în noaptea aceea. Imediat după ora cinci, se trezi tresărind puternic. Avea gura uscată și visase că cineva încearcă să-l sugrume. Dându-și seama că nu va mai putea adormi la loc, se sculă și-și făcu o cafea.

Termometrul de la fereastră arăta minus șase grade. Felinarul din stradă se legăna în bătaia vântului. Se așeză la masa din bucătărie, gândindu-se la discuția cu Rydberg din seara trecută. Lucrul de care se temuse se întâmplase. Femeia care murise nu le dezvăluise nimic care ar fi putut să-i ducă la vreun rezultat. Vorbele ei despre ceva străin erau mult prea generale. Își dădu seama că, de fapt, nu aveau încă nicio pistă de urmat. Când se făcu șase și jumătate, se îmbrăcă și căută îndelung până găsi puloverul cel gros, de care avea nevoie.

Ieși în stradă și simți vântul înțepător. Conduse pe șoseaua de est, coti apoi pe drumul spre Malmö. Înainte de a-l întâlni pe Rydberg la ora opt, trebuia să facă încă o vizită vecinilor perechii aceleia de bătrâni, care muriseră. Nu-i ieșea din minte gândul că în povestea asta era ceva care nu se legea. Rareori jefuirea unor bătrâni singuri era un lucru întâmplător. De obicei, se producea în urma unor zvonuri despre bani ascunși. Și, chiar dacă jaful putea deveni uneori brutal, el nu purta aproape niciodată amprenta răutății metodice pe care o constatase la locul crimei.

„Lumea la țară se trezește devreme, își spuse el și intră pe drumeagul care ducea la casa lui Nyström. Or fi apucat să se mai gândească?"

Se opri. Opri și motorul. În același moment, se stinse și lumina de la fereastra bucătăriei.

„Le e frică, gândi el. Poate își închipuie că s-au întors ucigașii."

Coborî din mașină, lăsă luminile de poziție aprinse și traversă pietrișul către casă.

Își imagină, mai curând decât văzu, flacăra unei puști scăpărând din spatele unui copac din apropierea casei. Zgomotul asurzitor îl făcu să se arunce la pământ. O piatră îi zgârie obrazul, și pentru o clipă crezu că a fost atins de împușcătură.

– Poliția! urlă el. Nu trage! Pentru Dumnezeu, nu trage!

O lanternă îi lumină fața. Mâna care ținea lanterna tremura, iar lumina se mișca ba înainte, ba înapoi. Nyström apăru în fața lui, ținând în mână o pușcă veche.

– Dumneavoastră erați? întrebă el.

Wallander se ridică și se scutură de pietriș.

– În ce-ai țintit?

– Am tras în aer, răspunse Nyström.

– Ai autorizație pentru armă? întrebă Wallander. Dacă nu, poți avea neplăceri.

– Am stat de pază azi-noapte, zise Nyström.

Wallander putu să-și dea seama cât de tulburat era omul.

– Mă duc să sting lumina la mașină, spuse Wallander. Apoi stăm de vorbă.

Pe masa din bucătărie zăceau două cutii cu gloanțe de pușcă. Pe laviță se aflau o rangă și un ciocan mare. Pisica cea neagră, culcată la fereastră, îl privi amenințător când

intră în încăpere. Nevasta stătea lângă sobă și amesteca într-un ibric cu cafea.

– Cum puteam eu ști că a venit poliția, spuse Nyström cu nevinovăție. Așa de devreme!

Wallander împinse ranga la o parte și se așeză.

– Nevasta lui a murit aseară. M-am gândit că e mai bine să vin eu să vă anunț.

De fiecare dată când Wallander se afla în situația de a anunța moartea cuiva, era cuprins de o senzație ireală. Să povestești unor necunoscuți că un copil sau o rudă a murit subit, și s-o poți face într-un mod solemn, era practic ceva imposibil. Decesele pe care le anunța poliția erau întotdeauna subite și de cele mai multe ori erau violente și crude. Cineva se urca în mașină să plece după cumpărături, apoi murea. Un copil pe bicicletă, îndreptându-se către locul de joacă, e călcat de o mașină. Cineva este lovit sau jefuit, se sinucide sau se înecă. Atunci când văd poliția la ușă, oamenii aproape că refuză să primească veștile.

Cei doi bătrâni rămaseseră tăcuți. Nevasta continua să amestece în vasul cu cafea. Bărbatul mângâia pușca de vânătoare, și Wallander se retrase discret din bătaia ei.

– Deci, Maria s-a dus, spuse omul încet.

– Doctorii au făcut tot ce-au putut.

– Poate că-i mai bine așa, spuse femeia de lângă sobă, cu o voce neașteptat de puternică. La ce bun să mai trăiască, dacă el a murit?

Bărbatul puse pușca pe masă și se ridică. Wallander observă că-l durea genunchiul.

– Mă duc să-i dau fân calului, zise el și își puse o căciulă ponosită pe cap.

– Ai ceva împotrivă dacă vin și eu cu tine? întrebă Wallander.

– De ce aș avea ceva împotrivă? spuse omul și deschise ușa.

Când intrară în grajd, iapa necheză. Mirosea a bălegar proaspăt, iar Nyström azvârli cu mână expertă o furcă de fân în boxă.

– Curăț mai târziu, spuse el și netezi calul pe coamă.

– De ce țineau ei calul? întrebă Wallander.

– Pentru un crescător de vite bătrân, un grajd gol seamănă cu o morgă, răspunse Nyström. Le ținea de urât.

Wallander se gândi că ar putea la fel de bine să-i pună întrebările aici, în grajd.

– Ai stat de pază azi-noapte, începu el. Ți-e frică și pot să înțeleg de ce. Probabil, te-ai întrebat pentru ce tocmai ei au fost atacați. Poate te-ai gândit că de ce ei? De ce nu voi?

– Ei n-aveau bani, spuse Nyström. Și nici altceva de valoare. În orice caz, nu lipsește nimic. I-am spus asta și polițistului care a fost ieri aici. M-a rugat să mă uit prin cameră. Singurul lucru care s-ar putea să lipsească este o pendulă veche.

– S-ar putea?

– E posibil s-o fi luat vreuna din fete. Nu pot să-mi amintesc totul cu exactitate.

– Niciun ban, continuă Wallander. Și niciun dușman.

Deodată, îi trecu un gând prin minte.

– Păstrezi cumva bani în casă? întrebă el. Crezi c-ar fi posibil ca făptașii să se fi înșelat asupra casei?

– Tot ce avem e la bancă. Și nici noi nu avem dușmani.

Se întoarseră în casă și băură cafea. Kurt Wallander observă că femeia avea ochii roșii, ca și cum profitase că ei se duseseră la grajd pentru a plânge în voie.

– Ați remarcat ceva neobișnuit în ultimul timp? întrebă el. Musafiri ai Lövgrenilor pe care nu-i cunoșteați?

Bătrânii se uitară unul la altul, apoi clătinară din cap în semn că nu.

– Când ați vorbit cu ei ultima dată?

– Am fost alaltăieri la ei și am băut o cafea, spuse Hanna. Totul a fost ca de obicei. Obișnuiam să bem cafeaua când la ei, când la noi, în fiecare zi. De mai bine de patruzeci de ani.

– Păreau speriați? întrebă Wallander. Îngrijorați?

– Johannes era răcit, răspunse Hanna. Altfel, totul a fost ca de obicei.

Situația părea fără speranță. Wallander nu știa ce să-i mai întrebe. Fiecare răspuns primit era ca o nouă ușă care se închidea.

– Aveau cunoscuți străini? încercă el din nou.

Bărbatul ridică mirat din sprâncene.

– Străini?

– Unii care nu erau suedezi, zise Wallander.

– Acum câțiva ani, de Sânziene, au stat niște danezi cu cortul în curtea lor.

Wallander se uită la ceas. Aproape șapte și jumătate. Trebuia să-l întâlnească pe Rydberg la opt și nu voia să întârzie.

– Încercați, spuse el. Mai gândiți-vă. Orice vă amintiți ar putea să ne fie de ajutor.

Nyström îl însoți până la mașină.

– Am permis pentru pușcă, zise el. Și nici n-am țintit. Am vrut numai să sperii.

– Ți-a reușit de minune, răspunse Wallander. Dar cred că ar fi mai bine să încerci să dormi nopțile. Făptașii nu se mai întorc.

– Tu ai putea să dormi? întrebă Nyström. Ai putea să dormi când vecinii tăi au fost măcelăriți ca niște vite fără apărare?

Wallander nu reuși să găsească un răspuns potrivit; preferă să tacă.

– Mulțumesc pentru cafea, zise el, urcându-se în mașină, și plecă.

„Se duce dracului totul, își spuse el. Nicio pistă, nimic. Numai nodul acela ciudat al lui Rydberg și cuvântul «străin». Doi bătrâni fără bani sub saltea și fără lucruri de valoare sunt omorâți, într-un asemenea mod, încât nu poți să nu te gândești că există și alt motiv decât jaful. Un omor din ură sau din răzbunare.

Trebuie să existe și altceva, gândi el. Ceva care nu ține de viața de zi cu zi a acestor doi oameni."

De-ar fi putut vorbi calul!

Era ceva cu calul ăsta care-l neliniștea. Ceva foarte vag. El era însă un polițist mult prea experimentat să nu țină seama de această neliniște. Era ceva cu calul ăsta!

La ora opt fără cinci, apoi lângă clădirea poliției din Ystad. Vântul încetase, iar cerul era înnorat. Părea că afară se încălzise cu vreo câteva grade.

„Numai de n-ar ninge", își spuse el. O salută pe Ebba, care stătea pe locul ei de la recepție.

– A sosit Rydberg? întrebă el.

– E în biroul lui, răspunse Ebba. Deja au început toți să sune. Televiziunea, radioul și ziarele. Și șeful poliției județene.

– Ține-i la distanță încă puțin, o rugă Wallander. Mai întâi trebuie să vorbesc cu Rydberg.

Își atârnă haina în birou și plecă spre Rydberg, al cărui birou se afla cu câteva uși mai departe, în lungul coridorului. Când bătu la ușă, se auzi un mormăit în semn de răspuns.

Rydberg privea pe fereastră. Wallander observă că arăta obosit.

– Salut! spuse Wallander. Să aduc niște cafea?

– Cu plăcere. Dar nu și zahăr. Am terminat cu el.

Wallander luă două cești de cafea și se îndreptă spre biroul lui Rydberg.

Se opri brusc, în fața ușii.

„Care-i punctul meu de vedere? se întrebă el. Trebuie să ținem secrete ultimele ei cuvinte din motive pe care obișnuim să le numim motive tehnice de anchetă? Sau trebuie să dăm totul în vileag? De fapt, care-i punctul meu de vedere?

De fapt, n-am niciun fel de punct de vedere", își spuse iritat și deschise ușa cu vârful pantofului.

Rydberg stătea la masa de lucru și-și pieptăna părul rar. Wallander se lăsă să cadă într-un fotoliu pentru vizitatori, cu arcurile obosite.

– Ți-ar trebui un scaun nou, comentă el.

– Nu sunt bani pentru asta, răspunse Rydberg și-și vârî pieptenele într-un sertar.

Wallander își puse cafeaua lângă scaun.

– Azi-dimineață m-am trezit al dracului de devreme, începu el. M-am dus să vorbesc din nou cu Nyström. Moșneagul era ascuns într-un tufiș și s-a apucat să tragă în mine cu o pușcă de vânătoare.

Rydberg arătă spre obrazul lui Wallander.

– Nu-i împușcătură, zise acesta. M-am aruncat la pământ. Bătrânul susține că are permis pentru armă. Naiba știe.

– Au avut ceva nou de spus?

– Nimic. Nimic neobișnuit. Niciun ban, nimic. Dacă nu mint, bineînțeles.

– De ce-ar minți?

– Ai dreptate. De ce ar face-o?

Rydberg sorbi din cafea și se strâmbă.

– Știai că polițiștii sunt în pericol de-a face cancer la stomac? întrebă el.

– Habar n-aveam.

– Dacă-i adevărat, trebuie să fie din cauza cafelei proaste pe care o beau încontinuu.

– Asta cam așa e. Înconjurați de căni de cafea ne rezolvăm noi cazurile.

– Ca și acum?

Wallander clătină din cap.

– De fapt, ce știm noi acum? Nimic.

– Ești prea nerăbdător, Kurt.

Rydberg îl privea în timp ce se bătea ușurel peste nas.

– Te rog să mă ierți dacă îți las impresia că mă port ca un bătrân magistru, se scuză el. Însă, cu cazul acesta, cred că este absolut necesar să avem foarte multă răbdare.

Trecură încă o dată în revistă cât de mult înaintase ancheta. Tehnicienii poliției căutau amprente și le comparau cu registrele centrale ale țării. Hansson se ocupa de infractorii cunoscuți că atacă oameni în vârstă. Controla dacă se aflau în închisoare ori dacă aveau alibi. Trebuiau continuate discuțiile cu locuitorii din Lunnarp. Formularele cu întrebări, care fuseseră expediate, ar fi putut și ele să aducă ceva interesant. Atât Rydberg, cât și Wallander știau că poliția

din Ystad obișnuia să-și îndeplinească îndatoririle cu multă atenție și metodic. Mai devreme sau mai târziu, tot o să iasă ceva la iveală. O pistă sau un indiciu. Era vorba numai să aibă răbdare. Să lucreze metodic și să aștepte.

– Motivul, se încăpățână Wallander. Dacă motivul nu sunt banii sau vreun zvon că ar fi avut bani ascunși, atunci care e? Și știreangul acela? Trebuie să te fi gândit și tu la fel ca mine. Omorul acesta dublu pare să fi fost înfăptuit din răzbunare sau ură ori din amândouă.

– Hai să ne imaginăm niște hoți care au nevoie disperată de bani, spuse Rydberg. Haide să zicem că ei sunt absolut siguri că Lövgren are bani ascunși. Să presupunem că sunt suficient de disperați și nu le pasă de viața unui om. Atunci tortura nu e prea departe.

– Cine ar putea fi atât de disperat?

– Știi la fel de bine ca și mine că există o mulțime de droguri care creează o asemenea dependență, încât oamenii sunt gata să facă orice pentru a le obține.

Wallander știa. Văzuse de aproape violența care creștea și care se datora, mai întotdeauna, contrabandei cu droguri sau dependenței de ele. Chiar dacă poliția din Ystad fusese rareori afectată de această violență crescândă, el nu-și făcea nicio iluzie că ea nu s-ar apropia din ce în ce mai mult și de ei.

Nu mai rămânea niciun loc neatins. Un cătun atât de lipsit de importanță cum era Lunnarpul era confirmarea.

Se ridică puțin în scaunul inconfortabil.

– Atunci ce facem? întrebă el.

– Tu ești șeful, răspunse Rydberg.

– Vreau să-ți aud părerea.

Rydberg se ridică și se duse la fereastră. Presă ușor cu degetul pământul dintr-un ghiveci de flori. Era uscat.

– Dacă într-adevăr vrei să știi ce gândesc eu, atunci îți voi spune. Însă trebuie să înțelegi că nu sunt deloc sigur că gândesc corect. Eu cred că, indiferent de ce ne hotărâm noi să facem, tot iese scandal. Cu toate astea, poate că ar fi înțelept să ținem pentru noi vreo câteva zile ceea ce știm. Oricum, mai întâi ar fi câte ceva de investigat.

– Ce anume?

– Aveau Lövgrenii vreun cunoscut străin?

– Asta am întrebat și eu azi-dimineață. E posibil să fi cunoscut niște danezi.

– Vezi!?

– Doar nu pot fi criminalii niște danezi care au stat cu cortul?

– De ce nu? Oricum, trebuie investigat. Și în afară de vecini mai trebuie întrebați și alții. Dacă nu te-am înțeles greșit ieri, spuneai că Lövgrenii au multe rude.

Wallander își dădu seama că Rydberg avea dreptate. Existau motive tehnice de anchetă care puteau justifica de ce poliția ținea secret faptul că era pe urmele unor străini.

– Ce știm noi, de fapt, despre străinii care au comis infracțiuni în Suedia? întrebă el. Există oare registre speciale la Poliția Generală?

– Există registre despre orice, răspunse Rydberg. Pune pe cineva la computer să se cupleze la baza de date centrală de infracțiuni, și astfel poate găsim câte ceva.

Wallander se ridică. Rydberg îl privi mirat.

– Și nu mă întrebi nimic despre streang? comentă el.

– Am uitat de asta.

– Se pare că în Limhamn există un meseriaș bătrân care face pânze pentru bărci și care știe totul despre frânghii și noduri. Am citit despre el într-un ziar cândva, anul trecut. M-am gândit să-mi fac timp să-l caut. Nu pentru că aș fi sigur că asta ne va conduce neapărat la ceva. Însă, pentru orice eventualitate.

– Aș dori să participi la ședință, spuse Wallander. Poți să pleci la Limhamn după aceea.

La ora zece, toți erau adunați în biroul lui Wallander.

Introducerea fu foarte scurtă. Wallander îi informă despre ce spusese femeia înainte de a muri. De asemenea le spuse că, până la noi ordine, informația era confidențială. Nimeni nu păru a avea ceva de obiectat.

Martinsson fu trimis la computer, să caute infractorii străini. Plecară și polițiștii care trebuiau să-și continue interogatoriile la Lunnarp. Wallander îl puse pe Svedberg să se concentreze asupra familiei poloneze care, probabil, se instalase ilegal în țară. Voia să afle de ce locuiau ei tocmai la Lunnarp. La unsprezece fără un sfert, Rydberg plecă la Limhamn pentru a-l căuta pe meșteșugarul de pânze.

Când Wallander rămase singur în încăpere, stătu un timp în picioare privind harta de pe perete. De unde veniseră ucigașii? Și ce drum au folosit ei după aceea?

Apoi se așeză la masa de lucru și o rugă pe Ebba să cupleze convorbirile telefonice pe care, până atunci, le blocase în centrală. Mai bine de o jumătate de oră vorbi cu diverși ziariști. Fata de la radioul local nu mai sună.

La douăsprezece și un sfert, Norén bătu la ușă

– Nu ești la Lunnarp? întrebă mirat Wallander.

– Ba da, zise Norén. Dar mi-a venit ceva în minte.

Fiind ud, Norén se așeză pe marginea unui scaun. Începuse să plouă. Temperatura crescuse până la plus un grad.

– E posibil să fie un lucru total lipsit de importanță, continuă Norén. E totuși ceva care mă frământă.

– Aproape fiecare lucru își are însemnătatea lui, zise Wallander.

– Îți amintești calul? întrebă Norén.

– Sigur că-mi amintesc calul.

– Mi-ai spus să-i dau fân.

– Și apă!

– Fân și apă. Dar n-am făcut-o.

– De ce nu?

– N-a fost nevoie. Avea deja fân. Și apă.

Wallander rămase tăcut un timp, privindu-l pe Norén.

– Continuă, zise el după aceea. Te gândești la ceva anume.

Norén ridică din umeri.

– Când eram mic, am avut un cal, spuse el. Când stătea în boxă și primea fânul, obișnuia să mănânce tot ce căpăta. Vreau să spun doar că cineva trebuie să-i fi dat fân calului. Poate numai cu o oră înainte să venim noi.

Wallander se întinse după telefon.

– Dacă te gândești să-l suni pe Nyström, nu-i nevoie, spuse Norén.

Wallander lăsă mâna jos.

– Am vorbit cu el înainte să vin aici. Și mi-a spus că nu el i-a dat fân calului.

– Morții nu-și hrănesc caii, zise Kurt Wallander. Atunci cine a făcut asta?

Norén se ridică.

– Pare cam ciudat, comentă el. Mai întâi, cineva omoară un om. După aceea, leagă un ștreang să stranguleze un alt

om. Și pe urmă, se duce afară la grajd și îi dă fân calului. Cine dracu' face ceva atât de bizar?

– Chiar așa, răspunse Wallander. Cine face așa ceva?

– Poate că lucrul ăsta nu înseamnă totuși nimic, se îndoi Norén.

– Sau poate dimpotrivă, răspunse Wallander. Ai făcut bine că mi-ai spus.

Norén salută și ieși. Wallander rămase așezat, gândindu-se la cele auzite.

Deci, impresia pe care o avusese el se dovedise a fi întemeiată. Era ceva în neregulă cu calul acela.

Gândurile îi fură întrerupte de țârâitul telefonului. Din nou, un ziarist care dorea să vorbească cu el.

La unu fără un sfert, ieși din clădirea poliției. Intenționa să viziteze un prieten pe care nu-l întâlnise de foarte, foarte mulți ani.

5

Kurt Wallander ieși din autostrada E65 în dreptul unui indicator care arăta drumul către ruinele Stjärnsund. Coborî din mașină și se duse să urineze. Prin vijelie, auzi zgomotul avioanelor, accelerând pe aeroportul Sturup. Înainte de a se urca din nou în mașină, curăță noroiul care i se lipise de talpa pantofilor. Schimbarea vremii se petrecuse foarte brusc. Termometrul mașinii, care arăta temperatura de afară, indica plus cinci grade. Când porni mai departe, nori sfâșiați se fugăreau pe cer.

Imediat după ruinele cetății, drumul de pietriș se bifurcă, iar el o luă la stânga. Nu condusese niciodată pe drumul acela, și totuși știu că o luase bine. Cu toate că trecuseră aproape zece ani de când i se descrisese drumul, și-l amintea în detaliu. Avea un creier care părea a fi programat pentru peisaje și șosele.

După vreun kilometru, drumul deveni foarte prost. Se târî înainte, întrebându-se cum naiba puteau trece pe acolo vehiculele mai mari.

Drumul se termină brusc, în pantă, și o curte mare, cu grajduri răspândite peste tot, i se desfășură în fața ochilor. Conduse înăuntru, în curtea cea mare, și opri. Când ieși din mașină, un stol de ciori îi trecu pe deasupra capului.

Curtea părea curios de pustie. Ușa unui grajd se bălăbănea în vânt. Pentru o clipă, se întrebă dacă totuși nu cumva greșise drumul.

„Ce pustiu", își spuse el.

Iarna skåneză, cu stolurile ei de păsări negre, croncănitoare. Cu noroiul lipindu-se de tălpile pantofilor.

O fată cu părul blond ieși pe neașteptate dintr-unul din grajduri. Timp de o clipă, el avu impresia că seamănă cu Linda. Același păr, același trup slab, aceleași mișcări sacadate ale mersului. O privi cu atenție.

Fata începu să tragă de o scară, care ducea la podul grajdului.

Când îl zări, lăsă scara și-și șterse mâinile pe pantalonii cenușii, de călărie.

– Bună! spuse Wallander. Îl caut pe Sten Widén. Am nimerit bine?

– Ești polițist? îl întrebă fata.

– Da, răspunse Wallander uimit. Cum de ți-ai dat seama?

– Se cunoaște după voce, spuse fata și începu să tragă din nou de scară, care părea să se fi înțepenit în ceva.

– E acasă? întrebă Wallander.

– Ajută-mă cu scara, spuse fata.

El observă că un fuștel al scării se prinsese în șindrila grajdului. Apucă scara și o răsuci, până când fuștelul se desprinse.

– Mulțumesc, spuse fata. Sten trebuie să fie înăuntru, în birou.

Îi arătă o clădire roșie, de cărămidă, ceva mai departe de grajd.

– Lucrezi aici? întrebă Wallander.

– Da, răspunse fata și se cățără iute pe scară. Acum, dă-te la o parte!

Cu brațe uimitor de puternice, începu să arunce baloturi de fân prin gura podului.

Wallander se îndreptă spre clădirea cea roșie. Tocmai când se pregătea să bată în ușa masivă, un om se ivi de după colțul casei. Trecuseră zece ani de când îl văzuse ultima dată pe Sten Widén. Cu toate acestea, i se păru neschimbat. Același păr zburlit, aceeași față uscățivă, aceeași eczemă purpurie lângă buza de jos.

– Asta da surpriză! zise omul râzând nervos. Credeam că a venit veterinarul. Și când colo, tu. Într-adevăr, n-a fost chiar ieri...

– Unsprezece ani, răspunse Wallander. În vara lui 1979.

– Vara în care toate visurile s-au spulberat, spuse Sten Widén. Vrei cafea?

Intrară în clădirea roșie de cărămidă. Wallander simți un miros de ulei, care ieșea din pereți. O semănătoare ruginită zăcea înăuntru, în beznă. Sten Widén deschise încă o ușă, o pisică o zbughi pe lângă el, și Wallander păși într-o încăpere care părea o combinație între o cameră de locuit și un birou. Lângă un perete, se afla un pat nefăcut. Mai erau acolo un televizor și un video, iar pe o masă, un cuptor cu microunde. O grămadă de haine zăcea pe un fotoliu vechi. Cea mai mare parte din odaie era ocupată de o masă mare de scris. Sten Widén turnă cafea dintr-un termos care se afla lângă un fax, pe unul dintre pervazurile foarte late.

Wallander se gândi la visul spulberat al lui Sten Widén de a deveni cântăreț de operă și cum, la sfârșitul anilor șaptezeci, amândoi își prevedeau un viitor pe care niciunul din ei nu reușise să-l aibă. Wallander ar fi trebuit să devină impresar, iar vocea de tenor a lui Sten Widén ar fi trebuit să răsune pe toate scenele operelor din lume.

Pe atunci, el era polițist. Și tot asta este și azi.

Când Sten Widén și-a dat seama că nu are voce suficient de bună, a preluat grajdurile părăginite ale tatălui său pentru a antrena cai de curse. Vechea lor prietenie n-a putut rezista dezamăgirii comune. Înainte se întâlneau zilnic, dar acum trecuseră unsprezece ani de când nu se mai văzuseră. Cu toate că nu locuiau la mai mult de cincizeci de kilometri unul de celălalt.

– Ai cam pus pe tine, spuse Sten Widén și dădu la o parte un ziar de curse de pe un taburet.

– Dar nu și tu, răspunse Wallander, remarcând că începe să se enerveze.

– Antrenorii de galop rareori se îngrașă, confirmă Sten Widén și râse din nou, cu râsul acela lipsit de veselie. Trup subțire, portofel subțire. Bineînțeles, cu excepția marilor antrenori. Khan și Strasser. Ei au bani.

– Cum îți merge? întrebă Wallander și se așeză pe un scaun.

– Nici bine, nici rău, răspunse Sten Widén. N-am dat lovitura, dar nici faliment n-am dat. Mai întotdeauna, am câte un cal pe care-l antrenez și care se descurcă binișor. Primesc tot timpul cai noi, tineri, cu care o iau de la început. Dar, de fapt...

Se întrerupse fără a-și termina vorbele.

Apoi se întinse și trase un sertar de la masa de scris, scoțând o sticlă de whisky, pe jumătate goală.

– Vrei? îl întrebă.

Wallander clătină din cap.

– Nu e văzut cu ochi buni când un polițist ajunge la pușcărie pentru beție, zise el. Chiar dacă, uneori, se mai întâmplă.

– Noroc, în orice caz! spuse Sten Widén și bău direct din sticlă.

Scoase o țigară dintr-un pachet mototolit și căută printre hârtii și programe de curse, încercând să găsească o brichetă.

– Ce mai face Mona, întrebă el. Și Linda? Dar taică-tu? Și cum o chema pe sora ta? Kerstin?

– Kristina.

– Așa-i. Kristina. Știi că n-am avut niciodată memorie.

– Totuși, partiturile nu le uitai!

– Oare așa să fi fost?

Bău din nou din sticlă, și Wallander observă că îl frământă ceva. Poate că ar fi fost mai bine să nu-l fi căutat? Poate că nu dorea să i se reamintească de trecut?

– Eu și Mona ne-am despărțit, spuse el. Și Linda locuiește singură. Tata e tot cum îl știi. Își pictează tabloul lui, dar cred că începe să se senilizeze. Nu prea știu ce-o să mă fac cu el.

– Știai că m-am însurat? zise Sten Widén.

Wallander avu senzația că celălalt nici nu auzise ce-i spusese el.

– N-am știut.

– Deci, am preluat grajdul ăsta blestemat. Când tata a înțeles, în cele din urmă, că e prea bătrân ca să mai antreneze cai, a început să bea zdravăn. Mai înainte, se putea controla. Cu timpul, mi-am dat seama că nu-i mai făceam față, nici lui și nici amicilor lui de beție. M-am însurat cu una dintre fetele care lucrau aici, la grajduri. M-am însurat cu ea, mai ales pentru că avea mână bună cu taică-meu. Îl trata ca pe un cal bătrân. Îi respecta obiceiurile, dar știa să-i impună limite. Când era prea murdar, punea furtunul

pe el și-l spăla. Însă, când tata a murit, ea a început parcă să duhnească asemenea lui. Așa că m-am despărțit de ea.

Mai trase o înghițitură din sticlă, și Wallander observă că începuse să se amețească.

– În fiecare zi mă gândesc să vând locul ăsta, continuă el. De fapt, numai terenul îmi aparține. Probabil aș putea obține un milion pentru tot. Dacă scad datoriile, mai rămân vreo patru sute de mii. Aș cumpăra o mașină cu rulotă și aș pleca.

– Unde?

– Tocmai aici e problema. Habar n-am. Nu există niciun loc unde aș dori să mă duc.

Wallander fu afectat de cele auzite. Chiar dacă în aparență Sten Widén era același ca acum zece ani, înlăuntrul lui părea că se petrecuseră schimbări mari. Parcă îi vorbea o fantomă cu vocea spartă și neliniștită. Cu zece ani în urmă, Sten Widén fusese un bărbat vesel și plin de viață, invitat primul la toate petrecerile. Acum parcă îl părăsise toată bucuria vieții.

Fata care-l întrebase pe Wallander dacă e polițist trecu călare prin fața ferestrei.

– Cine e? întrebă Wallander. A ghicit imediat că sunt polițist.

– O cheamă Louise, răspunse Sten Widén. Sigur că a mirosit imediat că ești polițist. De la doisprezece ani tot bate casele de corecție. Eu sunt supraveghetorul ei. Se pricepe la cai. Însă îi urăște pe polițiști. Susține că odinioară a fost violată de unul.

Trase o nouă înghițitură din sticlă și arătă spre patul nefăcut.

– Se culcă uneori cu mine, continuă el. Cel puțin așa simt eu. Că ea se culcă cu mine, și nu invers. Poate că e ilegal?

– De ce să fie ilegal? Doar nu e minoră?

– Are nouăsprezece ani. Însă poate că supraveghetorii nu au dreptul să se culce cu cei pe care-i supraveghează?

Lui Wallander i se păru că Sten Widén începea să devină oarecum agresiv.

Dintr-odată, îi păru rău că venise.

Chiar dacă scopul vizitei era un motiv tehnic, care ținea de anchetă, se întrebă dacă acesta nu fusese doar un pretext. L-a căutat oare pe Sten Widén să vorbească despre Mona? Să caute consolare?

Habar n-avea.

– Am venit să vorbesc cu tine despre cai, spuse el. Poate ai văzut în ziare că acum câteva nopți s-a petrecut o crimă dublă în Lunnarp?

– Eu nu citesc niciun ziar, răspunse Sten Widén. Citesc numai programele de curse și listele de start. Atât, și nimic altceva. Nu-mi pasă ce se întâmplă în lume.

– E vorba despre o pereche de bătrâni care au fost măcelăriți, continuă Wallander. Și ei aveau un cal.

– A fost și el măcelărit?

– Nu. Ba din contră, cred că ucigașii, înainte de a fugi, i-au dat fân. Și despre asta voiam eu să vorbesc cu tine. Cât de repede rumegă un cal o furcă de fân?

Sten Widén goli sticla și-și aprinse încă o țigară.

– Glumești? întrebă el. Ai venit aici să mă întrebi cât timp îi ia unui cal să mănânce un braț de fân?

– De fapt, mă gândisem să te iau cu mine să te uiți la cal, spuse Wallander, hotărându-se în grabă.

Simțea că e pe cale să se înfurie.

– N-am timp, zise Sten Widén. Azi vine veterinarul. Am șaisprezece cai care trebuie să facă injecții cu vitamine.

– Mâine?

Sten Widén îl privi cu ochi lucioși.

– Se lasă cu vreo retribuție? se interesă el.

– Ai să fii plătit.

Sten Widén își scrise numărul de telefon pe o hârtie murdară.

– Poate, spuse el. Sună-mă mâine-dimineață.

Când ieșiră în curte, Wallander constată că vântul încetase.

Fata se apropie călare.

– Frumos cal, spuse el.

– Regina Mascată, zise Sten Widén. N-o să câștige niciodată, în toată viața ei, vreo cursă. Proprietara este văduva bogată a unui fost maistru de construcții, din Trelleborg. De altfel, am fost destul de cinstit să-i propun să vândă calul unei școli de călărie. Însă ea continuă să creadă că o să câștige. Și eu îmi iau banii pentru antrenamente. Dar să fiu eu al naibii dacă va câștiga vreo cursă.

Se despărțiră lângă mașină.

– Știi cum a murit taică-meu? întrebă pe neașteptate Sten Widén.

– Nu!?

– Într-o noapte de toamnă, s-a dus până la ruine. Obișnuia să stea acolo și să bea. Apoi, nu se știe de ce, a căzut în șanțul de lângă zidurile ruinei și s-a înecat. Șanțul era atât de plin de alge încât nu se vedea nimic. Numai cipilica lui plutea pe deasupra. „Trăiește-ți viața" era scris pe co-

zoroc. E reclama unei agenții de turism care vinde călătorii pentru sex, la Bangkok.

– Mi-a făcut plăcere să te revăd! spuse Wallander. Te sun mâine.

– Cum dorești, răspunse Sten Widén și se îndreptă spre grajduri.

Wallander plecă. În oglinda retrovizoare, îl văzu pe Sten Widén vorbind cu fata de pe cal.

„De ce-oi fi venit aici? se întrebă el din nou.

Cândva, demult, am fost prieteni. Am împărtășit un vis irealizabil. Când însă visul s-a destrămat ca o vrajă, n-a mai rămas nimic în loc. E adevărat că amândoi am iubit opera. Dar poate că și asta a fost numai o iluzie?"

Conducea repede, ca și cum ar fi lăsat neliniștea din el să apese pe accelerație.

Tocmai când frâna pentru a intra pe drumul principal, sună telefonul din mașină. Legătura era atât de proastă, încât pricepu cu greu că cel care-l căuta era Hansson.

– Ar fi bine să vii imediat, strigă Hansson. Auzi ce-ți spun?

– Ce s-a întâmplat? strigă Wallander în telefon.

– Sunt cu un țăran din Hagestad, care susține că știe cine i-a omorât! strigă Hansson.

Wallander simți cum inima îi bate mai repede.

– Cine? urlă el. Cine?

Convorbirea se întrerupse brusc. În receptor se auzeau piuituri și țiuituri.

– Fir-ar a dracului! spuse el cu voce tare.

Conduse înapoi spre Ystad.

„Mult prea repede, își spuse el. Dacă Norén și Peters ar controla azi traficul, aș nimeri direct la pușcărie."

Pe panta spre centrul orașului, motorul începu brusc să tușească.

Se terminase benzina.

Se părea că lampa de control, care ar fi trebuit să-l avertizeze, nu mai funcționa.

Cu puțin înainte ca motorul să moară de tot, ajunse la benzinăria din fața spitalului. Când să introducă banii în automat, descoperi că nu avea niciun ban la el. Se duse până la magazinul de chei, situat în aceeași clădire cu benzinăria, și împrumută douăzeci de coroane de la proprietar. Îl cunoștea de când cu o anchetă despre o spargere, petrecută cu câțiva ani în urmă.

Trase la locul lui de parcare și intră grăbit în clădirea poliției. Ebba încercă să-i spună ceva, dar el îi făcu semn că nu are timp.

Ușa de la camera lui Hansson era întredeschisă; intră fără să mai bată.

Încăperea era goală.

Pe coridor, se ciocni cu Martinsson, care venea ținând în mână un vraf de foi imprimate.

– Pe tine te căutam, spuse Martinsson. Am scos la iveală niște material care ar putea fi interesant. Dumnezeu știe dacă făptașii n-au fost niște finlandezi.

– Când habar n-avem de ceva, obișnuim să spunem că finlandezii sunt de vină, ripostă Wallander. N-am timp acum. Știi pe unde o fi Hansson?

– Doar nu iese niciodată din biroul lui?

– Atunci trebuie să-l trecem pe lista celor dispăruți. Oricum, în acest moment, nu-i în birou.

Se uită în sala de mese, dar acolo se afla numai un funcționar care-și făcea o omletă.

„Unde dracu' e Hansson?" se întrebă și trânti ușa de la propriul birou.

Nu era nici aici. O sună pe Ebba la centrală.

– Unde e Hansson ? întrebă el.

– Dacă n-ai fi fost atât de grăbit, aș fi reușit să-ți comunic când ai venit, răspunse Ebba. Ți-a transmis că se duce până la bancă.

– Ce treabă are acolo? Era cu cineva?

– Da. Dar nu știu cu cine.

Wallander trânti receptorul.

Cu ce naiba se ocupa Hansson?

Ridică din nou receptorul.

– Poți să mi-l găsești pe Hansson? o întrebă pe Ebba.

– La bancă?

– Dacă-i acolo, atunci caută-l acolo.

Rareori o ruga el pe Ebba să-i caute o persoană de care avea nevoie. Nu se putuse obișnui niciodată cu gândul de a avea o secretară. Dacă trebuia să facă ceva, atunci el însuși trebuia s-o facă. Într-un timp, se gândise că ăsta trebuie să fie un obicei moștenit din copilărie. Numai cei bogați îi trimiteau pe alții să le facă treburile neplăcute. Să nu poți deschide singur o carte de telefon și să ridici tu însuți un receptor erau pentru el lucruri greu de acceptat.

Gândurile îi fură întrerupte de telefon. Era Hansson, care suna de la bancă.

– Am sperat să mă întorc înainte de venirea ta, spuse Hansson. Poate te întrebi ce fac aici?

– Printre altele!

– Încercăm și noi să aruncăm o privire la contul din bancă a lui Lövgren.

– Care noi?

– Îl cheamă Herdin. Dar mai bine vorbești tu cu el. Ne întoarcem cam într-o jumătate de oră.

Dură totuși o oră și un sfert până când Wallander reuși să-l întâlnească pe cel care se numea Herdin. Acesta avea aproape doi metri, era slab și osos și, atunci când Wallander se prezentă, avu senzația că dă mâna cu un uriaș.

– A durat ceva, spuse Hansson. Dar a meritat. Ascultă ce are de spus Herdin. Și apoi ce am descoperit noi la bancă.

Herdin, înalt și tăcut, stătea pe un taburet.

Wallander avu impresia că omul își îmbrăcase cele mai bune haine în vederea vizitei la poliție. Chiar dacă acestea se nimeriseră să fie numai un costum uzat și o cămașă cu gulerul destrămat.

– Cel mai bine e s-o luăm de la început, spuse Wallander și trase spre el un carnet de însemnări.

Herdin se uită mirat la Hansson.

– Trebuie să povestesc din nou totul? întrebă el.

– N-ar strica, răspunse Hansson.

– Dar e o poveste lungă, spuse Herdin cu îndoială.

– Cum te cheamă? întrebă Wallander. Cred că-i mai bine să începem cu asta.

– Lars Herdin. Am o fermă de patruzeci de pogoane, pe lângă Hagestad. Încerc să supraviețuiesc din creșterea vitelor de tăiere. Însă abia dacă reușesc...

– Am data lui de naștere, se băgă Hansson, și Wallander ghici că Hansson era grăbit să se întoarcă la cursele lui de cai.

– Dacă am înțeles eu bine, ai venit aici pentru că deții unele informații în legătură cu asasinarea soților Lövgren, spuse Wallander, dorindu-și să se fi putut exprima mai simplu.

– E clar că au fost banii, zise Lars Herdin.

– Ce bani?

– Banii pe care-i aveau!

– Ai putea să te exprimi ceva mai clar?

– Banii nemțești.

Wallander se uită la Hansson, care ridică discret din umeri. Wallander interpretă gestul lui cum că trebuie să aibă răbdare.

– Trebuie, fără îndoială, să discutăm despre asta puțin mai amănunțit, continuă el. Crezi că ai putea fi ceva mai explicit?

– Lövgren și taică-său au făcut bani în timpul războiului, spuse Lars Herdin. Țineau clandestin vite de tăiere pe niște pășuni în pădure, ceva mai sus, în Skåne. Și cumpărau și cai bătrâni. Apoi îi vindeau la negru în Germania. Au câștigat bani mulți pe carne. Nu i-a prins nimeni, niciodată. Iar Lövgren era și zgârcit, și priceput. A plasat bine banii, care s-au înmulțit de-a lungul anilor.

– Vrei să spui, tatăl lui Lövgren?

– Ăla a murit imediat după război. Eu vorbesc de Lövgren.

– Vrei să spui că Lövgrenii erau avuți?

– Nu familia. Numai Lövgren. Ea nu știa nimic despre bani.

– Își ținea averea ascunsă față de soția lui?

Lars Herdin încuviință.

– Nimeni pe lume n-a fost mai păcălit decât sor-mea, continuă el.

Wallander ridică mirat din sprâncene.

– Da, Maria Lövgren a fost sora mea. Și a fost omorâtă pentru că el ținea ascunsă o adevărată avere.

Wallander îi ghici amărăciunea prost ascunsă.

„Poate că totuși ura a fost la mijloc," își spuse el.

– Și banii aceia îi păstra în casă?

– Numai uneori, răspunse Lars Herdin.

– Uneori?

– Atunci când scotea sume mari.

– N-ai vrea să încerci să povestești ceva mai amănunțit?

Pe neașteptate, omul în costumul uzat începu să se agite.

– Johannes Lövgren a fost o bestie, spuse el. Mai bine că a murit. Însă că Maria a trebuit să moară, asta n-am să i-o pot ierta niciodată....

Criza de furie a lui Lars Herdin veni atât de rapid, încât nici Hansson și nici Wallander nu apucară să reacționeze. Lars Herdin trase spre el o scrumieră groasă de sticlă, care se afla pe masă în apropierea lui, și o azvârli cu forță în perete, chiar lângă capul lui Wallander. Cioburile săriră în toate părțile, și Wallander simți cum unul îi intră în buza de sus.

Liniștea de mormânt care urmă crizei le dădu senzația că au surzit.

Hansson se ridică de pe scaun și părea gata să se arunce asupra lunganului de Lars Herdin. Dar Wallander ridică mâna să-l potolească, iar Hansson se așeză din nou pe scaun.

– Vă rog să mă iertați, spuse Lars Herdin. Dacă există undeva o mătură și un făraș, am să strâng cioburile. Am să plătesc.

– De asta se va ocupa femeia de serviciu, zise Wallander. Hai mai bine să continuăm discuția noastră.

Herdin părea din nou perfect liniștit.

– Johannes Lövgren a fost o brută, spuse el încă o dată. Se prefăcea că e ca toți ceilalți. Dar, de fapt, se gândea numai la banii pe care, împreună cu taică-său, și-i însușiseră pe căi necinstite, în timpul războiului. Obișnuia chiar să se plângă că totul e scump și că țăranii sunt prea săraci. Dar, de fapt, el avea banii lui care tot creșteau și creșteau.

– Și banii ăștia îi ținea la bancă?

Lars Herdin ridică din umeri.

– La bancă, în acțiuni, în obligațiuni, de unde să știu eu?

– Dar de ce păstra uneori banii în casă?

– Johannes Lövgren se ținea cu una. Avea o țiitoare în Kristianstad, cu care făcuse un copil prin anii cincizeci. Nici de asta nu știa Maria. Nici de iubită și nici de copil. Ăleia îi dădea el mai mulți bani pe an decât îi dăduse Mariei într-o viață întreagă.

– Despre ce sumă e vorba?

– Douăzeci și cinci, treizeci de mii. De două, trei ori pe an. Scotea banii în numerar. Apoi găsea un motiv oarecare și se ducea cu ei la Kristianstad.

Wallander reflectă un moment la cele auzite.

Încercă să decidă ce întrebări ar fi mai importante. Ar fi durat ore întregi să asculte toate amănuntele.

– Ce-au spus cei de la bancă? îl întrebă el pe Hansson.

– De cele mai multe ori banca nu spune nimic dacă nu există ordin de percheziție, răspunse Hansson. Nu mi-au dat voie să mă uit la cât are. Însă la un lucru tot mi-au răspuns. Dacă a trecut pe la bancă în ultimul timp.

– Și a trecut?

Hansson făcu semn că da.

– Joia trecută. Cu trei zile înainte să fie căsăpit.

– Sigur?

– Una dintre casiere îl cunoștea.

– Și a scos o sumă mare de bani?

– La asta n-au vrut să-mi răspundă. Dar, când directorul s-a întors cu spatele, casiera mi-a făcut semn că da.

– După ce înregistrăm declarația asta, trebuie să vorbim cu procurorul, spuse Wallander. Astfel vom putea să-i cercetăm conturile și să ne facem o părere asupra situației.

– Bani mânjiți de sânge, zise Lars Herdin. Wallander se întrebă în grabă dacă nu cumva o să înceapă să arunce din nou cu obiecte în jurul său.

– Sunt încă multe întrebări de pus, spuse el. Însă, în acest moment, o întrebare este mai importantă decât celelalte. Cum se face că știi despre toate astea? Despre un lucru pe care, după spusele dumitale, Johannes Lövgren a reușit să-l țină ascuns chiar și de soția lui. Cum ai aflat?

Lars Herdin nu răspunse la întrebare.

Privi mut dușumeaua.

Wallander se uită la Hansson, care clătină din cap.

– Trebuie să răspunzi la întrebare, zise Wallander.

– Nu trebuie deloc, spuse Lars Herdin. Doar nu i-am omorât eu. Aș putea eu să-mi omor propria soră?

Wallander încercă să reformuleze întrebarea.

– Cine mai știe treaba asta despre care ne-ai povestit? întrebă el.

Lars Herdin nu răspunse.

– Tot ce ne spui va rămâne în biroul ăsta, îl liniști Wallander.

Lars Herdin continua să privească dușumeaua, iar Wallander aștepta.

Simțea instinctiv că trebuie să aștepte.

– Adu-ne niște cafea, îi spuse el lui Hansson. Vezi dacă nu găsești și câteva cornuri.

Hansson dispăru pe ușă.

Lars Herdin continua să se uite în podea, iar Wallander să aștepte. Hansson veni cu cafeaua, și Lars Herdin mâncă un corn.

Wallander socoti că venise momentul să-i pună din nou întrebarea.

– Mai devreme sau mai târziu tot trebuie să răspunzi, zise el.

Lars Herdin ridică privirea și i se uită în ochi.

– Imediat după ce s-au căsătorit, mi-am dat seama că în spatele fațadei de om tăcut și prietenos a lui Johannes Lövgren se ascundea ceva. Simțeam că era ceva fals în el. Maria era sora mea mai mică. Doream să-i meargă bine. Am bănuit ceva încă de la început, de când Johannes Lövgren a început să vină în casa părinților și s-o ceară de nevastă. Mi-a luat treizeci de ani să descopăr cine era. Cum am reușit e treaba mea.

– I-ai povestit surorii tale despre ce-ai descoperit?

– Niciodată. Niciun cuvânt.

– Dar altcuiva? Soției tale?

– Nu sunt însurat.

Wallander îl privi pe omul care ședea fața lui. Avea ceva dur și hotărât. Ca un om care a fost hrănit numai cu pietre, de mic.

– O ultimă întrebare, spuse el. Acum știm că Johannes Lövgren avea bani mulți. Poate că avea o sumă mare în casă atunci când a fost omorât. Asta o putem afla în curând. Dar cine ar fi putut ști asta? În afară de tine?

Lars Herdin îl privi. Wallander descoperi brusc o licărire de spaimă în ochii lui.

– Eu n-am ştiut asta, răspunse Lars Herdin.

Wallander aprobă.

– Ne oprim aici, spuse el şi împinse la o parte carnetul în care luase note tot timpul. Însă vom avea nevoie de ajutorul tău şi în continuare.

– Pot pleca? întrebă Lars Herdin şi se ridică.

– Poți să pleci, răspunse Wallander. Dar nu pleca din oraș înainte de a vorbi cu noi. Și, dacă-ți mai amintești ceva ce ai vrea să ne spui, anunță-ne.

Lars Herdin se opri lângă uşă, de parcă ar fi vrut să mai spună ceva.

Apoi trânti uşa şi dispăru.

– Spune-i lui Martinsson să-l supravegheze, zise Wallander. N-o să găsim nimic, bineînțeles. Dar e mai bine să fim siguri.

– Ce părere ai despre ce a povestit? întrebă Hansson.

Wallander se gândi puțin înainte de a răspunde:

– Are ceva convingător. Nu cred că minte sau că-şi închipuie ori că fabulează. Cred că a descoperit că Johannes Lövgren ducea o viață dublă. Eu cred că a prevenit-o şi pe soră-sa.

– Crezi c-ar putea fi amestecat?

Wallander răspunse cu hotărâre:

– Lars Herdin nu i-a omorât. Şi nici nu cred că ştie cine a făcut-o. Cred că a venit la noi din următoarele motive: a vrut să ne ajute să-i găsim pe cei cărora le poate fi recunoscător, dar pe care, totodată, îi şi poate scuipa în față. Adică pe cei care l-au omorât pe Johannes şi care, după el, au făcut o faptă bună. Dar, în acelaşi timp, pe cei care au ucis-o pe Maria şi care ar trebui executați în piața publică.

Hansson se ridică.

– Am să-i spun lui Martinsson. Mai dorești ceva?

Wallander își privi ceasul de la mână.

– Peste o oră ținem o ședință la mine. Vezi dacă-l poți găsi pe Rydberg. Trebuia să se ducă la Malmö, să-l întâlnească pe tipul ăla care peticește pânze.

Hansson îl privi fără să înțeleagă.

– Știreangul, spuse Wallander. Nodul. Lasă c-o să pricepi tu mai târziu.

Hansson plecă, și el rămase singur.

„Un succes, își spuse el. Orice anchetă care reușește are un punct de unde se poate trece pe partea cealaltă a zidului. Nu știm încă ce vom găsi acolo. Însă, undeva, se află rezolvarea."

Se duse la fereastră și privi afară, în înserare. Venea frig prin rama neetanșă a ferestrei și, văzând un felinar care se legăna, își dădu seama că vântul se întețise din nou.

Se gândi la Nyström și la soția acestuia.

Să trăiești o viață întreagă lângă un om care nu este câtuși de puțin ceea ce pretinde că ar fi.

Cum ar fi reacționat ei dacă adevărul ar fi ieșit brusc la iveală?

Prin refuzul de a-l recunoaște? Cu amărăciune? Uimire?

Se întoarse la masa de lucru și se așeză. De cele mai multe ori, prima senzație de ușurare care urma după un oarecare succes într-o anchetă obișnuia să dispară rapid. Acum aveau un motiv posibil, cel mai banal dintre toate: banii. Dar încă nu aveau niciun deget invizibil care să le indice o direcție anumită.

Nu aveau niciun suspect.

Wallander aruncă o privire la ceas. Dacă se grăbea, avea timp să ajungă la chioșcul de cârnați de lângă gară și să mănânce ceva, înainte de a începe ședința. Astfel va mai trece o zi fără ca el să-și schimbe proastele obiceiuri alimentare.

Tocmai își punea jacheta, când sună telefonul.

În același timp, cineva bătu la ușă.

Jacheta căzu pe dușumea în clipa în care Wallander apucă receptorul și strigă: „Intră".

Pe ușă apăru Rydberg. Într-o mână ținea o pungă mare de plastic.

În receptor se auzi vocea Ebbei.

– Televiziunea vrea cu orice preț să stea de vorbă cu tine, îi comunică ea.

Se hotărî rapid ca mai întâi să vorbească cu Rydberg și după aceea să-i întâlnească din nou pe jurnaliști.

– Spune-le că sunt într-o ședință și că nu pot fi contactat decât peste o jumătate de oră, răspunse el.

– Sigur?

– Sigur, ce?

– Că vorbești cu ei peste o jumătate de oră? Televiziunii suedeze nu-i place să aștepte. Vrea ca toți să cadă în genunchi, atunci când aud de ea.

– Eu n-am de gând să cad în genunchi în fața camerelor lor. În schimb, pot vorbi cu ei peste o jumătate de oră.

Închise telefonul.

Rydberg se așezase pe scaunul de lângă fereastră. Încerca să-și usuce părul cu un șervet de hârtie.

– Am vești bune, zise Wallander.

Rydberg continuă să-și usuce părul.

– Cred că avem motivul. Banii. Și mai cred că asasinii trebuie căutați printre cei care, într-un fel sau altul, s-au aflat în anturajul Lövgrenilor.

Rydberg aruncă șervetul ud în coșul de hârtii.

– Am avut o zi de groază, spuse el. Veștile bune sunt bine-venite.

Timp de cinci minute, Wallander relată întâlnirea cu fermierul Lars Herdin. Rydberg privea mohorât cioburile de pe podea.

– Ciudată poveste, comentă Rydberg după ce Wallander tăcu. E suficient de bizară pentru a fi absolut adevărată.

– Am să încerc să fac un rezumat, continuă Wallander. Cineva știe că Lövgren avea, din când în când, sume mari de bani în casă. Asta ne indică jaful ca motiv. Și jaful se transformă în crimă. Dacă descrierea făcută de Lars Herdin lui Johannes Lövgren e corectă, și anume că era un individ extrem de avar, bineînțeles că a refuzat să dezvăluie unde a ascuns banii. Maria Lövgren, care n-a putut înțelege prea mult din cele petrecute în ultima ei noapte în viață, a fost obligată să-l însoțească pe Johannes în călătoria cea de pe urmă. Deci, întrebarea ar fi: cine altcineva în afară de Lars Herdin era la curent cu sumele mari de bani scoase uneori din bancă? Dacă găsim răspuns la asta înseamnă că am rezolvat cazul.

După ce Wallander termină de vorbit, Rydberg rămase oarecum gânditor.

– Am uitat ceva? întrebă Wallander.

– Mă gândesc la ce a spus ea înainte de a muri, răspunse Rydberg. „Străin." Și mă gândesc și la ce am eu aici, în punga asta de plastic.

Se ridică și goli conținutul pungii pe masa de lucru.

O grămadă de bucăți de frânghie. Fiecare cu câte un nod făcut de mână.

– Mi-am petrecut patru ore împreună cu un meseriaș bătrân într-un apartament, care mirosea mult mai rău decât ți-ai putea imagina vreodată, spuse Rydberg făcând o grimasă. Închipuie-ți că omul ăsta are aproape nouăzeci de ani și e complet senil. Chiar mă întreb dacă n-ar trebui să contactez pe cineva de la serviciul social. Moșneagul era atât de confuz, încât a crezut că sunt fiul lui. Ceva mai târziu, unul dintre vecini mi-a povestit că fiul lui a murit de mai bine de treizeci de ani. Însă noduri știe să facă. Când, în cele din urmă, am plecat, stătusem deja vreo patru ore acolo. Resturile astea de frânghii sunt un cadou.

– Ai aflat ce voiai?

– Moșneagul a privit știreangul și a spus că i se pare un nod teribil de urât. După aceea mi-au trebuit trei ore să-l fac să spună ceva despre nodul ăsta urât. Între timp, a apucat să tragă și un pui de somn.

În vreme ce continua, Rydberg puse la loc în pungă resturile de funii.

– Pe neașteptate, a început să vorbească despre vremurile când fusese marinar. Și atunci a spus că mai văzuse un astfel de nod în Argentina. Marinarii argentinieni obișnuiau să înnoade parâmele la fel cu lațurile pentru câini.

Wallander încuviință.

– Deci, ai avut dreptate, spuse el. Nodul e străin. Acum întrebarea e: Ce legătură are asta cu povestirea lui Lars Herdin?

Ieșiră pe coridor. Rydberg dispăru în camera lui, în timp ce Kurt Wallander intră la Martinsson pentru a se uita la foile scoase la imprimantă. Observă că exista o statistică uimitor de bogată despre cetățenii străini care comiseseră infracțiuni sau erau bănuiți că au comis infracțiuni în Suedia. Martinsson avusese, de asemenea, timp să controleze și cazurile mai vechi de violență împotriva bătrânilor. În ultimul an, cel puțin patru persoane sau bande diferite atacaseră oameni bătrâni care locuiau în zone izolate din Skåne. Martinsson îi spuse însă că la ora actuală toți erau închiși în diverse pușcării. Încă mai aștepta să fie informat dacă vreunul dintre ei fusese în permisie în ziua crimei.

Ținură ședința grupului de anchetă în biroul lui Rydberg, pentru că una dintre funcționare se oferise să mătură ciobu-rile din biroul lui Wallander. Telefonul suna aproape fără întrerupere, dar ei nici nu-i trecu prin minte să răspundă.

Ședința dură mult. Toți fură de acord că povestirea lui Lars Herdin însemna un pas înainte. Acum aveau o direcție de urmat. În același timp, trecură în revistă tot ce aflaseră din convorbirile cu locuitorii din Lunnarp sau de la cei care sunaseră la poliție sau răspunseseră la întrebările din formu-larele expediate. O mașină, care trecuse cu viteză mare printr-un sat de lângă Lunnarp duminică noaptea târziu, le atrăsese atenția în mod special. Un șofer de camion, care pornise spre Göteborg la ora trei noaptea, întâlnise mașina într-o curbă strânsă, unde aproape că se ciocniseră. Când a auzit despre omorul dublu, el și-a amintit de întâmplare și a sunat poliția. După ce s-a uitat la o mulțime de fotografii de automobile, a ajuns cu oarecare îndoială la concluzia că ar fi putut fi vorba despre un Nissan.

– Nu uitați mașinile de închiriat, le atrase atenția Wallander. Oamenii care se grăbesc sunt comozi în ziua de azi. De cele mai multe ori hoții închiriază mașina de care au nevoie, în loc s-o fure.

Se făcuse ora șase când se termină ședința. Wallander își dădu seama că toți colaboratorii lui erau acum gata de atac. După vizita lui Lars Herdin domnea un optimism evident.

Wallander intră în biroul lui și trecu pe curat însemnările făcute în timpul convorbirii cu Lars Herdin. Hansson le lăsase pe ale sale, așa încât putu să le compare. Văzu imediat că Lars Herdin nu încercase să-i tragă pe sfoară. Informațiile coincideau.

Imediat după șapte, puse hârtiile la o parte. Își aminti brusc că televiziunea nu dăduse niciun semn de viață. Sună centrala și întrebă dacă Ebba nu-i lăsase niciun mesaj înainte să plece acasă. Fata care-i răspunse îi ținea locul Ebbei.

– Aici n-a lăsat nimic, spuse ea.

Dintr-un impuls pe care nici el nu-l înțelese prea bine, se duse în sala de mese și dădu drumul la televizor. Transmisia știrilor locale abia începuse. Se rezemă de o masă și urmări obosit un reportaj despre afacerile proaste pe care le făcea primăria orașului Malmö.

Se gândi la Sten Widén.

Și la Johannes Lövgren, care vânduse carne naziștilor nemți în timpul războiului.

Se gândi la el însuși, la burta lui care devenise nepermis de mare.

Tocmai se pregătea să închidă televizorul, când reportera începu să vorbească despre dubla crimă din Lunnarp.

Năucit, auzi că poliția din Ystad își concentra forțele pentru a găsi niște cetățeni străini, încă necunoscuți. Dar că poliția era absolut sigură că infractorii erau străini. Nu era exclus să fie vorba despre niște refugiați care ceruseră azil în Suedia.

La sfârșit de tot, reportera vorbi chiar despre el.

Cu toate încercările repetate, fusese imposibil să convingă pe vreunul dintre anchetatorii principali să comenteze informațiile, care fuseseră primite de la o sursă anonimă, însă bine informată.

Reportera vorbea, având ca fundal imaginea clădirii poliției din Ystad.

După aceea, trecu la prezentarea vremii.

O furtună se apropia dinspre vest. Vântul va sufla și mai tare. Dar nu era risc de ninsoare. Temperatura va continua să rămână peste zero grade.

Wallander închise televizorul.

Îi era greu să decidă dacă se simțea neliniștit sau numai obosit. Sau poate îi era foame.

Însă totuși cineva din poliție lăsase să se scurgă informații confidențiale.

Poate că în ziua de azi divulgarea informațiilor secrete era plătită?

Oare chiar și televiziunea de stat avea așa-numite fonduri-fantomă?

„Cine? se întrebă el.

Poate fi oricine, în afară de mine."

Și de ce?

Exista și o altă explicație, în afară de bani?

Ura de rasă? Frica de refugiați?

Mergând înapoi către camera lui, auzi încă din coridor că suna telefonul.

Fusese o zi lungă. Nu dorea decât să se ducă acasă și să-și gătească ceva. Oftând, se așeză pe scaun și trase telefonul spre el.

„Nu-mi rămâne decât să încep, își spuse el. Să încep să dezmint știrile televiziunii.

Și să sper că nicio altă cruce de lemn nu va fi arsă în zilele următoare."

6

O furtună se abătu în timpul nopții peste Skåne. În timp ce vântul de iarnă trăgea de tabla de pe acoperiș, Kurt Wallander ședea în apartamentul lui lăsat în paragină. Bea whisky și asculta o înregistrare germană a operei *Aida*, atunci când în jurul lui, pe neașteptate, se făcu liniște deplină și întuneric beznă. Se duse la fereastră și privi în întunericul de afară. Vântul șuiera și, undeva, un panou se izbea de zidul unei case.

Indicatoarele fosforescente ale ceasului de mână arătau trei fără zece. În mod ciudat, nu se simțea deloc obosit. Seara trecută, se făcuse unsprezece și jumătate înainte ca el să părăsească sediul poliției. Ultimul care-i telefonase fusese un bărbat care refuzase să se prezinte. Îi propusese ca poliția să facă front comun cu mișcarea naționalistă locală și să-i alunge pe toți străinii din țară, o dată pentru totdeauna. Un moment, încercase să asculte ce-i spunea bărbatul acela anonim. Apoi trântise receptorul, telefonase centralistei și blocase toate convorbirile care veneau din exterior. Stinsese lumina în încăpere, străbătuse coridorul tăcut și se dusese direct acasă. În timp ce-și descuia ușa, se hotărâse să descopere cine anume din poliție divulgase informația aceea confidențială. Dar, de fapt, nu era deloc treaba lui.

În cazul în care apăreau conflicte în cadrul poliției, era datoria șefului poliției să ia măsuri. Peste câteva zile, Björk trebuia să se întoarcă din vacanța de iarnă. Atunci va trebui să-și asume răspunderea. Adevărul trebuia să iasă la iveală.

După ce Wallander bău primul pahar de whisky, înțelese însă că Björk nu va face nimic. Chiar dacă polițiștii erau legați prin legământul tăcerii, cu greu ar fi putut fi considerat drept infracțiune faptul că un polițist sunase o cunoștință la televiziune și-i povestise ce se discutase într-o ședință internă a grupului de anchetă. De asemenea, ar fi fost foarte greu de dovedit că s-ar fi comis vreo neregulă în cazul în care televiziunea își plătise informatorul secret. Un moment, Kurt Wallander se întrebă cum deconta televiziunea suedeză cheltuielile pentru postul de informator.

Apoi își spuse că-i foarte puțin probabil ca Björk să aibă interesul să pună la îndoială probitatea personalului în timpul investigării unei crime.

La al doilea pahar, începu iar să se gândească cine ar fi putut fi informatorul. În afară de el, numai pe Rydberg l-ar fi putut exclude cu certitudine. Dar de ce să fie atât de sigur de Rydberg? Putea oare să-l perceapă mai adânc pe el decât pe toți ceilalți?

Iar acum furtuna întrerupsese curentul electric și el stătea singur, în beznă.

Gânduri despre perechea ucisă, despre Lars Herdin și despre nodul ciudat al ștreangului i se amestecau în cap cu gânduri despre Sten Widén și Mona, despre Linda și bătrânul lui tată. De undeva, din întuneric, îi făcea semne o fantomă sumbră, spunându-i că totul e lipsit de sens și de importanță. O figură batjocoritoare, care râdea cu nerușinare de strădania lui caraghioasă de a-și controla viața...

Îl trezi lumina care revenise. Văzu pe ceas că dormise ceva mai mult de o oră. Discul continua să se învârtească pe pick-up. Goli paharul și se duse să se întindă pe patul nedesfăcut.

„Trebuie să vorbesc cu Mona, își spuse el. Trebuie să vorbesc cu ea despre tot ce s-a întâmplat. Și trebuie să vorbesc și cu fiica mea. Trebuie să-l vizitez pe tata și să văd ce pot face pentru el. Și în mijlocul tuturor acestor trebuie, trebuie mai ales să capturez un asasin..."

Ațipi din nou. Când sună telefonul, avu impresia că se află la serviciu. Somnoros, se târî la bucătărie și ridică receptorul. Cine-i telefona la patru și un sfert dimineața?

Înainte de a ridica receptorul, apucă să-și spună că ar fi dorit să fie Mona cea care-l suna.

Mai întâi, i se păru că vocea semăna cu cea a lui Sten Widén.

– Aveți numai trei zile să vă reabilitați, spuse un bărbat.

– Cine sunteți? întrebă Wallander.

– N-are nicio importanță cine sunt, răspunse persoana. Sunt unul dintre cei „Zece Mii de Eliberatori".

– Nu vorbesc cu cineva care nu-și spune numele, rosti Wallander și, acum, era complet treaz.

– Nu închide, zise bărbatul. Aveți trei zile să vă reabilitați pentru că ați ținut partea unor infractori străini. Trei zile, dar nu mai mult.

– Nu înțeleg despre ce vorbești, spuse Wallander și simți un fel de repulsie față de vocea aceea necunoscută.

– Trei zile să-i prindeți pe criminali și să-i demascați, continuă bărbatul. Altfel vom lua noi conducerea.

– Să luați conducerea la ce? Care voi?

– Trei zile. Nu mai mult. După aceea începe să ardă.

Convorbirea se întrerupse.

Kurt Wallander aprinse lumina la bucătărie și se așeză la masă. Notă convorbirea într-un carnet vechi, pe care Mona obișnuia să-l folosească pentru liste de cumpărături. *Pâine,* stătea scris în susul paginii. Nu reuși să descifreze ce scrisese dedesubt.

Nu era prima dată când Wallander, de-a lungul anilor carierei lui de polițist, primise amenințări anonime. Un bărbat, care se crezuse condamnat pe nedrept pentru violență, îl urmărise cu scrisori insinuante și telefoane la ore târzii, acum câțiva ani. Mona fusese cea care până la urmă se enervase și îi ceruse să reacționeze. Wallander îl trimisese pe Svedberg peste el cu amenințarea că, dacă nu încetează persecuția imediat, riscă o condamnare mai lungă. În altă împrejurare, cineva îi tăiase anvelopele mașinii.

Mesajul individului acesta era însă diferit.

„Ceva o să ardă", spusese el. Wallander își dădu seama că putea fi orice: de la lagăre de refugiați la restaurante sau locuințe care aparțineau străinilor.

Trei zile. Sau de trei ori douăzeci și patru de ore. Asta însemna vineri, cel mai târziu sâmbătă, pe treisprezece.

Se duse și se întinse din nou pe pat, încercând să adoarmă.

Vântul șuiera și izbea în pereții casei.

Cum să poată adormi când se aștepta ca individul acela să-l sune din clipă-n clipă?

La ora șase și jumătate, era înapoi în clădirea poliției. Schimbă câteva cuvinte cu polițistul de serviciu și află că noaptea fusese relativ calmă, în ciuda furtunii. Un camion cu remorcă se răsturnase la intrarea în Ystad, o schelă de

construcții fusese trântită la pământ în Skårby. Cam asta fusese totul...

Își luă cafea și se duse în birou. Se bărbieri cu un aparat vechi, pe care-l păstra într-unul dintre sertarele mesei de lucru. Apoi ieși să aducă ziarele de dimineață. Cu cât le frunzărea mai mult, cu atât devenea mai nemulțumit. Deși vorbise la telefon cu diverși ziariști până noaptea târziu, aceștia nu dezmințiseră decât vag și incomplet zvonul că poliția și-ar fi concentrat cercetările asupra unor străini. De parcă ziarele acceptaseră dezmințirea contra voinței lor.

Se hotărî să anunțe încă o conferință de presă pentru după-amiază și să prezinte un raport asupra stadiului actual al anchetei. Pe deasupra, va vorbi și despre amenințarea anonimă primită în cursul nopții.

Dădu jos un dosar de pe un raft din spatele lui. În el erau informații despre diversele centre de primire a refugiaților, care se aflau în apropiere. În afara lagărului mare din Ystad, mai erau câteva unități mai mici, răspândite în sector.

Dar ce garanție avea că amenințarea se referea la un lagăr de refugiați din sectorul de poliție Ystad? Niciuna. Pe deasupra, amenințarea ar fi putut la fel de bine să se refere la un restaurant sau la o locuință. Câte pizzerii se aflau, de exemplu, în sectorul Ystad? Cincisprezece? Mai multe?

De un singur lucru putea fi absolut sigur. Amenințarea nocturnă trebuia luată în serios. În ultimii ani, se întâmplaseră prea multe evenimente care confirmau că în țară existau forțe, mai mult sau mai puțin organizate, care nu șovăiau să folosească deschis violența împotriva cetățenilor străini sau a refugiaților care cereau azil.

Se uită la ceas. Opt fără un sfert. Ridică receptorul și formă numărul de acasă al lui Rydberg. Sună de vreo zece ori, apoi închise. Rydberg era probabil pe drum.

Martinsson își vârî capul pe ușă.

– Salut! spuse el. Când avem ședința azi?

– La zece, răspunse Wallander.

– Ce vreme!

– Din partea mea poate să bată vântul, totul e să nu ningă.

În timp ce-l aștepta pe Rydberg, încercă să găsească hârtia pe care i-o dăduse Sten Widén. După vizita lui Lars Herdin, își dăduse seama că nu era chiar așa de bizar că cineva-i dăduse calului fân în timpul nopții. Dacă asasinii trebuiau căutați printre cunoștințele lui Johannes și ale Mariei Lövgren sau poate chiar printre rudele acestora, atunci bineînțeles că ei știau de cal. Poate că știau, de asemenea, că Johannes Lövgren obișnuia să se ducă noaptea la grajd?

Nu-i era clar cu ce i-ar fi putut fi de folos Sten Widén. Poate că îl suna numai ca să nu piardă din nou contactul cu el?

Cu toate că aștepta mai mult de un minut, nu răspunse nimeni. Închise telefonul și se hotărî să încerce din nou, puțin mai târziu.

Spera să reușească să mai dea un telefon înaintea venirii lui Rydberg. Formă numărul și aștepta.

– Procuratura generală, se auzi o voce veselă de femeie.

– Aici Kurt Wallander. Pot să vorbesc cu Åkeson?

– De la începutul lui ianuarie e în concediu. Ați uitat?

Da, uitase. Îi ieșise total din minte că procurorul orașului, Per Åkeson, urma să-și continue studiile. Cu toate că

mâncaseră împreună în oraș, nu mai târziu de sfârșitul lui noiembrie.

– Dacă doriți, pot să vă fac legătura cu locțiitorul lui, spuse recepționera.

– Bine, răspunse Wallander.

Spre uimirea lui, îi răspunse tot o femeie.

– Anette Brolin.

– Doream să vorbesc cu procurorul, spuse Wallander.

– Eu sunt, răspunse femeia. Despre ce este vorba?

Wallander își dădu seama că nu se prezentase. Își spuse numele și continuă.

– E vorba despre crima aceea dublă. M-am gândit că ar fi timpul să prezentăm procuraturii un rezumat. Am uitat că Per și-a luat liber de la serviciu.

– Dacă nu mă sunați dumneavoastră acum, dimineața, v-aș fi căutat eu, spuse femeia.

Lui Wallander i se păru că ghicește o mustrare în vocea ei. „Tanti, își spuse el. Mă înveți tu pe mine cum trebuie să colaboreze poliția cu procuratura?"

– De fapt, n-avem prea mult de povestit, spuse el, dându-și seama că vocea-i suna neprietenos.

– Este de actualitate vreo arestare?

– Nu. Mă gândisem mai curând la o scurtă informare.

– Bine, mulțumesc, spuse femeia. Să zicem ora unsprezece, aici, la mine? Am o condamnare la zece și un sfert. La unsprezece sunt înapoi.

– S-ar putea să întârzii puțin. Avem o ședință la ora zece. Poate dura ceva mai mult.

– Încearcă totuși să vii la ora unsprezece.

Convorbirea se termină și el rămase șezând, cu receptorul în mână.

Colaborarea dintre poliție și procuratură nu era întotdeauna simplă. Wallander își construise însă o relație plină de încredere, nebirocratică, cu Per Åkeson. Se sunau des și-și cereau sfatul. Rareori sau aproape niciodată nu avuseseră vreun dezacord în privința vreunei condamnări sau achitări.

– La dracu'! își spuse el cu voce tare. Cine mai e și Anette Brolin asta?

Tocmai atunci auzi pe coridor zgomotul inimitabil făcut de Rydberg când își târa piciorul. Își scoase capul pe ușă și-l rugă să intre. Rydberg era îmbrăcat într-o jachetă antică de blană și cu beretă. Când se așeză, făcu o grimasă.

– Doare? întrebă Wallander, arătând spre picior.

– Când plouă, mai e cum e, spuse Rydberg. Sau când ninge. Sau e ger. Piciorul ăsta blestemat nu suportă însă vântul. Ce voiai?

Wallander îi povesti despre amenințarea anonimă primită în cursul nopții.

– Tu ce crezi? îl întrebă el când termină de povestit. E serios sau nu?

– Serios. Cel puțin trebuie să acționăm ca și cum ar fi.

– M-am gândit la o conferință de presă pentru după-amiază. Vorbim despre stadiul în care se află ancheta și apoi ne concentrăm asupra povestirii lui Lars Herdin. Fără a-i spune numele, bineînțeles. După aceea, îi informez despre amenințare. Și le spun că toate zvonurile despre străini sunt neîntemeiate.

– De fapt, asta nu-i adevărat, spuse gânditor Rydberg.

– Ce vrei să spui?

– Femeia a spus ce a spus. Și nodul poate fi argentinian.

– Atunci cum te-ai gândit tu să legi toate astea de un furt care, cel mai probabil, a fost săvârșit de persoane ce-l cunoșteau foarte bine pe Johannes Lövgren?

– Nu prea știu încă. Cred că-i prea devreme pentru concluzii. Tu nu crezi la fel?

– Concluzii provizorii, răspunse Wallander. Toată munca poliției constă în a trage concluzii. Pe care le elimini sau pe baza cărora construiești mai departe.

Rydberg își mișcă piciorul care-l durea.

– Ce-ai de gând să faci în privința scurgerii de informații? întrebă el.

– Intenționez să le fac observație la ședință, răspunse Wallander. Apoi, când vine Björk înapoi, să continue cum vrea.

– Și ce crezi c-o să facă?

– Nimic.

– Exact.

Wallander își desfăcu brațele a neputință.

– E mai bine să știm de la început cum stăm. Celui care a informat televiziunea nu i se va putea bate obrazul. Apropo, cam cu cât crezi tu că-și plătește televiziunea turnătorii din cadrul poliției?

– Probabil cu mult prea mult, răspunse Rydberg. De asta n-au bani pentru niciun program ca lumea.

Rydberg se ridică de pe scaun.

– Nu uita însă un lucru, spuse el, stând cu mâna pe clanță. Un polițist care a turnat o dată o poate face și a doua oară.

– Ce vrei să spui?

– Că-și poate menține declarația conform căreia una dintre urmele noastre duce la niște străini. De fapt, e perfect adevărat, nu?

– Nu există nicio astfel de urmă, spuse Wallander. Sunt numai cuvintele confuze ale unei bătrâne tulburate și pe moarte.

Rydberg ridică din umeri.

– Fă cum crezi, zise el. Pe curând!

Ședința decurse cum nu se putea mai prost. Kurt Wallander se hotărâse să înceapă cu trădarea și cu consecințele ei inerente. După aceea, să vorbească despre telefoanele anonime pe care le primise și, la urmă, să sondeze diversele opinii despre ce ar trebui făcut înainte ca răgazul acordat de persoana anonimă să ia sfârșit. Însă, atunci când se lamentă furibund că, probabil, cineva dintre cei prezenți fusese atât de neloial încât să împrăștie informații confidențiale, și că, fără doar și poate, mai primise și bani pentru asta, fu întâmpinat de proteste și mai furibunde. Câțiva dintre polițiști insistară asupra faptului că zvonul ar fi putut, la fel de bine, să fi fost împrăștiat de cineva de la spital. N-au fost și doctorul, și surorile prezente atunci când bătrâna a spus ultimele ei cuvinte?

Wallander încercă să preîntâmpine și alte argumente, însă protestele se întețiră. Când, în cele din urmă, discuția putu fi îndreptată spre alte subiecte, o atmosferă înăcrită domnea în încăpere. Optimismul zilei precedente fusese înlocuit de indispoziție. Kurt Wallander își dădu seama că începuse ședința călcând cu stângul.

Ancheta pentru identificarea mașinii, cu care șoferul de camion era să se ciocnească, nu dăduse încă niciun rezultat. Pentru a crește eficiența grupului, fu numită încă o persoană care să se ocupe de această problemă.

Cercetările asupra trecutului lui Lars Herdin erau în curs. La un prim control, nu apăruse nimic deosebit. Lars

Herdin nu fusese niciodată condamnat și n-avea datorii care să bată la ochi.

– O să-l cercetăm îndeaproape, spuse Wallander. Trebuie să aflăm absolut totul despre el. În curând, mă întâlnesc cu procurorul. Îi voi cere un ordin de percheziție pentru a vedea conturile de la bancă.

Peters fu acela care veni cu noutatea zilei.

– Johannes Lövgren avea două casete bancare la două bănci diferite, spuse el. Am găsit cheile.

– Foarte bine, zise Wallander. Ne ducem astăzi, ceva mai târziu, să le controlăm.

Investigarea sistematică a familiei Lövgren, a prietenilor și a rudelor acestora trebuia continuată.

Hotărâră ca Rydberg să se ocupe de fiica lui Lövgren din Canada, care trebuia să aterizeze la Malmö curând după ora trei, în după-amiaza aceea.

– Unde e cealaltă fată? întrebă Kurt Wallander. Jucătoarea de handbal.

– A sosit, spuse Svedberg. Locuiește la niște rude.

– Tu ai să vorbești cu ea, zise Wallander. Mai avem și alte informații care ar putea fi importante? Întrebați fetele dacă vreuna din ele a primit cadou o pendulă.

Martinsson se ocupase de selectarea informației. Tot ce ajungea la cunoștința poliției trebuia introdus în computer. După aceea, Martinsson făcea o primă selecție, mai generală. Informațiile absurde nu ajungeau niciodată mai departe de primele liste ieșite din computer.

– Hullda Yngveson a sunat din Vallby și a spus că mâna nemulțumită a lui Dumnezeu a fost cea care a împărțit loviturile, spuse Martinsson.

– Asta sună întotdeauna, oftă Rydberg. Cum dispare un viței, zice că-i mâna lui Dumnezeu care-i nemulțumit.

– Am trecut-o la NV, răspunse Martinsson.

O oarecare veselie se răspândi în atmosfera lugubră atunci când Martinsson îi anunță că NV înseamnă „nebun vorbăreț".

Nu primiseră nicio informație de interes imediat. Însă totul urma să fie prelucrat la momentul cuvenit.

La sfârșit, rămase întrebarea despre amanta secretă din Kristianstad a lui Johannes Lövgren și despre copilul lor.

Kurt Wallander privi de jur împrejur în încăpere. Thomas Näslund, un polițist în vârstă de treizeci de ani, care niciodată nu-și dădea nici cea mai mică importanță, dar care era un polițist foarte muncitor, stătea într-un colț și se trăgea de buza de jos în timp ce asculta.

– Tu vii cu mine, spuse Wallander. Însă, mai întâi, trebuie să faci puțină muncă de sclav. Sună-l pe Herdin și smulge de la el tot ce știe despre dama din Kristianstad. Și despre fiu, bineînțeles.

Conferința de presă era planificată pentru ora patru. Până atunci, Kurt Wallander și Thomas Näslund aveau timp să facă un drum la Kristianstad. Dacă întârziau, Rydberg promisese să țină el conferința.

– Trebuie să scriu comunicatul de presă, spuse Wallander. Dacă nu mai e nimic de discutat, atunci ridicăm ședința.

Ceasul era unsprezece și douăzeci și cinci când bătu la ușa lui Per Åkeson, într-o altă aripă a clădirii poliției.

Femeia care deschise ușa era foarte frumoasă și foarte tânără. Wallander se holbă la ea.

– Nu crezi că m-ai privit destul? spuse ea. Și-așa ai întârziat o jumătate de oră.

– Am spus că ședința poate dura mai mult, răspunse el.

Când intră în încăpere, aproape că nu mai știu unde se află. Biroul lui Per Åkeson, sever și lipsit de culoare, se transformase într-o încăpere cu perdele viu colorate și cu ghivece mari cu plante de-a lungul pereților.

O urmări cu privirea pe când se așeza la masa de lucru. Își spuse că nu putea să aibă mai mult de treizeci de ani. Era îmbrăcată într-un costum taior de un brun ușor ars care, ghici el, era de calitate bună și cu siguranță foarte scump.

– Ia loc, spuse ea. De altfel, poate că ar trebui să ne dăm mâna. Am să-l înlocuiesc pe Åkeson toată perioada cât e plecat. Deci, vom lucra împreună un timp îndelungat.

El îi întinse mâna, remarcând în același timp că poartă verighetă. Spre uimirea lui, constată că asta îl dezamăgește.

Ea avea părul de culoare brun-închis, tuns scurt și tăiat împrejurul feței. O șuviță decolorată îi șerpuia de-a lungul unei urechi.

– Bun-venit la Ystad! zise el. Trebuie să recunosc că am uitat total că Per are liber de la serviciu.

– Presupun că ne putem spune pe nume, răspunse ea. Mă cheamă Anette.

– Kurt. Cum îți place Ystad?

Ea scăpă de întrebare cu un răspuns scurt:

– Nu știu încă. Nouă, celor din Stockholm, ne e puțin mai greu să ne adaptăm la nonșalanța skåneză.

– Nonșalanță?

– Păi, ai întârziat o jumătate de oră.

Wallander își dădu seama că începe să se înfurie. Își bătea joc de el? Chiar nu înțelegea că o ședință, cu întregul

grup de anchetatori, putea să dureze mai mult? Îi considera leneși pe toți skånezii?

– Nu cred că cei din Skåne sunt mai leneși decât alții, spuse el. După cum nici cei din Stockholm nu sunt toți aroganți, nu-i așa?

– Pardon?

– Am glumit.

Ea se lăsă pe spate, în scaun. El realiză că îi venea greu s-o privească în ochi.

– Poate că poți să-mi faci o scurtă prezentare, continuă ea.

Wallander încercă să fie cât mai concis posibil. Își dădu seama că, fără să vrea, se situa pe o poziție defensivă.

Evită să pomenească ceva despre scurgerea de informații din sânul poliției.

Ea îi puse câteva întrebări scurte, la care el îi răspunse. Cu toată tinerețea ei, părea să aibă destulă experiență în meserie.

– Avem nevoie de acces la conturile bancare ale lui Lövgren. Pe deasupra, mai are și două seifuri la bancă, pe care vrem să le deschidem.

Ea semnă hârtiile necesare.

– N-ar trebui să luăm legătura și cu un judecător? întrebă Wallander când ea îi întinse actele.

– Vom face asta mai târziu, răspunse ea. Aș aprecia să primesc copii la zi după tot materialul anchetei.

El încuviință și se pregăti să plece.

– Și ce-i cu ceea ce au scris ziarele? întrebă ea. Despre niște străini care ar fi amestecați?

– Zvonuri, răspunse Wallander. Știi cum se întâmplă.

– Da, știu? întrebă ea.

Când ieși din biroul ei, își dădu seama că e transpirat.

„Ce tipă, își spuse el. Cum dracu' s-a hotărât una ca ea să se facă procuror? Să-și dedice viața condamnării unor neisprăviți, pentru a păstra străzile curate?"

Rămase nemișcat în sala mare de recepție de la intrarea în clădirea poliției, fără a se putea hotărî ce să facă.

„Să mănânc, își zise el. Dacă nu mănânc acum, nu mai apuc. Pot scrie comunicatul de presă în timp ce mănânc."

Când ieși din clădire, fu cât pe-aci să fie dărâmat de vântul puternic.

Furtuna nu se potolise.

Se gândi c-ar trebui să se ducă acasă să-și pregătească o salată simplă. Cu toate că nu mâncase nimic în ziua aceea, își simțea stomacul greu și balonat. Totuși, se lăsă tentat să mănânce la Lurblåsaren, jos, lângă piață. Nici astăzi nu va reuși să ia în serios schimbarea proastelor lui obiceiuri alimentare.

La unu fără un sfert, era înapoi în clădirea poliției. Deoarece, din nou, mâncase mult prea repede, îl apucă iarăși diareea și fugi la toaletă. Când i se potoli stomacul, înmână comunicatul de presă unei funcționare și se duse spre biroul lui Näslund.

– Nu reușesc să-l găsesc pe Herdin, spuse Näslund. Se pare că e într-un fel de excursie de iarnă împreună cu asociația protectorilor naturii, undeva prin valea Fyle.

– În acest caz, trebuie să ne ducem acolo și să-l găsim, zise Wallander.

– M-am gândit c-ar fi mai bine să mă duc doar eu, iar tu să mergi la bancă și să deschizi seiful. Dacă povestea despre femeia aceea și copilul lor a fost ținută atât de secret, poate

găsim totuși ceva despre ei, încuiat în seif. Vreau să spun că în felul acesta am economisi ceva timp.

Wallander încuviință. Näslund avea dreptate.

– Așa vom face, zise el. Dacă nu avem timp azi, ne ducem mâine-dimineață la Kristianstad.

Înainte de a pleca la bancă, mai încercă o dată să vorbească cu Sten Widén. Nici de data asta nu răspunse nimeni.

Lăsă Ebbei, la recepție, hârtia cu numărul de telefon.

– Să vedem dacă reușești să dai de el, spuse Wallander. Controlează dacă numărul e corect. Trebuie să fie al lui Sten Widén sau de la o herghelie de cai de galop al cărei nume nu-l știu.

– Hansson trebuie să știe, spuse Ebba.

– Am spus galop. Nu trap.

– El pariază pe tot ce mișcă, spuse Ebba și zâmbi.

– Dacă se întâmplă ceva important, mă găsești la bancă, zise Wallander.

Își parcă mașina vizavi de librăria de lângă piață. Vijelia puternică aproape îi smulse din mână biletul de parcare. Orașul părea părăsit. Vânturile puternice, furtunoase îi țineau pe oameni închiși în casă.

Se opri lângă magazinul de aparate electronice de lângă piață. Ca o încercare de a alunga tristețea serilor, se gândise să-și cumpere un aparat video. Se uită la prețuri și încercă să socotească dacă-i ajung banii în luna aceea. Sau mai curând să investească într-o stație stereo nouă. Orice s-ar spune, muzica era salvarea lui atunci când se învârtea în pat și nu putea adormi.

Se desprinse de vitrină și coti pe stradela pentru pietoni, pe lângă restaurantul chinezesc. Birourile băncii se aflau imediat în apropiere. Când intră prin ușile de sticlă, văzu un

singur client în holul mic. Un fermier cu aparat acustic, care, cu o voce înaltă și ascuțită, se plângea de dobânzile prea mari. La stânga, văzu o ușă deschisă către un birou, unde un funcționar studia ecranul unui computer. Bănui că lui trebuie să i se adreseze. Când apăru în ușă, bărbatul îl privi cu neliniște, ca și cum Wallander ar fi fost un hoț potențial.

Intră în încăpere și se prezentă.

– Nu suntem deloc mulțumiți cu situația creată de întâmplarea aceasta, spuse bărbatul din spatele mesei de scris. De când lucrez eu la bancă, n-am avut niciodată de-a face cu poliția.

Aerul pedant al funcționarului îl irită pe loc. Suedia devenise o țară în care oamenii se temeau cel mai mult să nu fie cumva deranjați. Nimic nu era mai sfânt pe lume decât rutina lor.

– Asta-i situația, zise Wallander și îi întinse hârtiile scrise de Anette Brolin.

Bărbatul le citi cu multă atenție.

– Trebuie neapărat? întrebă el după aceea. Scopul de a avea un seif la bancă este tocmai acela de a fi ocrotit de priviri străine.

– Neapărat, spuse Wallander. Și, de fapt, nu-mi pot pierde toată ziua aici.

Omul se ridică de la masa de scris cu un oftat. Wallander își dădu seama că omul se așteptase la o eventuală vizită a poliției.

Trecură printr-o ușă zăbrelită și intrară în încăperea cu seifuri. Seiful lui Johannes Lövgren era situat jos de tot, într-un colț. Wallander descuie, trase caseta afară și o puse pe o masă.

Apoi descuie broasca și începu să treacă în revistă conținutul casetei. Găsi câteva acte pentru niște morminte, precum și actul de proprietate al gospodăriei din Lunnarp. Mai erau și niște fotografii de demult și un plic îngălbenit, cu timbre vechi. Atât, și nimic altceva.

„Nimic, își spuse Wallander. Nimic din ce-am sperat eu."

Funcționarul stătea alături și-l observa. Wallander notă numărul actului de proprietate și numele de pe actele de la cimitir. Apoi puse la loc caseta.

– Asta-i tot? întrebă funcționarul.

– Pentru moment, răspunse Wallander. Acum aș dori să știu câți bani avea depuși aici, la bancă.

Pe drumul de ieșire din camera cu seifuri, îi veni în minte ceva.

– În afară de Johannes Lövgren, mai are cineva acces la seiful lui? întrebă el.

– Nu, răspunse funcționarul.

– Știți cumva dacă el a umblat recent la seif? continuă el.

– M-am uitat în registrul de vizite, răspunse funcționarul. Au trecut mulți ani de când l-a deschis ultima dată.

Când se întoarseră în holul băncii, fermierul era tot acolo și se lamenta. Acum ținea un discurs despre prețurile proaste care se dau pentru nutreț.

– Am toate informațiile în biroul meu, spuse funcționarul.

Wallander se așeză la masa de scris și parcurse două pagini pline, ieșite din computer. Johannes Lövgren avusese patru conturi diferite. Pe două dintre ele era trecută și Maria Lövgren ca titulară. Suma totală a celor două conturi era de nouăzeci de mii de coroane. Niciunul dintre ele nu fusese atins de multă vreme. Cu câteva zile în urmă, tocmai intraseră și dobânzile. Cel de-al treilea cont era o

rămășiță din timpul când Johannes Lövgren era încă activ ca fermier. Pe el se aflau o sută treizeci și două de coroane și nouăzeci și șapte de öre.

Mai rămăsese un singur cont de cercetat. Pe acesta, depunerea era de aproape un milion. Maria Lövgren nu era trecută ca titulară. La 1 ianuarie, intraseră dobânzi de mai bine de nouăzeci de mii. Pe 4 ianuarie, Johannes Lövgren scosese douăzeci și șapte de mii.

Kurt Wallander îl privi pe bărbatul care stătea de partea cealaltă a mesei de scris.

– Cu cât timp în urmă puteți urmări acest cont? întrebă el.

– În principiu, cam în ultimii zece ani. Însă durează, bineînțeles. Trebuie să-l căutăm în computere.

– Începeți cu anul trecut. Aș vrea să văd toate tranzacțiile operate în cont, în decursul anului 1989.

Funcționarul se ridică și părăsi încăperea. Wallander începu să studieze a doua hârtie. De aici reieșea că Johannes Lövgren avea aproape șapte sute de mii de coroane plasate în diverse acțiuni și fonduri, de care se ocupa banca.

„Până acum povestirea lui Lars Herdin se confirmă", își spuse el.

Rememoră discuția cu Nyström, în care acesta fusese atât de convins că vecinul lui nu avea bani.

„Cât de puțin știu oamenii despre vecinii lor", reflectă el.

După aproximativ cinci minute, funcționarul se întoarse din holul băncii. Îi întinse un document proaspăt ieșit din computer.

În 1989, Johannes Lövgren scosese bani de trei ori, în total șaptezeci și opt de mii de coroane. Banii fuseseră scoși în ianuarie, iulie și septembrie.

– Pot să păstrez documentele acestea?

Bărbatul aprobă.

– Aș dori să vorbesc cu casiera care i-a dat ultima oară banii lui Johannes Lövgren, spuse Wallander.

– Britta-Lena Bodén, îl informă bărbatul. O aduc imediat.

Femeia care intră în cameră era foarte tânără. Wallander se gândi că, probabil, n-avea nici douăzeci de ani.

– Știe despre ce este vorba, îl asigură funcționarul.

Wallander încuviință și o salută pe fată.

– Povestește, zise el.

– A fost vorba despre destul de mulți bani, spuse fata. Altfel, cu siguranță, nu mi-aș fi amintit.

– Părea neliniștit? Nervos?

– Nu, din câte îmi aduc eu aminte.

– Cum a cerut banii?

– Hârtii de o mie.

– Numai de o mie?

– I-am dat și câteva bancnote de cinci sute.

– În ce i-a pus?

Fata avea memorie bună.

– Într-o servietă maro. Una din acelea vechi, cu ramă de piele.

– Crezi că ai recunoaște-o dacă ai vedea-o din nou?

– Poate că da. Avea mânerul stricat.

– Stricat în ce fel?

– Pielea era plesnită.

Wallander aprobă. Memoria fetei era nemaipomenită.

– Îți mai amintești și altceva?

– Când a primit banii, a plecat.

– Și era singur?

– Da.

– N-ai văzut dacă-l aștepta cineva afară?

– Asta nu se poate vedea de la casă.

– Îți aduci aminte cumva cât era ceasul?

Fata se gândi puțin înainte de a răspunde.

– M-am dus să mănânc imediat după aceea. Ceasul trebuie să fi fost aproape douăsprezece.

– Mi-ai fost de foarte mare ajutor. Dacă-ți mai amintești ceva, aș dori să ne anunți imediat.

Wallander se ridică și se duse în hol. Se opri un moment și se uită împrejur. Fata avea dreptate. De la ghișeul casei, era imposibil să vezi dacă cineva stă afară pe stradă și așteaptă.

Fermierul cel zgomotos plecase și veniseră clienți noi. Unul, care vorbea o limbă străină, tocmai schimba niște bani la un ghișeu.

Wallander ieși. Banca de Comerț se afla în imediata apropiere, pe strada Portului.

Un funcționar, cu mult mai prietenos decât cel dinainte, îl conduse în camera cu seifuri a băncii. Când Wallander deschise caseta, rămase total dezamăgit. Era goală.

Nici la seiful acesta nu avea acces altcineva în afară de Johannes Lövgren. Îl închiriase în 1962.

– Când a fost ultima oară aici? întrebă Wallander.

– Pe 4 ianuarie, răspunse funcționarul după ce se uită în registrul de vizitatori. La treisprezece și cincisprezece, pentru a fi exact. A stat douăzeci de minute.

Deși Wallander întrebă tot personalul, nimeni nu-și amintea să fi văzut dacă Johannes Lövgren luase ceva cu el atunci când plecase de la bancă. De asemenea, nimeni nu-și amintea de servieta lui.

„Fetișcana de la cealaltă bancă, își spuse el. Câte una ca ea ar trebui să fie în fiecare sucursală."

Wallander se luptă cu vijelia pe străzi dosnice până la cofetăria lui Fridolf, unde bău cafea și mâncă o prăjitură cu multă scorțișoară.

„Aș da mult să aflu ce-a făcut Johannes Lövgren între ora douăsprezece și unu și un sfert, își spuse el. Ce a făcut el între prima și cea de-a doua vizită la bancă? Și cum a ajuns la Ystad? Cum a plecat de acolo?" Din câte știa, mașină nu avea.

Își scoase carnetul de însemnări și mătură cu mâna firimiturile de pe masă. După o jumătate de oră, reuși să întocmească o listă cu întrebările care cereau un răspuns imediat.

Pe drumul de întoarcere la mașină, intră într-un magazin de confecții pentru bărbați și cumpără o pereche de șosete. Când auzi prețul, rămase cu gura căscată, însă plăti fără să protesteze. Pe vremuri, Mona îi cumpăra întotdeauna hainele. Încercă să-și amintească de ultima dată când își cumpărase singur ciorapi.

Când ajunse la mașină, găsi sub unul dintre ștergătoare o amendă pentru depășirea timpului de parcare.

„Dacă nu plătesc, o să mi se intenteze cât de curând un proces, își spuse el. Atunci, Anette Brolin, procurorul orașului, va fi obligată să-mi ceară socoteală la tribunal."

Aruncă amenda în torpedou și se gândi încă o dată la cât de frumoasă era procuroarea. Frumoasă și atrăgătoare. Apoi se gândi la prăjitura pe care tocmai o mâncase.

Era ora trei, când îi telefonă Thomas Näslund. Wallander se hotărâse deja să amâne pentru a doua zi călătoria la Kristianstad.

– Sunt ud până la piele, spuse Näslund la telefon. M-am bălăcit prin noroiul din întreaga vale Fyle.

– Pompează-l de tot ce știe, răspunse Kurt Wallander. Presează-l. Trebuie să aflăm absolut tot ce știe.

– Să-l aduc la secție? întrebă Näslund.

– Du-te la el acasă. Poate că-i vine mai ușor să vorbească deschis dacă stă la masa lui din bucătărie.

La ora patru, începu conferința de presă. Wallander îl căută pe Rydberg, dar nimeni nu știa unde este.

Încăperea era plină de jurnaliști. Wallander văzu că reportera de la postul local de radio se afla și ea acolo și se hotărî prompt să afle ce știa ea, de fapt, despre Linda.

Simți că-l doare stomacul.

„Mi-e frică de adevăr, își spuse el. Și de toate problemele pe care n-am timp să le rezolv! Umblu după ucigașii celor morți și nu mai am timp să mă ocup de cei în viață."

Pentru un moment amețitor de scurt, întreaga lui ființă fu cuprinsă de o singură dorință.

Să se desprindă de toate. Să fugă. Să dispară. Să înceapă o viață nouă.

Apoi se urcă pe micul podium și le dori bun venit participanților la conferință.

După cincizeci și șapte de minute, totul era terminat. Wallander își spuse că reușise destul de bine să dezmintă orice afirmație asupra faptului că poliția căuta niște cetățeni străini pentru crima dublă. Nu îl întrebară nimic care să-l pună în încurcătură. Atunci când coborî de pe podium, se simți mulțumit.

Fata de la radioul local îl așteptă, în timp ce televiziunea îi lua un interviu. Ca întotdeauna când avea o cameră de

televiziune îndreptată asupra sa, el deveni nervos și începu să se bâlbâie. Reporterul se declară însă mulțumit și nu-i ceru să mai filmeze încă o dată.

– Ar trebui să vă găsiți niște informatori mai buni, îi sugeră Kurt Wallander după ce interviul se sfârși.

– Poate că da, răspunse reporterul și zâmbi.

Când echipa de televiziune plecă, Kurt Wallander îi propuse fetei de la radioul local să-l urmeze în biroul lui.

Se simți mai puțin nervos în fața microfonului de la reportofon decât fusese în fața camerei de televiziune.

După ce termină, ea închise reportofonul. Kurt Wallander tocmai se pregătea să înceapă să vorbească despre Linda, când Rydberg bătu la ușă și intră.

– Suntem gata imediat, spuse Wallander.

– Suntem gata acum, zise fata și se ridică.

Wallander privi decepționat în urma ei. Nu reușise să schimbe un singur cuvânt cu ea despre Linda.

– Probleme noi, spuse Rydberg. Au sunat, adineauri, de la lagărul de refugiați de aici, din Ystad. A intrat în curtea lor o mașină, și cineva a aruncat o pungă cu gulii putrezite în capul unui bătrân din Liban.

– Pe naiba! zise Wallander. Și ce s-a întâmplat?

– L-au dus la spital să-l panseze. Însă responsabilul lagărului e îngrijorat.

– Au luat numărul mașinii?

– Totul s-a petrecut prea repede pentru ca cineva să reacționeze.

Wallander rămase pe gânduri un moment, apoi spuse:

– Nu acționăm acum. Mâine, toate ziarele vor publica dezmințiri hotărâte în privința amestecului străinilor. Televiziunea va dezminți chiar astă-seară. După aceea nu ne

mai rămâne decât să sperăm că totul se calmează. Am putea ruga patrulele de noapte ca, din când în când, să se uite în curtea lagărului.

– O să-i informez, spuse Rydberg.

– Vino înapoi mai târziu, să facem o evaluare a situației, încheie Wallander.

Ceasul arăta opt și jumătate; atunci Kurt Wallander și Rydberg se pregătiră să se despartă a doua oară.

– Care e părerea ta? întrebă Wallander, după ce fiecare își adună la loc hârtiile.

Rydberg se scărpină pe frunte.

– E clar că cele spuse de Herdin sunt importante, răspunse el. Numai de i-am găsi pe dama aia misterioasă și pe băiat. Avem multe fapte care ne-ar îndreptăți să credem că ne aflăm în apropierea soluției. Atât de aproape, încât ne vine greu s-o vedem. Însă, în același timp...

Rydberg se întrerupse în mijlocul frazei.

– În același timp, ce?

– Nu știu, continuă Rydberg. E ceva straniu cu tot ce s-a întâmplat. Și nu numai în legătură cu ștreangul ăla. Încă nu pot să-mi dau seama ce este.

Ridică din umeri și dădu să plece.

– Putem continua mâine, zise el.

– Îți aduci aminte să fi văzut vreo servietă veche, de culoare maro, acasă la Lövgren? întrebă Wallander.

Rydberg clătină din cap.

– Nu, din câte-mi amintesc, răspunse el. Însă dulapurile gemeau de vechituri. Mă întreb de ce oare oamenii bătrâni încep să se comporte ca hârciogii?

– Trimite pe cineva mâine-dimineață să caute o servietă maro, veche, spuse Wallander. Are mânerul stricat.

Rydberg plecă. Wallander își dădu seama că piciorul lui bolnav îl chinuise în tot timpul ăsta. Se gândi c-ar trebui să afle dacă Ebba reușise să dea de Sten Widén. Dar se răzgândi. În loc de asta, căută într-o listă internă adresa de acasă a Anettei Brolin. Spre uimirea lui, descoperi că erau aproape vecini.

„Aș putea s-o invit la masă", își spuse el.

Apoi, își aduse aminte că femeia purta verighetă.

Se duse acasă prin furtună și făcu o baie. După aceea, se întinse pe pat și începu să răsfoiască o carte despre viața lui Giuseppe Verdi.

Câteva ore mai târziu, se trezi cu senzația că îngheață.

Ceasul de mână arăta câteva minute până la miezul nopții.

Se simți nefericit că se trezise. Acum se va perpeli din nou fără să poată dormi.

Împins de disperare, se îmbrăcă. Își spuse că la fel de bine putea să petreacă vreo câteva ore din noapte în biroul lui.

Când ajunse în stradă, constată că vântul se domolise. Se făcuse din nou frig.

„Zăpada, își spuse el. Vine acum, în curând."

Coti și o luă pe șoseaua de est. Un taxi singuratic trecu în sens opus. Conduse încet prin orașul pustiu.

Se hotărî dintr-odată să treacă pe la lagărul de refugiați, care se afla la intrarea vestică în oraș.

Lagărul era compus dintr-un număr mare de barăci, formând șiruri lungi în câmpul liber. Reflectoare puternice luminau căsoaiele vopsite în verde.

Opri într-o parcare și coborî din mașină. Valurile mării se auzeau în apropiere.

„Un gard de sârmă ghimpată de jur-împrejur, și-ar putea fi o închisoare", reflectă el.

Tocmai se pregătea să urce din nou în mașină, când auzi un clinchet ușor.

În clipa următoare, se auzi o explozie surdă.

Și apoi limbi înalte de foc țâșniră dintr-una din barăci.

7

Habar n-avea cât timp rămăsese paralizat de priveliștea flăcărilor care invadau noaptea de iarnă. Câteva minute sau poate numai câteva secunde. Dar când reuși să-și învingă starea de inerție, avu prezența de spirit să tragă spre el telefonul mașinii și să dea alarma.

Vocea de bărbat care-i răspunse se auzea prost în telefonul care pârâia.

– Arde lagărul de refugiați din Ystad! urlă Wallander. Trimiteți toate mașinile de pompieri! E vânt puternic.

– Cine telefonează? întrebă omul de la centrala de alarmă.

– Wallander de la poliția din Ystad. S-a nimerit să trec prin apropiere când a început să ardă.

– Poți să te identifici? continuă netulburată vocea de la telefon.

– La dracu'! 471121. Și acum, grăbește-te!

Închise telefonul pentru a scăpa de alte întrebări. De altfel, știa că centrala pentru urgențe avea posibilitatea să-i identifice pe polițiștii care lucrau în sector.

Traversă în goană drumul spre baraca în flăcări. Vântul înteți vâlvătaia. Se întrebă fugitiv ce s-ar fi întâmplat dacă incendiul ar fi izbucnit cu o noapte înainte, în timpul

furtunii celei mari. Dar, chiar și așa, flăcările erau pe cale să cuprindă și baraca de alături.

„De ce nu se aude nicio alarmă?" se întrebă el. De fapt, nici măcar nu știa dacă locuiau refugiați în toate barăcile. Când bubui în ușa barăcii, care în continuare era numai acoperită de flăcări, dogoarea focului îl lovi direct în față.

Baraca de unde începuse incendiul era acum aprinsă în întregime. Încercă să se apropie de ușă, însă focul îl alungă înapoi. Fugi în spatele casei. Aici era o singură fereastră. Bătu tare în geam și încercă să se uite înăuntru, însă fumul era atât de dens încât nu reuși să vadă decât o masă compactă de ceață albă. Se uită împrejur după vreun obiect cu care să spargă geamul, dar nu găsi nimic. Atunci își smulse jacheta de pe el, o înfășură în jurul brațului și lovi cu pumnul direct în mijlocul geamului. Își ținu respirația, pentru a nu inhala fum, și bâjbâi după cârligul ferestrei. De două ori se aruncă înapoi pentru a respira, înainte de a reuși să deschidă fereastra.

– Afară, răcni el printre flăcări. Afară, afară!

Înăuntru, în baracă, se aflau două rânduri de priciuri. Se avântă în sus, cățărându-se pe fereastră, și simți cum cioburi de sticlă îi sfâșie pulpa. Priciurile de sus erau goale. Dar pe unul dintre cele de jos era întins un om.

Strigă din nou, dar nu primi niciun răspuns. Atunci se aruncă prin fereastră și, când ateriză pe dușumea, se lovi la cap de colțul unei mese. Fumul aproape îl înăbuși, în timp ce se îndreptă bâjbâind spre pat. Crezu mai întâi că a atins un cadavru. Pe urmă își dădu seama că ceea ce el luase drept o ființă omenească era numai o saltea rulată. În aceeași clipă, îi luă foc jacheta și se aruncă cu capul înainte prin fereastră, afară. Undeva, departe, se auzeau sirene

și, când se îndepărtă de foc clătinându-se, văzu o viermuială de trupuri pe jumătate goale în fața barăcilor. Focul cuprinsese încă două dintre ele. Sparse ușile și văzu că erau locuite. Dar cei care dormiseră acolo erau deja afară. Îl săgeta în cap și în pulpă și simțea că-i vine să vomite din cauza fumului tras în plămâni. Curând, sosi și prima mașină de pompieri și imediat după ea o salvare. Văzu că șeful de serviciu al pompierilor era Peter Edler, un bărbat de vreo treizeci și cinci de ani, care se amuza în timpul liber zburând cu parapanta. Auzise numai lucruri bune despre el. Se părea că e un om care nu se lăsa cuprins niciodată de panică. Se duse șchiopătând spre el și, în același moment, simți că-și arsese și brațul.

– Barăcile care ard sunt goale, zise el. Celelalte, nu știu.

– Doamne Sfinte, cum arăți! spuse Peter Edler. Cred că le vom putea salva pe celelalte.

Pompierii stropeau deja barăcile din apropierea lor. Wallander auzi cum Peter Edler cere un tractor cu care să mute barăcile care ardeau și, astfel, să izoleze sursa de incendiu.

Prima mașină de poliție sosi cu alarma urlând și cu lumina albastră rotindu-se frenetic. Wallander văzu că în ea se află Peters și Norén. Se îndreptă spre ei, șchiopătând.

– Care-i situația? întrebă Norén.

– Se rezolvă, răspunse Wallander. Încercuiți locul și vedeți dacă Edler are nevoie de ajutor.

Peters îl privi.

– Arăți ca naiba! zise el. Cum ai ajuns aici?

– Eram în oraș cu mașina, răspunse Wallander. Acum, la treabă!

În ora următoare, domni un amestec bizar de dezordine și de luptă cu incendiul. Responsabilul lagărului umbla năucit, iar Wallander fu obligat să se comporte dur cu el pentru a afla câți refugiați erau în lagăr, ca mai târziu să-i poată număra. Spre marea lui uimire, descoperi că statistica Departamentului de Imigrație asupra refugiaților din Ystad era incompletă și îngrozitor de încâlcită. Responsabilul nu-i fu de niciun ajutor. Între timp, un tractor începuse să târască barăcile fumegânde undeva, în afara lagărului, și curând incendiul fu sub control. Salvările transportară câțiva refugiați la spital. Cei mai mulți erau doar în stare de șoc. Un singur băiețel libanez căzuse și se lovise la cap de o piatră.

Edler îl luă pe Wallander deoparte.

– Du-te să te pansezi, spuse el.

Wallander îl aprobă. Brațul îi zvâcnea și-l durea, și simți că unul din picioare e lipicios de sânge.

– Nici nu vreau să mă gândesc la ce s-ar fi putut întâmpla dacă n-ai fi dat alarma exact în momentul în care a început incendiul, spuse Edler.

– Cum dracului au putut așeza barăcile atât de aproape una de alta? se miră Wallander.

– Se pare că bătrânul șef a început să se ramolească, zise Edler. Bineînțeles că ai dreptate. Sunt al dracului de apropiate.

Wallander se duse la Norén, care tocmai terminase de încercuit zona.

– Mâine-dimineață îl vreau la mine în birou pe responsabilul ăsta de lagăr, zise el.

Norén încuviință din cap.

– Ai văzut ceva? întrebă el.

– Am auzit ceva care clincănea. Apoi baraca a explodat. Dar n-am văzut nicio mașină. Nicio persoană. Dacă focul a fost pus, au folosit probabil un detonator cu acțiune întârziată.

– Vrei să te duc acasă ori la spital?

– Mă descurc singur. Trebuie să plec acum.

La secția de urgență a spitalului, constată că e rănit mult mai grav decât crezuse. Avea o arsură pe unul din antebrațe, una din pulpe și un tendon îi fuseseră sfâșiate de cioburi, iar deasupra ochiului drept avea un cucui mare și câteva zgârieturi adânci. Pe deasupra, își mușcase și limba fără să-și dea seama.

Se făcuse aproape ora patru când îl lăsară să părăsească spitalul. Bandajele îl strângeau și se simțea rău în continuare din cauza fumului înghițit.

Imediat ce ieși din spital, îl fulgeră direct în față blițul unui aparat de fotografiat. Îl recunoscu pe fotograful celui mai mare cotidian de dimineață din Skåne. Când un jurnalist se ivi din umbră și vru să-i ia un interviu, ridică mâna în semn de refuz. Apoi conduse spre casă.

Spre marea lui uimire, se simțea somnoros. Se dezbrăcă și se strecură sub cuvertură. Îl durea tot corpul și flăcări de foc îi dansau în cap. Cu toate astea, adormi pe loc.

Se trezi la ora opt cu senzația că cineva îl lovește cu un ciocan în cap. Când deschise ochii, își simți tâmplele zvâcnind. O visase din nou pe negresa aceea necunoscută, care-i bântuise visele și în alte nopți. Dar, când întinsese mâna spre ea s-o atingă, apăruse brusc Sten Widén cu sticla lui de whisky în mână, iar femeia îi întorsese spatele lui Kurt Wallander și-l urmase pe Sten.

Stătu complet nemișcat, încercând să-și dea seama cum se simte. Îl usturau gâtul și brațul. Capul îi vâjâia. Timp de o secundă, fu tentat să se întoarcă cu fața la perete și să adoarmă din nou. Să uite de toate anchetele și incendiile nocturne.

Nu apucă însă să ia o hotărâre. Gândurile îi fură curmate de telefonul care începu să sune.

„N-am de gând să răspund", își spuse el.

Apoi se dădu jos din pat cu grijă și șchiopătă până la bucătărie.

Era Mona la telefon.

– Kurt, zise ea. Aici e Mona.

Îl invadă o bucurie copleșitoare.

„Mona, își spuse el. O, Doamne! Mona! Cât de mult mi-ai lipsit!"

– Te-am văzut în ziar, spuse ea. Cum te simți?

Își aduse aminte de fotograful din fața spitalului. Blițul care-l luminase.

– Bine, răspunse el. Numai că mă cam doare.

– Ești sigur?

Bucuria îl părăsi brusc. Durerea îi reveni și simți din nou o lovitură în stomac.

– Chiar îți pasă de cum mă simt?

– De ce să nu-mi pese?

– Și de ce ți-ar păsa?

Îi auzi respirația în receptor.

– Eu consider că ai fost curajos, zise ea. Sunt mândră de tine. În ziar scrie că ai salvat vieți, punându-ți în primejdie propria viață.

– N-am salvat nicio viață! Ce-s tâmpeniile astea?

– Am vrut numai să știu dacă nu cumva ești grav rănit.

– Și atunci ce-ai fi făcut?

– Ce-aș fi făcut?

– Da, dacă aș fi fost rănit? Dacă aș fi fost pe moarte? Ce-ai fi făcut atunci?

– De ce ești așa de furios?

– Nu sunt furios. Te întreb numai. Vreau să te întorci acasă. Aici. La mine.

– Știi bine că nu voi face asta. Mi-aș dori numai să putem vorbi unul cu celălalt.

– Dar tu nu mă cauți niciodată! Cum am putea atunci să vorbim unul cu celălalt?

O auzi cum oftează. Asta îl scoase din sărite. Sau poate îl sperie.

– Bineînțeles că ne putem întâlni, spuse ea. Dar nu la mine acasă. Sau la tine.

Se hotărî pe loc. Ce voia să-i spună nu era cu totul adevărat. Dar nici minciună.

– Avem de discutat o mulțime de lucruri, zise el. Lucruri practice. Dacă vrei, pot să vin eu la Malmö.

Dură un timp până când îi răspunse.

– Astă-seară nu, spuse ea. Dar mâine pot.

– Unde? Vrei să luăm masa împreună? Singurele restaurante pe care le cunosc sunt Savoy și Central.

– Savoyul e prea scump.

– Atunci la Central? La ce oră?

– La ora opt?

– Vin.

Convorbirea se termină. Își privi fața desfigurată în oglindă.

Se bucura? Sau era neliniștit?

Nu se putea hotărî. Gânduri confuze i se încâlceau în cap. În loc să se întâlnească cu Mona, se văzu brusc în minte

cu Anette Brolin la Savoy. Și, cu toate că era încă procuroarea Ystadului, se transformase într-o negresă.

Se îmbrăcă, sări peste cafea și ieși, la mașină. Vântul se oprise aproape de tot. Vremea se încălzise din nou. Ceața umedă ce venea dinspre mare învăluia orașul.

Când ajunse la poliție, fu întâmpinat de priviri prietenoase și de călduroase bătăi pe umăr. Ebba îl îmbrățișă și-i dădu un borcan cu jeleu de pere. Se simțea jenat, dar în același timp și puțin mândru.

„Acum ar fi trebuit Björk să fie aici, îți spuse el.

Aici, și nu în Spania.

La situații din astea visează el. Eroii din sânul poliției..."

La ora nouă și jumătate, totul reintrase în normal. La ora aceea, reușise deja să-l mustre pe responsabilul lagărului pentru lipsa de control asupra refugiaților care locuiau acolo. Responsabilul, un bărbat scund și rotunjor, care emana un fel de lene lipsită de voință, se apără energic spunând că urmărise, punct cu punct, instrucțiunile și regulile Departamentului de Imigrație.

– E treaba poliției să garanteze securitatea, spuse el, încercând să abată discuția de la propria vină.

– Cum am putea noi garanta de tot ce se întâmplă, dacă dumneavoastră habar n-aveți nici câți sunt și nici cine anume locuiește în barăcile alea blestemate?

Când ieși din biroul lui Wallander, responsabilul era roșu la față de furie.

– Am să mă plâng! spuse el. E datoria poliției să garanteze siguranța refugiaților!

– Plânge-te la rege, răspunse Wallander. Plânge-te la prim-ministru. Și plânge-te și la Tribunalul European. Și, de fapt, plânge-te la cine dracu' vrei. Dar, din acest

moment, trebuie să existe liste exacte cu oamenii care locuiesc în lagărul tău, cum îi cheamă și în ce barăci stau.

Exact înainte ca ședința grupului de anchetă a dublei crime să înceapă, telefonă Peter Edler.

– Cum se simte eroul zilei? întrebă el.

– Pupă-mă-n fund, răspunse Wallander. Ați găsit ceva?

– N-a fost prea greu, răspunse Edler. Un detonator micuț, făcut de o mână de amator, care a dat foc la niște cârpe îmbibate în benzină.

– Ești sigur?

– Bineînțeles că sunt sigur! Îți trimit raportul peste câteva ore.

– O să încercăm să anchetăm incendiul în paralel cu dublul omor. Dar, dacă se mai întâmplă și altceva, va trebui să cer întăriri de la Simrishamn sau Malmö.

– Mai sunt încă polițiști în Simrishamn? Credeam c-au fost desființați.

– Se desființează numai organizațiile de pompieri voluntari. De fapt, se zvonește că se vor înființa chiar posturi noi, aici, la noi.

Wallander începu ședința cu anchetatorii, informându-i despre cele comunicate de Edler. Urmă apoi o discuție scurtă despre cine s-ar fi putut afla în spatele atentatului. Toți căzură de acord că e vorba despre o lovitură, mai mult sau mai puțin bine organizată, dată de niște puștani. Însă gravitatea celor petrecute nu fu pusă la îndoială de nimeni.

– E important să punem mâna pe ei, spuse Hansson. La fel de important ca și prinderea criminalilor din Lunnarp.

– Poate c-au fost tot ăia care au aruncat gulii în capul babalâcului ăluia, zise Svedberg.

Wallander remarcă o ușoară nuanță de dispreț în vocea lui.

– Vorbește cu el. Poate-ți dă niște semnalmente.

– Eu nu vorbesc araba, îi răspunse Svedberg.

– Mai du-te dracului! Doar există translatori! Cel mai târziu după-amiază vreau să-mi comunici ce-ai aflat de la el.

Wallander își dădu seama că se înfuriase.

Ședința dură foarte puțin. Era o zi dintr-acelea în care polițiștii se află într-o fază de investigare intensă, însă rezultatele și concluziile sunt puține.

– Sărim peste ședința de după-amiază, le comunică la sfârșit Wallander. În cazul în care nu se întâmplă ceva demn de luat în seamă. Martinsson se va ocupa de lagăr. Svedberg! Poate iei tu în primire ce făcea Martinsson, dacă sunt treburi care nu pot aștepta.

– Căutam mașina pe care a văzut-o șoferul de camion, zise Martinsson. Pot să-ți dau hârtiile, îi spuse el lui Svedberg.

Când ședința se termină, Näslund și Rydberg rămaseră în biroul lui Wallander.

– Trebuie să începem să lucrăm peste orele de program, le comunică Wallander. Când se întoarce Björk din Spania?

Nimeni nu știa.

– Măcar are habar de ce s-a întâmplat? se întrebă Rydberg.

– De ce, crezi că-i pasă? răspunse Wallander.

O sună pe Ebba și primi imediat informațiile dorite. Îi spuse până și cu ce companie aeriană va veni Björk acasă.

– Sâmbătă seară, îi informă el. Însă, deoarece eu îi țin locul, pot dispune să se lucreze oricât de multe ore suplimentare, dacă am să consider că e necesar.

Rydberg schimbă subiectul și începu să le povestească despre noua lui vizită la locul crimei.

– Mi-am vârât nasul peste tot, le spuse el. Am întors totul cu fundul în sus. Am scotocit chiar și printre baloturile de fân din grajd. Dar n-am găsit nicio servietă de culoare maro.

Wallander știa că-i adevărat. Rydberg nu afirma nimic fără a fi absolut sigur.

– Atunci, măcar știm asta, zise el. Că o servietă maro, cu douăzeci și șapte de mii de coroane în ea, a dispărut.

– Unii au fost omorâți pentru mult mai puțin, comentă Rydberg.

Rămaseră un timp tăcuți, rumegând spusele lui.

– De ce oare e atât de greu să găsim mașina aceea? se întrebă Wallander, prinzându-și între degete cucuiul dureros din frunte. Doar am descris-o la conferința de presă, rugându-l pe șofer să ne contacteze.

– Răbdare, zise Rydberg.

– Ce-ai aflat de la fiicele lui? Dacă ai ceva însemnări, pot să le citesc în mașină, în drum spre Kristianstad. În altă ordine de idei, crede vreunul dintre voi că atentatul de azi-noapte are vreo legătură cu amenințările care mi-au fost transmise mie?

Atât Rydberg, cât și Näslund dădură din cap în semn că nu.

– Nici eu nu cred, spuse Wallander. Asta înseamnă că trebuie să fim pregătiți, în caz că se întâmplă ceva vineri sau sâmbătă. M-am gândit că tu, Rydberg, ai putea să analizezi situația și să vii după-amiază cu sugestii despre ce măsuri trebuie luate.

Rydberg făcu o grimasă.

– Nu prea sunt bun la astfel de lucruri.

– Ești un polițist foarte bun. Te vei descurca de minune.

Rydberg îl privi ușor critic.

Apoi se ridică și plecă. Se opri lângă ușă.

– Fiica aceea a lui Lövgren cu care am vorbit, cea din Canada, a venit împreună cu bărbatul ei. Cel din poliția călare. El s-a mirat că nu purtăm arme.

– Poate peste câțiva ani, răspunse Kurt Wallander.

Tocmai când se pregătea să-l întrebe pe Näslund despre ce vorbise cu Lars Herdin, sună telefonul. Era Ebba, care-l informă că șeful Departamentului de Imigrație dorea să-i vorbească.

Se miră când auzi că persoana care-i telefona era o femeie. În mintea lui, directorii generali ai organismelor de stat continuau să fie niște domni în vârstă, siguri de ei și ușor aroganți.

Femeia avea un ton plăcut. Însă cele spuse de ea îl înfuriară pe loc. Se gândi rapid că, dacă un simplu comisar de poliție locală ca el s-ar opune spuselor unui grangur dintr-un departament superior de stat, lucrul acesta ar putea fi considerat ca o gravă greșeală de serviciu.

– Suntem extrem de nemulțumiți, spuse femeia. Poliția ar trebui să fie capabilă să garanteze securitatea refugiaților noștri.

„La fel ca blestematul ăla de responsabil", gândi el.

– Facem ce putem, răspunse el și încercă să nu ascundă că era enervat.

– Ce puteți voi nu ne mulțumește deloc.

– Ar fi fost mult mai simplu dacă am fi avut informații la zi asupra numărului de refugiați cazați în diversele lagăre.

– Departamentul nostru are o evidență perfectă asupra refugiaților.

– N-am constatat asta.

– Ministrul Imigrației este foarte îngrijorat.

Wallander avu în fața ochilor imaginea unei dame roșcate, care apărea frecvent la televizor.

– Este bine-venită să ne contacteze, zise Wallander și se strâmbă la Näslund, care ședea și răsfoia niște hârtii.

– Este evident că poliția nu repartizează suficiente forțe pentru a-i proteja pe refugiați.

– Sau poate că vin cam prea mulți. Fără ca dumneavoastră să aveți habar unde se află ei.

– Ce vreți să spuneți cu asta?

Tonul prietenos deveni brusc ca de gheață.

Wallander simți cum îi crește tensiunea.

– Cu ocazia incendiului de astă-noapte am descoperit dezordinea colosală care domnește în lagăr. Asta vreau să spun. Și că, în general, este aproape imposibil să primim vreodată directive clare de la Departamentul de Imigrație. Adesea, poliția primește de la dumneavoastră ordine de expulzare ce trebuie executate. Numai că, de cele mai multe ori, nu știți unde se află cei în cauză. Și atunci suntem obligați să-i căutăm, uneori săptămâni întregi, pe cei care trebuie expulzați.

Ceea ce spunea el era adevărat. Auzise de la colegii lui din Malmö, care erau în pragul disperării din cauza incapacității Departamentului de Imigrație de a-și îndeplini sarcinile.

– Asta este o minciună! spuse femeia. Și nu am de gând să folosesc timpul meu atât de prețios pentru a discuta cu dumneavoastră.

Convorbirea luă sfârșit.

– Baborniță! zise Wallander și trânti receptorul.

– Cine-a fost? întrebă Näslund.

– O directoare generală, răspunse Wallander. Care habar n-are de realitate. Aduci niște cafea?

Rydberg intră să-i dea însemnările lui și ale lui Svedberg, notate în timpul discuțiilor cu cele două fiice ale lui Lövgren. Wallander îi repetă rapid convorbirea telefonică avută cu directoarea.

– În curând o să sune și ministresa imigrației să-și arate îngrijorarea, zise Rydberg și râse batjocoritor.

– Cu ea vorbești tu, spuse Wallander. Eu încerc să fiu înapoi de la Kristianstad până la ora patru.

Când Näslund se întoarse cu cele două cești, Wallander își pierduse deja cheful de cafea. Simțea nevoia să iasă la aer. Bandajele îl strângeau și-l durea capul. Poate că un drum cu mașina îi va face bine.

– Ai să-mi povestești în mașină, zise el, dând la o parte ceașca de cafea.

Näslund îl privi nesigur.

– De fapt, nu știu unde trebuie să mergem. Lars Herdin a știut tot atât de puțin despre identitatea femeii misterioase, cât a știut și despre mărimea averii lui Lövgren.

– Totuși, ceva trebuie să fi știut, nu-i așa?

– L-am chestionat în fel și chip, continuă Näslund. Și cred că, de fapt, a spus adevărul. Singurul lucru de care a fost sigur este că ea există.

– Și cum știe el asta?

– Când a fost odată la Kristianstad, i-a văzut întâmplător pe stradă, pe ea și pe Lövgren.

– Când asta?

Näslund își răsfoi notițele.

– Acum unsprezece ani.

Wallander bău din ceașca de cafea.

– Nu pot să cred, zise el. Trebuie că știe mai mult, cu mult mai mult. Altfel cum ar putea fi atât de sigur de existența copilului? Și cum de știe de banii plătiți? Nu l-ai presat?

– Susține că i-a scris cineva și i-a povestit totul.

– Cine i-a scris?

– Asta n-a vrut să-mi spună.

Wallander se gândi puțin, apoi spuse:

– Ne ducem oricum la Kristianstad. O să ne ajute colegii de acolo. După aceea, am să mă ocup personal de Lars Herdin.

Luară una dintre mașinile poliției. Wallander se strecură pe locul din spate, lăsându-l pe Näslund să conducă. Când ieșiră din oraș, observă că Näslund conducea prea repede.

– Nu e nicio grabă, zise Wallander. Condu încet. Eu am să citesc diverse hârtii și voi reflecta puțin.

Näslund încetini.

Peisajul era cenușiu și ușor cețos. Wallander privi pustietatea de afară, tristă și lipsită de speranță. Pe cât se simțea el în largul lui în timpul primăverii și verii skåneze, pe atât se simțea un străin acum, în tăcerea pustie a iernii.

Se lăsă pe spate și închise ochii. Tot corpul îl durea și-l ustura brațul. Pe deasupra, simțea că are și palpitații.

„De regulă, bărbații divorțați fac infarct, își spuse el. Mâncăm până la îmbuibare și ne torturăm la gândul că am fost părăsiți. Sau ne aruncăm în noi aventuri amoroase și până la urmă inima nu mai rezistă."

Amintirea Monei îl înfuria și întrista.

Deschise ochii și privi din nou la peisajul skånez de afară.

Apoi începu să citească însemnările luate în timpul convorbirii poliției cu fiicele lui Lövgren.

Nu găsi nimic acolo care să-i ajute să înainteze. Niciun dușman, niciun conflict ascuns.

Și nici bani.

Johannes Lövgren își ținuse averea ascunsă până și de fetele lui.

Wallander încercă să și-l imagineze pe omul acesta. Cum funcționase el? Ce scop avusese în viață? Ce crezuse el că se va întâmpla cu banii după moartea lui?

Gândul acesta ultim îl făcu să se înfioare.

Asta însemna că undeva trebuia să existe un testament.

Dar, dacă el nu se afla în niciunul dintre seifurile de la bancă, atunci unde era?

Avusese omul acela ucis încă un seif, la o altă bancă?

– Câte sucursale ale băncilor sunt în Ystad? îl întrebă el pe Näslund.

– Vreo zece, răspunse acesta.

– Te duci mâine la cele la care încă n-am fost. Vezi dacă Johannes Lövgren avea și alte casete bancare. Și aș mai vrea să știu cum a venit el de la Lunnarp și cu ce s-a dus înapoi. Taxiuri, autobuze, totul.

Näslund încuviință.

– Poate că a luat autobuzul școlii, sugeră el.

– Cineva trebuie să-l fi văzut.

Trecură de Tomelilla. Trecură și de drumul spre Malmö și continuară către nord.

– Cum arăta casa lui Lars Herdin? întrebă Kurt Wallander.

Cam demodat. Altfel curat și aranjat. E însă ciudat că face mâncarea la un cuptor cu microunde. M-a invitat la gogoși făcute de el. Are un papagal mare într-o colivie. Grădina e bine îngrijită. De altfel, toată curtea arată bine. Niciun gard căzut.

– Ce mașină are?

– Un Mercedes roșu.

– Un Mercedes?

– Da. Un Mercedes.

– Am crezut c-a spus că o duce greu cu banii.

– Mercedesul ăla l-a costat peste trei sute de mii.

Kurt Wallander reflectă un timp.

– Trebuie să aflăm mai multe despre Lars Herdin, zise el. Chiar dacă el nu bănuiește cine i-a omorât, e posibil să știe asta fără să-și dea seama.

– Și ce legătură are asta cu Mercedesul?

– Niciuna. Numai că am o vagă presimțire că Lars Herdin e mai important pentru noi decât crede el. Și apoi, bineînțeles, că cineva poate să se întrebe cum de un fermier, în zilele noastre, are posibilitatea să-și cumpere o mașină de trei sute de mii de coroane. Nu m-ar mira să aibă o chitanță în care, de fapt, scrie că a cumpărat un tractor.

Intrară în Kristianstad și opriră în fața poliției, exact când începuse să cadă o ploaie amestecată cu ninsoare. Wallander simți niște înțepături în gât, care prevesteau o răceală.

„La naiba! își spuse el. Ar fi prea de tot să mă îmbolnăvesc chiar acum. Nu vreau să mă întâlnesc cu Mona când am febră și strănut."

Poliția din Ystad și cea din Kristianstad nu aveau legături deosebit de strânse între ele, cu excepția unor colaborări impuse de situație. Dar Wallander îi cunoștea ceva mai bine pe câțiva dintre polițiștii care lucrau în Kristianstad, datorită unor conferințe și întruniri regionale. Spera ca Göran Boman să fie de serviciu. Boman era de vârsta lui Wallander și se împrieteniseră la un cocteil, în Tylösand.

Asta, după ce participaseră la o așa-zisă zi de studii, organizată de Comisia pentru Învățământ a Poliției Generale. Scopul fusese acela de a îmbunătăți politica de personal la respectivele locuri de muncă. Seara, împărțiseră o jumătate de sticlă de whisky și ajunseseră rapid la convingerea că aveau multe în comun. Ca de exemplu, că tații ambilor fuseseră total împotrivă ca fiii lor să ia calea poliției.

Wallander și Näslund intrară în holul de primire. Fetișcana de la centrală, care, spre amuzamentul lor, vorbea suedeza cu accentul cântat din nordul țării, îi informă că Göran Boman era de serviciu.

– Are un interogatoriu, spuse fata. Dar nu mai durează mult.

Wallander se duse la toaletă. Când se văzu în oglindă, se înfioră. Cucuiele și zgârieturile radiau o culoare roșie-vineție. Își spălă fața cu apă rece. În același timp, auzi vocea lui Göran Boman pe coridor.

Revederea fu călduroasă. Wallander realiză că era mai mult decât bucuros să-l vadă pe Boman. Aduseră cafele și se instalară în biroul lui. Wallander descoperi că aveau exact același model de masă de lucru. Camera lui Boman era însă mai plăcută. Cumva în felul în care Anette Brolin transformase biroul sever pe care-l preluase.

Bineînțeles, Boman aflase de crima dublă din Lunnarp, ca și de atentatul asupra lagărului de refugiați și de contribuția lui Wallander, cam prea glorificată în ziare. Vorbiră un timp despre refugiați. Boman era de aceeași părere cu Wallander, și anume că primirea celor care căutau azil era haotică și prost organizată. Chiar și poliția din Kristianstad avea multe exemple de cât de greu era să fie duse la îndeplinire ordinele de expulzare. Cu câteva zile înainte de

Crăciun, fuseseră informați că niște cetățeni bulgari trebuiau expulzați. După spusele Departamentului de Imigrație, aceștia se aflau într-un lagăr din Kristianstad. După multe zile de investigații, poliția reușise să descopere că bulgarii se aflau, de fapt, într-un lagăr din nordul țării, la Årjeplog.

Trecură apoi la motivul real al vizitei. Wallander îi făcu o prezentare detaliată.

– Deci, ai vrea să-o găsim pe femeia aceea, spuse Boman, după ce Wallander termină.

– N-ar fi rău deloc.

Până atunci, Näslund stătuse tăcut în timpul prezentării.

– M-am gândit la ceva, zise el. Dacă Johannes Lövgren a avut un copil cu femeia asta și dacă pornim de la ideea că acest copil s-a născut aici în oraș, ar trebui să-l putem găsi în registrul de evidență a populației. Johannes Lövgren ar trebui să figureze ca tată al copilului, nu-i așa?

Wallander încuviință.

– Da, spuse el. Pe deasupra, mai știm și cam când s-a născut copilul. Dacă povestirea lui Lars Herdin este adevărată, am putea să ne concentrăm asupra unei perioade de zece ani, începând cu 1947 și cam până în 1957.

– Câți copii s-or fi născut în Kristianstad de-a lungul a zece ani? se întrebă Göran Boman. Înainte de apariția computerului, ar fi luat îngrozitor de mult timp să trecem prin toate registrele.

– Evident că există și posibilitatea ca Lövgren să fi fost înregistrat ca „tată necunoscut", sugeră Wallander. Însă, atunci, nu ne rămâne altceva de făcut decât să examinăm cu atenție toate aceste cazuri.

– De ce nu faci public faptul că o cauți pe femeie? întrebă Boman. Roag-o să te contacteze.

– Pentru că sunt aproape sigur că n-ar face-o, răspunse Wallander. Am eu presimțirile mele. Poate că nu-i prea profesional ce spun, dar asta e. Prefer să încerc calea despre care ți-am vorbit.

– O găsim, spuse hotărât Boman. Trăim în asemenea timpuri și într-o astfel de societate, încât e practic imposibil să dispari. Numai dacă cineva nu se sinucide într-un fel atât de sofisticat, încât să nu-i fie găsit cadavrul niciodată. Am avut un astfel de caz, vara trecută. Sau, cel puțin, eu cred că s-a întâmplat așa. Un bărbat care se săturase de toți și de toate. Nevastă-sa l-a dat la persoane dispărute. Dispăruse și barca lui. Nu l-am găsit. Și nici nu cred c-o să-l găsim vreodată. Cred că s-a dus pe mare și s-a scufundat împreună cu barca. Dar, dacă femeia asta și copilul ei există, îi vom găsi. Pun imediat pe cineva să se ocupe de ei.

Wallander simți că începe să transpire.

Îl durea în gât.

Și-ar fi dorit mult să rămână și să discute în liniște cu Boman despre dublul asasinat. Simțea că Boman e un polițist capabil. Părerea lui i-ar fi fost foarte utilă. Însă se simți, dintr-odată, prea obosit.

Terminară discuția. Boman îi conduse la mașină.

– O găsim, îl asigură el.

– După aceea, ne întâlnim într-o seară, zise Wallander. În liniște și pace. Și bem un whisky.

Boman îl aprobă din cap.

– Poate se ivește o altă zi de studii, la fel de lipsită de sens ca și prima, spuse el.

Lapovița nu se oprise. Wallander simți cum îi pătrunde umezeala în pantofi. Se strecură pe locul din spate al mașinii și se ghemui într-un colț. Adormi imediat.

Se trezi numai atunci când Näslund frână în fața clădirii poliției din Ystad. Se simțea rău și avea febră. O rugă pe Ebba să-i dea ceva contra durerii de cap. Cu toate că-și dădea seama c-ar fi trebuit să se ducă acasă să se culce, nu se putea abține să nu treacă în revistă tot ce se petrecuse în cursul zilei. Și mai trebuia să afle de la Rydberg dacă acesta întreprinsese ceva pentru protecția refugiaților.

Masa lui de lucru era acoperită de bilețele cu numele persoanelor care-l căutaseră la telefon. Printre mulți alții, telefonase Anette Brolin. Și tatăl lui. Dar nu Linda. Și nici Sten Widén. Răsfoi mesajele și le puse deoparte, cu excepția celor de la Anette Brolin și de la taică-său. Îl sună apoi pe Martinsson.

– Bingo, spuse Martinsson. Cred c-am găsit mașina. O mașină care corespunde descrierii pe care-o avem a fost închiriată săptămâna trecută de la agenția de închirieri Avis, din Göteborg. N-a fost încă returnată, așa cum ar fi trebuit. Numai un lucru e cam ciudat.

– Care?

– Mașina a fost închiriată de o femeie.

– Și ce-i ciudat în asta?

– Îmi vine cam greu să cred că o femeie ar fi comis crima aceea dublă.

– Acum gândești greșit. Trebuie să găsim mașina. Și pe șofer. Femeie sau nu. Numai după aceea vedem dacă au ceva de-a face cu cazul nostru sau nu. A putea exclude pe cineva dintr-o anchetă este la fel de important cu a obține o confirmare. Dă-i șoferului de camion numărul și vezi dacă nu îi pare cunoscută combinația.

Termină convorbirea și intră la Rydberg.

– Cum merge? îl întrebă el.

– Treaba asta nu-i deloc plăcută, răspunse morocănos Rydberg.

– Și cine ți-a spus că munca poliției trebuie să fie plăcută?

Rydberg făcuse însă o treabă serioasă, exact așa cum își închipuise Wallander că va face. Diversele lagăre fuseseră încercuite pe hartă și Rydberg întocmise o scurtă descriere a fiecăruia în parte. Ca o primă măsură necesară, propusese ca patrulele de noapte să viziteze lagărele cu regularitate, la intervale de timp bine gândite.

– Perfect, zise Wallander. Ai grijă numai ca patrulele să înțeleagă că-i vorba despre o treabă serioasă.

Îi povesti lui Rydberg, în linii mari, despre rezultatul călătoriei la Kristianstad. Apoi se ridică de pe scaun.

– Acum mă duc acasă, spuse el.

– Arăți cam obosit.

– Cred că sunt pe cale să fac o gripă. Oricum, se pare că, pentru moment, totul decurge destul de bine.

Conduse direct acasă, își făcu un ceai și se vârî în pat. Când se trezi după câteva ore, găsi ceaiul neatins. Era șapte fără un sfert. Somnul îl făcu să se simtă ceva mai bine. Aruncă ceaiul rece și-și puse de cafea. Apoi îi telefonă tatălui său.

Wallander înțelese imediat că tatăl lui nu auzise despre incendiul din noaptea trecută.

– Nu trebuia să jucăm cărți? întrebă tatăl furios.

– Sunt bolnav, răspunse Wallander.

– Dar tu nu ești niciodată bolnav?!

– Sunt răcit.

– Eu nu numesc asta a fi bolnav.

– Ce să-i faci, nu toți se pot mândri cu o sănătate la fel de bună ca a ta.

– Ce vrei să spui cu asta?

Wallander oftă.

Dacă nu găsea rapid ceva, discuția cu taică-său ar fi devenit iarăși imposibilă.

– Vin mâine-dimineață la tine, spuse el. Imediat după opt. Dacă ești treaz la ora aceea.

– Eu nu dorm niciodată mai târziu de patru și jumătate.

– Eu da.

Termină convorbirea și puse receptorul în furcă.

În același moment, îi păru rău de promisiunea făcută tatălui său. Să înceapă ziua cu o vizită la el însemna să-și pregătească o zi întreagă de proastă dispoziție și de sentimente de vinovăție.

Cercetă din ochi apartamentul. Totul era acoperit de un strat gros de praf. Cu toate că aerisea des, mirosea a închis. A singurătate dospită.

Începu dintr-odată să se gândească la negresa aceea, care-l vizita nopțile, în vis. Femeia aceea care-l căuta supusă, noapte de noapte. De unde venea ea? Unde o văzuse? Era vreo fotografie dintr-un ziar sau vreo imagine de la televizor?

Se întrebă cum se făcea că în vise avea un cu totul alt erotism decât cel experimentat cu Mona.

Gândurile îl excitară. Cântări încă o dată dacă s-o sune pe Anette Brolin sau nu. Dar n-avu curajul. Se așeză furios pe canapeaua înflorată și deschise televizorul. Era șapte fără un minut. Căută unul dintre posturile daneze, care abia începuse transmisia știrilor.

Crainicul făcea un rezumat. Încă o foamete catastrofală. În România creștea confuzia. În Odense fusese capturată o cantitate mare de droguri.

Închise televizorul. Simți brusc că nu mai suportă nicio știre.

Se gândi la Mona. Dar gândurile o luară pe căi neașteptate. Dintr-odată, nu se mai simți deloc sigur că dorește cu adevărat ca Mona să se reîntoarcă la el. Ce anume-i garanta că, dacă se va întoarce, lucrurile se vor îndrepta?

Nimic. Avu senzația că se complace într-un fel de șantaj emoțional.

Neliniștit, se duse la bucătărie și bău un pahar cu suc. Apoi se așeză și începu să facă o descriere detaliată a stadiului în care se afla ancheta. Când termină, întinse toate însemnările pe masă și le privi, ca și cum ele ar fi fost niște piese de puzzle. Senzația că se aflau foarte aproape de soluție îl invadă pe neașteptate. Chiar dacă multe fire erau încă neînnodate, multe detalii se potriveau.

Nu aveau nicio persoană care să poată fi învinuită în mod direct. Nici măcar suspecți potențiali nu existau. Și, cu toate astea, avea sentimentul că poliția era aproape de soluție. Asta îl mulțumea, dar în același timp îl și neliniștea. Avusese de prea multe ori responsabilitatea unor anchete complicate care începuseră promițător, ca mai apoi să nimerească în fundături din care nu mai puteau fi scoase și care, în cel mai rău caz, fuseseră abandonate.

„Răbdare, își spuse el. Răbdare..."

Era aproape ora nouă. Încă o dată, se simți tentat s-o sune pe Anette Brolin. Dar se abținu. Habar n-avea ce să-i spună. Și apoi era foarte posibil să-i răspundă bărbatul ei.

Se așeză pe canapea și deschise din nou televizorul.

Spre marea lui uimire, își văzu propriul chip. Ca fundal, se auzea vocea monotonă a unei reportere. Se comenta faptul că Wallander și poliția din Ystad dădeau dovadă de

o lipsă de interes condamnabilă în garantarea securității lagărelor de refugiați.

Fața lui dispăru și fu înlocuită de o femeie căreia i se lua un interviu în fața unei clădiri înalte. Când îi văzu numele scris pe ecran, își dădu seama c-ar fi trebuit s-o recunoască mai devreme. Era directoarea de la Departamentul de Imigrație, cu care vorbise la telefon în cursul zilei.

Nu era exclus să existe cauze rasiste în lipsa de interes arătată de poliție, explica ea.

Îl cuprinse o furie plină de amărăciune.

„Baborniță! își spuse el. Tot ce spui e o minciună. Și de ce nu m-au contactat și pe mine reporterii ăștia blestemați? Le-aș fi putut arăta planul făcut de Rydberg pentru paza refugiaților."

Rasiști? Ce voia să spună? Furia i se amestecă cu rușinea că fusese făcut, chiar și pe nedrept, rasist.

Sună telefonul. Mai întâi, se gândi să nu răspundă. Apoi ieși în hol și smulse receptorul.

Era aceeași voce ca și data trecută. Puțin înăbușită, schimbată. Wallander ghici că persoana acoperise receptorul cu o batistă.

– Așteptăm rezultatul, spuse persoana.

– Du-te dracu'! răcni Wallander.

– Cel mai târziu sâmbătă, continuă vocea.

– Voi ați fost, fir-ați ai dracului, cei care au pus focul noaptea trecută? urlă el în receptor.

– Cel mai târziu sâmbătă, repetă bărbatul netulburat. Sâmbătă.

Convorbirea se întrerupse.

Wallander se simți dintr-odată prost dispus. Nu putea izgoni dinlăuntrul lui o presimțire sinistră. Era ca o durere care i se răspândea încet, în tot trupul.

„Ți s-a făcut frică acum, își spuse el. Acum, Kurt Wallander s-a speriat!"

Se întoarse în bucătărie și se duse la fereastră să privească pe stradă.

Vântul încetase cu totul. Felinarul atârna nemișcat.

Ceva se va întâmpla, era absolut sigur de asta.

Dar ce anume? Și unde?

8

Dimineaţă îşi scoase din dulap cel mai bun costum al său. Constată cu neplăcere că avea o pată pe unul din revere.

„Ebba, îşi spuse el. Iată o treabă ca turnată pentru ea! Când va auzi că mă întâlnesc cu Mona, îşi va vinde şi sufletul numai să-mi poată scoate pata asta. Ebba e o femeie care susţine că divorţurile sunt o primejdie mult mai mare pentru societatea noastră decât creşterea numărului de infracţiuni şi a gravităţii lor..."

La şapte şi un sfert îşi trânti costumul pe bancheta din spate şi porni la drum. Oraşul era acoperit de nori groşi.

„O fi zăpada? se întrebă el. Zăpada pe care n-o doresc deloc."

Conduse încet spre est, prin pădurea Sand, pe lângă terenul pustiu de golf, apoi o luă în jos spre Kåseberga.

Se simţea odihnit pentru prima dată, de multe zile. Dormise nouă ore, neîntrerupt. Cucuiul din frunte începuse să-i scadă şi braţul ars nu-l mai ustura.

Recapitulă metodic rezumatul făcut cu o seară înainte. Cel mai important acum era s-o găsească pe iubita secretă a lui Lövgren. Şi pe fiu. Undeva acolo, în jurul acestor două persoane, trebuia să se afle bandiţii. Era absolut clar că dubla crimă era legată de dispariţia celor douăzeci şi şapte

de mii de coroane și, foarte posibil, chiar și de restul averii lui Lövgren.

Cineva care auzise de avere, cineva care știa de ea și care, înainte de a fugi, își făcuse timp să-i dea fân calului. Cineva sau poate câțiva care cunoșteau obiceiurile lui Johannes Lövgren.

Doar mașina închiriată la Göteborg nu se potrivea acestui scenariu. Poate că nici nu avea de-a face cu chestiunea.

Se uită la ceas. Era opt fără douăzeci. Joi, 11 ianuarie.

În loc să conducă direct la casa tatălui său, continuă câțiva kilometri și intră pe drumeagul de pietriș, care șerpuia printre stâncile de pe plajă, în sus, către Backåkra. Lăsă mașina în parcarea pustie și se urcă pe înălțimea de unde se vedea marea.

Acolo se afla o construcție circulară din piatră, destinată meditației, construită cu câțiva ani în urmă. Era o invitație la singurătate și liniște interioară.

Se așeză pe o piatră și privi marea.

Cu greu s-ar fi putut spune despre el că ar fi arătat vreodată o cât de mică înclinare către filozofie. Nu simțise niciodată nevoia să se cufunde în el însuși și să reflecteze. Viața era pentru el un mănunchi de probleme practice, care-și așteptau rezolvarea. Ce urma după aceea era, oricum, ceva de neocolit și căruia nici că-i păsa dacă el se căznea să-i găsească un înțeles care, probabil, nici nu exista.

A trăi însă câteva momente de singurătate deplină era cu totul altceva. Era infinita liniște pe care ți-o dă absența totală a gândurilor. Numai să asculți, să privești, să stai total nemișcat.

Un vapor era pe drum undeva. Un pescăruș uriaș plutea pe curenții de aer, fără să scoată un sunet. Totul era de un calm desăvârșit.

După zece minute, se ridică și se duse la mașină.

Când trecu pragul atelierului, tatăl său picta. De data aceasta, o pânză cu cocoșul de munte.

Tatăl îl privi morocănos.

Wallander observă că era murdar. Pe deasupra mai și mirosea.

– Ce cauți aici? îl întrebă tatăl.

– N-am hotărât așa ieri?

– La ora opt, ai spus.

– Dumnezeule mare! Am întârziat doar unsprezece minute!

– Cum naiba poți fi polițist, dacă nici măcar să fii punctual nu ești în stare?

Kurt nu răspunse. În schimb, se gândi la sora lui, Kristina. Trebuia să-și facă timp chiar azi s-o sune. S-o întrebe dacă știe despre starea de degradare avansată a tatălui lor. Își imaginase întotdeauna că senilitatea e un proces de lungă durată. Însă acum își dădea seama că nu era deloc așa.

Tatăl luă culoare pe pensulă de pe paletă. Mâinile îi erau încă sigure. Apoi puse hotărât o tușă de un roșu stins în penele din coada cocoșului.

Wallander se așeză pe un taburet hodorogit și începu să-l studieze.

Mirosul emanat de corpul lui era dulce-acrișor. Îi amintea de un bărbat rău mirositor, care dormea pe o bancă în metrou, atunci când el și Mona își petrecuseră luna de miere la Paris.

„Trebuie să spun ceva, gândi el. Chiar dacă tata e pe drumul de întoarcere spre copilărie, eu trebuie să-i vorbesc ca unui om matur."

Tatăl picta concentrat, mai departe.

„De câte ori o fi pictat el motivul acesta?" se întrebă Kurt.

O socoteală rapidă și aproximativă îi dădu cifra de șapte mii de ori. Șapte mii de asfințituri.

Își turnă cafea din vasul care fumega pe lampa cu fotogen.

– Cum îți mai merge? întrebă el.

– Când cineva e atât de bătrân ca mine, îi merge cum îi merge, răspunse tatăl pe un ton distant.

– Nu te-ai gândit să te muți?

– Unde să mă mut? De ce să mă mut?

Întrebările sunară ca niște lovituri de bici.

– La un azil pentru bătrâni.

Tatăl îndreptă cu forță pensula spre el, de parcă ar fi fost o armă.

– Vrei să mor?

– Bineînțeles că nu vreau asta! Mă gândesc numai la binele tău.

– Cum crezi tu că aș putea supraviețui printre atâtea babe și boșorogi? Și fără îndoială că nu e permis să pictezi în cameră.

– În zilele noastre se poate obține un apartament pentru uz propriu.

– Eu am casa mea. Nu știu dacă ai remarcat asta. Sau poate că ești prea bolnav ca s-o poți face?

– Sunt numai puțin răcit.

Abia acum își dădu seama că răceala nu se declanșase. Dispăruse la fel de rapid cum apăruse. Mai trecuse prin așa ceva de câteva ori, în trecut. Când era foarte ocupat,

nu-i dădea voie organismului să se îmbolnăvească. Însă, odată încheiată ancheta, era foarte posibil ca o infecție să izbucnească pe loc.

– Diseară mă întâlnesc cu Mona, spuse el.

Își dăduse seama că era lipsit de sens să continue să vorbească despre un azil de bătrâni. Mai întâi, trebuia să discute cu sora lui.

– Dacă te-a părăsit, te-a părăsit. Uit-o.

– N-am chef deloc s-o uit.

Tatăl continuă să picteze. Tocmai se ocupa de norișorii colorați în roz. Conversația lâncezea.

– Ai nevoie de ceva? întrebă Wallander.

Tatăl răspunse fără să-l privească.

– Ce? Ai și plecat?

Învinuiri ascunse se lăsau ghicite în cuvintele lui. Kurt își dădu seama că-i este imposibil să-și înăbușe mustrările de conștiință care deja începuseră să-l încolțească.

– Am un serviciu de care trebuie să mă ocup, spuse el. Sunt locțiitorul șefului poliției. Încercăm să rezolvăm o crimă dublă. Și să găsim niște piromani.

Tatăl rânji și se scărpină în creștetul capului.

– Șeful poliției, zise el. Și ce-i cu asta?

Wallander se ridică.

– Am să vin înapoi, tată, spuse el. Te voi ajuta să faci curățenie în toată această dezordine.

Criza de furie a tatălui îl luă cu totul pe nepregătite.

Bătrânul aruncă pensula pe dușumea și se propti în fața lui, gesticulând cu pumnul strâns.

– De ce vii aici să-mi spui că nu e curat? răcni el. De ce te amesteci în viața mea? Dacă vrei să știi, am femeie și la curățenie, și la gătit. De altfel, voi pleca la Rimini în vacanța

de iarnă. O să am o expoziție acolo. Am cerut douăzeci și cinci de mii de coroane pe o pânză. Și tu vii aici să-mi vorbești de azilul de bătrâni! Dar n-ai să reușești să mă omori. De asta poți fi sigur!

Părăsi atelierul, trântind ușa după el.

„S-a țicnit, își spuse Kurt. Trebuie să pun capăt acestei situații confuze. Oare el chiar își închipuie că are femeie la curățenie și bucătăreasă? Și că se va duce în Italia și va avea o expoziție?"

Se întrebă dacă n-ar fi fost mai bine să se ducă la taică-său, care făcea larmă mare în bucătărie. Se auzea ca și cum ar fi aruncat cu cratițe în jurul lui.

Se duse totuși afară la mașină. Cea mai bună soluție era să-i telefoneze surorii lui. Cât de curând. Poate că împreună vor reuși să-și convingă tatăl că nu mai poate continua ca până atunci.

La ora nouă intră în clădirea poliției și-i dădu Ebbei costumul. Ea promise să-l curețe și să-l calce până după-amiază.

La ora zece îi adună la o ședință pe polițiștii care se mai aflau încă la secție. Cei care văzuseră, cu o seară înainte, episodul de la Actualități îi împărtășeau neliniștea. După o scurtă discuție, căzură de acord ca Wallander să scrie o plângere tăioasă, pe care s-o distribuie presei.

– De ce n-o fi reacționat șeful Poliției Generale? se întrebă Martinsson.

Întrebarea fu întâmpinată de râsete ușor batjocoritoare.

– Cine, el?! exclamă Rydberg. El reacționează numai în cazul în care poate avea un câștig personal. Face ceva pe ce se întâmplă cu poliția din provincie.

După aceste comentarii, se concentrară din nou asupra crimei duble.

Nu se întâmplase nimic care să atragă în mod special atenția poliției. Se aflau, în continuare, într-o fază de tatonări.

Se strângea material care era examinat, erau controlate diverse indicii și se scriau rapoarte.

Polițiștii căzură de acord că cercetările trebuie concentrate asupra femeii misterioase și a fiului ei. De asemenea, nimeni nu se îndoia că era vorba despre un omor pentru jaf.

Kurt Wallander întrebă dacă totul era în regulă la lagărele de refugiați.

– Am controlat rapoartele de azi-noapte, răspunse Rydberg. A fost liniște. Cel mai dramatic eveniment al nopții a fost că un elan a tot alergat, de colo până dincolo, pe autostrada E65.

– Mâine e vineri, spuse Wallander. Aseară, am primit din nou un telefon anonim. Aceeași persoană. A repetat amenințarea că mâine, vineri, se va întâmpla ceva.

Rydberg propuse să fie contactată Poliția Generală. Numai după aceea se poate hotărî dacă e nevoie de personal de pază suplimentar.

– Așa vom face, spuse Wallander. E mai bine să fim precauți. În sectorul nostru introducem încă o patrulă de noapte, care să se ocupe numai de lagărele de refugiați.

– Atunci trebuie să se lucreze peste orele de serviciu, comentă Hansson.

– Știu, răspunse Wallander. Îi vreau pe Peters și Norén în această tură de noapte. Apoi aș dori ca cineva să telefoneze și să vorbească cu diverșii responsabili de lagăr. Însă fără să-i sperie. Trebuie rugați numai să fie ceva mai atenți decât de obicei.

După nici o oră, şedinţa se terminase.

Wallander rămase singur în birou şi tocmai se pregătea să scrie plângerea contra televiziunii, când sună telefonul.

Era Göran Boman, din Kristianstad.

– Te-am văzut aseară la Actualităţi, spuse el râzând.

– Nu ţi s-a părut o porcărie?

– Ba da. Nu înţeleg de ce nu protestezi.

– Tocmai le scriam o scrisoare.

– Oare la ce se gândesc ziariştii ăştia?

– În orice caz, nu la adevăr. Dimpotrivă, se gândesc numai cum să obţină rubrici cât mai scandaloase.

– Am veşti bune pentru tine.

Aceste cuvinte îi stârniră interesul lui Wallander.

– Ai găsit-o?

– Poate. Tocmai ţi-am expediat nişte hârtii prin fax. Cred că am găsit vreo nouă candidate posibile. Nu-i deloc rău că există un registru de evidenţă a populaţiei. Vreau să te uiţi la ce-am găsit până acum. După aceea sună-mă şi spune-mi dacă vrei să începem, în mod special, cu cineva.

– Cum nu se poate mai bine, Göran, spuse Wallander. Te sun.

Faxul se afla la recepţie. O tinerică, angajată temporar şi pe care n-o mai văzuse, tocmai scotea o foaie din fax.

– Cine o fi Wallander? întrebă ea.

– Eu, răspunse el. Unde e Ebba?

– S-a dus până la curăţătoria chimică, spuse fata.

Wallander se ruşină. O lăsase pe Ebba să-i facă treburile personale.

Göran Boman trimisese în total patru pagini. Wallander se întoarse în cameră şi le întinse pe masa de lucru. Se uită la fiecare nume, la datele de naştere şi la ce dată se născuse

copilul cu tată necunoscut. Destul de rapid, descalifică patru dintre candidate. Rămaseră numai cinci femei care născuseră băieți în anii cincizeci.

Două dintre ele locuiau în continuare în Kristianstad. Una era înscrisă la o adresă din Gladsax, imediat în afara Simrishamnului. Dintre celelalte două, una locuia în Strömsund, și alta se mutase în Australia.

Zâmbi la gândul că s-ar putea să fie necesar, pentru bunul mers al anchetei, ca cineva să fie trimis pe partea cealaltă a globului.

Apoi îi telefonă lui Göran Boman.

– Bine lucrat, îi spuse el din nou. Arată promițător. Dacă suntem pe drumul corect, avem de ales numai între cinci persoane.

– Să încep să le chem la o discuție?

– Nu. Vreau să mă ocup eu însumi de asta. Mai corect spus, m-am gândit c-am putea-o face împreună. Dacă ai timp?

– Îmi fac timp. Începem azi?

Wallander se uită la ceas.

– Așteptăm până mâine, răspunse el. Am să încerc să fiu la tine la ora nouă. Dacă nu se întâmplă ceva oribil la noapte.

Îi povesti în grabă despre amenințările anonime.

– I-ați găsit pe cei care au pus focul în noaptea aceea?

– Încă nu.

– Am să pregătesc puțin terenul pentru mâine. Voi controla dacă, între timp, niciuna dintre ele nu s-a mutat.

– Poate c-ar fi mai bine să ne întâlnim în Gladsax, propuse Wallander. Se află la jumătatea drumului.

– La ora nouă, la hotelul Svea din Simrishamn, răspunse Boman. Să începem ziua cu o ceașcă de cafea.

– Sună bine. Atunci, ne vedem. Și-ți mulțumesc pentru ajutor.

„Acum e acum, bandiților, își spuse Wallander, în timp ce lăsă jos receptorul. Acum chiar începem treaba."

După aceea începu să scrie scrisoarea către televiziunea suedeză. Nu-și precupeți deloc cuvintele și se hotărî să trimită copii la Departamentul de Imigrație, ministrului Imigrației, șefului Poliției Regionale și șefului Poliției Generale.

Rydberg citi cele scrise de el, în picioare, pe coridor.

– Bine, comentă el. Dar să nu speri că vor face ceva. În țara asta, ziariștii și mai ales cei de la televiziune au întotdeauna dreptate.

Dădu scrisoarea să fie bătută la mașină și se duse să bea o cafea, în sala de mese. Încă n-avusese timp să se gândească la ceva de mâncat. Se apropia ora unu și se hotărî ca, înainte de a se duce să mănânce, să rezolve toate mesajele telefonice.

Seara trecută, când primise telefonul anonim, se simțise deprimat. Acum reușise să-și alunge presimțirile funeste. Dacă se întâmplă ceva, poliția este pregătită.

Formă numărul lui Sten Widén. Dar, când începu să sune, puse repede receptorul în furcă. Sten Widén putea să mai aștepte. Aveau timp suficient să se distreze, cronometrând cât timp îi ia unui cal să mănânce o porție de fân.

Formă, în schimb, numărul procuraturii.

Fata de la centrală îl informă că Anette Brolin era acolo.

Se ridică și traversă clădirea, până la capătul opus. Exact când se pregătea să bată la ușă, aceasta se deschise. Anette Brolin avea paltonul pe ea.

– Mă duc să-mi iau prânzul, spuse ea.

– N-am putea mânca împreună?

Ea păru că se gândește un moment. Apoi îi zâmbi.

– De ce nu?

Wallander propuse Continentalul. Primiră o masă la fereastră, către gară, și amândoi comandară somon.

– Te-am văzut aseară la Actualități, spuse Anette Brolin. Cum pot transmite reportaje atât de nedocumentate și chiar insinuante?

Wallander, care se pregătise să primească dojana, se relaxă.

– Jurnaliștii îi consideră pe polițiști o mină de aur. Indiferent dacă facem prea mult sau prea puțin, suntem oricum criticați. Ei sunt incapabili să înțeleagă că, uneori, pentru bunul mers al anchetei, trebuie să păstrăm secrete anumite informații.

Fără să-și dea seama, începu să-i povestească despre scurgerea de informații. Și despre cât de supărat fusese atunci când informații din timpul ședinței cu anchetatorii luaseră direct drumul televiziunii.

Observă că ea îl asculta cu atenție. Dintr-odată, i se păru că descoperă o cu totul altă persoană în spatele rolului de procuror și al hainelor elegante.

După ce mâncară, comandară cafea.

– S-a mutat și familia ta aici? întrebă el.

– Soțul meu e încă la Stockholm, răspunse ea. Iar copiii n-au de ce să schimbe școala, numai pentru un an.

Wallander își dădu seama că se simțea dezamăgit.

Pe undeva, sperase ca verigheta să nu însemne nimic.

Chelnerul veni cu nota, și Wallander întinse mâna să plătească.

– Împărțim, spuse ea.

Mai luară o cafea.

– Povestește-mi despre orașul acesta, îl rugă ea. Am studiat mai multe cazuri de infracțiune din ultimii ani. Diferența față de Stockholm e mare.

– Scade, răspunse el. Curând, întreg mediul rural va fi ca o periferie a orașelor mari. Acum douăzeci de ani, nu se găsea, de exemplu, nici urmă de droguri pe-aici. Acum zece ani, apăruseră în orașe ca Ystad și Simrishamn. Dar aveam încă un oarecare control asupra situației. În ziua de azi, drogurile au pătruns peste tot. Când trec, uneori, pe lângă vreo gospodărie veche și frumoasă din Skåne, mă întreb dacă nu cumva acolo se ascunde vreo fabrică de amfetamină.

– Oricum, infracțiunile sunt mai puține, spuse ea. Și nu chiar atât de grave.

– Vine și asta, răspunse el. Ar trebui să adaug, din păcate. Dar, în curând, diferențele dintre orașele mari și restul țării vor dispărea în întregime. Crima organizată e foarte răspândită la Malmö. Granițele libere și toate bacurile astea sunt ca niște bucățele de zahăr, care atrag albinele.

– Și totuși, găsești aici un fel de liniște, continuă ea gânditoare. Ceva care în Stockholm s-a pierdut pentru totdeauna.

Ieșiră din Continental. Kurt Wallander își parcase mașina pe strada Stick, imediat în apropiere.

– Ai voie să parchezi aici? întrebă ea.

– Nu, răspunse el. Dar, când primesc amenzi, de cele mai multe ori le plătesc. Poate c-ar fi totuși o experiență interesantă să n-o mai fac și să ajung la tribunal.

Conduseră înapoi, la poliție.

– M-am gândit să te invit la cină, într-una dintre seri, îndrăzni el. Ți-aș putea arăta puțin și orașul.

– Cu plăcere, răspunse ea.

– Cât de des te duci acasă? întrebă el.

– La fiecare două săptămâni.

– Și bărbatul tău? Copiii?

– El vine când are timp. Iar copiii, când au chef.

„Te iubesc, gândi Kurt Wallander.

Mă voi întâlni cu Mona diseară și îi voi spune că iubesc o altă femeie."

Se despărțiră la recepție.

– Luni, îți voi face o dare de seamă, zise Wallander. Am început să avem o mulțime de indicii noi.

– Se preconizează vreo arestare?

– Nu. Încă nu. Dar investigațiile făcute la bănci au dat rezultate interesante.

Ea încuviință.

– Cel mai bine ar fi luni înainte de zece, propuse ea. Restul zilei sunt ocupată cu diverse procese.

Hotărâră ora nouă.

Wallander privi după ea, cum dispărea în lungul coridorului.

Când se întoarse în cameră, se simțea minunat de mulțumit.

„Anette Brolin, își spuse el. Ce nu se poate întâmpla într-o lume în care se spune că orice e posibil?"

Își petrecu restul zilei citind diverse procese-verbale după interogatorii pe care mai devreme reușise doar să le răsfoiască. Sosise și raportul definitiv al autopsiei. Se cutremură, din nou, de violența teribilă la care fuseseră supuși cei doi bătrâni. Citi rapoartele convorbirilor cu cele două fiice și informările asupra celor aflate din bătutul pe la uși, în Lunnarp.

Informațiile coincideau între ele sau se completau reciproc.

Nimeni nu-şi dăduse seama că Johannes Lövgren fusese o persoană mult mai complicată decât lăsase el să se vadă. Ţăranul acela simplu dusese o viaţă dublă şi ştiuse foarte bine să păstreze secretul.

Odată, în timpul războiului, în toamna lui 1943, fusese judecat pentru maltratare. Dar fusese găsit nevinovat. Cineva făcuse rost de o copie a anchetei şi Wallander o citi cu atenţie. Nu reuşi însă să găsească niciun motiv serios pentru o eventuală răzbunare. Părea să fi fost vorba despre o ceartă obişnuită într-o cârciumă de ţară, pe lângă Erikslund, care se transformase în bătaie.

La trei şi jumătate intră la el Ebba, cu costumul proaspăt curăţat.

– Eşti un înger, spuse el.

– Doresc din toată inima să ai o seară plăcută, răspunse ea şi îi zâmbi.

Wallander simţi că i se pune un nod în gât. Era sigur că ea îi dorea asta din adâncul inimii.

Până la ora cinci, completă un formular de pronosport, îşi rezervă un timp pentru revizia maşinii şi trecu în revistă cele mai importante convorbiri care-l aşteptau a doua zi. Apoi îşi notă pe un bilet să nu uite să pregătească un raport pentru Björk, înainte ca acesta să se întoarcă din concediu.

La cinci şi trei minute, Thomas Näslund îşi băgă capul pe uşă.

– Eşti încă aici? întrebă el. Credeam c-ai plecat acasă.

– Şi de ce aş fi făcut asta?

– Aşa mi-a spus Ebba.

„Ebba veghează asupra mea, gândi el şi surâse. Mâine, înainte să plec la Simrishamn, am să-i dau o floare."

Näslund intră în cameră.

– Ai timp? întrebă el.

– Nu prea mult.

– Merge repede. E vorba despre Klas Månson.

Wallander avu nevoie de un anume timp de gândire înainte să-și poată aminti despre cine era vorba.

– Cel care a jefuit magazinul deschis noaptea?

– Chiar el. Avem martori care l-au recunoscut, cu toate că avea un ciorap nenorocit tras pe cap. L-au identificat după un tatuaj de pe mână. Așa încât e absolut clar că el a fost. Însă procuroarea asta nouă nu e de acord cu noi.

Wallander ridică din sprâncene.

– Adică?

– Susține că ancheta e neglijentă.

– Și e?

Näslund îl privi mirat.

– Nu e mai neglijentă decât altele. Și situația e clară, nu?

– Dar ce-a spus ea, de fapt?

– Că, dacă nu-i aducem material doveditor mai amplu, are de gând să nu aprobe arestarea. E prea de tot ca o fâșneață din Stockholm să vină aici și să-și dea aere!

Wallander simți că se înfurie. Dar se abținu.

– Per nu ne-ar fi făcut nicio problemă, continuă Näslund. E clar că individul ăla a jefuit magazinul!

– Ai raportul anchetei? întrebă Wallander.

– L-am rugat pe Svedberg să-l mai citească o dată.

– Pune-mi-l pe birou, să-l pot citi mâine.

Näslund se pregăti să plece.

– Totuși, cineva ar trebui să-i spună ceva acestei tipe, zise el.

Wallander încuviință zâmbind.

– Asta am s-o fac eu, spuse el. E clar că nu putem colabora cu un procuror din Stockholm care nu face lucrurile așa cum suntem noi obișnuiți.

– M-am așteptat c-ai să spui asta, zise Näslund și plecă.

„Un motiv perfect pentru o invitație la cină", își spuse Wallander. Își îmbrăcă jacheta, își aruncă pe braț costumul proaspăt curățat și stinse lumina.

După un duș făcut în grabă, ajunse la Malmö, puțin înainte de șapte. Găsi un loc de parcare lângă Piața Mare și coborî treptele până la berăria Kockska. Avea timp să bea ceva înainte de a o întâlni pe Mona la restaurantul Central.

Cu toate că prețul îl sperie, comandă un whisky dublu. De obicei, bea whisky de malț, însă acum trebuia să se mulțumească cu o marcă mai proastă.

De la prima înghițitură, își și vărsă puțin whisky pe el.

„O să aibă o pată nouă pe rever. Aproape în același loc precum cea veche. Mă întorc acasă, își spuse el, profund nemulțumit de sine. Mă întorc acasă și mă culc. Parcă nu mai pot ține un pahar în mână fără să-l vărs direct pe mine.

În același timp, realiză că era vorba numai despre vanitate. Vanitate și o nervozitate incontrolabilă în fața întâlnirii cu Mona. Poate cea mai importantă întâlnire, în afară de aceea când îi propusese să se căsătorească...

Acum avea un alt scop; să anuleze un divorț care fusese deja pronunțat.

Dar ce dorea el, de fapt?

Își șterse reverul cu un șervețel de hârtie, goli paharul și comandă încă un whisky.

Peste zece minute trebuia să plece.

Și până atunci trebuia să se hotărască. Ce să-i spună Monei?

Și ea ce-o să răspundă?

Își primi paharul și bău hulpav din el. Alcoolul îi arse cerul gurii și își dădu seama că începuse să transpire.

N-ajungea la niciun rezultat.

În adâncul lui, spera că Mona va veni cu cuvintele salvatoare.

Doar ea dorise divorțul.

Atunci tot ea trebuia să ia inițiativa să-l și anuleze.

Plăti și plecă. Încet, ca nu cumva să ajungă prea devreme.

În timp ce aștepta să se facă verde, pe strada Vall, se hotărî asupra a două lucruri.

Va trebui să discute serios cu Mona despre Linda. Și o va ruga să-l sfătuiască în privința tatălui său. Mona îl cunoștea bine. Chiar dacă nu avuseseră niciodată relații prea bune, ea îi cunoștea bine stările psihice, atât de schimbătoare.

„Ar fi trebuit s-o sun pe Kristina, își spuse el în timp ce traversa strada. Adevărul este că m-am făcut că uit de asta, cu bună știință."

Mergea pe podul de peste canal, când fu depășit de un bolid în plină viteză. Un tinerel beat atârna cu partea superioară a corpului în afara mașinii și urla ceva.

Wallander își aminti cum trecea el pe podul acela, acum mai bine de douăzeci de ani. În zona aceea, orașul nu se schimbase deloc. Pe aici trecea el ca tânăr polițist, cel mai adesea însoțit de un coleg mai vârstnic, și se ducea la gară să controleze dacă totul era în ordine.

Intră în gară. De când patrulase ultima oară aici, se schimbaseră multe. Dar podeaua de piatră era aceeași.

Ca și zgomotul vagoanelor, ciocnindu-se între ele, și a locomotivei care frâna pufăind.

Pe neașteptate, își zări fiica.

La început crezu că se înșală. Ar fi putut, la fel de bine, să fie fata aceea care căra baloturi de fân în curtea lui Sten Widén. Dar apoi fu sigur. Era Linda.

Stătea alături de un bărbat negru-cărbune și încerca să scoată un bilet dintr-un automat. Africanul era cu aproape o jumătate de metru mai înalt decât ea. Avea părul mare și cârlionțat și era îmbrăcat într-o salopetă de culoare violet.

Wallander se trase înapoi și se ascunse după un stâlp, ca și cum s-ar fi aflat în mijlocul unei operațiuni de urmărire.

Africanul spunea ceva, și Linda râdea cu poftă.

Își spuse că n-o mai văzuse râzând pe fiica lui de vreo câțiva ani buni.

Ceea ce văzu îl tulbură. Simțea că nu mai poate ajunge la sufletul ei. Cu toate că se afla atât de aproape, era ca și cum ea n-ar mai fi existat pentru el.

„Familia mea, își spuse el. Mă aflu într-o gară și-mi spionez propria fiică. În timp ce mama ei, și soția mea, o fi ajuns la restaurant pentru a ne întâlni să mâncăm împreună și, poate, să reușim să vorbim fără să începem să zbierăm și să urlăm."

Simți, dintr-odată, că-i era greu să vadă. Ochii îi înotau în lacrimi.

Trecuse tot atât de mult timp de când îi dăduseră lacrimile ultima oară, ca și de atunci când o văzuse pe Linda râzând ultima dată.

Africanul și Linda se îndreptară către ieșirea spre peron. Își dori să alerge după ea, s-o îmbrățișeze.

Apoi dispărură din câmpul lui vizual și el continuă, grăbit, să-și îndeplinească sarcina de urmărire. Se furișă în umbrele de pe peronul pe care bătea vântul înghețat dinspre Sundet. Îi văzu cum mergeau mână în mână și râdeau. Ultimul lucru pe care-l văzu fu cum ușile albastre se închideau, iar trenul pornea spre Landskrona sau, poate, spre Lund.

Încercă să se gândească la cât de veselă părea ea. La fel de lipsită de griji ca atunci când era copil. Singurul lucru pe care-l simți fu însă propria nefericire.

Kurt Wallander. Polițistul patetic și trista lui viață de familie.

Iar acum era în întârziere. Poate că Mona se plictisise să-l aștepte și plecase. Ea care întotdeauna era punctuală și care ura să fie obligată să aștepte.

În special pe el.

Începu să alerge în lungul peronului. Lângă el, o locomotivă roșie ca focul gâfâia ca un animal de pradă ațâțat.

Era atât de grăbit, încât se împiedică și aproape căzu pe treptele ce duceau la restaurant. Portarul restaurantului îl privi cu dispreț.

– Hopa, hopa! Unde crezi că te duci? întrebă portarul.

Wallander rămase aproape paralizat la această întrebare. Înțelesul ei îi era mult prea clar. Individul îl credea beat. Îi va interzice să intre.

– Iau cina cu soția mea, răspunse el.

– Să crezi tu asta, zise portarul. Ai face mai bine să te duci acasă.

Wallander simți că-l cuprinde furia.

– Sunt polițist! urlă el. Și nu sunt beat, chiar dacă tu crezi asta. Dă-mi imediat drumul înăuntru, înainte să mă enervez de tot!

– Pupă-mă în fund! zise portarul. Cară-te acasă imediat, altfel chem poliția!

Timp de o secundă își spuse c-ar trebui să-i tragă una portarului. Reuși totuși să se stăpânească și să-și regăsească un pic calmul. Își scoase legitimația din buzunar.

– De fapt, chiar sunt polițist, spuse el. Și nu sunt beat. M-am împiedicat. Totodată, e adevărat că soția mă așteaptă înăuntru.

Portarul se uită la legitimație cu neîncredere.

Apoi fața i se lumină brusc.

– Vă recunosc, zise el. Ați apărut la televizor ieri-seară.

„Iată că totuși îmi folosește și mie la ceva televiziunea", gândi el.

– Sunt de acord cu dumneavoastră, continuă portarul. Sută la sută.

– Cu ce anume ești de acord?

– Că străinii ăștia ai dracului trebuie ținuți din scurt. La ce fel de căcați dăm noi drumul în țară, care se apucă să omoare oameni bătrâni? Sunt de acord cu tine că trebuie azvârliți afară din țară. Goniți cu bâtele.

Wallander își dădu seama că nu avea rost să se lanseze într-o discuție contradictorie cu portarul. În schimb, se strădui să zâmbească.

– Acum ar fi timpul să mănânc ceva, spuse el.

Portarul îi ținu ușa.

– Sper că mă înțelegi că trebuie să fiu atent, nu-i așa?

– E clar, răspunse Wallander și păși în căldura îmbietoare din restaurant.

Se dezbrăcă și privi în jur.

Mona era așezată la o masă la fereastră, cu vedere spre canal.

Poate că stătuse acolo și-l văzuse venind?

Își subse burta cât putu mai bine, își trecu mâna prin păr și se îndreptă spre ea.

Apoi totul merse prost, chiar de la început.

Își dădu seama că ea descoperise pata de pe rever și se enervă pe loc.

Nici măcar nu fu sigur că reușise să-și ascundă iritarea.

– Bună! spuse el și se așeză în fața ei.

– Târziu ca de obicei, răspunse ea. Ce te-ai îngrășat!

„Nici nu ne-am întâlnit bine și gata cu jignirile, gândi el. Nicio urmă de tandrețe, de dragoste."

– În schimb, tu nu te-ai schimbat deloc. Ce bronzată ești!

– Am fost plecați o săptămână în Madeira.

Madeira. Întâi Parisul, iar apoi Madeira. Călătoria lor de nuntă. Hotelul suspendat pe stânci, micul restaurant cu pește de pe plajă... Și acum, ea fusese din nou acolo. Cu altcineva.

– Așa deci, spuse el. Credeam că Madeira e insula noastră.

– Lasă copilăriile!

– Vorbesc serios!

– Atunci, ești un copil.

– Bineînțeles că sunt copilăros! Și ce e rău în asta?

Conversația se înfiripa cu greutate. Când o chelneriță binevoitoare veni la masa lor, se simțiră ca și cum ar fi fost salvați dintr-un iaz cu apa rece ca gheața.

Atmosfera se mai destinse când vinul fu adus la masă.

Kurt Wallander stătea și o privea pe femeia care-i fusese soție și își spuse că era foarte frumoasă. Cel puțin în ochii lui. Încercă să ocolească gândurile care, din gelozie, îi provocau un junghi în stomac.

Încerca să dea impresia de calm desăvârșit, pe care de fapt nu-l avea, dar se străduia să-l atingă.

Ciocnire.

– Vino înapoi, se rugă el. Hai s-o luăm de la început.

– Nu, răspunse ea. Trebuie să înțelegi că s-a terminat. S-a sfârșit.

– În timp ce te așteptam, am intrat în gară, spuse el. Acolo am văzut-o pe fata noastră.

– Linda?

– Ești surprinsă?

– Credeam că e în Stockholm.

– Ce să caute în Stockholm?

– Trebuia să se ducă la o universitate populară, să vadă dacă nu găsește ceva care să i se potrivească.

– Sunt sigur că n-am văzut prost. Ea era.

– Ai vorbit cu ea?

Wallander clătină din cap.

– Tocmai se urca în tren. N-am avut când.

– Care tren?

– Lund sau Landskrona. Era însoțită de un african.

– Atunci totul e în regulă.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Vreau să spun că prietenia cu Herman e lucrul cel mai bun care i s-a întâmplat Lindei de foarte multă vreme încoace.

– Herman?

– Herman Mboya. E din Kenya.

– Era îmbrăcat cu o salopetă violetă!

– Se îmbracă uneori mai excentric.

– Și ce face în Suedia?

– Studiază medicina. În curând va fi medic.

Wallander asculta minunându-se. Își bătea oare joc de el?

– Medic?

– Da! Medic! Doctor sau cum vrei să-i spui. E prietenos, tandru și are umor.

– Locuiesc împreună?

– El are un apartament mic, studențesc, în Lund.

– Am întrebat dacă locuiesc împreună!

– Cred că Linda s-a hotărât, în sfârșit.

– S-a hotărât ce?

– Să se mute la el.

– Și atunci cum o să urmeze Universitatea Populară din Stockholm?

– Herman a fost cel care i-a sugerat asta.

Chelnerița le umplu paharele. Wallander simți că era pe cale să se amețească.

– Mi-a telefonat într-o zi, spuse el. Era în Ystad. Dar n-a venit să mă vadă. Dacă o vezi, ai putea să-i spui că-mi lipsește.

– Face cum vrea ea.

– Eu te-am rugat numai să-i spui!

– Am să-i spun! Nu țipa!

– Dar nu țip!

Tocmai atunci sosi friptura. Mâncară în tăcere. Lui Kurt i se păru că n-avea niciun gust. Mai comandă o sticlă cu vin, întrebându-se cum o să ajungă acasă.

– Se pare că-ți merge bine, spuse el.

Ea încuviință hotărât și cumva malițios.

– Dar ție?

– Eu o duc ca naiba! Altfel, totul e bine.

– Despre ce anume ai vrut să vorbești cu mine?

Uitase de asta. Că ar fi trebuit să găsească un pretext pentru întâlnirea lor. Acum habar n-avea ce să-i spună.

„Adevărul, își spuse el ironic. De ce să nu încerc cu asta?"

– Am vrut doar să te văd, zise el. Restul au fost numai minciuni.

Ea zâmbi.

– Mi-a făcut plăcere să ne întâlnim, spuse ea.

El izbucni brusc în plâns.

– Îmi lipsești îngrozitor de mult, bâigui el.

Ea întinse mâna și o puse peste a lui. Nu spuse însă nimic.

În acel moment, Kurt înțelese că totul se sfârșise. Nimic nu putea anula divorțul. Puteau, desigur, să mai ia cina împreună. Dar viețile lor mergeau, fără cale de întoarcere, în direcții diferite. Tăcerea ei nu mințea.

Începu să se gândească la Anette Brolin. Și la negresa care-l vizita în vis.

Nu fusese pregătit pentru singurătate. Acum era obligat s-o accepte și poate cât de curând posibil să-și facă o viață nouă, pentru care numai el singur putea să-și asume responsabilitatea.

– Răspunde-mi la un singur lucru, o rugă el. De ce m-ai părăsit?

– Dacă nu te părăseam, m-ar fi părăsit viața pe mine, răspunse ea. Aș dori să poți înțelege că n-a fost vina ta. Eu am simțit că ruptura era necesară, eu am luat hotărârea în ceea ce mă privește. Într-o zi vei înțelege ce vreau să spun.

– Vreau să înțeleg acum.

Când se pregătiră să plece, ea vru să-și plătească partea ei. Însă el se încăpățână, și ea renunță.

– Cum ajungi acasă? întrebă ea.

– Iau un autobuz de noapte, răspunse el. Dar tu cum ajungi acasă?

– Pe jos, zise ea.

– Te pot însoți o bucată de drum.

Ea clătină din cap.

– Ne despărțim aici, hotărî ea. E mai bine așa. Dar poți să mă suni. Vreau să păstrăm legătura.

Îl sărută în grabă pe obraz. El o privi cum traversează cu pași energici podul de peste canal. Când o văzu dispărând între Savoy și biroul de turism, o porni după ea. Mai devreme, își urmărise fiica. Acum, își urmărea soția.

Lângă magazinul de aparate electrice din colțul Pieței Mari era parcată o mașină. Femeia se urcă pe locul din față. Wallander se trase înapoi, într-o intrare, când mașina trecu pe lângă el. Îl zări în fugă pe bărbatul din spatele volanului.

Apoi plecă spre propria mașină. Nu exista niciun autobuz de noapte spre Ystad. Intră într-o cabină telefonică și sună acasă la Anette Brolin. Când ea răspunse, așeză în grabă receptorul în furcă.

Se urcă în mașină, puse caseta cu Maria Callas și închise ochii.

Se trezi cu senzația că îngheață. Dormise aproape două ore. Cu toate că era încă amețit de băutură, se hotărî să conducă spre casă. O să folosească numai drumurile mici, laterale, peste valea Sve și dealul Svane. Pe acolo nu risca să întâlnească nicio patrulă a poliției.

Și totuși, o întâlni. Uitase cu desăvârșire că patrulele de noapte din Ystad supravegheau lagărele de refugiați. Și doar el dăduse ordinul!

Undeva, între dealul Svane și Slimminge, după ce controlaseră dacă totul era în regulă în lagărul de la Hageholm, Peters și Norén descoperiră un automobilist care dădea impresia că nu e deloc sigur pe volan. Cu toate că normal ar fi fost să recunoască mașina lui Wallander, nu le trecu prin cap că el ar putea conduce noaptea prin locurile acelea.

Pe deasupra, plăcuța cu numărul mașinii era atât de murdară de noroi, încât le fu imposibil să-l recunoască. Numai când opriră mașina și bătură în parbriz, iar Wallander coborî geamul își recunoscură șeful.

Niciunul nu spuse nimic. Lanterna lui Norén lumină ochii injectați ai lui Wallander.

– E totul în regulă? întrebă Wallander.

Norén și Peters se uitară unul la celălalt.

– Da, răspunse Peters. Totul pare să fie liniștit.

– Bine, spuse Wallander și începu să ridice geamul.

Atunci Norén păși în față.

– Ar fi mai bine să te dai jos, zise el. Acum, imediat.

Wallander se uită întrebător la chipul pe care abia îl distingea în lumina puternică a lanternei.

Apoi se conformă și făcu ce i se ceruse.

Coborî din mașină.

Noaptea era rece. Simți că îngheață.

Ceva se sfârșise.

9

Când vineri dimineață, imediat după ora șapte, intră pe ușa hotelului Svea din Simrishamn, Wallander se afla cum nu se poate mai departe de clișeul polițistului fără griji și plin de voie-bună. Peste Skåne cădea o ploaie amestecată cu zăpadă, teribil de deasă. Pe drumul de la mașină până la hotel, umezeala îi pătrunsese în pantofi.

Pe deasupra, avea și o durere cumplită de cap.

O rugă pe chelneriță să-i aducă două pastile contra durerii. Ea se întoarse cu un pahar cu apă, plin de spumă de la un praf alb, efervescent.

Când își bău cafeaua, observă că îi tremura mâna.

Își spuse că tremura atât din cauza angoasei, cât și a ușurării.

Când Norén, cu câteva ore mai devreme, îi ordonase să coboare din mașină pe drumeagul dintre Svaneholm și Slimminge, crezuse că totul se terminase. Din clipa aceea, nu va mai fi polițist. Beția lui la volan îi va atrage suspendarea imediată. Și chiar dacă vreodată, după ispășirea pedepsei cu închisoarea, ar putea fi din nou activ ca polițist, nu va mai îndrăzni niciodată să-și privească foștii colegi în ochi.

Se gândise, în fugă, c-ar putea eventual să devină șeful pazei la vreo întreprindere oarecare. Sau să se strecoare,

scăpând controlului, într-o companie de pază mai puțin bănuitoare. Dar activitatea lui de polițist, timp de douăzeci de ani, va fi încheiată. Și el era polițist până în măduva oaselor.

Niciun moment nu-i trecuse prin cap să încerce să-i mituiască pe Peters și Norén. Știa că era imposibil. Ceea ce eventual ar fi putut face ar fi fost să se roage de ei. Să facă apel la spiritul de breaslă, la camaraderie, la prietenia care, de fapt, nu exista.

Dar n-a fost nevoie să facă asta.

– Du-te cu Peters, iar eu îți duc mașina acasă, îi spusese Norén.

Wallander își aminti de ușurarea simțită, dar și de tonul disprețuitor, imposibil de confundat, din vocea lui Norén.

Fără să scoată un cuvânt, se așezase pe locul din spate al mașinii poliției. Peters rămăsese tăcut și închis tot drumul, până pe strada Maria, în Ystad.

Norén sosise imediat după ei, parcase mașina și-i întinsese cheile.

– Te-a văzut cineva? îl întrebase Norén.

– Nimeni în afară de voi.

– Ai fost al naibii de norocos.

Peters încuviințase. Și atunci Wallander înțelesese că nimic din cele petrecute nu se va afla. Norén și Peters comiteau o greșeală gravă de serviciu de dragul lui. Nu avea nicio idee de ce o făceau.

– Mulțumesc, le spusese el.

– Nicio problemă, îi răspunsese Norén.

Apoi plecaseră.

Wallander se urcase în apartamentul său, unde golise o sticlă de whisky pe jumătate plină. După aceea moțăise câteva ore pe patul nedesfăcut. Fără să gândească, fără să

viseze. La șase și un sfert, se urcase din nou în mașină, după ce se bărbierise neglijent.

Bineînțeles că știa că nu e total treaz. Însă acum, nu mai risca să-i întâlnească din nou pe Norén și Peters. Ieșiseră din schimb la ora șase.

Încercă să se concentreze la treburile care-l așteptau. Se va întâlni cu Göran Boman și vor pleca împreună să investigheze o pistă extrem de importantă pentru ancheta dublei crime din Lunnarp.

Lăsă la o parte toate celelalte gânduri. Le va rechema, atunci când se va simți în stare. Când nu va mai fi mahmur, când va avea distanța necesară.

Era singur în sala de mese a hotelului. Privi la marea care lucea prin lapovița de afară. O barcă pescărească ieșea din port și el încercă să descifreze numărul scris cu negru, pe babord.

„O bere, își spuse el. Un pilsner, făcut ca-n vremurile de demult, e tot ceea ce aș avea eu nevoie acum."

Tentația era puternică. Se gândi că ar avea timp suficient s-o șteargă până la magazinul de băuturi și să-și cumpere ceva de băut pentru seara.

Simțea că nu are curajul să se trezească prea repede.

„Sunt doar un blestemat de polițist, asta sunt, și nimic mai mult, își spuse el. Un polițai dubios."

Chelnerița îi umplu din nou ceașca de cafea. Își imaginâ cum ia o cameră la hotel, și ea îl urmează. În spatele perdelelor trase, el ar uita că există, ar uita totul din jur și doar ar aluneca într-un tărâm ce nu are nimic în comun cu realitatea.

Își bău cafeaua și trase servieta spre el. Încă mai avea timp să arunce o privire pe materialul anchetei.

Cuprins de o neliniște bruscă, se duse la recepție și sună poliția din Ystad. Îi răspunse Ebba.

– Ai avut o seară plăcută? întrebă ea.

– Cum nu se poate mai bine, răspunse el. Îți mulțumesc încă o dată pentru ajutorul dat cu costumul.

– Oricând e nevoie.

– Telefonez de la hotelul Svea, din Simrishamn. În caz că se întâmplă ceva. După aceea mă duc prin împrejurimi cu Boman, de la poliția din Kristianstad. Oricum, vă mai sun.

– Totul e calm. Nu s-a întâmplat nimic la lagărele de refugiați.

Termină convorbirea și se duse la toaletă să se spele pe față. Ignoră mutra din oglindă. Își pipăi cucuiul din frunte cu vârful degetelor. Îl durea încă. Însă usturimea de la braț aproape îi dispăruse.

Doar atunci când se întinse, simți că-l înjunghie în coapsă.

Când se întoarse în sala de mese, comandă micul dejun. În timp ce mânca, răsfoi prin hârtiile lui.

Göran Boman fu punctual. La nouă fix intră în sala de mese.

– Ce vreme! zise el.

– Oricum, e mai bine decât o furtună de zăpadă, răspunse Wallander.

În timp ce Boman își bea cafeaua, trecură în revistă ce trebuiau să facă în cursul zilei.

– Se pare că avem noroc, spuse Boman. Femeia din Gladsax, ca și cele două din Kristianstad pot fi contactate fără nicio problemă.

Începură cu femeia din Gladsax.

– O cheamă Anita Hessler, îl informă Boman. Cincizeci și opt de ani. S-a recăsătorit de câțiva ani cu un agent imobiliar.

– Hessler e numele ei de fată? întrebă Wallander.

– Acum se numește Johanson. Pe soțul ei îl cheamă Klas Johanson. Locuiesc într-un cartier de vile, imediat în afara satului. Ne-am interesat puțin de ea. Se pare că-i casnică.

Își controlă hârtiile.

– Pe 9 martie 1951, a născut un băiat la maternitatea din Kristianstad. La ora patru și un sfert, pentru a fi exact. Atât cât am putut afla, pare a fi singurul ei copil. Dar Klas Johanson mai are patru, dintr-o altă căsătorie. Pe deasupra, e cu șase ani mai tânăr decât ea.

– Deci, fiul ei are treizeci și nouă de ani, comentă Wallander.

– L-a botezat Stefan, continuă Boman. Locuiește în Åhus și lucrează ca agent fiscal la Kristianstad. Situație materială bună. Casă tip, nevastă, doi copii.

– Oare agenții fiscali obișnuiesc să comită crime? se întrebă Kurt Wallander.

– Nu prea des, răspunse Boman.

Porniră spre Gladsax. Lapovița se transformase într-o ploaie măruntă. Lângă intrarea în sat, Boman o luă la stânga.

Cartierul de vile se deosebea mult de casele joase și albe din sat. Wallander se gândi c-ar fi putut, la fel de bine, trece drept o periferie locuită de oameni înstăriți, de lângă un oraș mare.

Casa era prima din față, dintr-un rând de vile. O antenă mare parabolică stătea în fața casei, pe o placă de beton. Grădina era bine întreținută. Rămaseră câteva minute în mașină și cercetară vila de cărămidă roșie. Un Nissan alb era parcat la ieșirea din garaj.

– Nu cred că bărbatul ei e acasă, zise Boman. Are biroul în Simrishamn. Se pare că s-a specializat în vânzarea de imobile unor nemți bogați.

– Dar e voie? întrebă Wallander uimit.

Boman ridică din umeri.

– Indivizi-paravan. Nemții plătesc bine, iar permisul de cumpărare e plasat în mâini suedeze. Sunt mulți în Skåne care trăiesc din posesiune ilegală de imobile.

Brusc, se zări o mișcare în spatele perdelelor. Fu atât de rapidă, încât numai niște ochi bine antrenați, de polițist, o puteau sesiza.

– E cineva acasă, spuse Wallander. Ne ducem să facem o vizită?

Femeia care le deschise era extrem de atrăgătoare. Era îmbrăcată într-un trening uzat, dar avea un farmec cu totul deosebit. Lui Wallander îi trecu prin cap că nu semăna deloc a suedeză.

Se gândi, de asemenea, că momentul prezentării putea fi la fel de important cât toate întrebările la un loc.

Cum va reacționa ea când o să audă că sunt polițiști?

Singurul lucru pe care l-a observat a fost că ea și-a ridicat un pic sprâncenele. Apoi a zâmbit, scoțând la iveală un șir de dinți albi și foarte regulați. Wallander se întrebă dacă nu cumva Boman se înșelase. Să fi avut cincizeci și opt de ani? Dacă n-ar fi știut, i-ar fi dat numai vreo patruzeci și cinci.

– Asta da surpriză, spuse ea. Poftiți înăuntru.

Intrară într-o cameră de zi mobilată cu mult gust. Pereții erau acoperiți de rafturi pline cu cărți. Într-un colț se afla un televizor scump de la Bang & Olufsen. Peștișori tigrați înotau într-un acvariu. Lui Wallander îi fu greu să

găsească ceva comun între camera aceea de zi și Johannes Lövgren. Nu se afla nimic acolo care să sugereze vreo legătură posibilă.

– Pot să-i servesc pe domni cu ceva? întrebă femeia.

Ei refuzară și se așezară.

– Am venit să punem niște întrebări de rutină, spuse Wallander. Mă numesc Kurt Wallander, iar el este Göran Boman, de la poliția din Kristianstad.

– Ce interesant să fii vizitat de poliție, spuse femeia și continuă să zâmbească. Aici, în Gladsax, nu se întâmplă niciodată ceva neobișnuit.

– Vrem numai să vă întrebăm dacă cunoașteți un bărbat pe nume Johannes Lövgren, zise Wallander.

– Johannes Lövgren? Nu! Cine e?

– Sunteți sigură?

– Bineînțeles că sunt sigură!

– A fost omorât împreună cu soția lui acum câteva zile, într-un sat care se numește Lunnarp. Poate ați văzut în ziare?

Uimirea ei părea foarte sinceră.

– Chiar că nu mai înțeleg nimic, spuse ea. Îmi amintesc că am văzut ceva în ziar. Dar ce legătură are asta cu mine?

„Nu, își spuse Wallander și-l privi pe Boman, care părea să gândească la fel. Ce-ar putea ea avea de-a face cu Johannes Lövgren?"

– În 1951, ați născut un băiat în Kristianstad, spuse Boman. În toate registrele ați declarat că tatăl e necunoscut. Nu s-ar putea ca un bărbat cu numele Johannes Lövgren să fi fost acel tată necunoscut?

Ea îi privi îndelung înainte de a răspunde.

– Nu înțeleg de ce mă întrebați asta, spuse ea. Și încă și mai puțin înțeleg ce legătură are asta cu țăranul acela

asasinat. Dar, dacă vă e de vreun folos, pot să vă informez că pe tatăl lui Stefan l-a chemat Rune Stierna. Era însurat cu altcineva. Am știut exact în ce mă vârâsem și, drept mulțumire pentru copil, am ales să-i țin identitatea secretă. A murit acum doisprezece ani. Și Stefan a avut o relație foarte bună cu tatăl lui, în tot timpul copilăriei.

– Înțeleg că întrebările vi se par bizare, spuse Wallander. Uneori, suntem obligați să punem întrebări mai ciudate.

Mai puseră câteva întrebări și făcură însemnări. Apoi totul se termină.

– Sper să ne scuzați că v-am deranjat, zise Wallander atunci când se ridică de pe scaun.

– Credeți că v-am spus adevărul? întrebă ea brusc.

– Da, răspunse Wallander. Credem că ne-ați spus adevărul. Însă, dacă n-ați făcut-o, o să aflăm. Mai devreme sau mai târziu.

Ea râse.

– Am spus adevărul, zise ea. Îmi vine greu să mint. Dar îmi va face plăcere să reveniți, dacă mai aveți și alte întrebări bizare.

Ieșiră din vilă și se duseră la mașină.

– Cam asta a fost, spuse Boman.

– Nu e ea, răspunse Wallander.

– Crezi că mai are rost să vorbim cu fiul din Åhus?

– O lăsăm baltă. Cel puțin pentru moment.

Se urcară în mașina lui Wallander și merseră direct la Kristianstad. În apropiere de Brösarp ploaia încetă, iar norii începură să se destrame.

În fața poliției din Kristianstad, schimbară din nou mașina și continuară împreună într-o mașină a poliției.

– Margareta Velander, spuse Boman. În vârstă de patruzeci și nouă de ani, are un salon de coafură, care se numește Die Welle, pe strada Krokarp. Trei copii, divorțată, remăritată, divorțată din nou. Locuiește într-o casă tip, spre Blekinge. A născut un băiat în 1958. Fiul se numește Nils. Are o fire destul de aventuroasă, de altfel. Colindă târgurile și vinde diverse troace importate. E și proprietarul unei agenții de lenjerie sexy, cu vânzare prin poștă. Locuiește în Sölvesborg. Cine naiba cumpără lenjerie sexy, care se vinde prin poștă, din orașul ăla?

– Mulți, spuse Wallander.

– A fost închis pentru comportament violent, continuă Boman. N-am văzut încă raportul. Dar a primit un an. Asta înseamnă că loviturile au fost grave.

– Aș vrea să văd raportul acela, zise Wallander. Unde s-a întâmplat?

– A fost condamnat la judecătoria din Kalmar. Cei de acolo caută acum protocolul de judecată.

– Când s-a întâmplat?

– Cred că în 1981.

Wallander se gândi la asta, în timp ce Boman conducea încet prin oraș.

– Asta înseamnă că femeia avea numai șaptesprezece ani când a născut băiatul. Și, dacă-l considerăm pe Johannes Lövgren ca fiind tatăl copilului, ar fi o diferență de vârstă considerabilă.

– M-am gândit și eu la asta. Nimic nu e exclus.

Salonul de coafură se afla într-o casă obișnuită, cu chirie, într-una dintre periferiile Kristianstadului. Era la subsolul casei.

– Poate c-am putea profita să ne tundem, spuse Boman. Apropo, pe tine cine te tunde?

Wallander era gata să răspundă că Mona, nevastă-sa, se ocupa de asta.

– Mai mulți, răspunse el evaziv.

Salonul de coafură avea trei scaune. Când intrară ei, toate trei erau ocupate.

Două femei stăteau sub căștile de uscat părul. O femeie o spăla pe cap pe cea de-a treia.

Coafeza îi privi mirată.

– Nu tund fără rezervare, spuse ea. Azi e plin. La fel și mâine. Asta în caz că doriți să rezervați o oră pentru soții.

– Margareta Velander? o întrebă Boman și îi arătă legitimația. Am dori să stăm de vorbă.

Wallander observă că femeia se speriase.

– Nu pot să plec de aici chiar acum, zise ea.

– Așteptăm cu plăcere, răspunse Boman.

Acolo, în camera din spate, le indică Margareta Velander. Nu durează mult.

Încăperea era foarte mică. O masă acoperită cu mușama și câteva scaune ocupau aproape tot spațiul. Pe un raft scund zăceau câteva reviste împrăștiate printre cești de cafea și un aparat murdar de făcut cafea. Wallander studie o fotografie, în alb și negru, prinsă cu un bold pe perete. Era neclară și îngălbenită și reprezenta un bărbat tânăr, în uniformă de marinar. Wallander reuși a citi cuvântul *Halland* pe cozorocul beretei.

– *Halland,* spuse el. A fost crucișător sau distrugător?

– Distrugător. Aruncat de mult la fiare vechi.

Margareta Velander intră în cameră.

Își șterse mâinile pe un prosop plușat.

– Acum am câteva minute libere, spuse ea. Despre ce-i vorba?

– Ne întrebăm dacă cunoașteți cumva un bărbat pe nume Johannes Lövgren, începu Wallander.

– Ia te uită! spuse ea și se așeză. Vreți cafea?

Refuzară amândoi, iar Wallander se irită că îi întorsese spatele când îi pusese întrebarea.

– Johannes Lövgren, zise el din nou. Un țăran dintr-un cătun din apropierea Ystadului. L-ai cunoscut?

– Cel care a fost omorât? întrebă ea și-l privi drept în ochi.

– Da, răspunse el. Bărbatul asasinat. Chiar el.

– Nu, răspunse ea și-și turnă cafea într-un pahar de plastic. De ce ar trebui să-l cunosc?

Polițiștii schimbară o privire rapidă. Era ceva în vocea ei din care se ghicea că e speriată.

– În decembrie 1958, ai născut un băiat botezat Nils, continuă Wallander. Ai declarat că tatăl e necunoscut.

În momentul în care pronunță numele fiului, ea începu să plângă.

– Ce-a făcut? întrebă ea. Ce-a mai făcut acum?

Așteptară să se liniștească înainte de a continua cu întrebările.

– N-am venit aici să te anunțăm că s-a întâmplat ceva, spuse Wallander. Dar am dori foarte mult să aflăm dacă tatăl lui Nils se numea Johannes Lövgren.

– Nu.

Răspunsul ei nu sună prea convingător.

– Atunci am dori să știm cum se numea.

– De ce vreți să știți?

– E important pentru anchetă.

– Doar v-am spus că nu cunosc pe nimeni care se numește Lövgren.

– Cum îl cheamă pe tatăl lui Nils?

– Nu vă spun.

– Numele rămâne între noi.

Ea întârzie cumva prea mult cu răspunsul.

– Nu știu cine e tatăl lui Nils.

– De obicei, o femeie știe asta.

– Am fost cu mai mulți în anii aceia. Nu știu. De aceea am declarat că tatăl e necunoscut.

Se sculă în grabă de pe scaun.

– Trebuie să lucrez, spuse ea. Mătușicile au început, probabil, să fiarbă sub căști.

– Atunci așteptăm.

– Dar nu mai am nimic de spus!

Părea din ce în ce mai agitată.

– Avem și alte întrebări.

După zece minute, apăru din nou în cameră. Ținea în mână mai multe bancnote, pe care le băgă într-o geantă, care atârna de un scaun. Părea că-și revenise și avea chef de luptă.

– Nu cunosc pe nimeni care se numește Johannes Lövgren, spuse ea.

– Și insiști că nu știi cine a fost tatăl copilului pe care l-ai născut în 1958?

– Da.

– Sper că știi că ai putea fi obligată să răspunzi sub jurământ la aceste întrebări?

– Nu mint.

– Unde-l putem găsi pe fiul tău Nils?

– Călătorește mult.

– După unele informații, e înregistrat în Sölvesborg?

– Atunci duceți-vă acolo!

– Ne vom duce.

– Eu nu mai am nimic de adăugat.

Wallander ezită un moment. Apoi arătă spre fotografia neclară și îngălbenită de pe perete.

– E tatăl lui Nils? întrebă el.

Ea tocmai își aprinsese o țigară. Când suflă fumul afară, se auzi o șuierătură.

– Nu cunosc niciun Lövgren. Nu înțeleg despre ce vorbiți.

– Bine atunci, spuse Boman și întrerupse discuția. Atunci plecăm. Dar s-ar putea să mai auzi de noi.

– Nu mai am nimic de adăugat. De ce nu mă lăsați în pace?

– Nimeni nu e lăsat în pace atunci când poliția caută un asasin care a comis o crimă dublă, spuse Boman. Asta-i situația.

Când ieșiră în stradă, soarele strălucea. Rămaseră în picioare lângă mașină.

– Tu ce crezi? întrebă Boman.

– Nu știu. Dar ceva nu e în regulă.

– Să încercăm să-l găsim pe fiu înainte de a continua cu cea de-a treia?

– Cred că da.

Conduseră la Sölvesborg și începură să caute adresa care, în mod normal, ar fi trebuit să fie cea corectă. O casă de lemn în paragină, departe de centrul orașului, înconjurată de hârburi de automobile și diverse bucăți de alte mașinării. Un câine-lup lătra și se smucea furios într-un lanț de fier. Casa părea părăsită. Boman se aplecă și cercetă plăcuța de pe ușă cu numele scris dezordonat, cu litere de tipar.

– Nils Velander, spuse el. El e.

Bătu de mai multe ori în ușă. Dar nu răspunse nimeni. Făcură un tur în jurul casei.

– Ce gaură de șobolan împuțită! comentă Boman.

Când reveniră la locul de pornire, Wallander încercă ușor clanța ușii de la intrare.

Casa nu era încuiată.

Wallander îl privi întrebător pe Boman, care ridică din umeri.

– Dacă e deschis, asta e, spuse el. Intrăm.

Pășiră într-un vestibul care mirosea a stătut și ascultară. Nicio mișcare, până când amândoi tresăriră din cauza unei pisici care țâșni dintr-un colț întunecat și dispăru în viteză pe scara ce ducea la etaj. Camera din stânga părea să fie un fel de birou. Înăuntru se aflau două bibliorafturi pentru documente și o masă de scris, supraîncărcată cu diverse obiecte, printre care un telefon și un robot telefonic. Wallander săltă capacul unei cutii de carton, care stătea pe masă. Înăuntru, era un set de lenjerie din piele neagră și un bilet cu un nume scris pe el.

– Frederik Åberg de pe strada Dragonului din Alingsås a comandat astea, spuse el, făcând o ușoară grimasă. Discret expeditor, n-am ce spune.

Se duseră în camera următoare, care era un depozit pentru lenjeria sexy a lui Nils Velander. Tot acolo se aflau și un număr oarecare de biciuști și niște zgărzi de câine.

Totul părea să fi fost aruncat în depozit fără niciun fel de ordine.

Încăperea următoare era o bucătărie, cu farfurii murdare în chiuvetă. Un pui pe jumătate mâncat zăcea pe dușumea. Peste tot mirosea a pipi de pisică.

Wallander deschise ușa de la cămară. Acolo văzu un aparat de distilat alcoolul și două damigene.

Boman rânji și clătină din cap.

Se urcară la etaj. Se uitară în dormitorul cu așternut murdar și cu grămezi de haine aruncate peste tot. Perdelele erau trase și numărară vreo șapte pisici, care se ascunseră când se apropiară.

– Ce gaură de șobolan împuțită! repetă Boman. Cum poate cineva trăi în halul ăsta?

Casa părea să fi fost părăsită în mare grabă.

– Cred că-i mai bine să plecăm, zise Wallander. Avem nevoie de un ordin de percheziție înainte de a cerceta serios toate astea.

Coborâră scările. Boman intră în așa-zisul birou și dădu drumul la robotul telefonic.

Nils Velander, dacă el era, înștiința că biroul Raff-Sets era închis pentru moment, dar că se putea lăsa comanda direct, la automat.

Câinele-lup se smuci în lanț când ieșiră în curte.

Chiar lângă aripa stângă a casei, Wallander descoperi o ușă de pivniță, ascunsă aproape cu totul de resturile unui calandru vechi.

Deschise ușa neîncuiată și păși în beznă. Bâjbâi până găsi un comutator. Un bidon vechi, de gaz, stătea într-un colț. Restul pivniței era ocupat de colivii goale. Îl strigă pe Boman, care coborâse în pivniță.

– Chiloți de piele și colivii goale, zise Wallander. Cu ce dracu' se ocupă, de fapt, tipul ăsta?

– Cred că trebuie neapărat să aflăm, răspunse Boman.

Chiar când se pregăteau să plece, Wallander descoperi o casă mică de fier, în spatele bidonului. Se aplecă și răsuci

mânerul. Era neîncuiată, ca de altfel totul din casa aceea. Își vârî mâna înăuntru și dădu peste o pungă de plastic. O scoase și o deschise.

– Ia uită-te la asta, îi spuse el lui Boman.

În pungă era un teanc de bancnote de câte o mie.

Wallander numără până la douăzeci și trei.

– Cred că trebuie neapărat să vorbim cu puștiul ăsta, spuse Boman.

Puseră banii la loc și ieșiră în curte. Câinele lătră.

– Ar trebui să vorbim cu colegii noștri de aici, din Sölvesborg, sugeră Boman. Ei pot să ni-l găsească.

La stația de poliție din Sölvesborg dădură peste un polițist care-l cunoștea foarte bine pe Nils Velander.

– Nu încape îndoială că se ocupă cu o mulțime de afaceri necurate, spuse polițistul. Însă singurul lucru pe care-l avem contra lui sunt niște bănuieli, cum c-ar face comerț ilegal cu păsări de colivie din Thailanda. Și că face rachiu acasă.

– A fost condamnat pentru maltratare gravă odată, în trecut, zise Boman.

– Nu obișnuiește să se bată, răspunse polițistul. Dar am să încerc să vi-l găsesc. Credeți că a trecut la crime?

– Nu știm, spuse Wallander. Dar vrem să dăm de el.

Se întoarseră la Kristianstad. Începuse din nou să plouă. Amândoi își făcuseră o impresie bună despre polițistul din Sölvesborg și erau convinși că-l va găsi pe Nils Velander.

Însă Wallander era cam îndoit.

– De fapt, nu știm nimic, spuse el. Câteva mii de coroane într-o pungă de plastic nu dovedesc nimic.

– Dar totuși e ceva la mijloc, răspunse Boman.

Wallander fu de acord. Ceva nu era în regulă cu coafeza și fiul ei.

Opriră și-și luară prânzul la un motel de la intrarea în Kristianstad.

Wallander se gândi c-ar fi trebuit să sune la Ystad.

Când încercă, telefonul automat era defect.

Era unu și jumătate când ei ajunseră înapoi, la Kristianstad. Boman trebuia să treacă pe la birou, înainte de a continua cu cea de-a treia femeie.

Fata de la recepție îi opri.

– Au telefonat de la Ystad, îi informă ea. Kurt Wallander e rugat să-i contacteze imediat.

– Sună-i de la mine, îl invită Boman.

Plin de presimțiri negre, Wallander formă numărul, în timp ce Boman plecă să aducă niște cafea.

Fără să scoată un cuvânt, Ebba îi făcu legătura cu Rydberg.

– Ar fi mai bine să te întorci, spuse Rydberg. Un țicnit a împușcat un refugiat somalez în Hageholm.

– Ce dracu' vrei să spui?

– Vreau să spun exact ce-am spus. Somalezul ieșise la o scurtă plimbare. Cineva l-a împușcat cu o pușcă de vânătoare. Am încercat disperat să te găsesc. Pe unde naiba umbli?

– E mort?

– I-au zburat creierii.

Wallander simți că i se face greață.

– Vin imediat, zise el.

Lăsă receptorul în furcă, exact când Boman intra pe ușă, balansând cele două cești de cafea. Wallander îi povesti pe scurt ce se întâmplase.

– Îți dau o mașină a poliției, spuse Boman. Mașina ta o trimit înapoi cu unul dintre băieți.

Totul se petrecu foarte repede.

După numai câteva minute, Wallander era pe drum spre Ystad, într-o mașină cu sirena urlând. Rydberg îl aștepta la poliție și plecară imediat la Hageholm.

– Avem vreo urmă? întrebă Wallander.

– Niciuna. Însă redacția ziarului *Sydsvenskan* a primit un telefon la numai câteva minute după crimă. Un bărbat le-a spus că asta a fost răzbunarea pentru asasinarea lui Johannes Lövgren. Și că data viitoare victima va fi o femeie, ca răzbunare pentru Maria Lövgren.

– Dar asta-i nebunie curată, spuse Wallander. Doar nu mai suspectăm niciun străin, nu-i așa?

– Se pare că cineva crede invers. Că acordăm sprijin unor străini.

– Dar am dezmințit.

– Cei care au comis crima asta fac ceva pe dezmințirile tale. Au găsit o ocazie nemaipomenită să pună mâna pe arme și să înceapă să împuște refugiați.

– Dar e nebunie curată!

– Sigur că e nebunie. Dar e o realitate!

– A înregistrat ziarul convorbirea telefonică?

– Da.

– Vreau s-o ascult. Poate că-i aceeași persoană care a sunat la mine.

Mașina gonea prin peisajul skånez.

– Și acum ce facem? întrebă Wallander.

– Trebuie să-i prindem pe cei care au comis crima din Lunnarp. Cât mai repede.

În Hageholm domnea haosul. Refugiații, plângând speriați, se adunaseră în sala de mese, reporterii luau interviuri, telefoanele sunau. Wallander coborî din mașină pe un drumeag noroios, la câteva sute de metri de zona de locuințe. Începuse să bată vântul; își ridică gulerul. O porțiune din drum fusese încercuită. Cadavrul zăcea cu fața în jos, în noroi.

Wallander dădu cu grijă la o parte cearșaful cu care era acoperit corpul.

Rydberg nu exagerase. Din capul bărbatului nu mai rămăsese aproape nimic.

– Împușcat de aproape, le comunică Hansson, care se afla lângă cadavru. Asasinul probabil că a ieșit brusc dintr-o ascunzătoare și a tras focurile de armă numai de la câțiva metri distanță.

– Focurile? întrebă Wallander.

– Responsabila lagărului susține că a auzit două împușcături, una după alta.

Wallander se uită în jur.

– Urme de mașină? întrebă el. Unde duce drumul ăsta?

– După doi kilometri ieși în autostrada E65.

– Și n-a văzut nimeni nimic?

– E greu să-i interoghezi pe refugiați, când aceștia vorbesc cincisprezece limbi diferite. Dar ne ocupăm de asta.

– Știți cine-i mortul?

– Are nevastă și nouă copii.

Wallander îl privi neîncrezător pe Hansson.

– Nouă copii?

– Imaginează-ți rubricile de mâine, răspunse Hansson. Un refugiat nevinovat ucis pe când se plimba. Nouă copii rămași fără tată.

Svedberg veni în fugă dinspre una dintre mașinile poliției.

– Șeful poliției la telefon, zise el.

Wallander păru mirat.

– Dar se întoarce din Spania abia mâine, nu-i așa?

– Nu el. Șeful poliției generale.

Wallander se urcă în mașină și luă receptorul. Șeful poliției vorbea pe un ton forțat, iar comisarul se enervă pe loc, auzind ce spunea.

– Povestea asta nu ne prinde bine, spuse șeful poliției. Crime rasiale n-au ce căuta în țara asta.

– Așa este, răspunse Wallander.

– Anchetei ăsteia trebuie să-i acordați prioritate.

– Da. Dar avem pe cap și crima aceea dublă din Lunnarp.

– Ați făcut ceva progrese?

– Cred că da. Însă mai durează.

– Țin să-mi raportezi personal. Diseară voi participa la un program de dezbateri la televiziune și am nevoie de toate informațiile existente.

– Am să mă ocup de asta.

Convorbirea luă sfârșit.

Wallander rămase încă un timp în mașină.

„De treaba asta se va ocupa Näslund, își spuse el. El va hrăni Stockholmul cu hârțoage."

Se simțea prost dispus. Mahmureala îi dispăruse și se gândi la cele întâmplate în noaptea trecută. Amintirea îi fu trezită și la vederea lui Peters, care cobora dintr-o mașină a poliției, abia sosită.

Apoi se gândi la Mona și la bărbatul care o așteptase.

Și la Linda, care râsese cu poftă. La bărbatul negru de lângă ea.

La tatăl lui, care picta veșnicul lui tablou.

Se gândi, de asemenea, și la el însuși.

Vreme este să trăiești și vreme să mori.

După aceea, se forță să iasă din mașină și să înceapă noua anchetă.

„De-acum încolo nu trebuie să se mai întâmple nimic, își spuse el. Altfel, nu ne mai descurcăm."

Era ora trei și un sfert. Reîncepuse să plouă.

10

Kurt Wallander stătea în ploaia măruntă și îngheța de frig. Se făcuse aproape ora cinci și poliția plasase reflectoare în jurul locului crimei. Privi la cei doi brancardieri, care veneau lipăind prin noroi cu o targă. Somalezul mort trebuia dus de acolo. Uitându-se la pământul mocirlos din jur, se întrebă dacă până și un polițist atât de rutinat cum era Rydberg ar mai reuși să depisteze vreo urmă.

Cu toate astea, în momentul acela se simțea ușurat. Cu zece minute în urmă, polițiștii fuseseră înconjurați de o nevastă isterică și de nouă copii, care țipau sfâșietor. Soția mortului se aruncase în noroi, iar bocetele ei erau atât de ascuțite, încât câțiva polițiști nu rezistaseră și se retrăseseră. Spre uimirea lui, Kurt Wallander constatase că singurul capabil să facă față văduvei îndurerate și copiilor înnebuniți fusese Martinsson. Cel mai tânăr dintre polițiști, cel care în cariera sa de până atunci nu fusese încă obligat să anunțe cuiva moartea subită a vreunei rude. O susținuse de subsuoară pe femeie, stătuse în genunchi în noroi și, nu se știe cum, au reușit să se înțeleagă unul pe celălalt, peste granițele impuse de limbă. Un preot, care fusese chemat urgent, nu izbutise, bineînțeles, să facă nimic. Cât se putuse de repede, Martinsson reușise să îi ducă pe femeie și

pe copii înapoi, la clădirea principală, unde un doctor era pregătit să-i întâmpine.

Rydberg venea călcând prin noroi. Avea pantalonii pătați până aproape de coapse.

– Ce harababură teribilă! spuse el. Însă Hansson și Svedberg au tras ca niște cai. Au reușit să găsească doi refugiați și un translator, care cred că au văzut ceva.

– Ce?

– Cum vrei să știu? Eu nu vorbesc nici araba și nici swahili. Dar ei pleacă la Ystad chiar acum. Departamentul de Imigrație a promis să ne trimită translatori. Cred c-ar fi mai bine să-i interoghezi tu însuți.

Wallander încuviință.

– Avem ceva de la care să pornim ancheta? întrebă el.

Rydberg scoase carnetul său de însemnări ponosit.

– A fost omorât la ora unu fix, spuse el. Responsabila lagărului asculta știrile la radio când s-a auzit împușcătura. De fapt, au fost două. Dar asta știi deja. A murit înainte de a atinge pământul. Se pare că e vorba despre o pușcă obișnuită Gyttorp, cel puțin așa presupun eu. Un Nitrox 36, de fapt. Cam asta-i totul.

– Nu e mult.

– Eu cred că e chiar nimic. Poate ca martorii să vină cu ceva.

– Am hotărât ca toți să lucreze peste orele de serviciu, îi comunică Wallander. Dacă e nevoie, putem lucra douăzeci și patru de ore fără întrerupere.

După un timp, când ajunse din nou la poliție, unul dintre martori fu pe cale să-l facă să înnebunească de enervare. Translatorul, care trecea drept cunoscător al limbii swahili, nu înțelegea dialectul pe care-l vorbea martorul. Acesta

era un tânăr din Malawi. Lui Wallander îi luă aproape o jumătate de oră înainte de a-și da seama că translatorul nu traducea nimic din ceea ce spunea martorul. Apoi mai dură încă vreo douăzeci de minute până când aflară că malawezul, dintr-un motiv necunoscut, știa și luvale, limbă care se vorbea în anumite regiuni din Zair și Zambia. Aici avură noroc. Unul dintre reprezentanții Departamentului de Imigrație cunoștea o misionară în vârstă, care vorbea fluent luvale. Misionara avea aproape nouăzeci de ani și locuia într-un azil de bătrâni, la Trelleborg. După discuții cu colegii din Trelleborg, primi promisiunea că misionara va fi transportată la Ystad cu o mașină a poliției. Kurt Wallander își închipuise că un misionar nonagenar s-ar fi putut să nu fie chiar în cea mai bună formă. Dar se înșelase. O doamnă mignonă, cu părul alb și ochii vioi, apăru pe neașteptate în pragul încăperii și, mai înainte ca el să aibă timp să scoată o vorbă, ea era deja cufundată într-o discuție aprinsă cu tânărul bărbat.

Din păcate, descoperiră că malawezul nu văzuse nimic.

– Întreabă-l atunci de ce s-a înscris ca martor, îi spuse obosit Wallander.

Misionara și tânărul se cufundară din nou într-o discuție prelungită.

– I s-a părut c-ar putea fi ceva interesant, spuse ea până la urmă. Și asta e de înțeles.

– Chiar e de înțeles? întrebă Wallander.

– Doar ai fost și dumneata tânăr, nu-i așa? spuse bătrâna.

Malawezul fu trimis înapoi la Hageholm, iar misionara se întoarse la Trelleborg.

Martorul următor avea, de fapt, ceva de spus. Acesta era un translator iranian, care vorbea suedeza bine. Asemenea

somalezului ucis, se afla și el la plimbare în jurul Hageholmului atunci când se trăsese focul de armă.

Wallander scoase o hartă, care arăta zona din jurul Hageholmului. Marcă locul crimei cu o cruce, iar translatorul putu imediat să-i indice locul unde se afla atunci când auzise cele două împușcături. Wallander calculă o distanță de aproape trei sute de metri.

– După împușcături, am auzit o mașină, continuă translatorul.

– Dar n-ai văzut-o?

– Nu. Eram în pădure. Drumul nu se vedea.

Translatorul indică iarăși pe hartă. Spre sud.

Apoi îl uimi de-a binelea pe Wallander.

– Era un Citroën, spuse el.

– Un Citroën?

– Acela pe care-l numiți „țestoasă" aici, în Suedia.

– Dar cum poți fi sigur de asta?

– Am crescut în Teheran. Când eram copii, am învățat să recunoaștem diversele mărci de mașină după sunetul motorului. Citroënul e ușor. Mai ales țestoasa.

Lui Wallander îi venea greu să creadă cele auzite. Apoi se hotărî în grabă.

– Vino afară, în curte! spuse el. Și, când ieși din clădire, te întorci cu spatele și închizi ochii.

Afară, în ploaie, își porni Peugeotul și făcu o tură prin parcare. Tot timpul, îl supraveghe atent pe translator.

– Ei, spuse el după aceea. Ce-a fost asta?

– Un Peugeot, răspunse foarte sigur de el translatorul.

– Bine, spuse Wallander. Al dracului de bine.

Trimise martorul acasă și dădu ordin să fie căutat un Citroën, care s-ar fi putut să fie văzut între Hageholm și

autostrada E 65, mergând spre vest. De asemenea, fu informată și redacția de știri a radioului că poliția urmărea acum un Citroën, despre care se credea că are legătură cu crima.

Al treilea martor era o femeie tânără, din România. Ea luă loc în biroul lui Kurt Wallander și, în tot timpul interogatoriului, își alăptă copilul. Translatorul vorbea prost suedeza, dar Wallander reuși totuși să-și facă o impresie destul de clară asupra celor văzute de femeie.

Femeia mersese pe același drum cu somalezul ucis și chiar îl întâlnise pe drumul de întoarcere spre lagăr.

– Cât timp? întrebă Wallander. Cât timp a trecut între momentul când te-ai întâlnit cu el și momentul când ai auzit împușcătura?

– Poate trei minute.

– Ai mai văzut și pe altcineva?

Femeia dădu din cap afirmativ, iar Wallander se aplecă încordat peste masa de lucru.

– Unde? zise el. Arată pe hartă!

Translatorul îi ținu bebelușul, în timp ce femeia căuta locul pe hartă.

– Aici, spuse ea și apăsă cu pixul.

Wallander văzu că era exact lângă locul crimei.

– Povestește, zise el. Fără grabă. Gândește-te cu atenție.

Translatorul îi traduse, și femeia se concentră.

– Un bărbat într-o salopetă albastră, spuse ea. Stătea în picioare pe câmp.

– Cum arăta?

– Avea păr puțin.

– Cât era de înalt?

– De înălțime obișnuită.

– Oare eu sunt un bărbat de înălțime obișnuită?

Wallander se ridică în picioare.

– El era mai înalt.

– Ce vârstă avea?

– Nu era tânăr. Dar nici bătrân. Poate vreo patruzeci și cinci de ani.

– Te-a văzut?

– Nu cred.

– Ce făcea acolo, pe câmp?

– Mânca.

– Mânca?

– Mânca un măr.

Wallander reflectă un timp.

– Un bărbat în salopetă albastră stă pe câmp în apropierea drumului și mănâncă un măr. Am înțeles bine?

– Da.

– Era singur?

– N-am mai văzut pe nimeni. Dar nu cred că era singur.

– De ce nu crezi asta?

– Arăta ca și cum ar fi așteptat pe cineva.

– Avea vreo armă?

Femeia se gândi din nou.

– E posibil să fi fost un pachet maroniu pe jos, la picioarele lui, spuse ea. Sau poate că era noroiul.

– Ce s-a mai întâmplat după ce l-ai văzut pe bărbatul acela?

– M-am grăbit spre casă cât am putut de repede.

– Dar de ce te grăbeai așa?

– Nu e bine să întâlnești bărbați necunoscuți în pădure.

Wallander o aprobă.

– Ai văzut vreo mașină?

– Nu. Nicio mașină.

– Ai putea descrie bărbatul acela și mai amănunțit?

Ea se gândi îndelung înainte de a răspunde. Copilul dormea în brațele translatorului.

– Era puternic, spuse ea. Cred că avea mâini mari.

– Ce culoare de păr avea? Puținul pe care-l mai avea...

– Culoare suedeză.

– Păr deschis?

– Da. Și era chel cam în felul ăsta.

Desenă în aer o semilună.

După aceea, i se permise să se întoarcă în lagăr. Wallander își luă o ceașcă de cafea. Svedberg îl întrebă dacă voia o pizza. Da, voia.

La ora nouă fără un sfert seara, polițiștii se adunară în sala de mese, la ședință. Lui Wallander i se păru că toți, în afară de Näslund, arătau în continuare extraordinar de alerți. Näslund era răcit și avea febră, dar refuza cu încăpățânare să se ducă acasă.

În timp ce-și împărțeau între ei pizzele și sendvișurile, Wallander încercă să facă o prezentare de ansamblu. Dădu jos un tablou de pe unul dintre pereți și proiectă un diapozitiv cu o hartă a locului crimei. Marcase cu o cruce locul infracțiunii și trasase amplasamentul și mișcările celor doi martori.

– Nu pornim chiar de la zero, își începu el prezentarea. Știm ora exactă a crimei și avem doi martori de încredere. Cu câteva minute înaintea împușcăturilor, martorul feminin vede un bărbat în salopetă albastră care stă pe câmp, chiar lângă drum. Coincide exact cu cât timp i-ar fi luat celui ucis să ajungă până la punctul acela. Apoi mai știm

că asasinul a dispărut într-un Citroën și că a condus spre sud-vest.

Prezentarea fu întreruptă de intrarea lui Rydberg în sala de mese. Polițiștii adunați izbucniră în hohote de râs. Rydberg era plin de noroi până la gât. Își aruncă din picioare pantofii murdari și uzi și primi un sendviș.

– Ai sosit exact la timp, spuse Wallander. Ce-ai găsit?

– M-am târât de jur împrejur pe câmpul acela timp de două ore, răspunse Rydberg. Romînca a indicat neașteptat de bine locul unde a stat bărbatul. Am găsit urme de picior acolo. De cizme de cauciuc. Ea spusese că bărbatul purta cizme. Cizme de cauciuc obișnuite, verzi. Apoi am găsit un cotor de măr.

Rydberg scoase o pungă de plastic din buzunar.

– Cu puțin noroc găsim și amprente digitale, continuă el.

– Se pot lua amprentele de pe un cotor de măr? întrebă Wallander mirat.

– Se pot lua amprente de pe orice, răspunse Rydberg. Poate găsim și vreun fir de păr, puțină salivă sau fragmente de piele.

Așează punga de plastic pe masă cu multă atenție, ca și cum ar fi fost o piesă de porțelan fin.

– Apoi am mers după urmele de cizmă, continuă el. Și, dacă bărbatul cu mărul este criminalul, atunci eu cred că totul s-a petrecut cam așa.

Rydberg își scoase creionul din carnetul de însemnări și se așeză lângă harta proiectată pe perete.

– L-a văzut pe somalez venind pe drum. Atunci a aruncat restul mărului și s-a dus direct spre el. Cred c-am văzut pe drum noroi de pe câmp, lăsat de cizmele bărbatului. Acolo a tras cele două focuri, cam de la patru metri distanță.

După aceea, s-a întors și a fugit vreo cincizeci de metri de la locul crimei, în lungul drumului. Acolo drumul face o curbă și o mică buclă, care permite să întorci mașina. În acel loc am găsit o mulțime de urme de mașină. Mai mult, am găsit și două chiștoace de țigară.

Scoase o altă pungă din buzunar.

– Apoi omul a sărit în mașină și a întins-o spre sud-vest. Așa cred eu că s-a întâmplat. Apropo, am de gând să trimit poliției nota de plată de la spălătoria chimică.

– O să aprob plata, promise Wallander. Dar acum trebuie să ne gândim puțin.

Rydberg ridică mâna, ca și cum s-ar fi aflat într-o sală de clasă, la școală.

– Mi-au venit niște idei, spuse el. În primul rând, sunt sigur c-au fost doi. Unul care a așteptat lângă mașină și altul care a tras.

– De ce crezi asta? întrebă Wallander.

– E greu de crezut că un fumător aflat într-o situație dificilă preferă să mănânce un măr. Eu cred că a mai existat o persoană, cea care a așteptat lângă mașină. Un fumător. Și asasinul, care a mâncat un măr.

– Sună plauzibil.

– Pe deasupra, am senzația că totul a fost extrem de bine organizat. Nu e greu să afli că refugiații din Hageholm se plimbă pe drumul acela. De cele mai multe ori, se plimbă în grup. Dar uneori, se mai plimbă și câte unul singur. Și, dacă cineva se îmbracă asemenea unui lucrător agricol, nimeni nu poate să-și închipuie că s-ar ascunde ceva necurat în asta. Mai mult, locul pare să fi fost ales cu grijă, dacă ne gândim la faptul că mașina a putut sta pe drum, în apropiere, fără a fi văzută. Eu cred deci că fapta asta, care

pare să fie comisă de un nebun, a fost, de fapt, o execuție înfăptuită cu sânge-rece. Singurul lucru pe care criminalii nu-l puteau ști era cine va fi acela care va veni singur pe drum. Iar de asta chiar că nu le păsa.

În sala de mese se făcu liniște. Analiza lui Rydberg era atât de clară, încât nimeni nu mai avea nimic de adăugat. Lipsa de scrupule a criminalului era acum evidentă.

Până la urmă, Svedberg fu cel care rupse tăcerea.

– A venit un mesager cu o casetă, trimisă de ziarul *Sydsvenskan,* le comunică el.

Făcură rost de un casetofon.

Wallander recunoscu imediat vocea. Era același bărbat care-l amenințase de două ori la telefon.

– Trimitem caseta la Stockholm, spuse Wallander. Să vedem ce rezultă în urma analizei.

– Eu cred c-ar trebui să aflăm ce soi de măr a mâncat individul, zise Rydberg. Cu puțin noroc, am putea detecta magazinul de unde l-a cumpărat.

Pe urmă, începură să discute motivul.

– Ură de rasă, spuse Wallander. Asta trebuie să fie. Cred că trebuie să începem să urmărim mai atent cum stau lucrurile cu mișcările astea noi suedeze. Se pare că au intrat într-o fază nouă, mult mai periculoasă. Acum nu mai scriu vorbe urâte pe ziduri. Acum aruncă bombe incendiare și omoară. Însă eu nu cred câtuși de puțin că persoanele care au comis această crimă sunt aceleași cu cele care au dat foc barăcilor în Ystad. Cred în continuare că incendiul a fost pozna unor golănași sau isprava vreunui bețiv care s-a înverșunat pe refugiați. Omorul acesta e cu totul altceva. Fie sunt niște indivizi care lucrează pe cont propriu, fie e vorba despre o mișcare organizată. Trebuie cercetat serios. Trebuie să

facem apel la populație să ne dea informații. Mă gândesc să cer ajutorul celor din Stockholm, pentru a cerceta sistematic mișcările astea noi, naționaliste. Să dăm alarma generală. Asta înseamnă că putem dispune de câte întăriri vrem. Pe deasupra, cineva trebuie să fi văzut Citroënul.

– Există un club al proprietarilor de Citroën, spuse Näslund, cu voce răgușită. Putem controla catastifele lor cu mașinile înregistrate. Membrii clubului știu totul despre orice Citroën care circulă în țara asta.

Împărțiră sarcinile. Se făcuse ora zece și jumătate când ședința se termină. Nimeni nu se gândea să plece acasă.

Wallander aranjă o conferință de presă în holul poliției. Accentuă încă o dată că toți cei care văzuseră un Citroën pe autostrada E65 sunt rugați să-l contacteze. Pe deasupra, comunică și semnalmentele preliminare ale asasinului.

Când termină, tăbărâră pe el cu întrebările.

– Mai târziu, spuse el. Pentru moment am spus tot ce am avut de spus.

Se pregătea să se întoarcă în biroul său, când veni Hansson să-l întrebe dacă nu dorea să vadă înregistrarea programului de dezbateri la care participase șeful poliției generale.

– Nu, răspunse el. În orice caz, nu acum.

Își făcu ordine pe masa de lucru. Lipi pe telefon biletul pe care scriesese că trebuie să-și sune sora. Apoi telefonă acasă la Göran Boman. Răspunse chiar el.

– Cum merge? întrebă Boman.

– Avem o mulțime de indicii, răspunse Wallander. Trebuie să le prelucrăm.

– Altfel, am știri bune pentru tine.

– Asta am și sperat.

– Colegii din Sölvesborg l-au găsit pe Nils Velander. Are o barcă într-un port mic. Din când în când, se duce să lucreze la ea. Protocolul interogatoriului sosește mâine, dar am aflat deja principalul. Pretinde că banii din pungă i-a câștigat din vânzarea lenjeriei. A fost de acord ca bancnotele să-i fie schimbate cu altele, astfel încât să putem controla amprentele digitale.

– Iau legătura cu banca de aici, din Ystad, spuse Wallander. Trebuie să vedem dacă seriile bancnotelor pot fi detectate.

– Banii sosesc mâine. Însă, cinstit vorbind, eu nu cred că el e vinovatul.

– De ce nu?

– Nu știu.

– Am crezut c-ai spus că ai vești bune?

– Chiar am. Ajung imediat la cea de-a treia femeie. Sper că nu te superi că am vizitat-o singur?

– Bineînțeles că nu.

– După cum îți amintești, o cheamă Ellen Magnuson. Are șaizeci de ani și lucrează la o farmacie, aici, în Kristianstad. De fapt, am mai avut de-a face cu ea odată, mai de mult. Acum câțiva ani, a călcat cu mașina un muncitor de la drumuri. Accidentul s-a petrecut în fața aeroportului Everöd. A pretins c-o orbise soarele. Ceea ce a fost cu siguranță adevărat. A născut un băiat în 1955, cu tată necunoscut. Fiul se numește Erik și locuiește la Malmö. E funcționar la primărie. Am fost la ea acasă. Părea înfricoșată și tulburată, ca și cum s-ar fi așteptat la vizita poliției. A negat că Johannes Lövgren ar fi tatăl copilului ei. Însă am senzația clară că a mințit. Dacă ai încredere în judecata mea, aș vrea să mă concentrez asupra ei. Dar, bineînțeles, n-am să uit

nici de vânzătorul acela de păsări de colivie și nici de maică-sa.

– În următoarele douăzeci și patru de ore n-am să pot să mă ocup de altceva decât de ceea ce mă ocup acum, zise Wallander. Îți sunt recunoscător pentru timpul pe care-l dedici problemelor mele.

– Îți trimit hârtiile, spuse Boman. Și bancnotele. Am impresia că trebuie să semnezi de primire.

– Când s-o termina totul, bem un whisky împreună, promise Wallander.

– Se pare că în martie va avea loc o conferință la castelul Snogeholm; despre noul traseu al drogurilor prin țările de est, spuse Boman. Te-ar amuza?

– Sună bine, răspunse Wallander.

Puse receptorul în furcă și se duse la Martinsson să afle dacă nu cumva începuseră să sosească informații despre Citroënul căutat.

Martinsson clătină din cap. Nimic, încă.

Wallander se întoarse în birou și-și puse picioarele pe masa de lucru. Era ora unsprezece și jumătate. Se lăsă pradă gândurilor. Mai întâi, reanaliză crima de la lagărul de refugiați. Să fi uitat ceva? Exista oare vreo lacună în prezentarea făcută de Rydberg ori poate exista ceva de care ar trebui să se ocupe imediat? Estimă că ancheta se făcuse totuși cât se poate de bine. Trebuia acum să aștepte rezultatul diverselor analize tehnice și să spere că vor găsi mașina.

Își schimbă poziția pe scaun, își strânse nodul cravatei și se gândi la ce-i povestise Boman. Avea încredere deplină în judecata lui.

Dacă acesta avusese impresia că femeia a mințit, atunci așa și era.

Dar de ce a luat el lucrurile atât de ușor în privința lui Nils Velander?

Își dădu picioarele jos de pe masă și trase spre el un teanc de coli de hârtie. Apoi întocmi o listă cu tot ce trebuia să facă în zilele următoare. Se hotărî, de asemenea, să încerce să convingă banca din Ystad să-i primească de a doua zi, deși era sâmbătă.

Când termină lista, se ridică și-și îndreptă spatele. În curând, va fi trecut de miezul nopții. Îl auzi afară, pe coridor, pe Hansson vorbind cu Martinsson. Nu reuși însă să înțeleagă despre ce vorbeau.

În fața ferestrei, un felinar se legăna în vânt. Se simțea transpirat și murdar și își spuse c-ar trebui să facă un duș la subsol, la vestiar. Deschise fereastra și trase în piept aerul rece. Ploaia încetase.

Era neliniștit. Cum puteau ei să-l împiedice pe asasin să dea o nouă lovitură?

Următoarea victimă va fi o femeie, ca răspuns la moartea Mariei Lövgren.

Se reașeză la masa de lucru și trase către el mapa cu descrierea lagărelor de refugiați din Skåne.

Era greu de crezut că asasinul s-ar reîntoarce la Hageholm. Existau totuși nenumărate alternative posibile. Iar, dacă asasinul își va alege și viitoarea victimă tot la întâmplare, ca la Hageholm, chiar că nu prea aveau cum să-l împiedice.

Pe deasupra, era imposibil să le ordone refugiaților să nu mai iasă din casă.

Dădu la o parte mapa și vârî o hârtie în mașina de scris.

Ceasul se apropia de douăsprezece și jumătate. Se gândi c-ar trebui să scrie raportul pentru Björk.

Chiar atunci se deschise ușa și Svedberg intră în cameră.

– Noutăți? îl întrebă Wallander.

– Oarecum, răspunse Svedberg, care arăta cam nefericit.

– Ce s-a întâmplat?

– Nu prea știu cum să-ți spun. Am primit chiar acum un telefon de la un țăran din Löderup.

– A văzut Citroënul?

– Nu. Dar zice că tatăl tău rătăcește, în pijama, afară pe câmp. Cu o valiză în mână.

Wallander se simți ca paralizat.

– Ce dracu' vrei să spui?

– Cel care a telefonat părea foarte sigur. De fapt, voia să vorbească cu tine. Dar, din greșeală, i s-a dat legătura la mine. M-am gândit că tu trebuie să hotărăști ce e cel mai bine de făcut.

Wallander rămăsese absolut imobil, cu privirea pierdută.

După un timp, se ridică.

– Pe care câmp? întrebă el.

– Lângă sat. Se pare că tatăl tău se îndrepta spre șoseaua principală.

– De asta mă ocup eu. Mă întorc imediat ce-am rezolvat lucrurile. Fă-mi rost de o mașină cu stație, astfel încât să puteți să luați legătura cu mine dacă e nevoie.

– Vrei să vină cineva cu tine?

Wallander clătină din cap.

– Tata e senil, spuse el. Trebuie să încerc să-l internez undeva, la vreun cămin.

Svedberg îi făcu rost de cheile unei mașini cu radio.

Când să iasă pe ușa clădirii, văzu un bărbat așteptând în picioare afară, în umbră. Îl recunoscu pe reporterul unuia dintre ziarele de seară.

– Nu vreau să se țină după mine, îi spuse lui Svedberg.

Svedberg încuviință.

– Așteaptă până când vezi că dau înapoi și mi se oprește motorul în fața mașinii lui. Atunci poți să pornești.

Wallander se așeză la volan și așteptă.

Îl văzu pe ziarist alergând spre mașina lui. Treizeci de secunde mai târziu, apăru și Svedberg în mașina lui particulară. Opri motorul.

Mașina blocă ieșirea jurnalistului. Wallander porni.

Conducea repede. Mult prea repede. Nici nu-i păsa de limita de viteză din pădurea Sand. De altfel, era aproape singur pe drum. Iepuri înspăimântați fugeau pe asfaltul ud de ploaie.

Când ajunse în satul unde locuia tatăl său, nu mai avu nevoie să-l caute. Îl văzu în lumina farurilor pe câmp: umbla desculț prin noroi, în pijamaua lui cu dungi albastre. Avea pălăria cea veche pe cap și o valiză mare, într-o mână. Tatăl duse iritat mâna la ochi, când farurile îl orbiră. Apoi își continuă drumul. Energic, ca și cum s-ar fi îndreptat spre o țintă bine determinată.

Wallander opri motorul, dar lăsă farurile aprinse.

Apoi, o porni pe câmp.

– Tată! strigă el. Ce naiba faci?

Tatăl nu răspunse și își văzu de drum. Wallander se luă după el. Căzu și se udă până la brâu.

– Tată! strigă el din nou. Oprește-te imediat! Unde te duci?

Nicio reacție. Tatăl mări viteza. În curând, ajunseră la șosea. Wallander fugi și-l apucă de braț, smucindu-l. Dar bătrânul se smuci și-și continuă mersul.

Wallander își pierdu răbdarea.

– Poliția! răcni el. Dacă nu te oprești, tragem!

Tatăl rămase pe loc și se întoarse cu fața la el. Wallander văzu cum clipea, orbit de lumina farurilor.

– Ce ți-am spus eu? țipă tatăl. Vrei să mă omori!

Apoi azvârli cu valiza în Wallander. Capacul se deschise și scoase la iveală conținutul: lenjerie murdară, tuburi de culoare și pensule.

Wallander simți cum îl invadează o tristețe fără margini. Prin urmare, tatăl lui o pornise prin noapte, fiind convins că e pe drum spre Italia.

– Liniștește-te, tată, spuse el. Mă gândisem să te conduc la gară. Să scapi de mersul pe jos.

Tatăl îl privi neîncrezător.

– Asta n-o cred, zise el.

– Clar că trebuie să-mi conduc tatăl la gară, atunci când pleacă în călătorie.

Wallander ridică valiza, îi închise capacul și o porni spre mașină. Puse valiza în portbagaj și se așeză să aștepte. Tatăl lui semăna cu un animal sălbatic, capturat în lumina farurilor, acolo pe câmp. Un animal fugărit până la epuizare și care acum aștepta doar împușcătura mortală.

Apoi bătrânul începu să meargă către mașină. Wallander nu se putu hotărî dacă ce vedea el acum era un semn de demnitate sau de înjosire. Deschise ușa din spate, iar bătrânul se strecură înăuntru. Găsi un pled în portbagaj, cu care îi înfășură umerii.

Tresări de spaimă când un om apăru brusc, din întuneric. Un om în vârstă, îmbrăcat într-o salopetă murdară.

– Sunt eu, eu am telefonat, zise el. Care-i situația?

– E în regulă, răspunse Wallander. Îți mulțumesc că ai telefonat.

– L-am văzut din întâmplare.

– Înțeleg. Mulțumesc încă o dată.

Se așeză la volan. Când întoarse capul, văzu că taică-său înghețase atât de tare, încât tremura sub pătură.

– Acum plecăm la gară, tată, spuse el. Nu durează mult.

Conduse direct la spital, la urgență. Avu norocul să-l reîntâlnească pe tânărul medic cu care se ocupase de Maria Lövgren. Îi explică ce s-a întâmplat.

– Îl ținem sub observație peste noapte, spuse medicul. S-ar putea să fi înghețat zdravăn azi-noapte. Mâine, asistentul social o să încerce să-i găsească un loc undeva.

– Mulțumesc, spuse Wallander. Stau puțin cu el.

Tatăl lui fusese curățat de noroi și întins pe o targă.

– Vagon de dormit până în Italia, spuse el. În sfârșit, ajung acolo.

Wallander stătea pe un scaun, lângă targă.

– Desigur, răspunse el. Acum ajungi în Italia.

Era trecut de ora două când părăsi spitalul. Conduse scurta bucată de drum până la poliție. Toți în afară de Hansson plecaseră acasă. Acesta se uita la banda cu înregistrarea programului de televiziune la care participase șeful Poliției Generale.

– Ceva nou? întrebă Wallander.

– Nimic, răspunse Hansson. O mulțime de informații, bineînțeles. Dar nimic cu adevărat important. Mi-am luat libertatea să trimit oamenii acasă, să doarmă câteva ore.

– Ai făcut bine. Ciudat că nu sună nimeni cu privire la mașină.

– Tocmai mă gândeam la asta. S-ar putea ca respectivul să fi condus numai o bucată scurtă pe E65 și pe urmă să fi intrat din nou pe unul dintre drumurile secundare. M-am

uitat pe hartă. E un labirint de drumuri mici prin locurile acelea. Plus o zonă pentru excursioniști unde, în timpul iernii, nu se duce nimeni. La noapte, patrulele care controlează lagărele vor cerceta în amănunt toate drumurile astea.

Wallander încuviință.

– Punem și un elicopter când se luminează, zise el. Poate că mașina e ascunsă undeva, în zona pentru excursioniști.

Își turnă o ceașcă de cafea.

– Svedberg ne-a povestit despre tatăl tău. Cum a mers?

– Bine. Bătrânul s-a senilizat. E la spital. Dar a mers bine.

– Du-te acasă, să dormi câteva ore. Arăți complet terminat.

– Am de scris ceva.

Hansson opri videoul.

– Eu mă întind un moment pe sofa, spuse el.

Wallander se întoarse în camera lui și se așeză la masa de scris. Îl usturau ochii de oboseală.

Cu toate astea, oboseala îl făcea neașteptat de lucid.

„Punctul de pornire l-a constituit o crimă dublă, reflectă el. Și urmărirea ucigașilor a declanșat o altă crimă. Pe care trebuie s-o rezolvăm rapid, dacă nu vrem să ne mai cadă încă una pe cap.

Toate astea s-au petrecut în decurs de numai cinci zile."

Apoi scrise raportul pentru Björk. Se hotărî să facă în așa fel încât cineva să i-l bage în mână de cum pășește pe aeroport.

Căscă. Se făcuse patru fără un sfert. Era mult prea obosit să se mai poată gândi la tatăl său. Se temea numai că asistentul social de la spital nu va găsi o soluție bună.

Biletelul cu numărul surorii lui stătea încă lipit pe telefon. Peste câteva ore, când se va face ziuă, trebuie s-o sune.

Căscă din nou și se mirosi la subsuoară. Puțea. Chiar atunci Hansson apăru în ușa pe jumătate deschisă.

Wallander înțelese pe loc că s-a întâmplat ceva.

– Avem ceva interesant, zise Hansson.

– Ce?

– A sunat un tip din Malmö să ne comunice că i s-a furat mașina.

– Un Citroën.

Hansson aprobă din cap.

– Cum se face c-a descoperit asta la ora patru dimineața?

– A spus că trebuia să plece la un târg, la Göteborg.

– A anunțat furtul și colegilor din Malmö?

Hansson dădu din cap afirmativ. Kurt Wallander înșfăcă receptorul.

– Atunci să începem, spuse el.

Polițiștii din Malmö îi promiseră să fie rapizi cu interogarea bărbatului. Informații despre numărul mașinii furate, modelul de fabricație și culoarea ei erau deja pe cale de a fi transmise în toată țara.

– BBM 160, zise Hansson. O țestoasă de culoare albăstrie, ca gușa de porumbel, cu capota albă. Câte o fi în țară? O sută?

– Dacă mașina nu-i îngropată, o vom găsi, spuse Wallander. Când răsare soarele?

– Peste patru, cinci ore, răspunse Hansson.

– Cum se luminează, trebuie să avem un elicopter în aer, deasupra zonei turistice. Te ocupi de asta.

Hansson încuviință. Tocmai se pregătea să iasă din cameră, când își aduse aminte de ceva ce uitase să-i spună din cauza oboselii.

– Bineînțeles, fir-ar să fie! Știam eu că mai e ceva.

– Da?

– Cel care a sunat și a spus că i s-a furat mașina. E polițist!

Kurt Wallander se uită mirat la Hansson.

– Polițist? Ce vrei să spui cu asta?

– Vreau să spun că e polițist. Ca tine și ca mine.

11

Wallander intră într-una dintre camerele de arest ale poliției și se întinse să doarmă. După mult chin, reuși să fixeze sistemul de deșteptare al ceasului său de mână. Își permise două ore de odihnă. Când fu trezit de țârâitul de la încheietura mâinii, simți o durere surdă de cap. Primul lucru la care se gândi fu tatăl său. Luă câteva tablete contra durerii de cap, dintr-un dulăpior sanitar, și le înghiți cu ajutorul unei cafele călduțe. Apoi se întrebă dacă să facă mai întâi un duș sau să-și sune sora la Stockholm. Până la urmă, o porni spre vestiare și se băgă sub duș. Durerea de cap îl lăsă, încetul cu încetul. Oboseala însă nu-l părăsi atunci când se lăsă să cadă pe scaun în spatele mesei de lucru. Era șapte și un sfert. Știa că sora lui se scoală întotdeauna devreme. Ea răspunse chiar de la primul semnal. Îi povesti despre cele întâmplate, încercând s-o cruțe cât mai mult.

– De ce n-ai sunat mai înainte? întrebă ea tulburată. Nu e posibil să nu fi remarcat că urma să se întâmple ceva?

– Am observat prea târziu, răspunse el, încercând să scape.

Căzură de acord ca ea să aștepte până când el va discuta cu asistentul de la spital, după care va hotărî când anume să vină în Skåne.

– Ce fac Mona și Linda? întrebă ea, când convorbirea se apropie de sfârșit.

El își dădu seama că soră-sa nu știa că se despărțiseră.

– Bine, răspunse el. Te sun din nou, ceva mai târziu.

Apoi luă mașina până la spital. Era din nou sub zero grade. Un vânt înghețat începuse să sufle peste oraș, dinspre sud-vest.

Tatăl lui avusese un somn agitat, îl informă o soră, care tocmai primise raportul de la schimbul de noapte. Plimbarea nocturnă, peste câmpuri, nu-i cauzase însă niciun rău fizic.

Wallander preferă să aștepte până după întâlnirea cu asistentul social, înainte de a-l vedea.

N-avea încredere în asistenții sociali. Prea de multe ori i se păruse lui, atunci când diverși asistenți sociali fuseseră chemați la poliție pentru a lua în grija lor infractori tineri sau minori, că aceștia aveau păreri greșite despre ce trebuia, de fapt, făcut. Asistenții sociali se arătau blânzi și gata de compromis când, după părerea lui, ar fi trebuit, de fapt, să fie mai hotărâți. Nu o dată se înfuriase pe cei de la serviciul social care, prin comportamentul lor binevoitor, îi îndemnau pe tinerii infractori să-și continue activitatea.

„Poate că asistenții sociali de la spital o fi diferiți", gândi el.

După câtva timp de așteptare, reuși să vorbească cu o femeie de vreo cincizeci de ani. Wallander îi povesti despre decăderea atât de rapidă a tatălui său. Despre cât de neprevăzut venise aceasta și despre cât de neajutorat se simțea el însuși.

– Poate fi ceva trecător, spuse asistenta. Oamenii în vârstă pot fi loviți, uneori, de un dezechilibru temporar. Dacă își

revine, poate că va fi suficient să-i trimitem un ajutor la treburile casnice. Dacă însă se arată că a fi o senilitate cronică, atunci trebuie găsită o altă soluție.

Hotărârâ ca tatăl să rămână la spital sâmbătă și duminică. Apoi ea va discuta cu medicii despre ce trebuie făcut.

Wallander se ridică. Femeia din fața lui părea că știe ce vorbește.

– E greu să fii sigur de ce anume trebuie făcut, spuse el.

Ea încuviință.

– Nimic nu e mai greu decât atunci când ne vedem obligați să devenim părinții propriilor părinți, comentă ea. Eu vorbesc în cunoștință de cauză. Propria mamă a ajuns, până la urmă, atât de bolnavă, încât n-am mai putut s-o țin acasă.

Wallander se duse la tatăl său, care se afla într-o cameră cu patru paturi. Toate erau ocupate. Un bolnav zăcea în gips, altul stătea ghemuit ca și cum ar fi avut dureri puternice la stomac. Tatăl lui Wallander stătea întins și privea în tavan.

– Cum te simți, tată? întrebă el.

Dură un timp până când tatăl răspunse:

– Lasă-mă în pace.

Răspunsul fusese dat pe un ton scăzut. Nu mai exista nimic din iritarea aceea arțăgoasă de dinainte. Kurt Wallander avu impresia că vocea tatălui e plină de tristețe.

Stătu un timp pe marginea patului. Apoi se ridică să plece.

– Mai vin, tată. Kristina îți transmite salutări.

Ieși grăbit din spital, copleșit de un sentiment de totală neputință. Vântul înghețat îl mușcă de față. Nu se mai obosi să se ducă până la poliție, ci îl sună pe Hansson de la telefonul din mașină.

– Plec la Malmö, îi comunică el. Ai făcut rost de elicopter?

– E în acțiune de vreo jumătate de oră, răspunse Hansson. Nimic, încă. Folosim și două patrule cu câini. Dacă mașina asta blestemată se află în zona turistică, o găsim noi.

Wallander plecă spre Malmö. Traficul de dimineață era agitat și aglomerat.

De nenumărate ori, automobiliștii care făceau depășiri prea strânse îl împinseră spre marginea șoselei.

„Ar fi trebuit să am o mașină a poliției, reflectă el. Dar poate că în zilele noastre nici asta nu mai contează?"

Ceasul era nouă și un sfert când Kurt Wallander intră într-o cameră din clădirea poliției din Malmö, unde îl aștepta bărbatul căruia i se furase mașina. În prealabil, vorbise cu polițistul care primise reclamația acestuia.

– E adevărat că și el e polițist? întrebă Wallander.

– A fost, răspunse polițistul. E pensionat înainte de vreme.

– De ce?

– Probleme cu nervii. Nu prea știu exact.

– Îl cunoști?

– Era destul de retras. Cu toate că am lucrat împreună zece ani, nu pot spune că-l cunosc. Sincer vorbind, nu cred că cineva îl cunoaște.

– Cineva totuși trebuie să-l cunoască.

Polițistul ridică din umeri.

– Am să cercetez, spuse el. Dar eu cred că oricui i se poate fura mașina, nu-i așa?

Wallander intră în cameră și îl salută pe bărbat, care se numea Rune Bergman. Avea cincizeci și trei de ani și fusese pensionat cu patru ani mai înainte. Era slab și avea ochi șovăitori, neliniștiți. La una din nări avea o cicatrice care semăna cu urma lăsată de o lovitură de cuțit.

Wallander avu imediat senzația că omul din fața lui era în gardă. N-ar fi putut spune de ce. Însă senzația exista și i se accentuă în timpul interogatoriului.

– Povestește, spuse el. La ora patru ai descoperit că ți s-a furat mașina.

– Trebuia să plec la Göteborg. Când plec cu mașina la drum mai lung, îmi place să plec devreme. Când am ieșit în curte, mașina dispăruse.

– Din garaj sau din parcare?

– De pe stradă, din fața casei unde locuiesc. Am garaj, dar s-au adunat atâtea vechituri în el, încât mașina nu mai are loc.

– Unde locuiești?

– Într-o zonă cu case tip, lângă Jägersrö.

– Crezi că e posibil ca vreunul dintre vecinii tăi să fi văzut ceva?

– I-am întrebat. Dar nimeni n-a auzit și nici n-a văzut ceva.

– Când ai văzut mașina ultima oară?

– Am stat în casă toată ziua. Dar, cu o seară înainte, era la locul ei.

– Încuiată?

– Clar că era încuiată.

– Avea și încuietoare de volan?

– Din păcate, nu. E stricată.

Răspunsurile veneau fără nicio greutate. Dar Wallander nu putea scăpa de senzația aceea că bărbatul era în gardă.

– La ce târg te duceai? întrebă el.

Omul din fața lui îl privi mirat.

– Ce legătură are asta cu chestiunea?

– Niciuna. Mă întrebam numai.

– La un târg de avioane, dacă chiar vrei să știi.

– Târg de avioane?

– Mă interesează avioanele vechi. Construiesc eu însumi o mulțime de modele.

– Dacă am înțeles bine, ești pensionat pe caz de boală?

– Și ce dracu' are asta de-a face cu mașina mea furată?

– Nimic.

– De ce nu încerci să găsești mașina, în loc să-ți bagi nasul în viața mea privată?

– Ne ocupăm și de asta. După cum cred c-ai înțeles, bănuim că cel care ți-a furat mașina a comis un omor. Sau mai curând o execuție, aș putea spune.

Omul îl privi drept în ochi. Șovăiala din privire îi dispăruse brusc.

– Am auzit asta, spuse el.

Wallander nu mai avea nimic de întrebat.

– M-am gândit să mergem până la tine acasă, zise el. Astfel aș putea să văd unde a fost parcată mașina.

– La cafea nu te invit, spuse bărbatul. N-am făcut de mult curat.

– Ești însurat?

– Divorțat.

Plecară cu mașina lui Wallander. Cartierul de case tip era vechi și se afla în spatele hipodromului din Jägersrö.

Se opriră în fața unei case galbene, de cărămidă, cu o peluză mică de iarbă în față.

– Aici unde te-ai oprit a fost parcată mașina, spuse bărbatul. Exact aici.

Wallander dădu înapoi câțiva metri și apoi coborâră. Văzu că mașina trebuie să fi fost parcată între doi stâlpi cu felinar.

– Sunt multe mașini parcate pe stradă în timpul nopții? întrebă el.

– Câte una în fața fiecărei case. Mulți dintre cei care locuiesc aici au câte două mașini. În garaj nu e loc decât pentru una.

Wallander arătă spre felinare.

– Funcționează? întrebă el.

– Da. Dacă se strică vreunul, de obicei remarc.

Wallander se uita în jur, gândindu-se. Nu mai avea alte întrebări.

– Cred c-o să ne mai auzim, spuse el.

– Vreau mașina înapoi, răspunse omul.

Wallander își dădu seama brusc că mai avea de pus o întrebare.

– Ai permis de armă? întrebă el. Ai și armă?

Omul de alături înlemni.

În același moment, un gând nebunesc trecu prin mintea lui Wallander.

Furtul mașinii era doar o născocire.

Individul de lângă el era unul din cei doi bărbați care, cu o zi înainte, îl împușcase pe somalez.

– Ce dracu' vrei să spui cu asta? izbucni bărbatul. Permis de armă? Doar nu poți fi atât de tâmpit încât să crezi că am ceva de-a face cu povestea aia?

– Tu, care ai fost polițist, ar trebui să știi că avem obligația să punem fel și fel de întrebări, răspunse Wallander. Ai vreo armă acasă?

– Am și armă, și permis.

– Ce fel de armă?

– Din când în când, vânez. Am o pușcă Mauser, pentru vânătoare de elani.

– Și altceva?

– O pușcă cu alice. Lanber Baron. O armă spaniolă. Pentru vânătoare de iepuri.

– Am să trimit pe cineva să ia pușca cu alice.

– De ce?

– Pentru că individul care a fost ucis a fost împușcat, de aproape, cu o armă dintr-asta.

Omul îl privi scârbit.

– Ești țicnit, spuse el. Ești total țicnit!

Wallander îl părăsi și se întoarse la sediu. Împrumută un telefon și sună Ystadul. Încă nu găsiseră Citroënul. Apoi ceru să vorbească cu comandantul de serviciu al secției de criminalistică din Malmö. Îl întâlnise o dată, mai de mult, și i se păruse un tip arogant și plin de el. Asta se petrecuse tot atunci când îl întâlnise prima dată și pe Göran Boman.

Wallander îi explică pentru ce venise.

– Vreau să i se controleze armele, spuse el. Vreau să i se percheziționeze casa. Vreau să știu dacă are vreo legătură cu organizațiile rasiste.

Comandantul îl privi îndelung.

– Ai vreun motiv special să crezi că a inventat povestea cu furtul mașinii? Sau c-ar avea vreun amestec în crimă?

– Are arme. Și noi trebuie să cercetăm totul.

– Există vreo sută de mii de puști cu alice în țara asta. Și cum crezi că aș putea obține un ordin de percheziție, când chestiunea se referă la furtul unei mașini?

– Cazul este de primă urgență, spuse Wallander, care începuse să se enerveze. O să telefonez șefului poliției regionale. Șefului poliției generale, dacă e nevoie.

– Am să fac tot ce pot, răspunse comandantul. Însă nu prea se cade să-ți bagi nasul în viața privată a colegilor. Și ce crezi c-o să se întâmple dacă istoria asta apare în ziare?

– Puțin îmi pasă, spuse Wallander. Eu am trei omoruri pe cap. Și pe cineva care mi-a promis un al patrulea. Iar asta am de gând să împiedic.

În drum spre Ystad, Wallander se opri și la Hageholm. Investigația tehnică a crimei era pe sfârșite. Analiză, chiar la fața locului, teoria lui Rydberg despre cum se petrecuse omorul și-i dădu dreptate. Mașina fusese parcată, cu siguranță, pe locul indicat de Rydberg.

Dintr-odată, își aduse aminte că uitase să-l întrebe pe polițistul căruia i se furase mașina dacă fumează sau dacă obișnuiește să mănânce mere.

Își continuă drumul spre Ystad. Se făcuse ora douăsprezece. Când intră în clădirea poliției, întâlni o funcționară care se ducea să-și ia prânzul. O rugă să-i cumpere o pizza.

Își vârî capul în biroul lui Hansson: încă niciun Citroën.

– Peste un sfert de oră, ședință la mine, spuse Wallander. Încearcă să-i aduni pe toți. Cei care-s plecați pot fi găsiți la radiotelefon.

Se așeză pe scaun, fără să-și scoată paltonul, și își sună din nou sora. Se înțeleseră s-o aștepte la Sturup a doua zi, la ora zece.

Apoi apucă între degete cucuiul din frunte, care acum își schimba culoarea între galben, negru și roșu.

După douăzeci de minute, se adunară toți, cu excepția lui Martinsson și Svedberg.

– Svedberg a plecat să sape într-o carieră de pietriș, îl informă Rydberg. A sunat cineva și a spus că o mașină misterioasă a fost văzută acolo. Martinsson încearcă să-l

găsească pe unul dintre membrii clubului Citroën, care se pare că știe totul despre Citroënurile din Skåne. E un doctor de boli de piele din Lund.

– Un doctor de boli de piele din Lund? se miră Wallander.

– Există prostituate care colecționează mărci poștale, spuse Rydberg. De ce n-ar putea un doctor de boli de piele să adore Citroënurile?

Wallander îi informă despre întâlnirea cu polițistul din Malmö. Realiză el însuși cât de nefondat sună, atunci când le spuse că ordonase ca tipul să fie cercetat la sânge.

– E greu de crezut, comentă Hansson. Un polițist care plănuiește o crimă nu poate fi atât de prost încât să-și reclame propria mașină ca furată, nu-i așa?

– Posibil, spuse Wallander. Însă nouă nu ne dă mâna să excludem nicio posibilitate, oricât de neverosimilă ar părea.

Apoi discuția trecu la mașina furată.

– Primim mult prea puține informații de la populație, spuse Hansson. Asta mă face să cred că mașina n-a părăsit niciodată zona.

Wallander desfășură harta și se aplecară asupra ei ca și cum ar fi pregătit o bătălie decisivă.

– Lacurile, spuse Rydberg. Krageholm și Svaneholm. Hai să presupunem că au dus-o într-acolo și au scufundat-o. Drumeaguri sunt peste tot.

– Pare totuși riscant, obiectă Wallander. Ar fi putut fi observați cu ușurință.

Cu toate acestea, hotărâră ca lacurile să fie cercetate cu atenție, de-a lungul plajelor. Precum și să trimită personal care să caute prin hambarele părăsite.

O patrulă cu câini din Malmö fusese în zonă și căutase, însă fără să găsească vreo urmă. Cercetările din elicopter nu dăduseră nici ele vreun rezultat.

– Oare să se fi înșelat arabul tău? se întrebă Hansson.

Wallander se gândi un moment.

– Îl aducem din nou aici, spuse el. Îl testăm pe cel puțin șase mașini diferite. Printre care și un Citroën.

Hansson promise să se ocupe el de martor.

Trecură apoi în revistă rezultatul investigațiilor privind făptașii din Lunnarp. Până și aici apărea fantoma unei mașini, cea pe care o văzuse șoferul de camion, plecat dis-de-dimineață la drum.

Wallander observă că polițiștii erau obosiți. Era sâmbătă și mulți dintre ei lucraseră fără întrerupere timp îndelungat.

– Lunnarpul poate să aștepte până luni dimineață, spuse el. Acum, ne concentrăm doar pe Hageholm. Cei de care nu avem absolută nevoie se pot duce acasă să se odihnească. Săptămâna viitoare va fi, fără îndoială, la fel de obositoare ca și aceasta.

Își aduse aminte că Björk va reîncepe luni serviciul.

– În curând, va lua comanda Björk, zise el. Mă folosesc de ocazie să vă mulțumesc pentru contribuția de până acum.

– Am luat examenul? întrebă Hansson ironic.

– Cu foarte bine, răspunse Wallander.

După ședință, îl rugă pe Rydberg să mai rămână. Simțea nevoia să discute încă o dată situația cu cineva, în liniște și pace. Și Rydberg era, ca de obicei, acela a cărui judecată o prețuia cel mai mult. Îi vorbi despre eforturile făcute de Göran Boman în Kristianstad. Rydberg încuviință gânditor. Wallander își dădu seama că acesta șovăia.

– Poate fi un proiectil neexplodat, spuse el. Crima asta dublă, cu cât mă gândesc mai mult la ea, cu atât mă uimește mai mult.

– Cum așa? întrebă Wallander.

– Nu-mi iese din cap ce-a spus bătrâna înainte de a muri. Îmi imaginez că, în adâncul conștiinței ei turmentate și sfâșiate, ea trebuie să fi înțeles că bărbatul era mort. Și că ea însăși va muri. Eu cred că face parte din instinctul uman să găsești soluții la mistere, atunci când nu ți-a mai rămas nimic altceva. Și ea a spus un singur cuvânt: „Străin". Și a repetat asta. De patru, cinci ori. Trebuie să însemne ceva. Apoi mai e și chestia cu șireangul. Nodul. Pare a fi cum ai spus și tu, anume că miroase a răzbunare și ură în jurul crimei ăsteia. Și, cu toate astea, noi ne canalizăm într-o cu totul altă direcție.

– Svedberg a cercetat în amănunțime rudele lui Lövgren, spuse Wallander. Nu există ramificări în străinătate. Numai țărani suedezi și ici-colo câte un meșteșugar.

– Nu uita viața lui dublă, zise Rydberg. Nyström și-a descris vecinul, pe care-l cunoștea de vreo patruzeci de ani, ca fiind un om obișnuit și lipsit de mijloace. După două zile, am constatat că nimic din astea nu era adevărat. De ce n-ar exista și alte dedesubturi în povestea asta?

– Și cum crezi tu că ar trebui să procedăm?

– Exact așa cum o facem. Dar să fim conștienți că s-ar putea să fim pe o pistă falsă.

Discutară apoi despre somalezul ucis.

Wallander se tot gândise la ceva, încă de pe drumul de întoarcere de la Malmö.

– Mai ai putere? întrebă el.

– Da, răspunse Rydberg uimit. Bineînțeles că mai am!

– E ceva cu polițistul acela, continuă Kurt Wallander. Știu că e vorba mai mult despre o intuiție. O trăsătură foarte dubioasă la un polițist. Dar m-am gândit că noi doi ar trebui să fim cu ochii pe tipul ăsta. Cel puțin, în timpul weekendului. Pe urmă, vedem dacă avem nevoie de ajutoare. Dar, dacă e așa cum cred eu, că el e amestecat în povestea asta și că mașina nu i-a fost niciodată furată, atunci ar trebui să fie neliniștit în momentul ăsta.

– Eu sunt de acord cu Hansson, care a spus că un polițist nu poate fi atât de prost încât să inventeze că i s-a furat mașina, atunci când se pregătește să comită o crimă, obiectă Rydberg.

– Cred că gândiți greșit, răspunse Wallander. Așa cum și el a gândit greșit. Și anume faptul că a fost polițist și că asta îl va feri de toate bănuielile.

Rydberg își legănă piciorul care-l durea.

– Facem cum vrei tu, spuse el. Părerea mea nu are importanță atâta timp cât tu ești convins că e necesar să mergem mai departe.

– Vreau să-l ținem sub supraveghere, zise Wallander. Ne împărțim în patru schimburi, până luni dimineață. O să fie obositor, dar o să meargă. Pot lua eu nopțile, dacă vrei.

Era ora douăsprezece. Rydberg îi spuse că îl va supraveghea el până la miezul nopții. Wallander îi dădu adresa.

În acel moment, intră funcționara cu pizza pe care o comandase.

– Ai mâncat? întrebă Wallander.

– Da, răspunse șovăitor Rydberg.

– Ba n-ai mâncat deloc. Ia asta și-mi cumpăr eu alta.

Rydberg mâncă pizza la masa de lucru a lui Wallander. Apoi se șterse la gură și se ridică.

– S-ar putea să ai dreptate, spuse el.

– S-ar putea, răspunse Wallander.

În restul zilei nu se mai întâmplă nimic.

Mașina era de negăsit. Pompierii inspectaseră fundul lacurilor, fără să scoată la suprafață altceva decât resturile unei treierători vechi.

Informațiile de la populație erau puține.

Ziariștii, radioul și televiziunea sunau fără întrerupere, dorind să obțină știri proaspete. Wallander le repeta rugămintea de a se transmite pe posturi informații despre un Citroën albastru cu alb. Responsabilii de lagăre telefonau îngrijorați, cerând ca poliția să intensifice paza. Wallander le răspundea cât putea el de răbdător.

La ora patru, o bătrână din Bjäresjö fu călcată și omorâtă de o mașină. Svedberg, care tocmai se întorsese de la cariera de piatră, preluă ancheta, cu toate că Wallander îi promisese că o să fie liber după-amiaza.

La ora cinci, sună Näslund, iar Wallander își dădu seama că omul e băut. El întrebă dacă se mai întâmplase ceva sau dacă se putea duce la o petrecere în Skillinge. Wallander îi dădu permisiunea.

Telefonă de două ori la spital să întrebe cum se simte tatăl său. I se răspunse că era obosit și părea absent.

Imediat după convorbirea cu Näslund, îl sună pe Sten Widén. Îi răspunse o voce cunoscută.

– Sunt eu, cel care te-a ajutat cu scara de la pod. Cel despre care ai ghicit că e polițist. Aș dori să vorbesc cu Sten, dacă e acolo.

– E în Danemarca să cumpere cai, răspunse fata, care se numea Louise.

– Când se întoarce acasă?

– Poate mâine.

– Ai putea să-l rogi să-mi telefoneze?

– Am să-i comunic.

Convorbirea se termină. Wallander avu senzația clară că Sten Widén nu era deloc în Danemarca. Poate că stătuse chiar lângă fată și ascultase. Poate că erau împreună în patul nefăcut, atunci când sunase el. Rydberg nu dădu niciun semn de viață.

Lăsă raportul unui polițist dintr-o patrulă de ordine, care-i promise să i-l dea lui Björk imediat ce acesta va coborî din avion la Sturup ceva mai târziu, în seara aceea.

Apoi trecu prin notele de plată de care uitase cu totul la sfârșitul lunii. Completă câteva formulare de bancă și le introduse împreună cu un cec în plicul maro. Își dădu seama că în luna aceea nu va avea bani să-și cumpere nici video și nici stație stereo.

După aceea, răspunse unei invitații de a merge la sfârșitul lui februarie cu un grup la Opera Regală din Copenhaga. *Woyzeck* era una dintre operele pe care nu le auzise niciodată cântate pe scenă.

La ora opt, se apucă să citească raportul lui Svedberg despre accidentul mortal din Bjäresjö. Își dădu imediat seama că nu putea fi vorba despre o trimitere în judecată. Femeia se aruncase direct în fața mașinii, care circula cu viteză mică. Fermierului care conducea nu i se putea aduce nicio acuzație. Mai multe mărturii îl scoteau din cauză. Făcu o însemnare să aibă grijă ca Anette Brolin să citească materialul anchetei când autopsia femeii va fi gata.

La ora opt și jumătate, doi bărbați se luară la bătaie într-un apartament de la periferia Ystadului. Peters și Norén reușiră rapid să-i despartă pe cei doi bătăuși. Aceștia erau

doi frați, bine cunoscuți de poliție. Obișnuiau să se încaiere cam de trei ori pe an.

Un copoi fu dat dispărut în Marsvinsholm. Deoarece fusese văzut alergând către vest, Kurt Wallander trimise reclamația colegilor din Skurup.

La ora zece părăsi clădirea poliției. Era frig și vântul bătea în rafale. Cerul era complet senin. Niciun pic de zăpadă, încă. Se duse acasă și-și puse pe el lenjeria groasă, de iarnă, iar pe cap o cipilică de lână. Distrat, udă până și florile veștede de la fereastra bucătăriei. Apoi plecă la Malmö.

Norén era de gardă în timpul nopții. Wallander îi promisese să-i telefoneze din când în când. Cu siguranță însă că Norén va fi foarte ocupat cu Björk, care, ajungând acasă, va înțelege că vacanța lui se terminase definitiv.

Wallander se opri la un motel în Svedala. Ezită îndelung înainte de a se hotărî să mănânce numai o salată. Se îndoia că ar fi fost cea mai potrivită ocazie să-și schimbe obiceiurile alimentare. Mai curând se temea că, dacă mănâncă prea mult, riscă să adoarmă în timpul gărzii de noapte.

După ce mâncă, bău mai multe cești de cafea tare. O femeie în vârstă veni la masa lui și vru să-i vândă *Turnul de Pază*. Cumpără un exemplar, spunându-și că e o lectură suficient de plictisitoare încât să-i ajungă toată noaptea.

Imediat după ora unsprezece, intră pe autostrada E65 și continuă să parcurgă ultimele mile până la Malmö. Pe neașteptate, începuse să se îndoiască de rostul misiunii încredințate lui Rydberg și lui însuși. Cât de mult se putea încrede în propria intuiție? N-ar fi trebuit ca obiecțiile aduse de Hansson și Rydberg să-l facă să renunțe la gândul supravegherii nocturne?

Se simțea nehotărât. Indecis.

Iar salata nu-l săturase.

Abia trecuse cu puțin de unsprezece și jumătate, când intră pe o stradă perpendiculară celei unde se afla casa galbenă în care locuia Rune Bergman. Își trase cipilica peste urechi și ieși în noaptea rece. De jur împrejurul lui casele zăceau în întuneric. Undeva, la distanță, auzi roțile zgomotoase ale unei mașini. Se ținu cât putu mai în umbră și se strecură pe strada care se numea Aleea Trandafirilor.

Dintr-odată, îl descoperi pe Rydberg stând lângă un castan înalt. Trunchiul castanului era atât de viguros încât îl ascundea în întregime. Wallander îl descoperise numai datorită faptului că era singura ascunzătoare posibilă de unde putea fi văzută casa cea galbenă.

Wallander se strecură în umbra lăsată de trunchiul uriaș al castanului.

Rydberg înghețase. Își lovea mâinile una de alta și tropăia ușor în încercarea de a se dezmorți un pic.

– S-a întâmplat ceva? întrebă Wallander.

– Nu prea mult pentru douăsprezece ore, răspunse Rydberg. La ora patru, s-a dus la un magazin din cartier și a făcut cumpărături. Două ore mai târziu, a ieșit și a închis poarta pe care o deschisese vântul. Însă pare să fie în gardă. Mă întreb dacă nu cumva ai avut totuși dreptate.

Rydberg arătă spre casa de lângă cea locuită de Rune Bergman.

– E goală, îl informă el. Din grădină se pot vedea și strada, și ușa din spate. Dacă cumva i-ar trece prin minte s-o șteargă pe acolo. Există și o bancă pe care poți ședea. Dacă ai pe tine haine suficient de călduroase.

În drum spre casa lui Rune Bergman, Wallander văzuse o cabină telefonică. Îl rugă pe Rydberg să se ducă până acolo și să-l sune pe Norén. Dacă nu se întâmplase nimic important, Rydberg putea să-și ia mașina și să plece acasă.

– Mă întorc la șapte, spuse Rydberg. Vezi să nu mori de frig.

Dispăru fără zgomot. Kurt Wallander stătu un timp și examină casa galbenă. Erau luminate două ferestre: una la parter și alta la etaj. Perdelele erau lăsate. Se uită la ceas. Trei minute după miezul nopții. Rydberg nu se întorsese. Deci, era liniște la poliția din Ystad.

Traversă grăbit strada și deschise poarta de la grădina casei nelocuite. Bâjbâind prin întuneric, găsi în cele din urmă banca despre care vorbise Rydberg. Era un punct de observație foarte bun. Ca să se mai încălzească, începu să se plimbe, cinci pași înainte și cinci înapoi.

Când se uită din nou la ceas, se făcuse unu fără zece. Va fi o noapte lungă. Începuse deja să înghețe. Încercă să-și omoare timpul studiind stelele de pe cer. Când simți că-l doare gâtul, începu să se plimbe din nou înainte și înapoi.

La unu și jumătate, lumina de la parter se stinse. Wallander avu impresia că aude un radio, la etaj.

„Rune Bergson are tabieturi târzii, își spuse el.

Poate că așa li se întâmplă celor care se pensionează înainte de vreme."

La două fără cinci minute trecu o mașină pe stradă. Imediat după aceea, încă una. Apoi se făcu din nou liniște.

La trei fără cinci, se stinse lumina de la etaj. Kurt Wallander ascultă dacă se mai auzea radioul. Dar totul era nemișcat. Își bătu corpul cu brațele să se încălzească.

Se legănă în minte în ritmul unui vals de Strauss.

Zgomotul fu atât de încet, încât abia îl sesiză.

Un țăcănit de yală automată. Asta fu tot. Wallander se opri în mijlocul unui exercițiu de încălzire și ascultă.

Apoi avu impresia că vede o umbră.

Bărbatul trebuie că se mișcase fără niciun zgomot. Cu toate astea, Wallander îl zări pe Rune Bergman cum se furișează prin grădina din spatele casei galbene. Wallander așteptă câteva secunde. Apoi se cățără cu grijă peste gard. Îi venea greu să se orienteze în întuneric, dar văzu că există o trecere îngustă între un șopron și grădina din spatele casei lui Bergman. Se mișcă repede. Mult prea repede, ținând seama că nu vedea aproape nimic.

Astfel ieși pe o stradă paralelă cu Aleea Trandafirilor.

Dacă ar fi ajuns numai cu o secundă mai târziu, nu l-ar mai fi zărit pe Rune Bergman dispărând pe o stradă perpendiculară, la dreapta.

Un moment, nu știu ce să facă. Mașina lui era parcată numai la vreo cincizeci de metri distanță. Dacă n-o aducea acum, iar Rune Bergman avea o mașină parcată undeva, în apropiere, n-ar mai fi avut nicio posibilitate să-l urmărească.

Alergă ca ieșit din minți la mașină. Încheieturile înghețate bocnă îi trosneau și numai după câțiva pași i se tăie respirația. Smuci ușa mașinii, se încurcă în chei și se hotărî în grabă să încerce să-i taie calea lui Rune Bergman.

Intră pe o stradă, crezând că e cea mai bună. Își dădu seama prea târziu că era o fundătură. Înjură și dădu cu spatele. Rune Bergman avea, fără îndoială, multe străzi între care putea să aleagă. Pe deasupra, se mai afla și un parc în apropiere.

„Hotărăște-te, își spuse el furios. Pentru Dumnezeu, hotărăște-te odată."

Conduse către parcarea cea mare, situată între hipodromul Jägersrö și marile magazine universale. Tocmai era gata să renunțe, când îl văzu pe Rune Bergman. Era într-o cabină telefonică de lângă un hotel nou construit, la intrarea dinspre grajduri a hipodromului.

Wallander frână, opri motorul și stinse farurile.

Bergman nu-l văzuse.

Câteva minute mai târziu, un taxi opri lângă hotel. Rune Bergman se strecură pe locul din spate și Wallander porni motorul.

Taxiul o porni spre autostrada de Göteborg. Înainte de a începe urmărirea, Wallander lăsă să-l depășească un camion.

Privi indicatorul de benzină. N-ar fi putut să urmărească taxiul mai departe de Halmstad.

Văzu, pe neașteptate, că șoferul taxiului începe să semnalizeze dreapta. Urma să cotească la ieșirea spre Lund. Polițistul îl urmă.

Taxiul se opri la gară. Când Wallander îl depăși, îl văzu pe Rune Bergman care plătea cursa. Trase pe o stradă laterală și parcă prost, chiar în mijlocul trecerii de pietoni.

Rune Bergman mergea repede. Wallander îl urmări din umbră.

Rydberg avusese dreptate. Individul era precaut.

Pe neașteptate, Bergman se opri brusc și se uită în jur.

Wallander se aruncă cu fața înainte în bolta de la intrarea într-o clădire. Se lovi la frunte în muchia unei trepte și simți cum îi plesnește cucuiul de deasupra ochiului. Începu să-i curgă sânge pe față. Se șterse cu mănușa, numără până la zece și continuă urmărirea. Sângele îl orbea.

Rune Bergman se opri în fața unei case a cărei fațadă era îmbrăcată în plasă de protecție și schele de construcție.

Se uită încă o dată în jur, iar Wallander se lăsă pe vine în spatele unei mașini parcate.

Apoi dispăru.

Wallander așteptă până auzi ușa de la intrare închizându-se. Imediat după aceea, se aprinse lumina într-o cameră de la etajul doi.

Traversă în fugă strada și se strecură în spatele plasei de protecție. Fără zăbavă, se urcă până la prima platformă a schelei.

Când își mișca picioarele, totul scârțâia și pârâia în jur. Își ștergea fără întrerupere sângele care-i intrase în ochi. Reuși să ajungă până la a doua platformă. Ferestrele luminate se aflau acum cam la un metru deasupra capului său. Își scoase fularul și-l înfășură în jurul frunții, ca un fel de bandaj provizoriu.

Apoi se cățără cu atenție până la următoarea platformă. Efortul făcut îl lăsă atât de vlăguit, încât trebui să zacă lungit pe platformă ceva mai mult de un minut înainte de a se încumeta să continue. Se târî cu grijă pe scândurile reci, pline de tencuiala răzuită de pe ziduri. Nu îndrăzni să se gândească la ce înălțime față de sol se afla. Ar fi amețit pe loc.

Privi cu precauție pe deasupra paravanului subțire metalic, care proteja fereastra primei camere luminate. Prin perdelele subțiri, zări o femeie care dormea într-un pat dublu. Plapuma pe locul de lângă ea era aruncată ca și cum cineva se ridicase în mare grabă.

Se târî mai departe.

Când se uită pe deasupra următorului paravan metalic, îl văzu pe Rune Bergman discutând cu un bărbat îmbrăcat într-un halat de casă, de culoare maro-închis.

Wallander își spuse că parcă-l mai văzuse pe bărbatul acela și altă dată.

Atât de bine îl descrisese tânăra romăncă pe bărbatul care stătea pe câmp și ronțăia un măr.

Simți că inima îi bate să-i sară din piept.

Deci, avusese dreptate. Criminalul nu putea fi altcineva.

Cei doi bărbați vorbeau încet unul cu altul. Wallander nu putea înțelege ce-și spuneau. Bărbatul în halat dispăru brusc, printr-o ușă. În același moment, Rune Bergman privi țintă, direct spre Kurt Wallander.

„Descoperit, gândi el, trăgându-și capul în jos. Diavolii ăștia nu vor ezita să mă împuște. Rămase paralizat de frică.

Am să mor, gândi el disperat. Îmi vor împrăștia creierii."

Dar nu veni nimeni să-l împuște în cap. În cele din urmă, îndrăzni să se uite din nou în sus.

Bărbatul în halat ronțăia un măr.

Rune Bergman ținea două puști în mână. Una o puse pe o masă. Pe cealaltă o băgă sub palton. Wallander își zise că văzuse deja mai mult decât destul. Se întoarse și se târî înapoi, pe același drum pe care venise.

Cum se întâmplase, n-o să știe niciodată.

Însă se rătăci în întuneric. Când să apuce schela, prinse numai spațiul gol.

Apoi căzu.

Totul se petrecu atât de repede, încât aproape nici n-avu timp să realizeze că va muri.

Chiar deasupra solului, un picior i se înțepeni într-o crăpătură dintre două scânduri. Durerea fu îngrozitoare, când simți smucitura. Dar rămase suspendat, cu capul atârnându-i la niciun metru de asfalt.

Încercă să se răsucească pentru a se elibera. Însă laba piciorului era bine înțepenită. Rămase atârnat cu capul în jos, fără a putea face ceva. Sângele îi zvâcnea puternic în tâmple.

Durerea era atât de violentă, încât îi dădură lacrimile.

În același timp, auzi ușa de la intrare închizându-se.

Rune Bergman părăsise apartamentul.

Își mușcă pumnii să nu țipe de durere.

Îl zări prin plasa de protecție pe Bergman, care se opri brusc. Exact în fața lui.

Văzu cum scapără o flacără.

„Împușcătura, gândi el. Acum, mor."

Apoi pricepu că Rune Bergman își aprinsese o țigară.

Pașii se îndepărtau.

Era pe cale să-și piardă cunoștința din cauza sângelui ce i se strânsese în cap. Îi trecu fulgerător prin față imaginea Lindei.

Cu un efort supraomenesc, reuși să apuce unul dintre stâlpii schelei. Cu una din mâini se ridică atât de sus, încât să poată ajunge la locul unde i se înțepenise laba piciorului. Își adună forțele pentru o ultimă încercare. Apoi trase puternic de ea. Piciorul se desprinse, iar el ateriză pe spate, într-o grămadă de pietriș. Rămase total nemișcat, încercând să-și dea seama dacă-și fracturase ceva.

După aceea, se ridică și se ținu de pereți pentru a nu cădea din pricina amețelii.

Îi luă aproape douăzeci de minute să ajungă înapoi la mașină. Ceasul gării arăta ora patru și jumătate.

Căzu pe scaunul de la volan și închise ochii.

Apoi porni spre casă, la Ystad.

„Trebuie să dorm, își spuse el. Mâine e o altă zi. Mâine o să fac ceea ce trebuie făcut."

Când își văzu fața în oglinda de la baie, împietri. Își spălă rana cu apă caldă.

Ceasul era aproape șase când se strecură între cearșafuri. Puse deșteptătorul la șapte fără un sfert. Nu îndrăznea să doarmă mai mult de-atât.

Încercă să găsească o poziție mai puțin dureroasă.

Tocmai când să adoarmă, sări în sus auzind o ciocănitură în ușă.

Ziarul de dimineață.

Apoi se întinse din nou.

În vis îl întâmpină Anette Brolin.

Undeva, necheza un cal.

Era duminică, 14 ianuarie. Ziua sosi, aducând un vânt puternic dinspre nord-est.

12

Avu senzația că dormise îndelung. Dar, când privi ceasul de pe noptieră, văzu că dormise numai șapte minute. Îl trezise telefonul. Rydberg suna dintr-o cabină din Malmö.

– Vino aici, spuse Wallander. Nu mai e nevoie să stai acolo și să îngheți. Vino acasă la mine.

– Dar ce s-a întâmplat?

– El este.

– Sigur?

– Absolut sigur.

– Vin.

Wallander se dădu jos din pat cu dificultate. Îl durea tot corpul, iar tâmplele îi zvâcneau. În timp ce cafeaua fierbea, se așeză la masa din bucătărie, cu o oglindă de buzunar și cu un pachet de vată. Reuși, cu mare greutate, să-și fixeze o compresă peste cucuiul spart. I se păru că întreaga-i față își schimba culoarea de la albastru la violet.

Patruzeci și cinci de minute mai târziu, Rydberg era la ușă.

În timp ce își băură cafeaua, Wallander îi povesti prin ce trecuse.

– Bravo, spuse după aceea Rydberg. O foarte frumoasă operațiune de urmărire. Acum îi ridicăm pe diavolii ăștia. Cum îl cheamă pe cel din Lund?

– Am uitat să mă uit pe poartă la nume. Și nu noi îi vom ridica. Björk o face.

– S-a întors?

– Trebuia să se întoarcă aseară.

– Atunci îl scoatem din pat.

– Și pe procuroare. Și trebuie să colaborăm cu colegii din Malmö și Lund, nu-i așa?

În timp ce Kurt Wallander se îmbrăca, Rydberg vorbi la telefon. Wallander auzi cu satisfacție cum Rydberg nu îngădui nicio obiecție.

Se întrebă dacă bărbatul Anettei Brolin se afla în vizită la ea.

Rydberg se așeză în ușa dormitorului și-l privi cum își înnoda cravata.

– Arăți ca un boxer, spuse el și râse. Un boxer învins.

– L-ai găsit pe Björk?

– Se pare că și-a folosit seara pentru a se pune la curent cu tot ce s-a întâmplat. A răsuflat ușurat când a înțeles că am rezolvat, cel puțin, una dintre crime.

– Și procuroarea?

– Vine imediat.

– A răspuns chiar ea?

Rydberg îl privi mirat.

– Cine altcineva ar fi putut răspunde?

– Bărbatul ei, de exemplu.

– Și ce importanță ar fi avut?

Wallander nu se deranjă să-i răspundă.

– Dumnezeii mă-sii, ce rău îmi e! spuse el în schimb. Acum plecăm.

Ieșiră în clarobscurul zorilor. Vântul bătea în rafale și cerul era acoperit de nori negri.

– Crezi că o să ningă? întrebă Wallander.

– Nu înainte de februarie, răspunse Rydberg. Simt asta în oase. Însă atunci va fi o iarnă a dracului de grea.

În clădirea poliției domnea calmul de duminică. Norén fusese schimbat din gardă de Svedberg. Rydberg îi relată pe scurt ce se întâmplase în cursul nopții.

– Ei pe dracu'! fu comentariul lui Svedberg. Un polițist?

– Un fost polițist.

– Unde a ascuns mașina?

– Încă nu știm.

– E etanșă?

– Cred că da.

Björk și Anette Brolin ajunseră la poliție în același timp. Björk, în vârstă de cincizeci și patru de ani și originar din Västmanland, era splendid bronzat. Wallander îl socotise, dintotdeauna, ca întruchiparea șefului ideal al unui district de poliție suedez nu prea mare. Era prietenos, nu foarte inteligent și în același timp foarte preocupat de bunul renume și de reputația poliției.

Îl privi înmărmurit pe Wallander.

– Arăți îngrozitor!

– M-au bătut, răspunse Wallander.

– Te-au bătut? Cine?

– Polițiștii. Așa e când ești șef. Capeți bătaie.

Björk râse.

Anette Brolin părea a-l privi cu o compasiune reală.

– Probabil că doare, spuse ea.

– Trece, răspunse Wallander.

Când îi răspunse, își întoarse capul, pentru că își adusese brusc aminte că nu se spălase pe dinți.

Se adunară în camera lui Björk.

Cum nu exista niciun raport scris al operațiunii, Wallander prezentă cazul oral. Amândoi – atât Björk, cât și Anette Brolin – puseră o mulțime de întrebări.

– Să fi fost altcineva decât tine, care să mă scoată din pat duminica dimineața cu un basm ca ăsta cu cocoșul roșu, poți fi sigur că nu l-aș fi crezut, spuse Björk.

Apoi se întoarse către Anette Brolin.

– Putem să-i arestăm pe baza datelor pe care le deținem? întrebă el. Sau îi ridicăm numai pentru interogatoriu?

– Îi arestez după ce avem rezultatul interogatoriului, răspunse Anette Brolin. Apoi ar fi, fără îndoială, bine dacă romînca aceea ar putea să-l identifice pe bărbatul din Lund la o confruntare.

– Pentru asta ne trebuie o decizie a tribunalului, spuse Björk.

– Da, spuse Anette Brolin. Însă putem face o confruntare provizorie.

Kurt Wallander și Rydberg o priviră cu interes.

– O putem aduce aici, de la lagărul de refugiați, continuă ea. Apoi cei doi pot trece, din întâmplare, unul pe lângă celălalt pe coridor.

Wallander încuviință satisfăcut. Anette Brolin era un procuror care se putea măsura cu Per Åkeson când era vorba despre libera interpretare a legilor în vigoare.

– Aha, spuse Björk. Atunci îi contactez pe colegii din Malmö și Lund. Îi ridicăm peste două ore. La ora zece.

– Femeia din pat, îi aduse aminte Wallander. Cea din Lund?

– O aducem și pe ea, zise Björk. Cum împărțim interogatoriul?

– Eu îl vreau pe Rune Bergman, spuse Wallander. Rydberg poate vorbi cu tipul care mănâncă mere.

– La ora trei hotărâm dacă îi arestăm, spuse Anette Brolin. Până atunci mă găsiți acasă.

Wallander o conduse până la recepție.

– Tocmai mă gândisem ieri să te invit la cină, zise el. Au intervenit însă alte treburi.

– Mai sunt și alte seri, răspunse ea. Te-ai descurcat foarte bine. Cum de ți-a dat prin minte că era el?

– Nu mi-a dat prin minte. A fost doar o intuiție.

O urmări cu privirea cum mergea spre oraș. Își dădu seama că nu se mai gândise deloc la Mona din seara în care cinaseră împreună.

Apoi totul se desfășură foarte repede.

Hansson fu scos din pacea duminicală și trimis s-o aducă pe romăncă și un translator.

– Colegii nu par încântați, zise Björk îngrijorat. Nu face impresie bună să arestezi pe cineva din propria breaslă. Vom avea o iarnă tristă din pricina asta.

– De ce tristă? întrebă Wallander.

– Noi atacuri la adresa forțelor polițienești.

– Dar e pensionat!

– N-are importanță. Ziarele o să urle oricum că asasinul e un polițist. Vor urma noi persecuții împotriva poliției.

La ora zece, Wallander se întoarse la casa îmbrăcată în schele și plasă de protecție. Ca ajutor avea patru polițiști din Lund, îmbrăcați civil.

– E înarmat, îi informă Wallander, pe când se aflau încă în mașină. Și a comis o crimă cu sânge-rece. Totuși, cred că putem fi liniștiți. Habar n-are că suntem pe urmele lui. Două arme ar trebui să ajungă.

Wallander își luase la el arma de serviciu când plecase din Ystad.

În drum spre Lund, încercase să-și aducă aminte când o avusese cu el ultima dată. Trebuie să fi fost în urmă cu mai bine de trei ani, când prinsese un pușcăriaș evadat de la Kumla, care se baricadase într-o casă de vară de lângă plaja Mossby.

Acum ședeau în mașină, în fața casei din Lund. Wallander realiză că noaptea trecută se cățărase mult mai sus decât crezuse. Dacă ar fi căzut până jos, și-ar fi rupt șira spinării.

Poliția din Lund trimisese, încă de dimineață, un comisar travestit în postaș să cerceteze clădirea.

– Hai să repetăm, spuse Wallander. Nicio scară de serviciu?

Polițistul așezat în față, lângă el, clătină din cap.

– Nicio schelă în spatele clădirii?

– Niciuna.

După spusele comisarului, apartamentul era locuit de un bărbat pe care-l chema Valfrid Ström.

Nu figura în niciunul dintre registrele poliției. Nimeni nu știa din ce trăiește.

La ora zece fix, ieșiră din mașină și traversară strada. Un polițist rămase lângă ușa de la intrare. Casa avea interfon, care nu funcționa. Wallander deschise ușa cu ajutorul unei șurubelnițe.

– Unul dintre noi rămâne pe scară, spuse el. Noi doi mergem sus. Cum te cheamă?

– Enberg.

– Ai și un prenume?

– Kalle.

– Atunci hai să mergem, Kalle.

Ascultară în beznă, în fața ușii.

Wallander își scoase pistolul și îi făcu semn lui Kalle să facă același lucru.

Apoi sună. Ușa fu deschisă de o femeie în halat de casă. Wallander o recunoscu din timpul nopții. Era cea care dormea în patul dublu. Ascunse pistolul la spate.

– Suntem de la poliție, spuse el. Îl căutăm pe bărbatul dumneavoastră, Valfrid Ström.

Femeia, în jur de vreo patruzeci de ani și cu o expresie răvășită, arăta speriată.

Se dădu la o parte, lăsându-i pe polițiști să intre.

Valfrid Ström apăru brusc în fața lor. Era îmbrăcat într-un trening verde.

– Poliția, spuse Wallander. Te rugăm să ne urmezi!

Bărbatul cu chelia în formă de semilună îl privea încordat.

– Pentru ce?

– Interogatoriu.

– Despre ce?

– O să afli când ajungem la secție.

Apoi Wallander se întoarse către femeie.

– Ar fi mai bine să vii și dumneata, zise el. Pune-ți niște haine.

Bărbatul din fața lui părea calm.

– Nu merg nicăieri dacă nu-mi spuneți de ce, spuse el. Poate ați putea începe prin a-mi arăta legitimația?

Când Wallander își vârî mâna dreaptă în buzunarul de la piept, nu mai reuși să ascundă că avea pistol. Schimbă pistolul în mâna stângă și începu să bâjbâie după portofelul în care avea legitimația.

În același moment, Valfrid Ström se aruncă direct în el. Îl lovi cu capul în frunte, drept în mijlocul cucuiului, deja

umflat și spart. Wallander fu aruncat înapoi și pistolul îi zbură din mână. Înainte ca Enberg să reacționeze, bărbatul în trening verde dispăru pe ușă. Femeia țipă, iar Wallander bâjbâi după pistolul său. Apoi, o luă la goană pe scări după bărbat, răcnind un avertisment spre cei doi polițiști postați jos.

Valfrid Ström fu rapid. Îl lovi cu cotul în gât pe polițistul plasat înăuntru, în fața ieșirii. Pe celălalt îi pocni ușa în cap, atunci când Valfrid Ström țâșni în stradă. Wallander, care abia mai vedea din cauza sângelui care-i umplea fața, se împiedică de polițistul leșinat, care zăcea în fața scării. Smulse pistolul și îi trase cu greu piedica.

Apoi ieși și el în stradă.

– În ce direcție a fugit? strigă el la polițistul năucit, care se încurcase în plasa de protecție.

– Stânga, fu răspunsul.

O luă la goană. Reuși să zărească treningul verde a lui Valfrid Ström tocmai când bărbatul dispăru sub un viaduct. Își smulse cipilica și-și șterse fața. Niște femei în vârstă, care păreau a fi pe drum către biserică, se dădură înspăimântate la o parte. Alergă sub viaduct, în timp ce un tren huruia pe deasupra capului său.

Când ieși din nou în stradă, îl văzu pe Valfrid Ström cum oprește o mașină, îl trage afară pe șofer și pornește mai departe cu ea.

Singurul vehicul aflat în apropiere era un camion mare pentru transportul animalelor. Șoferul stătea în fața unui automat și tocmai scotea un pachet de prezervative. Când Wallander apăru în goană, cu pistolul în mână și sângele șiroindu-i pe față, omul scăpă pachetul cu prezervative și o rupse la fugă.

Wallander se cățără pe locul șoferului. Auzi un cal nechezând în spatele lui. Motorul mergea, și el băgă în viteza întâi.

Crezuse că a pierdut mașina cu Valfrid Ström, când o văzu din nou. Mașina trecu pe roșu și continuă pe o stradă îngustă, care ducea direct la biserică. Wallander trase de volan și schimbă viteza pentru a nu o pierde din ochi. Caii nechezau în spatele lui; simți miros de bălegar cald.

Într-o curbă strânsă, aproape că pierdu controlul asupra camionului. Derapă și atinse două mașini parcate lângă trotuar, însă până la urmă reuși să îndrepte din nou vehiculul.

Urmărirea continuă către spital și apoi printr-o zonă industrială. Wallander descoperi că mașina de transportat animale avea un telefon mobil. Cu o mână încercă să formeze numărul centralei de alarmă, în timp ce cu cealaltă ținea direcția camionului.

Tocmai când răspunse centrala, se văzu obligat să se înscrie într-o curbă.

Telefonul îi căzu din mână și-și dădu seama că nu-l mai putea ajunge fără a opri camionul.

„Asta-i nebunie curată, gândi el disperat. Totală nebunie."

În același timp, își aminti de sora lui. Chiar atunci, ar fi trebuit să fie la aeroportul Sturup s-o întâmpine.

În sensul giratoriu de la intrarea spre Staffanstorp, urmărirea se încheie.

Valfrid Ström fusese obligat să frâneze brusc din cauza unui autobuz intrat deja în sensul giratoriu. Pierdu controlul mașinii și intră direct într-un stâlp de beton. Wallander, care se afla în spate, la circa o sută de metri, văzu flăcările țâșnind din mașină. Frână atât de puternic, încât camionul alunecă în șanț și se răsuci. Ușile din spate se deschiseră și trei cai o porniră în galop peste câmp.

În timpul ciocnirii, Valfrid Ström fusese aruncat din mașină. Un picior îi fusese smuls din loc. Fața îi era tăiată de cioburi de sticlă.

Încă înainte de a ajunge lângă el, Wallander știu că murise.

De prin casele din apropiere, oamenii soseau în goană. Mașini frânau la marginea drumului.

Își dădu seama brusc că încă mai avea pistolul în mână. Câteva minute mai târziu, sosi prima mașină a poliției. Imediat după aceea, o ambulanță. Wallander își arătă legitimația și telefonă din mașină. Ceru să vorbească cu Björk.

– A mers bine? se interesă acesta. Rune Bergman e pe drum încoace, sub escortă. Totul s-a petrecut fără dificultăți. Iar sârboaica așteaptă aici împreună cu translatorul.

– Trimite-i la morga spitalului din Lund, spuse Kurt Wallander. Acum va trebui să identifice un cadavru. Apropo, femeia e românca.

– Ce dracu' vrei să spui? spuse Björk.

– Exact ce-am spus, răspunse Wallander și întrerupse convorbirea.

În același timp, văzu cum unul dintre cai venea galopând de pe câmp. Era un cal frumos, alb.

Își spuse că nu mai văzuse niciodată un cal atât de frumos.

Când ajunse înapoi la Ystad, vestea morții lui Valfrid Ström se răspândise deja. Soția lui avusese un șoc, iar medicul interzisese poliției s-o interogheze.

Rydberg îi anunță că Rune Bergman nega totul. Nu-și furase propria mașină ca mai apoi s-o îngroape. Nu fusese la Hageholm. Și nu-l vizitase pe Valfrid Ström noaptea trecută.

Cerea să fie imediat transportat înapoi la Malmö.

– Ce șobolan scârbos! spuse Wallander. Îi vin eu de hac!

– Aici nu e vorba să-i vii cuiva de hac, zise Björk. Urmărirea asta nebunească din Lund ne dă destulă bătaie de cap. Nu pot înțelege cum patru polițiști în putere nu sunt în stare să aducă la interogatoriu un om neînarmat. Apropo, ai aflat că unul dintre caii aceia a fost călcat de mașină? Îl chema Supernova, iar proprietarul său l-a evaluat la o sută de mii de coroane.

Wallander simți că-l cuprinde enervarea.

De ce era Björk incapabil să înțeleagă că el de sprijin avea nevoie acum. Nu de învinuiri aferate.

– Acum așteptăm identificarea pe care o va face romînca, continuă Björk. Nimeni nu discută cu presa în afară de mine.

– Slavă Domnului! zise Wallander.

Se duse împreună cu Rydberg în biroul său.

– Vrei să știi cum arăți? întrebă Rydberg.

– Mulțumesc, dar prefer să nu aflu.

– A telefonat sora ta. L-am rugat pe Martinsson să o ia de la aeroport. O să se ocupe el de ea până o să-ți faci tu timp.

Wallander încuviință recunoscător.

Câteva minute mai târziu, Björk intră ca o furtună.

– Identificarea e gata, spuse el. Îl avem pe asasinul nostru mult dorit.

– L-a recunoscut?

– Fără niciun dubiu. E bărbatul care a mâncat mărul pe câmp.

– Ce era tipul? întrebă Rydberg.

– Valfrid Ström se intitula om de afaceri, răspunse Björk. În vârstă de patruzeci și șapte de ani. Serviciul de Informații n-a avut însă nevoie de mult timp să ne răspundă la întrebări. Încă din anii șaizeci, Valfrid Ström a activat în diverse

mișcări naționaliste. La început, în ceva care se numea Alianța Democratică, mai târziu, în mișcări mult mai militante. Dar cum de a devenit dintr-odată un ucigaș cu sânge-rece, numai Rune Bergman ar putea să ne lămurească. Sau nevastă-sa.

Wallander se ridică.

– Să-l luăm la întrebări pe Bergman, spuse el.

Se duseră toți trei în camera în care Rune Bergman stătea și fuma.

Wallander conduse interogatoriul.

Trecu imediat la atac.

– Știi ce-am făcut azi-noapte? întrebă el.

Rune Bergman îl privi disprețuitor.

– De unde să știu?

– Te-am urmărit până la Lund.

Lui Wallander i se păru că vede o schimbare rapidă pe fața omului.

– Te-am urmărit până la Lund, repetă el. Și m-am urcat pe schela de la casa unde locuia Valfrid Ström. Te-am văzut cum ți-ai schimbat pușca cu alice cu o altă pușcă. Acum Valfrid Ström e mort. Dar un martor l-a identificat ca fiind asasinul din Hageholm. Ce ai de spus?

Bergman nu spuse absolut nimic.

Își aprinse o altă țigară și privi în gol.

– Atunci o luăm de la început, spuse Wallander. Știm cum s-a petrecut totul. Numai două lucruri nu știm. Primul: ce-ai făcut cu mașina. Și al doilea: de ce l-ați împușcat pe somalezul acela?

Rune Bergman continuă să tacă.

Imediat după ora trei după-amiaza, i se făcură formele de arestare și i se dădu un avocat. Învinuirea era de crimă sau participare la crimă.

La ora patru, Wallander îi luă un scurt interogatoriu nevestei lui Valfrid Ström. Era în continuare șocată, dar îi răspunse la întrebări. Află că Valfrid Ström se ocupa cu importul de mașini de lux.

Pe deasupra, povesti că omul ura politica de imigrație suedeză.

Era măritată cu Valfrid Ström numai de un an.

Wallander avu senzația clară că femeia o să-și revină destul de repede de pe urma pierderii suferite.

După interogatoriu, Wallander se consultă cu Rydberg și Björk. Imediat după aceea, femeia fu eliberată, dar i se interzise să plece din oraș și fu condusă cu mașina înapoi la Lund.

Apoi Wallander și Rydberg făcură o nouă tentativă să-l determine pe Rune Bergman să vorbească. Avocatul apărării, tânăr și ambițios, le dădu a înțelege că nu aveau dovezi și că arestarea echivala cu o premisă a unei erori judiciare.

Aproximativ în același timp, lui Rydberg îi veni o idee.

– Încotro încerca să fugă Valfrid Ström? îl întrebă el pe Wallander.

Îi arătă pe o hartă.

– Călătoria s-a terminat la Staffanstorp. Poate că avea vreun depozit acolo sau în apropiere? Nu e prea departe de Hageholm, dacă cunoști toate drumeagurile.

O convorbire telefonică avută cu nevasta lui Valfrid Ström le confirmă că Rydberg judecase corect. El avea într-adevăr un depozit pentru mașinile pe care le importa, undeva între

Staffanstorp și Veberöd. Rydberg plecă într-acolo într-o mașină cu stație și-l sună curând pe Wallander.

– Bingo! spuse el. În depozit există un Citroën albastru cu alb.

– Poate c-ar fi timpul să-i învățăm pe copiii noștri să recunoască sunetul motoarelor de la diverse mașini, spuse Wallander.

Îl luă din nou în serie pe Rune Bergman. Dar bărbatul refuză să vorbească.

Rydberg se întorsese la Ystad, după o cercetare preliminară a mașinii. Găsise în torpedou o cutie cu gloanțe de pușcă. Între timp, poliția din Malmö și Lund percheziționase locuințele lui Bergman și Ström.

– Se pare că acești doi domni sunt membri într-un fel de mișcare de tip Ku-Klux-Klan suedez, spuse Björk. Am impresia că am nimerit într-un cuib de viespi. Poate că mai sunt și alții amestecați?

Rune Bergman continua să tacă.

Wallander simțea o ușurare imensă că Björk se înapoiase și își putea asuma răspunderea tuturor contactelor cu mass-media. Fața îi zvâcnea și-i ardea, și era foarte obosit. La ora șase reuși, în sfârșit, să-l sune pe Martinsson și să vorbească cu sora sa. După aceea, plecă s-o ia cu propria mașină. Ea se cutremură când îi văzu fața făcută zob.

– Cred c-ar fi mai bine să nu mă vadă tata, spuse el. Te aștept în mașină.

Sora lui îl vizitase deja pe bătrân la spital în cursul zilei. Era în continuare obosit, dar, văzându-și fiica, se înseninase.

– Nu cred că-și amintește prea mult din noaptea aceea, spuse ea în drum spre spital. Poate că-i mai bine!

Wallander rămase s-o aștepte în mașină, în timp ce ea își vizită tatăl a doua oară. Închise ochii, ascultând o operă de Rossini. Când ea deschise portiera, tresări. Ațipise.

Plecară împreună la casa din Löderup.

Wallander citi pe fața surorii lui cât de șocată era de mizeria care domnea acolo. Curățară împreună resturile de mâncare rău mirositoare și adunară hainele murdare.

– Cum de s-a ajuns aici? spuse ea, și Wallander simți că-l învinuiește cumva pe el.

Poate că avea dreptate! Poate că el ar fi putut face mai mult! Măcar să fi descoperit la timp decăderea bătrânului.

După ce cumpărară ceva de mâncare, se întoarseră pe strada Maria. În timpul cinei, discutară despre ce se va întâmpla cu tatăl lor.

– La azilul de bătrâni moare, spuse ea.

– Ce alternativă există? întrebă Wallander. Aici nu poate locui. La tine nu poate locui. Și nici la Löderup. Atunci ce mai rămâne?

Ajunseră la concluzia că ar fi mai bine dacă tatăl lor ar putea totuși să locuiască în continuare acasă la el, cu ajutor de la serviciul social pentru menajul zilnic.

– Nu i-a plăcut niciodată de mine, spuse Wallander în timp ce își beau cafeaua.

– Bineînțeles că ține la tine.

– Nu după ce m-am hotărât să devin polițist.

– Poate și-a dorit altceva?

– Dar ce? Nu spune niciodată nimic!

Wallander făcu patul pe canapea pentru sora lui.

Când terminară de discutat despre tatăl lor, Wallander începu să povestească despre el. Își dădu seama, dintr-odată, că vechea intimitate care-i legase odinioară dispăruse.

„Ne-am întâlnit prea rar, își spuse el. Nici nu îndrăznește să întrebe de ce eu și Mona am apucat pe drumuri diferite."

Scoase o sticlă de coniac pe jumătate goală. Ea îi făcu semn că nu bea și el turnă numai în paharul lui.

Știrile de seară erau dominate de întâmplarea cu Valfrid Ström. Identitatea lui Rune Bergman nu fu dezvăluită. Wallander știa că asta se datora faptului că omul fusese în trecut polițist. Presupuse că Inspectoratul General al Poliției acționa în așa fel încât identitatea lui Rune Bergman să poată fi ținută secret cât de mult cu putință.

Mai devreme sau mai târziu, adevărul va ieși însă la iveală.

Tocmai când se terminară știrile, sună telefonul.

Wallander o rugă pe sora lui să răspundă.

– Întreabă cine e și spune că te duci să vezi dacă sunt acasă, o rugă el.

– E cineva care se numește Brolin, îi comunică ea când reveni din hol.

El se ridică cu greu de pe scaun și luă telefonul.

– Sper că nu te-am trezit, spuse Anette Brolin.

– Deloc. O am pe sora mea în vizită.

– M-am gândit să te sun și să-ți spun că, după părerea mea, ați făcut o treabă extraordinar de bună.

– De fapt, mai mult am avut noroc.

„De ce sună", se întrebă el. Se hotărî pe loc.

– Bem ceva? propuse el.

– Cu plăcere. Unde?

El ghici că femeia era surprinsă.

– Sora mea se pregătește de culcare. La tine?

– Bine.

Puse jos receptorul și se întoarse în camera de zi.

– N-am deloc de gând să mă culc, îi spuse soră-sa.

– Ies puțin. Să nu mă aștepți. Habar n-am cât timp o să fiu plecat.

Noaptea rece de afară îl remontă. Coti pe strada Regimentului și simți, dintr-odată, că îl cuprinde un val de ușurare. Reușiseră să rezolve crima aceea brutală din Hageholm în decursul a numai patruzeci și opt de ore. Acum vor putea din nou să se concentreze asupra crimei duble din Lunnarp.

Știa că făcuse o treabă bună.

Avusese încredere în intuiția lui, acționase fără să se îndoiască, și asta dăduse rezultat.

Gândul la nebunească urmărire cu camionul pentru animale îi dădu fiori. Cu toate astea, sentimentul de ușurare nu-l părăsi.

Sună la interfon și Anette Brolin răspunse. Locuia la etajul doi, într-o casă de la începutul secolului. Apartamentul era mare, dar mobilat economic. Lângă un perete se aflau niște tablouri care așteptau încă să fie atârnate.

– Gin tonic? întrebă ea. Mă tem că nu prea ai de ales.

– Cu plăcere, răspunse el. În clipa asta merge orice. Numai să fie tare.

Se așeză în fața lui, pe o canapea, și-și ridică picioarele, băgându-le sub ea. El își spuse că era foarte frumoasă.

– Vrei să știi cum arăți? întrebă ea râzând.

– Toți mă întreabă asta, răspunse el.

Apoi își aminti de Klas Månson. Hoțul de magazin în cazul căruia Anette Brolin nu și-a dat acordul să fie închis. Se gândi că, de fapt, nu avea niciun chef să vorbească despre serviciu. Și totuși, nu se putu abține.

– Klas Månson, spuse el. Îți amintești numele?

Ea dădu din cap afirmativ.

– Hansson s-a plâns că ai considerat că investigația noastră e proastă. Că ai spus că n-ai de gând să permiți prelungirea detenției, dacă investigația nu va fi făcută cu mai multă atenție.

– Investigația e proastă. Scrisă neglijent. Probe insuficiente. Mărturii vagi. Aș comite o greșeală profesională dacă aș cere prelungirea detenției, bazându-mă pe un astfel de material.

– Ancheta nu-i mai proastă decât altele. Pe deasupra, uiți un lucru foarte important.

– Care?

– Klas Månson e vinovat. A furat din magazine și altă dată.

– Atunci trebuia să faceți o anchetă mai bună.

– Eu nu cred că e ceva în neregulă cu ea. Dacă-l lăsăm liber pe dracu' ăsta de Månson, va comite noi infracțiuni.

– Nu poți închide oamenii oricum.

Wallander ridică din umeri.

– Renunți să-l eliberezi, dacă reușesc să storc o mărturie mai convingătoare? întrebă el.

– Depinde de ce anume va spune martorul.

– De ce ești atât de încăpățânată? Klas Månson e vinovat. Dacă-l putem reține un timp, va recunoaște totul. Dar, dacă va avea cea mai mică senzație c-ar fi posibil să scape, nu va mai scoate un cuvânt.

– Procurorii trebuie să fie încăpățânați. Ce s-ar întâmpla altfel cu ordinea de drept în țara asta?

Wallander simți cum alcoolul îl face să se revolte.

– Întrebarea asta ar putea fi pusă și de un polițist de țară neînsemnat, spuse el. Odată, am crezut că a fi polițist înseamnă să ai grijă de proprietatea și de siguranța oamenilor de rând. Și încă mai cred asta. Dar am văzut cum dreptul la siguranță e pe cale să dispară. Am văzut cum tineri care au comis infracțiuni sunt, mai mult sau mai puțin, îndemnați să continue s-o facă. Nimeni nu vrea să pedepsească. Nimănui nu-i pasă de victimele violenței în creștere. E din ce în ce mai rău.

– Acum ai început să semeni cu tatăl meu. Fost judecător, ieșit la pensie. Un tipic funcționar bătrân și reacționar.

– Posibil. Poate că sunt conservator. Dar cred ceea ce spun. De fapt, pot înțelege de ce oamenii, uneori, încearcă să-și facă singuri dreptate.

– Poate poți înțelege chiar și că niște creiere bolnave împușcă un refugiat nevinovat?

– Și da, și nu. Nesiguranța e mare. Oamenii sunt speriați. Mai ales la țară. Ai să afli, în curând, că există un mare erou chiar prin părțile astea ale noastre. Un bărbat care e aplaudat, pe ascuns, în spatele perdelelor lăsate. Bărbatul care a făcut posibilă ținerea unui referendum comunal, în care a spus nu primirii de refugiați.

– Ce se va întâmpla dacă începem să ne considerăm deasupra hotărârilor guvernamentale? Avem o politică de imigrație în țara asta, care trebuie urmată.

– Greșit. Exact lipsa unei politici de imigrație a creat haosul. Astăzi trăim într-o țară în care oricine, cu orice fel de motiv, poate intra oricum, oricând și pe unde vrea. Controlul la graniță a fost desființat. Serviciul vamal e neputincios. Există nenumărate aeroporturi mici, nesupravegheate,

pe unde în fiecare noapte sunt introduse droguri și intră în țară imigranți ilegali.

Își dădu seama că e pe cale să-și piardă cumpătul. Uciderea somalezului era o crimă cu multe dedesubturi.

– Bineînțeles că Rune Bergman trebuie condamnat și că trebuie să primească până la urmă cea mai aspră pedeapsă. Dar Departamentul de Imigrație și guvernul trebuie să-și recunoască și ei partea lor de vină.

– Astea sunt prostii!

– Chiar sunt? Acum au început să apară aici, în Suedia, persoane care au fost membri ai Securității în timpul dictaturii din România. Cer azil. Crezi că e bine să-l primească?

– Principiul trebuie respectat.

– Trebuie într-adevăr? Întotdeauna? Chiar atunci când e greșit?

Ea se ridică de pe canapea și turnă în pahare.

Wallander începu să se simtă prost dispus.

„Suntem prea deosebiți, gândi el.

După o discuție de zece minute s-a căscat o prăpastie între noi."

Alcoolul îl făcea agresiv. O privi și simți că se excită.

Câtă vreme trecuse de când el și Mona făcuseră dragoste ultima oară? Aproape un an. Un an fără niciun fel de viață sexuală.

Împietri la gândul acesta.

– Te doare ceva? întrebă ea.

Dădu din cap afirmativ. Nu era deloc adevărat. Se lăsă însă pradă nevoii sale acute de compasiune.

– Poate că e mai bine să te duci acasă, spuse ea.

Ăsta era ultimul lucru din lume pe care-l dorea.

„Casă, gândi el, nu mai am de când Mona s-a mutat."

Bău și întinse paharul să-i fie umplut din nou. Acum era atât de beat încât inhibițiile începuseră să-l părăsească.

– Încă unul. Îl merit.

– După aceea trebuie să pleci, spuse ea.

Vocea ei devenise pe neașteptate rece. Dar lui nu-i mai păsa. Când ea veni cu paharul, o apucă și o trase jos, pe scaun.

– Așază-te aici, lângă mine, spuse el și îi puse mâna pe coapsă.

Ea se eliberă și îi trase o palmă. Îl lovi cu mâna pe care avea verigheta și el simți cum inelul îi zgârie obrazul.

– Pleacă acasă acum! rosti ea tăios.

El își puse paharul pe masă.

– Altfel ce faci? întrebă el. Chemi poliția?

Ea nu răspunse. Dar el văzu că era furioasă.

Când se ridică, se împletici.

Își dădu brusc seama de ceea ce încercase să facă.

– Iartă-mă, spuse el. Sunt obosit.

– Uităm asta, răspunse ea. Dar acum trebuie să pleci.

– Nu știu ce m-a apucat, zise el și îi întinse mâna.

Ea i-o strânse.

– Nu mai vorbim despre asta. Noapte bună!

El încercă să mai găsească ceva de spus. Undeva, în conștiința sa amețită de alcool, îl rodea gândul că făcuse ceva periculos și de neiertat. La fel ca atunci când condusese mașina beat, după întâlnirea cu Mona.

Ieși și auzi ușa închizându-se în urma lui.

„Trebuie să încetez să mai beau, își spuse el furios. Nu mai suport alcoolul."

Jos, în stradă, trase aerul înghețat în plămâni.

„Cum dracu' se poate cineva comporta atât de stupid, gândi el. Ca un tinerel beat, care nu știe nimic despre el însuși, despre femei sau despre lume."

O porni pe jos spre casă, până pe strada Maria.

A doua zi va trebui să reia urmărirea asasinilor din Lunnarp.

13

În dimineața zilei de luni 15 ianuarie, Kurt Wallander se duse la florăria de la ieșirea spre Malmö și cumpără două buchete de flori. Își aminti că trecuseră deja opt zile de când călătorise pe același drum spre Lunnarp și spre locul acelei crime care, în continuare, îi ocupa toate gândurile. Își zise că săptămâna ce trecuse fusese cea mai intensă din câte trăise el în toți anii de când era polițist. Când își văzu fața în oglinda retrovizoare, se gândi că fiecare zgârietură, fiecare umflătură și fiecare nuanță de violaceu sau de negru aminteau de acea săptămână.

Temperatura era de câteva grade sub zero. Vântul încetase cu totul. Bacul alb, venind dinspre Polonia, tocmai intra în port.

Imediat după opt, când ajunse la poliție, îi dădu Ebbei unul din buchete. Ea se codi mai întâi să-l primească, însă el își putu da seama că, de fapt, era încântată de atenție. Celălalt buchet îl luă cu el în camera de lucru. Scoase o carte de vizită dintr-un sertar și se gândi îndelung la ce anume să-i scrie procuroarei orașului, Anette Brolin. Mult prea îndelung, își spuse el. Când în cele din urmă reuși să scrie câteva rânduri, renunțase deja la încercarea de a găsi o formulare

perfectă. Își ceru doar scuze pentru comportamentul său de neiertat, din seara trecută. Puse totul pe seama oboselii.

„Din naștere sunt timid", scrisese el. Ceea ce nu prea era adevărat. Crezu însă că asta o va face pe Anette Brolin să-l ierte.

Tocmai se pregătea să treacă în coridorul procuraturii, când în cameră intră Björk. Ca de obicei, bătuse atât de încet, încât Wallander nu-l auzise.

– Ai primit flori? spuse Björk. De fapt, le meriți. Sunt impresionat de cât de rapid ai rezolvat asasinarea negroteiului.

Lui Wallander nu-i plăcu faptul că Björk vorbea despre somalez spunându-i negrotei. Cel care zăcuse sub prelată, în noroi, era un om mort și nimic mai mult. Dar, bineînțeles, se abținu să înceapă o dispută.

Björk era îmbrăcat într-o cămașă înflorată, cumpărată în Spania. Se așeză pe scaunul descleiat, de lângă fereastră.

– M-am gândit că trebuie să revizuim crima din Lunnarp, spuse el. M-am uitat peste materialul anchetei. Există multe lucruri care par să fie lipsite de sens. M-am gândit ca Rydberg să preia conducerea anchetei, în timp ce tu să încerci să-l faci pe Rune Bergman să vorbească. Ce părere ai?

Kurt Wallander îi puse o contraîntrebare:

– Ce spune Rydberg?

– N-am vorbit cu el încă.

– Eu aș gândi exact invers. Pe Rydberg îl doare piciorul și în ancheta asta mai e încă multă alergătură.

Ceea ce spunea Wallander era oarecum adevărat. Dar nu grija pentru reumatismul lui Rydberg îl făcu să propună inversarea responsabilităților.

Nu voia să renunțe la urmărirea ucigașilor din Lunnarp.

Chiar dacă munca poliției se baza pe colaborare, el îi considera pe asasinii aceștia ca fiind ai lui.

– Ar mai fi o a treia cale, spuse Björk. Ca Svedberg și Hansson să se ocupe de Rune Bergman.

Wallander încuviință. Era de acord cu Björk.

Björk se ridică de pe scaunul stricat.

– E nevoie de mobile noi, zise el.

– E nevoie de mai multe posturi de polițist, răspunse Wallander.

După ce Björk plecă, Wallander se așeză la mașina de scris și compuse un raport detaliat asupra prinderii lui Rune Bergman și a lui Valfrid Ström. Se străduí să scrie un asemenea raport, încât Anette Brolin să nu mai poată avea nicio obiecție. Îi luă mai mult de două ore. La zece și un sfert, smulse ultima foaie din mașină, semnă și îi duse raportul lui Rydberg.

Rydberg stătea la masa de lucru și arăta obosit. Când Wallander intră în cameră, tocmai termina o convorbire telefonică.

– Am auzit că Björk a vrut să ne despartă, comentă el. Sunt mulțumit că am scăpat de Bergman ăla.

Wallander puse raportul pe birou.

– Citește-l, spuse el. Dacă n-ai nicio obiecție, trimite raportul lui Hansson.

– Svedberg a făcut o nouă încercare cu Bergman acum de dimineață, zise Rydberg. Dar el continuă să tacă. Cu toate că țigările sunt aceleași. Aceeași marcă cu mucurile din noroiul de lângă mașină.

– Mă întreb ce-o să iasă la iveală, spuse Wallander. Cine se află în spate? Noii naziști? Rasiști cu ramificații în Europa? Cum dracu' poate cineva să comită o astfel de

crimă? Ieși la drumul mare și împuști în cap un om total necunoscut! Numai pentru că s-a întâmplat să fie negru?

– Nu știu nici eu, răspunse Rydberg. Dar va trebui să ne obișnuim cu astfel de situații.

Hotărâră să se revadă după o jumătate de oră, când Rydberg va fi citit raportul. Atunci se vor apuca serios de ancheta din Lunnarp.

Wallander trecu la secția procuraturii. Anette Brolin era la tribunal. Lăsă buchetul la fata de la recepție.

– E ziua ei de naștere? întrebă fata.

– Cam așa ceva, răspunse Wallander.

Revenind în birou, o găsi acolo pe sora lui, Kristina, care-l aștepta.

Se sculase de dimineață și plecase înainte ca el să se trezească.

Află că vorbise cu doctorul și cu un asistent social.

– Tata pare că se simte mai bine, spuse ea. Ei nu cred că e în pericol să intre într-un stadiu cronic de senilitate. Poate că a fost numai o criză trecătoare. Am căzut de acord să încercăm ca cineva să-l ajute zilnic la treburile casnice. Am venit să te întreb dacă ne poți duce cu mașina, azi la ora douăsprezece. Dacă n-ai timp, poate-mi împrumuți mie mașina ta.

– Bineînțeles că vă duc. Ai aflat cine o să-l ajute în casă?

– Am să mă întâlnesc cu o femeie care locuiește nu prea departe de tata.

Wallander încuviință.

– Ce bine că ai venit! spuse el. N-aș fi reușit să mă descurc singur.

Se înțeleseră ca el să vină la spital imediat după ora douăsprezece. După ce plecă sora lui, își făcu ordine pe

masa de lucru și-și puse în față mapa groasă cu materialul investigației despre Johannes și Maria Lövgren. Era timpul să înceapă din nou.

Björk comunicase că, până la noi ordine, vor fi patru persoane în grupul de anchetă. Deoarece Näslund era acasă, gripat, se întâlniră numai trei persoane în biroul lui Rydberg. Martinsson părea reținut și tăcut. Însă Wallander își aminti de felul hotărât în care se ocupase de văduva isterizată de la Hageholm.

Începură prin a trece în revistă, cu cea mai mare atenție, tot materialul.

Martinsson completă cu noi informații, obținute din registrul central de infracțiuni. Wallander punea mare preț pe examinarea metodică și atentă a diverselor detalii. Pentru cineva din afară, felul acesta de a lucra ar fi părut insuportabil de plictisitor și de lipsit de viață. Pentru cei trei polițiști însă situația era diferită. Adevărul și rezolvarea cazului puteau sta ascunse în spatele celei mai nesemnificative combinații de detalii.

Încercuiră firele disparate care trebuiau prelucrate mai întâi.

– Te ocupi de călătoria lui Johannes Lövgren la Ystad, îi spuse el lui Martinsson. Trebuie neapărat să aflăm cum a ajuns el la oraș și cum s-a întors acasă. Mai are și alte seifuri bancare de care noi nu știm? Ce-a făcut în ora dintre vizitele la cele două bănci? A intrat în vreun magazin să târguiască? Cine l-a văzut?

– Cred că Näslund a început deja să sune pe la bănci, spuse Martinsson.

– Telefonează-i acasă și întreabă-l, zise Wallander. Nu putem aștepta până ce se face el bine.

Rydberg îl va vizita pe Lars Herdin, în timp ce Wallander se va duce din nou la Malmö să vorbească cu Erik Magnuson, bărbatul despre care Göran Boman credea c-ar putea fi fiul secret a lui Johannes Lövgren.

– Restul poate să mai aştepte, spuse Wallander. Ne revedem la ora cinci.

Înainte de a pleca la spital, îl sună pe Boman în Kristianstad şi-i vorbi de Erik Magnuson.

– Lucrează la Consiliul Comunal, spuse Boman. Din păcate, nu ştiu cu ce se ocupă. Am avut un sfârşit de săptămână, aici la noi, neaşteptat de violent, cu beţii şi bătăi. N-am apucat să fac altceva, în afară de a-i urechea pe oameni.

– Îl găsesc eu oricum, răspunse Wallander. Te sun din nou, cel mai târziu mâine-dimineaţă.

La douăsprezece şi câteva minute, plecă la spital. Sora lui îl aştepta la recepţie şi urcară împreună, cu liftul, la secţia medicală unde fusese transferat tatăl lor după prima zi sub supraveghere.

Când ajunseră, acestuia îi fusese deja făcută ieşirea şi stătea pe un scaun pe coridor, aşteptându-i. Avea pălăria pe cap şi, alături de el, valiza în care erau lenjerie murdară şi tuburi de culoare. Wallander nu mai văzuse costumul cu care era îmbrăcat.

– Eu i l-am cumpărat, îi răspunse soră-sa, când o întrebă. Au trecut treizeci de ani de când şi-a cumpărat ultima dată un costum, nu-i aşa?

– Cum te simţi, tată? îl întrebă Wallander, când ajunse în faţa lui.

Tatăl îl privi încordat. Wallander înţelese că îşi revenise.

– Mă bucur că merg acasă, spuse el scurt şi se ridică.

Wallander îi luă valiza, în timp ce tatăl se sprijini de fiica sa. Ea stătu lângă el, pe bancheta din spate, în timpul călătoriei la Löderup.

Wallander, care se grăbea să ajungă la Malmö, promise să se întoarcă la ora șase. Sora lui rămânea să înnopteze acolo și-l rugă să cumpere ceva pentru masa de seară.

Tatăl își schimbase imediat costumul cu salopeta de pictură. Stătea deja în fața șevaletului, continuându-și tabloul rămas neterminat.

– Crezi că se va descurca numai cu ajutor la gospodărie? întrebă Wallander.

– Trebuie să așteptăm și să vedem, răspunse sora lui.

Se făcuse aproape ora două după-amiaza când Wallander opri în fața clădirii principale a Consiliului Comunal din Malmö.

Între timp, făcuse un popas la motelul din Svedala și mâncase ceva în grabă. Își parcă mașina și se duse la recepție.

– Îl caut pe Erik Magnuson, îi spuse el femeii care lăsase în jos geamul ghișeului.

– Avem cel puțin trei Erik Magnuson care lucrează la Consiliul Comunal, răspunse ea. Pe care dintre ei îl căutați?

Wallander își scoase legitimația și i-o arătă.

– Nu știu, spuse el. Dar trebuie să se fi născut cam pe la sfârșitul anilor cincizeci.

Femeia din spatele geamului știu imediat despre cine era vorba.

– Atunci trebuie să fie Erik Magnuson de la depozitul central, spuse ea. Ceilalți doi, care se numesc Erik Magnuson, sunt cu mult mai în vârstă. Dar ce-a făcut?

Wallander zâmbi, văzându-i curiozitatea neascunsă.

– Nimic, răspunse el. Trebuie să-i pun doar niște întrebări de rutină.

Ea îi descrise drumul până la depozitul central. El îi mulțumi și se întoarse la mașină.

Depozitul Consiliului Comunal din Malmö se afla la periferia nordică a orașului, într-o zonă din apropierea portului Olje. Wallander rătăci împrejur un timp îndelungat, înainte de a-l găsi.

Intră pe o ușă pe care stătea scris *Birou*. Printr-o fereastră mare se vedeau vagonete galbene care se mișcau înainte și înapoi printre rânduri nesfârșite de rafturi.

Nu era nimeni în birou. Coborî o scară și ajunse în hala mare a depozitului. Un tânăr cu părul căzându-i pe umeri era ocupat să stivuiască saci mari de plastic cu hârtie igienică. Wallander se îndreptă spre el.

– Îl caut pe Erik Magnuson, spuse el.

Tânărul îi arătă unul dintre vagonetele galbene care se oprise la o rampă de încărcare, unde tocmai era descărcat un camion.

Bărbatul care stătea în cabina vagonetului avea părul de culoare deschisă.

Wallander își spuse că era foarte puțin probabil ca Maria Lövgren să se fi gândit la străini în cazul în care bărbatul acesta blond ar fi fost cel care i-a pus șireangul în jurul gâtului.

Iritat, își alungă gândul. Iar se grăbea cu concluziile.

– Erik Magnuson! strigă el, încercând să acopere zgomotul făcut de vagonet.

Omul îl privi întrebător înainte de a opri motorul și a sări jos.

– Erik Magnuson? întrebă Wallander.

– Da?

– Sunt de la poliție. Aș dori să-ți vorbesc un moment.

Wallander îi scrută fața.

Nu văzu nimic neobișnuit în expresia lui. Părea doar mirat. O mirare firească.

– Despre ce anume? întrebă el.

Wallander se uită împrejur.

– Există pe-aici, pe undeva, vreun loc unde ne-am putea așeza? întrebă el.

Erik Magnuson îl conduse într-un colț unde se afla un automat de cafea. Tot acolo mai erau și o masă de lemn murdară și niște bănci, gata să se prăbușească. Wallander vârî două coroane în automat și-și umplu un pahar de carton cu cafea. Erik Magnuson se mulțumi să fumeze.

– Sunt de la poliția din Ystad, începu el. Am să-ți pun câteva întrebări cu privire la un omor brutal, petrecut într-un sat care se numește Lunnarp. Poate că ai citit despre asta în ziar?

– Cred că da. Dar ce legătură are cu mine?

Wallander începuse să se întrebe el însuși același lucru. Erik Magnuson părea total neimpresionat de faptul că poliția îl vizita la locul de muncă.

– Trebuie să te întreb cum îl cheamă pe tatăl tău.

Bărbatul își încreți fruntea.

– Taică-meu? spuse el. N-am niciun tată.

– Toți avem un tată.

– În orice caz, nu-l cunosc.

– Cum adică?

– Maică-mea m-a născut fără să fie măritată.

– Și nu ți-a spus niciodată cine e tatăl tău?

– Nu.

– N-ai întrebat niciodată?

– Clar c-am întrebat. Am sâcâit-o tot timpul copilăriei. Apoi am renunțat.

– Și ce ți-a spus când ai întrebat-o?

Erik Magnuson se ridică și-și luă o cafea.

– De ce te interesează taică-meu? întrebă el. Are vreo legătură cu omorul acela?

– Ajungem în curând și la asta, spuse Wallander. Ce a răspuns mama ta când ai întrebat-o despre tatăl tău?

– Diverse.

– Diverse?

– Uneori, că nu era sigură nici ea. Alteori, că a fost un comerciant în trecere prin oraș, pe care nu l-a mai revăzut niciodată. Alteori, altceva.

– Și te-ai mulțumit cu asta?

– Și ce naiba era să fac? Dacă nu vrea, nu vrea.

Wallander se gândi la răspunsul primit. Era posibil ca cineva să fi fost atât de neinteresat de cine era taică-său?

– Ești în relații bune cu maică-ta? întrebă el.

– Ce vrei să spui?

– Vă vedeți des?

– Mă sună uneori. Uneori, mă duc eu la Kristianstad. Mă înțelegeam mai bine cu taică-meu vitreg.

Wallander se încordă. Göran Boman nu pomenise de niciun tată vitreg.

– Mama ta e recăsătorită?

– A locuit împreună cu un bărbat, când eram copil. N-au fost niciodată căsătoriți. Dar, oricum, eu îi spuneam tată. Apoi, cam când am împlinit cincisprezece ani, s-au despărțit. M-am mutat la Malmö un an după aceea.

– Cum îl cheamă?

– Cum l-a chemat. A murit. S-a făcut praf cu mașina.

– Și ești sigur că n-a fost chiar tatăl tău adevărat?

–Trebuie să cauți mult să mai găsești pe cineva care să semene mai puțin cu mine.

Wallander încercă o altă cale.

– Bărbatul omorât din Lunnarp se numea Johannes Lövgren, spuse el. Nu s-ar putea să fi fost el tatăl tău?

Omul care stătea în fața lui îl privi mirat.

– Cum dracu' să știu asta? Întreab-o pe maică-mea!

– Am întrebat-o deja. Dar ea neagă.

– Atunci mai întreab-o o dată. Mi-ar face plăcere să știu cine mi-a fost tată. Asasinat sau nu.

Wallander îl crezu. Notă adresa și numărul telefonului personal al lui Erik Magnuson și se ridică.

– Poate c-o să te mai căutăm, spuse el.

Bărbatul se cățără înapoi în cabina vagonetului.

– Cu plăcere, din partea mea, răspunse el. Salutări mamei, dacă o întâlnești.

Wallander se întoarse la Ystad. Parcă lângă piață și o luă de-a lungul străzii pietonale până la farmacie, unde-și cumpără comprese. Vânzătoarea îi privi cu milă fața stâlcită.

Făcu ceva cumpărături pentru cină la magazinul universal de lângă piață.

Pe drum către mașină, se răzgândi și o luă înapoi până la magazinul de băuturi alcoolice. Acolo cumpără o sticlă de whisky. Cu toate că nu prea avea bani, alese un whisky de malț.

La patru și jumătate, fu înapoi la poliție. Nici Rydberg și nici Martinsson nu erau în birourile lor. Traversă clădirea

până la coridorul secției de procuratură. Fata de la recepție îi zâmbi.

– S-a bucurat foarte mult de flori, spuse ea.

– E în biroul ei?

– E la tribunal până la ora cinci.

Wallander se întoarse. Pe coridor se întâlni cu Svedberg.

– Ce se mai aude cu Bergman? întrebă Wallander.

– Tace în continuare, răspunse Svedberg. Dar se va muia în curând. Dovezile se înmulțesc. Tehnicienii cred că vor putea lega pușca de infracțiune.

– Ați mai aflat ceva despre dedesubturi?

– Se pare că amândoi – atât Ström, cât și Bergman – au fost activi în diverse grupări ostile străinilor. Dar, dacă au comis crima din proprie inițiativă sau din ordinul vreunei organizații, încă nu știm.

– Toți sunt, cu alte cuvinte, mulțumiți și veseli?

– N-aș putea spune asta. Björk zice că sigur că e mai bine că am prins asasinul, însă, cu toate astea, ceva nu e în regulă. Bănuiesc că se va minimaliza rolul lui Bergman și că totul va fi pus în cârca lui Valfrid Ström. Care oricum nu mai poate spune nimic. Cât despre mine, eu cred că Bergman a fost, fără îndoială, extrem de activ în toate astea.

– Mă întreb dacă Ström a fost acela care mă suna noaptea, spuse Wallander. Nu l-am auzit vorbind suficient cât să fiu sigur că a fost el.

Svedberg îl privi cercetător.

– Ceea ce ar însemna?

– Că, în cel mai rău caz, mai există și alții pregătiți să comită crime, după Ström și Bergman.

– Am să-i spun lui Björk că trebuie continuată supravegherea lagărelor, zise Svedberg. Apropo, am primit o

mulțime de informații care arată că o bandă de tineri ar fi provocat incendiul de aici, din Ystad.

– Nu uita de unchiașul acela căruia i-au aruncat cu guliile în cap, zise Wallander.

– Cum merge cu Lunnarpul?

Wallander întârzie cu răspunsul.

– Nu știu precis, răspunse el. Dar am început din nou să ne ocupăm serios de caz.

La cinci și zece, Martinsson și Rydberg se aflau în birou la Wallander. El avu în continuare impresia că Rydberg arăta obosit și uzat. Martinsson era nemulțumit.

– E un mister cum a ajuns Lövgren, vineri 4 ianuarie, la Ystad și înapoi, spuse el. Am vorbit cu șoferul care conduce autobuzul pe linia aceea. Mi-a povestit că Johannes și Maria obișnuiau să meargă cu el când se duceau la oraș. Împreună sau fiecare în parte. A fost absolut sigur că Johannes Lövgren n-a mers cu autobuzul în perioada aceea. Nici taxiul n-a făcut vreo cursă la Lunnarp. După spusele lui Nyström, luau autobuzul dacă trebuiau să se ducă undeva. Și doar știm că era zgârcit.

– Obișnuiau să bea împreună cafeaua, spuse Wallander. După-amiezile. Nyström trebuie să fi văzut dacă Johannes Lövgren a plecat sau nu la Ystad.

– Tocmai ăsta e misterul, zise Martinsson. Amândoi susțin că omul nu s-a dus la oraș în ziua aceea. Și totuși, noi știm că a vizitat două bănci între unsprezece jumătate și unu și un sfert. Trebuie să fi lipsit de acasă trei sau patru ore.

– Straniu, spuse Wallander. Nu trebuie să abandonăm pista asta.

Martinsson reveni la însemnările lui.

– În orice caz, nu mai are și alte seifuri la băncile din oraș.

– Bine, comentă Wallander. Măcar știm asta.

– Dar poate avea la Simrishamn, obiectă Martinsson. Sau la Trelleborg? Sau Malmö?

– Concentrează-te mai întâi pe călătoria la Ystad, spuse Wallander și-și întoarse privirea la Rydberg.

– Lars Herdin își menține povestea, zise acesta după ce-și aruncă privirea în carnetul său uzat de însemnări. L-a întâlnit din întâmplare pe Johannes Lövgren cu femeia aceea în Kristianstad, în primăvara lui 1979. Și susține, în continuare, că a aflat dintr-o scrisoare anonimă că au un copil împreună.

– A putut s-o descrie pe femeie?

– Vag. În cel mai rău caz ar trebui să le punem pe mătușile alea să stea în rând, iar el s-o indice pe cea în cauză. Dacă se află printre ele, adăugă el.

– Te îndoiești?

Rydberg închise carnetul cu o plesnitură iritată.

– Nu reușesc să pun nimic cap la cap, zise el. Doar știi asta. Trebuie, fără îndoială, să urmărim pistele pe care le avem. Dar nu sunt deloc sigur că drumul este cel bun. Ceea ce mă irită e că nu găsesc niciun alt drum de urmat.

Wallander povesti despre întâlnirea lui cu Erik Magnuson.

– De ce nu l-ai întrebat dacă are alibi pentru noaptea crimei? se întrebă Martinsson uimit, atunci când se încheie povestirea.

Wallander își dădu seama că începe să se înroșească pe sub toate umflăturile și vânătăile.

Uitase de asta.

Dar nu recunoscu.

– Mai aștept cu asta, zise el. Am vrut să am un motiv să-l întâlnesc din nou.

Se auzi el însuși cât de neconvigător suna. Nici Rydberg și nici Martinsson nu părură însă să reacționeze la explicația lui.

Convorbirea stagna. Toți erau cufundați în propriile gânduri.

Wallander se întrebă de câte ori se mai aflase exact în situația asta. Când o anchetă încetează brusc să mai trăiască. Precum un cal, care nu vrea să meargă mai departe. Acum vor fi obligați să tragă și să împingă calul, până ce acesta va începe să se miște din nou.

– Și atunci cum continuăm? întrebă Kurt Wallander într-un târziu, când tăcerea devenise prea apăsătoare. Dădu el însuși răspunsul. În cazul tău, Martinsson, e vorba să descoperi cum a putut ajunge Lövgren la Ystad și înapoi fără ca cineva să fi remarcat asta. Trebuie să aflăm asta cât de repede.

– Într-un dulap din bucătăria lor se află un borcan cu bonuri și chitanțe, spuse Rydberg. S-ar putea ca-n vinerea aceea să se fi dus la vreun magazin să cumpere ceva. L-a văzut poate vreun vânzător?

– Poate c-a avut un covor zburător, zise Martinsson. Oricum, voi cerceta mai departe.

– Rudele, continuă Wallander. Trebuie să-i investigăm pe toți.

Scoase din mapa sa groasă o hârtie cu nume și adrese și i-o întinse lui Rydberg.

– Înmormântarea e vineri, spuse Rydberg. În biserica din Villie. Nu-mi plac înmormântările. Dar la asta cred că mă duc.

– Cât despre mine, mă duc mâine din nou la Kristianstad, îi informă Wallander. Göran Boman o suspectează pe Ellen Magnuson. Crede că n-a spus adevărul.

Se făcuse ora șase fără câteva minute când terminară ședința.

Hotărâră să se întâlnească din nou, în după-amiaza următoare.

– Dacă Näslund se face bine, să se ocupe de mașina închiriată care a dispărut, spuse Wallander. Apropo, se știe ce face familia aceea poloneză în Lunnarp?

– El lucrează la fabrica de zahăr din Jordberga, spuse Rydberg. De fapt, are toate actele în regulă. Deși el nu știe că sunt în regulă.

După plecarea lui Rydberg și a lui Martinsson, Wallander rămase în birou. Avea pe masa de lucru un teanc întreg de hârtii prin care trebuia să se uite. Era materialul anchetei despre cazul acela de maltratare, la care lucrase în noaptea de Anul Nou. Pe deasupra, mai erau nenumărate rapoarte cu privire la orice: de la viței fugiți până la camionul care derapase în cursul ultimei nopți furtunoase. Cel mai jos în stivă găsi o hârtie în care era anunțat că i se mărise salariul. Calculă rapid că va avea cu treizeci și nouă de coroane mai mult pe lună.

Ceasul se făcuse aproape șapte și jumătate, când reuși în sfârșit să termine mormanul de hârtii. Telefonă la Löderup și vorbi cu sora lui, spunându-i că e pe drum.

– Ne e foame, zise ea. Lucrezi întotdeauna serile?

Luă cu el o casetă cu o operă de Puccini și ieși, îndreptându-se spre mașină. De fapt, ar fi vrut să se asigure că

Anette Brolin uitase cele petrecute cu o seară înainte. Dar se abținu. Putea să mai aștepte.

Sora lui, Kristina, îi povesti că ajutorul în casă pe care-l va primi tatăl lor era o femeie energică, în vârstă de cincizeci de ani, despre care nu se putea crede că va avea vreo problemă să-l îngrijească.

– Mai bine nici că puteam să nimerim, spuse ea atunci când ieși în curte, în întuneric, să-l întâmpine.

– Ce face tata?

– Pictează, răspunse ea.

În timp ce sora lui pregătea cina, Wallander se așeză pe scăunelul din atelier și privi la peisajul de toamnă care se închega pe pânză. Tatăl părea să fi uitat cu desăvârșire ce se petrecuse cu câteva zile în urmă.

Trebuie să-l vizitez regulat, își spuse Wallander. Cel puțin de trei ori pe săptămână, și mai ales la ore fixe.

După cină, jucară câteva ore cărți cu tatăl lor. La ora unsprezece, Wallander plecă să se culce.

– Mâine mă întorc acasă, spuse sora lui. Nu pot să lipsesc mai mult.

– Îți mulțumesc că ai venit, zise Wallander.

Hotărâră ca el să vină s-o ia a doua zi la ora opt și s-o ducă cu mașina la aeroport.

– De la Sturup nu mai erau locuri, îi comunică ea. Plec de la Everöd.

Lui Wallander îi conveni de minune, pentru că trebuia oricum să se ducă la Kristianstad.

La scurt timp după miezul nopții, intră pe ușa apartamentului său de pe strada Maria. Își turnă un pahar mare cu whisky și-l luă cu el în baie. Apoi stătu îndelung în apa caldă și-și dezmorți mădularele.

Cu toate că încerca să nu se gândească la nimic, Rune Bergman și Valfrid Ström îi apărură în minte. Căută să înțeleagă. Singura concluzie la care ajunse însă era una la care ajunsese în repetate rânduri și mai înainte. Fără ca el să observe, apăruse o lume nouă. Ca polițist, el trăia încă într-o alta, într-una învechită. Cum ar putea el să învețe să trăiască în aceste timpuri noi? Să abordeze marea nesiguranță pe care o simți în fața schimbărilor capitale, care pe deasupra se petrec și atât de repede?

Asasinarea somalezului era un tip nou de crimă.

Omorul dublu din Lunnarp era, din contră, o infracțiune de modă veche.

Sau nu era? Se gândi la brutalitatea crimei și la șireang.

Ceasul era unu și jumătate când în cele din urmă se strecură între cearșafurile reci.

Singurătatea i se păru mai grea decât oricând.

Urmară apoi trei zile în care nu se întâmplă nimic.

Näslund reveni la serviciu și reuși să rezolve problema mașinii dispărute.

Un bărbat și o femeie dăduseră o serie de spargeri și apoi părăsiseră mașina în Halmstad. În noaptea crimei, se aflaseră într-o pensiune din Båstad. Proprietara pensiunii le confirmă alibiul.

Kurt Wallander vorbi cu Ellen Magnuson. Ea negă cu hotărâre că Johannes Lövgren ar fi fost tatăl fiului ei Erik.

De asemenea, el îl vizită încă o dată pe Erik Magnuson și-i ceru alibiul de care uitase să întrebe la prima sa vizită.

Erik Magnuson fusese împreună cu logodnica lui. Nu exista niciun motiv să se îndoiască de asta.

Martinsson nu ajunse la niciun rezultat în privința călătoriei lui Lövgren la Ystad.

Soții Nyström erau siguri de cele povestite de ei, la fel și șoferul de autobuz, ca și taximetristul.

Rydberg se duse la înmormântare și vorbi cu nouăsprezece rude ale Lövgrenilor.

Nu apăruse nimic nou care să-i conducă mai departe.

Temperatura se menținea în jur de zero grade. Într-o zi bătea vântul, în cealaltă nu.

Kurt Wallander o întâlnise pe coridor pe Anette Brolin. Ea îi mulțumise pentru flori. Totuși, el nu era sigur că ea trăsese o linie peste cele întâmplate în noaptea aceea.

Rune Bergman continua să tacă, deși probele împotriva lui erau evidente. Mai multe mișcări naționaliste își asumaseră răspunderea organizării crimei înfăptuite de el. Presa și alte organe de mass-media se aprinseseră într-o dezbatere violentă privind imigrația în Suedia. În timp ce în Skåne era calm, în alte părți ale țării erau arse cruci în timpul nopții în fața lagărelor de refugiați.

Kurt Wallander și colaboratorii săi din grupul de anchetă, care încercau să rezolve crima dublă din Lunnarp, se izolaseră de toate astea. Rareori se întâmpla să mai schimbe o vorbă despre altceva care n-avea legătură directă cu ancheta. Wallander observase însă că el nu era singurul care se simțea descumpănit și tulburat în fața noului tip de societate care era pe cale să apară.

„Trăim de parcă am plânge un paradis pierdut, își spunea el. De parcă am avea nostalgia vechilor hoți de mașini și a spărgătorilor de seifuri care își ridicau politicoși pălăria atunci când veneam să-i arestăm. Dar timpul acela a trecut fără putință de întoarcere și întrebarea este dacă

într-adevăr a fost atât de idilic pe cât vrem noi să ni-l aducem aminte."

Vineri, 19 ianuarie, totul se petrecu dintr-odată.

Ziua începu prost pentru Wallander. La șapte și jumătate, făcu revizia Peugeotului și abia scăpă să nu-i fie scos din circulație. Când se uită pe deviz, își dădu seama că reparațiile mașinii îl vor costa multe mii de coroane.

Prost dispus, conduse până la poliție.

Nici n-apucă să-și scoată paltonul, că Martinsson intră furtunos în cameră.

– Pe toți dracii! spuse el. Acum știu cum a ajuns Lövgren la Ystad și înapoi acasă.

Wallander uită de supărarea cu mașina și simți cum, pe loc, i se trezește interesul.

– N-a fost niciun covor zburător, zise Martinsson. L-a dus coșarul.

Wallander se lăsă pe scaunul de la masa de lucru.

– Care coșar?

– Maestrul coșar Arthur Lundin din Slimminge. Dintr-odată, Hanna Nyström și-a amintit că în vinerea aceea, pe 4 ianuarie, fusese acolo coșarul. Curățase hornurile ambelor clădiri și apoi plecase. Când mi-a spus că acesta curățase hornurile Lövgrenilor la urmă și că plecase de la ei pe la unsprezece și jumătate, mi-a căzut fisa. Am vorbit cu el, chiar acum. L-am prins pe când curăța coșurile la policlinica din Rydsgård. Se pare că e unul dintre tipii aceia care nu ascultă radioul, nu se uită la televizor și nu citesc ziarele. Curăță hornurile și, în restul timpului, e ocupat să bea rachiu și să îngrijească iepuri de casă. N-avea nici cea mai mică idee că Lövgrenii au fost omorâți.

Dar mi-a spus că Johannes Lövgren a mers cu el la Ystad. Are o dubiță și, cum Johannes Lövgren a stat pe locul din spate, care n-are fereastră, nu e de mirare că nu l-a văzut nimeni.

– Bine, dar soții Nyström trebuie să fi văzut când mașina a venit înapoi.

– Nu, răspunse triumfător Martinsson. Tocmai asta-i. Lövgren l-a rugat pe Lundin să oprească pe strada Veberöd. De aici se ajunge pe un drum de căruță direct în spatele casei lui Lövgren. Nu e mai mult de un kilometru. Dacă soții Nyström ar fi fost la fereastră, ar fi putut crede că venea de la grajd.

Wallander își încruntă fruntea.

– Pare ciudat.

– Lundin e o persoană foarte deschisă. Mi-a spus că Lövgren îi promisese un sfert de vodcă dacă-l duce înapoi acasă. L-a lăsat în Ystad și el s-a dus la câteva case, la nord de oraș. Apoi l-a luat la ora stabilită, l-a lăsat pe strada Veberöd și și-a primit sticla de vodcă.

– Bine, răspunse Wallander. Orele coincid?

– Perfect.

– Ai întrebat de servietă?

– Lundin crede că-și amintește că avea o servietă.

– Mai avea și altceva?

– Lundin crede că nu.

– A văzut dacă Lövgren s-a întâlnit cu cineva la Ystad?

– Nu.

– I-a spus Lövgren ce avea de gând să facă în oraș?

– Nu.

– N-ar fi de crezut că acest coșar știa că Lövgren are douăzeci și șapte de mii de coroane în servietă?

– Nu prea. Nu pare a fi un pungaș. Eu cred că e, pur și simplu, un burlac obișnuit să trăiască doar cu iepurii și cu rachiul lui. Atât, și nimic mai mult.

Wallander reflectă.

– Crezi c-ar fi posibil ca Lövgren să-și fi dat întâlnire cu cineva pe drumul acela de căruță?

– Tot ce se poate. M-am gândit să iau un câine și să cercetez drumul în amănunt.

– Fă-o imediat, spuse Wallander. Poate acum ajungem la vreun rezultat.

Martinsson părăsi încăperea. Era cât pe-aci să se ciocnească în ușă cu Hansson, care tocmai se pregătea să intre.

– Ai puțin timp? întrebă el.

Wallander răspunse că da.

– Cum merge cu Bergman?

– Tace. Dar el e părtaș la crimă. Cucoana aia, Brolin, îl închide azi.

Wallander nu-și dădu osteneala să comenteze atitudinea disprețuitoare a lui Hansson față de Anette Brolin.

– Ce dorești? întrebă el.

Hansson se așeză pe scaunul de la fereastră. Părea preocupat.

– Știi probabil că obișnuiesc să pariez la curse de cai, începu el. Apropo, calul pe care mi l-ai recomandat a fost descalificat. Cine ți-a dat pontul ăla?

Wallander își aminti vag de un comentariu făcut, odată, când se afla în biroul lui Hansson.

– A fost numai o glumă, spuse el. Continuă.

– Am aflat din întâmplare că sunteți interesați de un anume Erik Magnuson, care lucrează la depozitul central al Consiliului Comunal din Malmö, spuse el. Întâmplarea

face că există un tip pe care-l cheamă Erik Magnuson și care e foarte des văzut la Yägersrö. Pariază mult, pierde mult și s-a nimerit ca eu să știu că el lucrează la Consiliul Comunal.

Wallander deveni dintr-odată atent.

– Câți ani are? Cum arată?

Hansson îl descrise. Wallander își dădu imediat seama că era vorba despre bărbatul cu care se întâlnise de două ori.

– Se zvonește c-ar avea datorii, continuă Hansson. Iar datoriile la joc pot fi periculoase.

– Bravo! spuse Wallander. Exact de informația asta aveam noi nevoie.

Hansson se ridică.

– Nu se știe niciodată, spuse el. Jocurile și drogurile pot avea același efect. Dacă nu faci ca mine, să joci numai ca să te distrezi.

Wallander se gândi la ce spusese Rydberg odată. Despre oamenii care, din cauza dependenței de droguri, se dedau la acte de violență înfricoșătoare.

– Bine, îi spuse lui Hansson. Foarte bine.

Hansson părăsi încăperea. Wallander se gândi o secundă, înainte de a-l suna pe Göran Boman în Kristianstad. Avu norocul să-l găsească imediat.

– Ce trebuie să fac? întrebă acesta după ce Wallander îi relată povestea lui Hansson.

– Fii cu ochii pe ea, zise Wallander.

Boman promise s-o pună sub observație pe Ellen Magnuson.

Wallander îl prinse pe Hansson exact când acesta se pregătea să iasă din clădire.

– Datoriile la joc, spuse el. Cui îi e el dator?

Hansson știa răspunsul.

– Există un negustor de obiecte metalice din Tågarp, care împrumută bani, zise el. Dacă Erik Magnuson e dator la cineva, la el trebuie să fie. Dă bani cu camătă celor care pariază mult la Jägersrö. Și, din câte știu eu, are în serviciu câțiva indivizi foarte dezagreabili, pe care-i trimite să-i avertizeze pe cei care nu-și plătesc la timp datoriile.

– Unde poate fi găsit?

– Are un magazin în Tågarp. Un bătrânel micuț și îndesat, de vreo șaizeci de ani.

– Cum îl cheamă?

– Larson. I se spune Yunkman.

Wallander se întoarse în birou. Îl căută pe Rydberg, dar nu-l găsi. Ebba de la centrală știa unde e. Rydberg nu venea înainte de ora zece, era la spital.

– Nu se simte bine? întrebă Wallander.

– Trebuie să fie reumatismul, răspunse Ebba. Nu l-ai văzut cum șchioapătă în iarna asta?

Wallander se hotărî să nu-l aștepte pe Rydberg. Își îmbrăcă paltonul, se duse la mașină și plecă la Tågarp.

Magazinul de fierărie se afla în mijlocul localității.

În ziua aceea, se vindeau roabe la preț redus.

Bărbatul care ieși dintr-o cameră din fundul magazinului, atunci când sună clopoțelul de la ușă, era într-adevăr scund și gras. Wallander era singur în magazin și se hotărî să meargă direct la țintă. Își scoase legitimația de polițist și i-o arătă bărbatului. Individul, poreclit Yunkman, o studie cu atenție, fără a fi însă câtuși de puțin tulburat.

– Ystad, spuse el. Ce-ar putea avea cu mine poliția de acolo?

– Îl cunoști pe Erik Magnuson?

Bărbatul din spatele tejghelei era mult prea experimentat ca să mintă.

– S-ar putea. De ce?

– De când îl cunoști?

„Întrebare greșită, își spuse Wallander. Îi dă posibilitatea să bată în retragere."

– Nu-mi amintesc.

– Dar îl cunoști?

– Avem niște interese comune.

– Ca de exemplu jocul la curse și pariurile?

– Posibil.

Wallander se simți iritat de aroganța individului.

– Acum fii atent la ce-ți spun, zise el. Știu că-i împrumuți cu bani pe cei care nu-și pot stăpâni impulsul de a juca. De data asta n-am de gând să te întreb ce dobândă iei pe împrumut. Nu-mi pasă că te ocupi de împrumuturi ilegale de bani. Eu vreau să aflu altceva.

Bărbatul poreclit Yunkman îl privi cu curiozitate.

– Vreau să știu dacă Erik Magnuson îți datorează bani, spuse el, și vreau să știu câți.

– Nimic, răspunse individul.

– Nimic?

– Niciun bănuț.

„Greșit, își spuse Wallander. Pista lui Hansson a fost greșită."

După o secundă, își dădu seama că era invers. Că, dimpotrivă, nimeriseră la fix.

– Dar, dacă vrei să știi, mi-a datorat bani, continuă bărbatul.

– Cât?

– Destul de mult. Dar a plătit. Douăzeci și cinci de mii de coroane.

– Când?

Bărbatul se gândi rapid.

– Cam acum o săptămână. Joia trecută.

„Joi, pe 11 ianuarie, gândi Wallander.

La trei zile după crima din Lunnarp."

– Cum a plătit?

– A venit aici.

– În ce fel de bancnote?

– Hârtii de-o mie. De cinci sute.

– Unde avea banii?

– Unde avea banii?

– Într-o valiză? Servietă?

– Într-o pungă de plastic. De la ICA, cred.

– A întârziat cu plata?

– Ceva.

– Ce s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi plătit?

– Aș fi fost obligat să-i aduc aminte.

– Ai vreo idee de cum a făcut rost de bani?

Bărbatul poreclit Yunkman ridică din umeri. În același timp, intră un client în magazin.

– Asta nu-i treaba mea, răspunse el. Altceva?

– Nu, mulțumesc, nimic altceva pentru moment. Dar poate mai trec pe-aici.

Wallander se duse la mașină.

„Gata, își zise el. Acum l-am prins."

Cine și-ar fi putut închipui că jocul la curse al lui Hansson le va fi atât de folositor?

Wallander conduse înapoi la Ystad și se simțea de parcă ar fi câștigat la loto.

Simțea că e pe calea cea bună.
„Erik Magnuson, își spuse el. Suntem pe urmele tale.“

14

După o muncă intensă, care ținu până târziu în seara de vineri, 19 ianuarie, Kurt Wallander și colaboratorii săi erau gata de luptă. Björk participase și el la întrunirea anchetatorilor și, la cererea lui Wallander, îi permise lui Hansson să abandoneze anchetarea crimei din Hageholm pentru a se alipi grupului Lunnarp, cum se intitulau ei acum. Näslund era încă bolnav, însă îi anunțase la telefon că va veni a doua zi.

Deși era weekend, munca se desfășură fără întrerupere. Martinsson și câinele polițist investigaseră drumul de căruță care ducea de la Veberöd direct în spatele grajdului lui Lövgren. Făcuseră o muncă minuțioasă pe cei o mie nouă sute doisprezece metri ai drumului, care treceau prin două pădurici, formau granița între două ogoare, apoi mergeau paralel cu o gârlă aproape secată. Martinsson nu găsise nimic interesant, cu toate că se întorsese la poliție cu un sac de plastic, plin cu diverse obiecte. Printre ele se aflau o roată ruginită de la un cărucior de păpuși, o pelerină din plastic, murdară de motorină și un pachet gol de țigări străine. Obiectele urmau să fie analizate, însă Wallander se îndoia c-ar putea aduce ceva semnificativ pentru anchetă.

Cea mai importantă hotărâre luată în timpul ședinței a fost ca Erik Magnuson să fie pus sub observație continuă. Locuia cu chirie într-o casă din vechiul cartier al Parcului Trandafirilor. Deoarece Hansson îi informă că duminică vor fi curse pe hipodromul Jägersrö, el fu însărcinat să-l urmărească pe Erik Magnuson în timpul întrecerilor.

– Însă, dacă joci, n-am de gând să-ți decontez niciun bilet, spuse Björk, într-o încercare dubioasă de glumă.

– Eu propun să jucăm împreună la curse, răspunse Hansson. Am avea o ocazie unică să facem ancheta asta productivă.

În rest, seriozitatea era cea care pusese stăpânire pe grupul din biroul lui Björk. Simțeau cu toții că se apropie ceva hotărâtor.

Subiectul care suscită cea mai lungă discuție fu dacă Erik Magnuson trebuia lăsat să știe că pământul îi arde sub picioare. Atât Rydberg, cât și Björk se îndoiau că ar fi fost bine. Wallander susținea însă că n-au nimic de pierdut dacă Erik Magnuson descoperea că poliția e interesată de el. Sigur că supravegherea trebuia să fie discretă. Dar, în afară de asta, nu trebuia luată nicio altă măsură pentru a-i ascunde lui Erik Magnuson că poliția e mobilizată.

– Lăsați-l să devină agitat, spuse Kurt Wallander. Dacă are vreun motiv de îngrijorare, sperăm să-l putem descoperi.

Dură trei ore ca să se parcurgă tot materialul anchetei, în încercarea de a găsi fire care ar fi putut să ducă la Erik Magnuson, chiar și indirect. Nu găsiră nimic, dar nici vreo dovadă care să infirme posibilitatea ca Erik Magnuson să se fi aflat la Lunnarp în noaptea crimei, cu tot alibiul logodnicei. Din când în când, Wallander simțea o teamă vagă că s-ar putea să fie din nou pe cale să intre într-o înfundătură.

În special Rydberg era cel care arăta semne de îndoială. În repetate rânduri, se întrebase dacă omorul dublu ar fi putut fi înfăptuit numai de o singură persoană.

– E ceva care indică o colaborare în tot abatorul ăla, spuse el. Nu pot scăpa de gândul ăsta.

– Nimic nu spune că Erik Magnuson nu ar fi putut avea un părtaş, răspunse Wallander. Să luăm însă lucrurile pe rând.

– Dacă motivul crimei a fost să-şi acopere o datorie la curse, nu prea cred ca Magnuson să fi avut nevoie de un partener, obiectă Rydberg.

– Ştiu, zise Wallander. Dar trebuie să mergem mai departe.

Martinsson reuşi în timp record să facă rost de fotografia lui Erik Magnuson, pe care o scoase din arhiva Consiliului Comunal. Fusese luată dintr-o broşură în care Consiliul Comunal îşi prezenta atotcuprinzătoarea sa activitate unei populaţii considerate a fi total ignorantă.

Björk – care era de părere că toate instituţiile comunale şi de stat au nevoie de o secţie de propagandă proprie, care, la nevoie, să bată toba despre ce colosală importanţă avea tocmai acea instituţie – găsi că broşura era excelentă. Oricum, iată-l pe Erik Magnuson stând zâmbitor alături de vagonetul lui galben, îmbrăcat într-o salopetă de un alb strălucitor.

Poliţiştii îi priviră chipul şi îl comparară apoi cu câteva fotografii alb-negru ale lui Johannes Lövgren. Printre ele era şi una în care Johannes Lövgren stătea lângă tractorul său pe un ogor de curând arat.

Să fi fost ei tată şi fiu? Şoferul tractorului şi cel al vagonetului?

Lui Wallander îi veni greu să fixeze imaginile până la suprapunerea lor totală.

I se părea că vede doar fața însângerată a unui om bătrân căruia i se retezase nasul.

Vineri seara, la ora unsprezece, planul de bătălie era gata. La ora aceea, Björk plecase deja să-și ocupe locul la o cină festivă, organizată de clubul local de golf.

Wallander și Rydberg vor folosi sâmbăta să o viziteze din nou pe Ellen Magnuson la Kristianstad. Martinsson, Näslund și Hansson vor contribui fiecare la supravegherea lui Erik Magnuson și o vor confrunta pe logodnica lui cu alibiul furnizat de acesta. Duminica va fi dedicată supravegherii și unei noi treceri în revistă a materialului rezultat din întreaga investigație. Luni, Martinsson, care, fără să fi fost interesat în mod special, fusese declarat expert în informatică, va cerceta afacerile lui Erik Magnuson. Mai avea și alte datorii? Mai fusese amestecat și altă dată în vreo infracțiune?

Wallander îl rugă pe Rydberg să mai treacă o dată, el singur, prin tot materialul. Voia ca Rydberg să facă o cercetare pe care o numeau de obicei cruciadă. Acesta trebuia să încerce să împerecheze întâmplări și persoane care aparent nu aveau nimic în comun. Existau totuși conexiuni rămase invizibile până atunci? Asta trebuia să cerceteze Rydberg.

Rydberg și Wallander plecară împreună de la sediu. Wallander observă brusc cât de obosit era Rydberg și-și aminti că fusese la spital.

– Cum e? întrebă el.

Rydberg ridică din umeri și mormăi ceva neinteligibil ca răspuns.

– Picioarele? întrebă Wallander.

– E cum e, răspunse Rydberg, dându-i a înțelege că nu dorea să continue discuția despre durerile lui.

Wallander ajunse acasă și-și turnă un pahar de whisky. Îl lăsă însă neatins pe măsuța din fața canapelei și se duse să se culce. Îl copleșise oboseala. Adormi, lăsând în urmă vârtejul de gânduri care-i torturau creierul.

În timpul nopții îl visă pe Sten Widén.

Erau împreună la un spectacol de operă, în care interpreții cântau într-o limbă necunoscută.

Când se trezi, îi fu imposibil să-și dea seama ce operă văzuseră.

Pe de altă parte, dimineața, își aduse aminte de ceva ce se discutase cu o seară înainte.

Testamentul lui Johannes Lövgren. Testamentul care nu exista.

Rydberg vorbise cu executorul testamentar angajat de cele două fiice, un avocat care era adesea solicitat de organizațiile fermierilor din zonă. Nu exista niciun testament. Asta însemna că cele două fiice moșteneau averea neașteptată a lui Johannes Lövgren.

Oare știuse Erik Magnuson că Johannes Lövgren avea mari resurse bănești? Sau fusese Lövgren la fel de ascuns față de el, după cum fusese și față de soția sa?

Wallander se dădu jos din pat, hotărât ca în acea zi să descopere dacă Johannes Lövgren era cu adevărat tatăl lui Erik.

Mâncă un mic dejun frugal și imediat după ora nouă se întâlni cu Rydberg la poliție. Martinsson – care-și petrecuse noaptea într-o mașină în fața locuinței lui Erik Magnuson

din Parcul Trandafirilor și tocmai fusese schimbat de Näslund – lăsase un mesaj în care îi informa că nu se petrecuse absolut nimic în timpul nopții. Erik Magnuson se afla în apartamentul său. Noaptea fusese liniștită.

Dimineața de ianuarie era cețoasă. O brumă argintie acoperea ogoarele brune. Rydberg ședea obosit și tăcut pe locul din față, de lângă Wallander. Începură să-și vorbească numai în apropiere de Kristianstad.

La ora zece și jumătate, se întâlniră cu Göran Boman în clădirea poliției din Kristianstad.

Parcurseră împreună procesul-verbal al interogatoriului pe care Boman i-l luase femeii cu puțin timp înainte.

– N-am găsit nimic suspect despre ea, spuse Boman. I-am trecut prin ciur și prin dârmon pe ea și pe cei din anturajul ei. N-am găsit nimic. Istoria vieții ei nu ocupă mai mult de o foaie de hârtie. A lucrat la aceeași farmacie timp de treizeci de ani. A cântat mai mulți ani într-un cor, dar a terminat cu asta. Împrumută cărți multe de la bibliotecă. Își petrece concediile la o soră din Vemmenhög, n-a călătorit niciodată în străinătate, nu-și cumpără niciodată haine noi. E o ființă care, cel puțin la suprafață, trăiește o viață total lipsită de dramatism. Obiceiurile ei se repetă cu regularitate, frizând pedanteria. Singurul lucru de mirare e cum de poate trăi în felul acesta.

Wallander îi mulțumi pentru efortul depus.

– Acum ne ocupăm noi de asta, spuse el.

Plecară spre casa Ellenei Magnuson.

Când femeia le deschise, Wallander își spuse că fiul semăna foarte mult cu maică-sa. Nu-și putu da seama dacă se așteptase sau nu la vizita lor. Ochii îi erau absenți, ca și cum s-ar fi aflat, de fapt, în cu totul altă parte.

Wallander se uită de jur împrejur la camera de zi a apartamentului. Ea îi întrebă dacă nu vor cafea. Rydberg refuză, dar Wallander răspunse că vrea.

De câte ori intra într-un apartament străin, Wallander gândea că privește copertele unei cărți care i-a căzut în mână. Apartamentul, mobilele, tablourile, aromele erau titlul cărții. Acum putea începe să citească. Apartamentul lui Ellen Magnuson era însă lipsit de arome. Era ca și cum Wallander ar fi intrat într-un apartament nelocuit. Inhală mirosul a ceva dezolant. Un fel de resemnare cenușie. Pe un fundal de tapete decolorate atârnau afișe colorate cu motive neclare, abstracte. Mobile greoaie și demodate umpleau camera. Fețe de masă brodate, împăturite cu grijă, acopereau niște mese rabatabile, de mahon. Pe o policioară se afla fotografia unui copil, care stătea așezat în fața unei tufe de trandafiri. Wallander se gândi că singura fotografie expusă a fiului ei era o fotografie dintre copilărie. Acesta nu era defel prezent ca bărbat matur.

Lângă camera de zi se afla o sufragerie micuță. Wallander împinse cu piciorul ușa pe jumătate deschisă. Spre stupoarea sa neprefăcută, pe un perete atârna unul din tablourile pictate de tatăl lui.

Era peisajul de toamnă fără cocoș de munte.

Stătu și privi tabloul până când auzi în spatele său zăngănitul unei tăvi.

Era ca și cum ar fi văzut pentru prima dată compoziția tatălui său.

Rydberg se așeză pe un scaun lângă fereastră. Wallander își spuse că, odată și-odată, îl va întreba de ce se așază întotdeauna lângă fereastră.

„De unde ne vin obiceiurile, gândi el. În ce uzină secretă sunt fabricate obișnuințele noastre sau lipsa noastră de obișnuință?"

Ellen Magnuson îl servi cu cafea.

Se gândi că e timpul să înceapă.

– Göran Boman de la poliția din Kristianstad a fost aici și a pus un număr de întrebări, spuse el. Nu trebuie să vă mirați dacă vă vom pune încă o dată aceleași întrebări.

– Nici dumneavoastră nu trebuie să vă mirați dacă veți primi aceleași răspunsuri, spuse Ellen Magnuson.

În clipa aceea, Wallander înțelese, dintr-odată, că femeia care ședea vizavi de el era iubita misterioasă cu care Johannes Lövgren avusese un copil. Știa asta fără să aibă habar cum de știe.

Într-o fracțiune de secundă se hotărî să afle adevărul cu ajutorul unei minciuni. Dacă nu intuia greșit, Ellen Magnuson era o femeie care avea foarte puțină experiență cu privire la polițiști. Era convinsă, fără îndoială, că încercau să afle adevărul folosind ei înșiși adevărul. Că ea e cea care va trebui să mintă, nu ei.

– Doamnă Magnuson, spuse el, noi știm că Johannes Lövgren este tatăl fiului dumneavoastră Erik. Nu vă ajută cu nimic dacă negați asta.

Femeia îl privi speriată. Brusc, privirea ei nu mai era absentă. Acum era din nou prezentă în cameră.

– Nu-i adevărat, spuse ea.

„O minciună care imploră iertarea, își spuse Wallander. În curând va ceda."

– Sigur că e adevărat, continuă el. Noi știm, și dumneavoastră știți că este adevărat. Dacă nu s-ar fi întâmplat ca Johannes Lövgren să fie asasinat, n-am fi fost niciodată

nevoiți să punem întrebările astea. Acum însă, trebuie să știm. Și, dacă nu aflăm asta acum, veți fi obligată să răspundeți la întrebări sub jurământ, la tribunal.

Merse mult mai repede decât ar fi crezut el.

Ea izbucni dintr-odată:

– De ce vreți să știți? țipă ea. N-am făcut nimic. De ce nu poate avea cineva secretele lui?

– Nimeni nu interzice secretele, răspunse tărăgănat Wallander. Însă, atâta timp cât sunt omorâți oameni, trebuie să căutăm făptașii. Atunci trebuie să punem întrebări. Și trebuie să primim răspuns.

Rydberg stătea nemișcat pe scaunul său, la fereastră. O observa pe femeie cu ochii lui obosiți.

Ascultară împreună povestea ei. Wallander gândi că era o istorie neasemuit de tristă. Viața ei, care se derula în fața lui, era la fel de dezolantă ca și peisajul înghețat prin care trecuseră în dimineața aceea.

Se născuse cândva ca fiică unică a unei perechi de țărani mai vârstnici, din Yngsjö. Plecase de la țară și devenise cu timpul asistentă de farmacie. Așa a cunoscut-o Johannes Lövgren. Prima lor întâlnire a avut loc într-o bună zi când omul și-a cumpărat bicarbonat. După aceea, s-a întors și a început s-o curteze.

El i-a spus veșnica poveste a fermierului însingurat. A aflat că e însurat doar atunci când s-a născut copilul. Sentimentele ei au fost de renunțare, niciodată de ură. El i-a cumpărat tăcerea cu banii plătiți de câteva ori pe an.

Dar fiul a crescut la ea. A fost numai al ei.

– Ce-ai gândit când ai aflat c-a fost omorât? întrebă Wallander după ce femeia tăcu.

– Eu cred în Dumnezeu, spuse ea. Cred în dreapta răzbunare.

– Răzbunare?

– Câte persoane a trădat Johannes? întrebă ea. M-a trădat pe mine, pe fiul lui, pe nevasta și pe fiicele lui. Pe toți i-a trădat.

„Și acum, va afla în curând că fiul ei e un criminal, gândi Wallander. Își va imagina oare că el e un arhanghel, care a îndeplinit o misiune cerească de răzbunare? Va reuși să îndure și asta?"

Continuă să-i pună întrebări. Rydberg își schimbă poziția pe scaunul de lângă fereastră. Din bucătărie, se auzi un ceas bătând ora.

Când în cele din urmă se despărțiră, Wallander își spuse că a primit răspuns la toate întrebările.

Aflase cine este femeia secretă. Fiul secret. Aflase că ea îl așteptase pe Johannes Lövgren să vină cu banii. Dar că Johannes Lövgren n-a venit.

La o singură întrebare primise însă un răspuns la care nu se așteptase.

Ellen Magnuson nu i-a dat niciodată fiului ei vreun ban din cei plătiți de Johannes Lövgren. I-a pus într-un cont la bancă. Îi va moșteni doar după moartea ei. Poate se temuse că-i va pierde la jocuri.

Erik Magnuson știa însă că Johannes Lövgren era tatăl lui. Aici el mințise. Și poate că știa și că Johannes Lövgren, care era tatăl lui, dispunea de mijloace bănești mari?

Rydberg tăcuse în tot timpul interogatoriului. Chiar când se pregăteau să plece, o întrebase cât de des își întâlnea fiul. Dacă erau relații bune între ei. O întâlnise pe logodnica lui?

Ea îi răspunsese pe ocolite.

– E mare acum, spuse ea. Își trăiește propria viață. Însă e amabil și vine în vizită. Sigur că știu că are o logodnică.

„Acum iar minte, gândi Wallander. Nu știuse de logodnică."

Se opriră la hanul din Degeberga și mâncară. Rydberg părea să se fi înviorat dintr-odată.

– Interogatoriul tău a fost perfect, spuse acesta. Ar putea fi folosit ca exemplu la cursurile școlii de poliție.

– Și totuși am mințit, zise Wallander. Și asta nu prea e văzut cu ochi buni.

În timpul mesei, hotărâră ce poziție să adopte. Amândoi căzură de acord că trebuie să aștepte rezultatul cercetărilor făcute în jurul lui Erik Magnuson. Numai după ce acestea vor fi încheiate și prelucrate, vor putea să-l ia la interogatoriu.

– Crezi că e el? întrebă Rydberg.

– Sigur că el e, răspunse Wallander. Singur sau împreună cu cineva. Tu ce crezi?

– Eu sper să ai dreptate.

La trei și un sfert, erau înapoi la poliția din Ystad. Näslund era în biroul lui și strănuta. Fusese schimbat de Hansson la ora douăsprezece.

Erik Magnuson își petrecuse dimineața cumpărând pantofi și depunând un buletin de joc la o tutungerie. Se întorsese apoi acasă.

– Crezi că e în gardă? întrebă Wallander.

– Nu știu, spuse Näslund. Uneori, cred că da. Alteori, am impresia că mi s-a părut.

Rydberg plecă acasă, iar Wallander se închise în birou.

Răsfoi distrat un teanc de hârtii pe care cineva îl lăsase pe masa lui de lucru.

Îi era greu să se concentreze.

Povestirea Ellenei Magnuson îl neliniștise.

Se temea că viața lui nu se deosebește prea mult de a ei. Propria viață era discutabilă.

„Când voi rezolva cazul ăsta, îmi voi lua liber, gândi el. Dacă recuperez toate orele suplimentare, aș putea lipsi o săptămână. Șapte zile în care m-aș ocupa doar de mine. Șapte zile ca șapte ani grei. După care aș reveni un cu totul alt om."

Se întrebă dacă n-ar trebui să se interneze în vreun fel de sanatoriu, unde doctorii l-ar putea ajuta să slăbească. Dar gândul i se păru respingător. Mai bine să-și ia mașina și s-o pornească spre sud.

La Paris, poate, sau la Amsterdam. Cunoștea un polițist olandez din Arnhem, pe care-l întâlnise odată la un seminar despre droguri. Poate ar trebui să-l caute?

„Mai întâi, vom rezolva omorul din Lunnarp, gândi el. Asta se va întâmpla săptămâna viitoare.

După aceea, mă voi hotărî încotro s-o pornesc..."

Joi 25 ianuarie, Erik Magnuson a fost adus la poliție pentru interogatoriu. L-au ridicat din fața casei unde locuia. De arestarea propriu-zisă s-au ocupat Rydberg și Hansson. Wallander rămăsese în mașină și privea. Erik Magnuson i-a urmat la mașina poliției, fără să protesteze. Arestarea a avut loc dimineața, când tânărul pleca la serviciu. Deoarece Wallander dorea ca primele interogatorii cu el să se

petreacă fără a stârni atenția, i-a dat posibilitatea să telefoneze și să dea o explicație de ce nu vine la slujbă.

În camera în care a fost interogat Erik Magnuson se aflau Björk, Wallander și Rydberg. În timp ce Wallander îi punea întrebările, Björk și Rydberg stătură deoparte.

În zilele de dinaintea arestării lui Erik Magnuson, polițiștii își întăriseră convingerea că acesta era vinovat de omorul dublu din Lunnarp. Diverse investigații au adus dovezi că Magnuson era plin de datorii. De câteva ori era cât pe-aci să fie admonestat fizic pentru că nu-și plătise datoriile la joc. În timpul vizitelor sale la Jägersro, Hansson văzuse că Magnuson paria pe sume mult prea mari. Situația lui economică era catastrofală.

Cu un an înainte, omul fusese pentru un timp în atenția poliției din Eslöv, bănuit c-ar fi jefuit o bancă. Lucru care însă n-a putut fi dovedit niciodată. În schimb, nu era exclus ca Magnuson să fie amestecat în contrabanda de droguri. Logodnica sa, care acum era șomeră, căpătase mai multe pedepse pentru infracțiuni legate de droguri, iar odată chiar pentru o escrocherie prin poștă. Erik Magnuson avea deci datorii mari. Existau însă și perioade când avea uimitor de mulți bani. Pe lângă asemenea sume, salariul lui de la consiliul local părea o bagatelă.

Dimineața aceea de joi ar fi trebuit să însemne pentru anchetă reușita finală. În acest caz, crima dublă din Lunnarp ar fi fost clarificată. În dimineața aceea, Wallander se trezise devreme, cu o încordare intensă în corp.

A doua zi, vineri 26 ianuarie, își dădu seama că se înșelase.

Presupunerea că Erik Magnuson e vinovatul sau cel puțin unul dintre vinovați fusese total desființată. Pista pe care o urmaseră era o fundătură. Vineri seara își dădură

seama că Erik Magnuson nu va putea fi niciodată învinuit de omorul dublu, pentru simplul motiv că era nevinovat.

Alibiul lui pentru noaptea crimei fusese confirmat de mama logodnicei sale, care era în vizită la ei. Nimeni nu se putea îndoi de credibilitatea ei. Era o doamnă în vârstă, care nu putea dormi nopțile. Erik Magnuson sforăise toată noaptea aceea în care Johannes și Maria Lövgren fuseseră omorâți atât de brutal.

Banii cu care-și plătise datoria la negustorul de fierărie din Tågarp proveneau din vânzarea unei mașini. Magnuson le prezentase o factură pentru Chryslerul vândut, iar cumpărătorul, un tâmplar din Lomma, le spusese că achitase costul mașinii în bani gheață, cu bancnote de o mie și de cinci sute de coroane.

De asemenea, reușise să le explice în mod plauzibil și pentru ce îi mințise că nu știa că Johannes Lövgren era tatăl lui. O făcuse de dragul mamei lui, deoarece era convins că ea dorea asta. Când Wallander îi spusese că Johannes Lövgren fusese un om bogat, el se arătă cu adevărat uimit.

Până la urmă, totul se prăbușise.

Când Björk îi întrebă dacă se opune cineva ca Erik Magnuson să fie disculpat și trimis acasă, nimeni nu obiectă. Wallander se simțea îngrozitor de vinovat deoarece condusese greșit întreaga anchetă. Doar Rydberg părea indiferent. De altfel, el fusese acela care avusese ezitări de la bun început.

Ancheta eșuase. Rămăsese doar o ruină.

Nu le mai rămânea altceva de făcut decât s-o ia de la capăt.

Tot atunci începu să ningă.

În noaptea de vineri spre sâmbătă, 27 ianuarie, o furtună violentă de zăpadă a venit dinspre sud-vest. După câteva ore, șoseaua E65 a fost blocată. Ninsoarea a căzut neîntrerupt timp de șase ore. Vântul violent a făcut activitatea mașinilor de deszăpezit total lipsită de sens. Imediat ce au curățat drumul de zăpadă, s-au format noi nămeți.

Timp de douăzeci și patru de ore, poliția a luptat ca învălmășeala să nu se transforme în haos. Apoi furtuna s-a îndepărtat la fel de repede cum a venit.

Spre marea bucurie a lui Wallander, câteva zile mai târziu, telefonă Linda. Era la Malmö și se hotărâse să înceapă niște cursuri la o universitate populară de lângă Stockholm. Îi promise să vină să-l vadă înainte de plecare.

Wallander și-a aranjat programul în așa fel încât să-și poată vizita tatăl cel puțin de două ori pe săptămână. I-a scris surorii lui din Stockholm că noua îngrijitoare făcea adevărate minuni cu tatăl lor. Confuzia mentală, care-l împinsese la acea dezolantă plimbare nocturnă spre Italia, dispăruse. Salvarea lui fusese femeia care-i intra cu regularitate în casă.

Într-o seară, la câtva timp după ziua lui de naștere, Kurt Wallander îi telefonă lui Anette Brolin și îi propuse să-i arate împrejurimile, într-un Skåne cuprins de iarnă. Își ceru încă o dată scuze pentru seara aceea din apartamentul ei. Ea acceptă, iar duminica următoare, pe 4 februarie, el îi arătă Ales Stenar și Glimmingehus. Cinară la hanul din Hammenhög, și Kurt Wallander începu să creadă că ea înțelesese cu adevărat că el era un altul decât acel bărbat care o trăsese pe genunchii lui.

Săptămânile au trecut fără ca ancheta să înainteze. Martinsson și Näslund au fost mutați, primind sarcini noi.

Wallander și Rydberg puteau totuși, până la noi ordine, să se concentreze numai asupra crimei duble.

Într-o zi rece și senină de la mijlocul lui februarie, Wallander a fost vizitat în biroul lui de fiica lui Johannes și a Mariei Lövgren, cea care locuia și lucra în Göteborg.

Venise în Skåne să asiste la ridicarea unei pietre funerare pe mormântul părinților ei, la cimitirul Villie. Wallander i-a descris situația așa cum era, spunându-i că poliția mai bâjbâia încă după o pistă decisivă. În ziua de după vizită, el s-a dus la cimitir și a rămas un timp meditând în fața pietrei negre cu inscripție aurită.

Toată luna februarie n-au făcut altceva decât să caute noi căi de continuare a investigației.

Rydberg, care era tăcut și necomunicativ și suferea mult din cauza piciorului bolnav, lucra mai ales cu telefonul, în timp ce Wallander era mai mult afară, pe teren. Au cercetat fiecare oficiu bancar din Skåne, dar n-au mai găsit niciun alt seif. Wallander a stat de vorbă cu cel puțin două sute de persoane, care fie erau rude, fie îi cunoscuseră pe Johannes și Maria Lövgren.

A făcut nenumărate incursiuni în materialul anchetei care era din ce în ce mai bogat, s-a reîntors la puncte de mult abandonate și a reexaminat rapoarte vechi, deja clasate. N-a găsit însă nicăieri nimic.

Într-o zi de februarie vântoasă și rece ca gheața, Wallander îl luă pe Sten Widén de la proprietatea lui și vizitară Lunnarpul. Priviră împreună animalul care ar fi putut ascunde un secret, văzură cum iapa mâncă un braț de fân și, orice făceau, îl aveau pe Nyström pe urme. Nyström primise iapa cadou de la cele două fiice.

Clădirea, care stătea tăcută și ferecată, fusese lăsată spre vânzare unui agent imobiliar din Skurup. Wallander stătu nemișcat un timp în vijelie și privi geamul spart de la bucătărie, care nu mai fusese înlocuit, ci doar acoperit cu o placă de masonit bătută în cuie. Încercă să reînnoade contactul pierdut de aproape zece ani cu Sten Widén, însă antrenorul nu părea a fi interesat. După ce îl conduse acasă, Kurt Wallander înțelese că legătura dintre ei se rupsese pentru întotdeauna.

Cercetările în jurul asasinării refugiatului somalez se terminaseră, iar Rune Bergman fu judecat la tribunalul din Ystad. Clădirea tribunalului se umplu de o echipă de jurnaliști și reporteri. Era deja dovedit că Valfrid Ström îl împușcase mortal. Rune Bergman fu însă condamnat pentru participare la crimă, iar, în urma controlului psihiatric efectuat, fu declarat total responsabil.

Wallander fu martor la proces și avu de câteva ori ocazia să asculte pledoaria și interogatoriile lui Anette Brolin. Rune Bergman n-a vorbit prea mult, chiar dacă tăcerea lui n-a mai fost totală. Deliberările tribunalului au scos la iveală o activitate rasistă subterană, în care predominau idei asemănătoare Ku-Klux-Klanului. S-a dovedit că Rune Bergman și Valfrid Ström acționaseră din proprie inițiativă, dar și ca afiliați la diverse organizații rasiste.

Wallander reflectă din nou la faptul că ceva decisiv e pe cale să aibă loc în Suedia. Sesiză chiar la el însuși, pentru scurte momente, simpatii contrariante față de unele argumente dușmănoase la adresa străinilor, care apărură în discuțiile din timpul procesului. Aveau guvernul și Departamentul de Imigrație vreun cât de mic control asupra a ce fel de oameni erau aceia care cereau să rămână în Suedia?

Care era deosebirea dintre un refugiat politic și o persoană care își căuta norocul, și numai atât?

Cât se mai putea continua cu principiul unei politici generoase de imigrație, fără ca haosul să izbucnească? De fapt, exista vreo limită peste care nu se mai putea trece?

Lipsit de entuziasm, Wallander încercă să analizeze aceste întrebări cât mai temeinic. Își dădu seama că era atins de aceeași anxietate tulbure ca și atât de mulți alți oameni: frica de necunoscut, față de ceva ce era străin.

La sfârșitul lui februarie, fu pronunțată sentința. Rune Bergman primi mulți ani de închisoare. Spre sincera surpriză a tuturora, el nu făcu recurs și, imediat după aceea, sentința intră în vigoare.

În iarna aceea, nu mai ninse peste Skåne. Devreme, într-o dimineață de început de martie, Anette Brolin și Kurt Wallander făcură o plimbare lungă pe promontoriul Falsterbo. Priviră împreună primele stoluri de păsări, care se întorceau din țările îndepărtate ale constelației Lebedei. Wallander o prinse pe neașteptate de mână, iar ea nu și-o retrase, în orice caz nu imediat.

El reușise să slăbească vreo patru kilograme. Dar își dădea seama că nu va mai reuși niciodată să ajungă la greutatea pe care o avusese atunci când, pe neașteptate, Mona îl părăsise.

Când și când, vocile lor se întâlneau la telefon. Wallander observă că, treptat, gelozia lui era pe cale să dispară. Negresa, care-l vizita mai de mult în vis, nu se mai arătă nici ea.

La începutul lui martie, Rydberg își luă două săptămâni de concediu medical. Mai întâi, toți crezură că era din cauza picioarelor lui bolnave. Dar într-o zi, Ebba îi spuse confidențial lui Wallander că, de fapt, Rydberg

avea cancer. Nu-i spuse însă cum aflase de asta și nici despre ce fel de cancer era vorba. Când Wallander îl vizită la spital pe Rydberg, acesta îi spuse că era vorba despre un control de rutină al stomacului. O pată pe o radiografie sugerase existența unei răni pe intestinul gros.

Wallander simțea o durere arzătoare, în adâncul său, la gândul că Rydberg e poate grav bolnav. Cu tot sentimentul de crescândă neputință, se lupta în continuare cu ancheta lui. Într-o stare de furie, azvârli, într-o zi, cu dosarele groase de perete. Duşumeaua se umplu de hârtii. Şezu îndelung apoi și privi dezastrul. După aceea, târându-se de jur împrejur, sortă iarăși materialul și o luă de la început.

„Undeva se află ceva ce îmi scapă, își spunea el.

O legătură, un amănunt care e chiar cheia pe care trebuie s-o răsucesc în broască. Dar trebuie s-o răsucesc la dreapta ori la stânga?"

Adeseori, îl suna pe Göran Boman la Kristianstad și-și vărsa năduful.

Boman făcuse cercetări intense pe cont propriu în jurul lui Nils Velander și al altor candidați prezumtivi. Însă muntele nu se fisurase nicăieri. Două zile întregi stătu Kurt Wallander împreună cu Lars Herdin, fără a înainta măcar un metru.

Încă refuza să creadă că infracțiunea va rămâne un mister.

La mijlocul lui martie, reuși s-o atragă pe Anette Brolin într-o călătorie la Copenhaga, să vadă o operă. În timpul serii, ea încercă să-i aline singurătatea. Dar, când el îi spuse că o iubește, ea dădu înapoi.

Asta era situația. N-avea ce face.

Sâmbătă 17 și duminică 18 martie, veni fiica lui în vizită. Veni singură, fără studentul kenyan la medicină, și

Wallander o întâmpină la gară. Cu o zi înainte, Ebba îi trimisese o prietenă să facă o curățenie generală în apartamentul lui de pe strada Maria. Avu impresia că și-a regăsit, în sfârșit, fiica. Făcură o plimbare lungă pe plaja din Österlen, luară prânzul la Lilla Vik și apoi stătură treji și vorbiră până la cinci dimineața. Îl vizitară pe tatăl lui și bunicul ei, iar acesta îi surprinse pe amândoi povestindu-le istorii amuzante despre cum era Kurt copil.

Luni dimineață, o conduse la tren.

Își spuse că reușise să recucerească măcar o parte din încrederea ei.

Pe când ședea din nou în biroul său, aplecat peste materialul anchetei, Rydberg intră pe neașteptate în cameră. Se așeză pe scaunul de la fereastră și îi povesti fără ocolișuri că i se descoperise un cancer la prostată. Va fi internat pentru un tratament cu citostatice și pentru radioterapie, care durează mult și despre care nu se știe dacă va da vreun rezultat. Nu avea nevoie de compasiune. Venise doar să-i reamintească lui Kurt Wallander despre ultimele cuvinte ale Mariei înainte de a muri. Și despre știreang. Apoi se ridică, îi strânse mâna și ieși.

Wallander rămase singur cu durerea lui și cu ancheta. Björk era de părere să lucreze singur până la noi ordine, deoarece poliția era suprasolicitată cu alte treburi.

În martie, nu se întâmplă nimic. Nici în aprilie.

Rapoartele despre starea sănătății lui Rydberg oscilau. Ebba era mesagerul permanent.

Într-una dintre primele zile ale lui mai, Wallander intră la Björk și-i propuse să preia altcineva ancheta. Însă Björk refuză.

Wallander trebuia să continue, cel puțin până la concediile din vară. Apoi situația va fi reevaluată.

O luă de la capăt în repetate rânduri. Întoarse materialul pe toate părțile și încercă să-i reinsufle viață. Dar pământul rămânea rece sub tălpile lui.

La începutul lui iunie, își schimbă Peugeotul cu un Nissan. Pe 8 iunie își luă concediu și plecă la Stockholm să-și viziteze fiica.

Apoi au mers împreună cu mașina până la Capul Nord. Herman Mboya era în Kenya, dar urma să se întoarcă în august.

Luni 9 iulie, Kurt Wallander se întoarse la serviciu.

Îl aștepta un mesaj de la Björk, în care acesta îi transmitea că trebuie să continue ancheta până la începutul lui august, când se întorcea el din concediu. Vor hotărî după aceea ce trebuie făcut.

Primi, de asemenea, mesajul Ebbei în care îi spunea că Rydberg se simte mult mai bine. Poate că medicii reușiseră totuși să-i țină sub control cancerul.

Marți 10 iulie, fu o zi cu vreme foarte frumoasă în Ystad. În timpul prânzului, Wallander hoinări prin centru. Vizită magazinul de lângă piață și aproape că se hotărî să-și cumpere o nouă stație stereo.

Apoi își aduse aminte că avea în portofel câteva bancnote norvegiene, neschimbate. Îi rămăseseră din călătoria de la Capul Nord. Se duse la bancă și se așeză la coadă la singura casă care era deschisă.

Nu o recunoscu pe femeia de la ghișeu. Nu era nici Britta-Lena Bodén, fata cu memoria bună, și nici vreo altă casieră din cele pe care le întâlnise mai înainte. Se gândi că trebuie să fie o înlocuitoare pe timpul verii.

Bărbatul din fața lui scoase o sumă mare de bani. Wallander se întrebă distrat la ce-i trebuiau atât de mulți bani. În timp ce bărbatul număra bancnotele, lui Wallander îi căzură ochii pe numele din carnetul de șofer pe care bărbatul îl lăsase pe tejghea.

Îi veni apoi rândul și schimbă bancnotele. Undeva, în spatele lui la coadă, auzi un turist care vorbea italiana sau spaniola.

De îndată ce ajunse, pe stradă, îl fulgeră un gând.

Rămase total nemișcat, ca și cum gândul l-ar fi transformat într-un sloi de gheață.

Apoi se întoarse la bancă. Așteptă până când turiștii își schimbară banii.

Îi arătă casierei legitimația de polițist.

– Britta-Lena Bodén, zise el și zâmbi. E în concediu?

– S-ar putea să fie la părinții ei în Simrishamn, răspunse casiera. Mai are încă două săptămâni de concediu.

– Bodén, spuse el. La fel se numesc și părinții?

– Tatăl răspunde de o benzinărie din Simrishamn. Cred că de aceea și-a schimbat de curând numele în Statoil.

– Mulțumesc, zise Wallander. Vreau să-ți pun câteva întrebări de rutină.

– Te-am recunoscut, spuse casiera. Și când te gândești că încă n-ați reușit să rezolvați istoria aceea groaznică!

– Da, răspunse Wallander. E destul de îngrozitoare.

Se întoarse în fugă la poliție, se așeză la volan și plecă la Simrishamn. Află de la tatăl Brittei-Lena Bodén că fata își petrecea ziua împreună cu niște prieteni, pe plaja de lângă Sandhammaren. O căută îndelung, înainte de a o găsi ascunsă în spatele unei dune. Juca table cu prietenii ei

și toți îl priviră mirați pe Wallander, când acesta sosi călcând cu greu prin nisip.

– N-aș fi îndrăznit să te deranjez, dacă n-ar fi vorba despre ceva important, spuse el.

Britta-Lena Bodén înțelese gravitatea situației și se ridică imediat. Purta un costum de baie sumar, și Wallander își întoarse privirea. Se așezară ceva mai departe de ceilalți, să poată vorbi în liniște.

– Ziua aceea de ianuarie, spuse Wallander. Aș dori să vorbim din nou despre ea. Aș dori să-ți amintești încă o dată ziua aceea. Și ce aș dori eu este să încerci să-ți amintești dacă se mai afla cineva în bancă atunci când Johannes Lövgren a scos suma aceea mare de bani.

Memoria ei se dovedi în continuare foarte bună.

– Nu, spuse ea. Era singur.

El nu se îndoia că acesta era adevărul.

– Gândește-te mai departe, continuă el. Johannes Lövgren iese afară pe ușă. Ușa se închide după el. Ce s-a întâmplat după aceea?

Răspunsul ei veni repede și hotărât:

– Ușa nu s-a închis niciodată după el.

– A intrat un alt client?

– Doi.

– Îi cunoșteai?

– Nu.

Întrebarea următoare era decisivă.

– Din cauză că erau străini?

Îl privi mirată.

– Da. Cum de-ai știut asta?

– N-am știut până acum. Gândește-te mai departe.

– Erau doi bărbați. Destul de tineri.

– Ce voiau?

– Voiau să schimbe bani.

– Îți aduci aminte ce valută?

– Dolari.

– Vobeau engleza? Erau americani?

Ea clătină din cap.

– Nu engleza. Nu știu ce limbă vorbeau.

– Ce s-a întâmplat după aceea? Încearcă să-i ai din nou în față.

– Au venit la ghișeu.

– Amândoi?

Ea reflectă îndelung înainte de-a răspunde. Vântul călduț îi răvășea părul.

– A venit unul singur și a pus banii pe tejghea. Cred că erau o sută de dolari. L-am întrebat dacă vrea să schimbe. A încuviințat din cap, în semn de răspuns.

– Ce-a făcut celălalt bărbat?

Ea se gândi din nou.

– I-a căzut ceva pe dușumea și s-a aplecat să ridice. Cred că o mănușă.

Wallander recapitulă.

– Deci, Johannes Lövgren tocmai a plecat, spuse el. Primise o sumă mare de bani pe care a băgat-o în servietă. A mai primit și altceva?

– A primit o chitanță pentru bani.

– Pe care a băgat-o în servietă?

Pentru prima oară, ea păru nesigură.

– Cred că da.

– Și dacă n-a băgat chitanța în servietă? Ce s-a întâmplat cu ea?

Ea se gândi din nou.

– Pe tejghea n-a rămas nimic. De asta sunt sigură. Altfel aș fi luat-o eu.

– S-ar putea să fi căzut pe dușumea?

– Posibil.

– Oare bărbatul care s-a aplecat după mănușă s-o fi ridicat?

– Tot ce se poate.

– Ce scria pe chitanță?

– Suma. Numele. Adresa.

Wallander își ținu respirația.

– Toate astea? Ești sigură?

– A completat formularul pentru scoaterea banilor cu litere citețe. Știu că și-a scris și adresa, deși nu era nevoie.

Wallander recapitulă încă o dată.

– Lövgren își primește banii și pleacă. La ușă întâlnește doi bărbați necunoscuți. Unul din ei se apleacă să-și ridice mănușa și poate și chitanța lui, căzută pe dușumea. Pe ea stă scris că Johannes Lövgren tocmai scosese douăzeci și șapte de mii de coroane. E corect?

Dintr-odată, ea înțelese.

– Ei sunt făptașii?

– Nu știu. Gândește-te din nou la cele petrecute.

– Au schimbat banii. Și-au băgat bancnotele în buzunar. Au plecat.

– Cât timp a durat asta?

– Trei, patru minute. Nu mai mult.

– Chitanța lor de schimb se află la bancă?

Ea dădu din cap afirmativ.

– Am schimbat azi bani la bancă. A trebuit să-mi dau numele. Au lăsat vreo adresă?

– Poate. Nu-mi amintesc.

Wallander încuviință. Simțea că e pe calea cea bună.

– Memoria ta e fenomenală, spuse el. I-ai mai revăzut pe cei doi bărbați?

– Nu. Niciodată.

– I-ai recunoaște?

– Cred că da. Probabil.

Wallander se gândi câteva momente.

– S-ar putea să fii obligată să-ți întrerupi concediul vreo câteva zile, spuse el.

– Mâine plecăm la Öland!

Wallander se hotărî imediat.

– Nu se poate, zise el. Poate poimâine. Dar nu înainte.

Se ridică și se scutură de nisip.

– Să lași vorbă părinților unde poți fi găsită, continuă el.

Ea se ridică și se pregăti să se întoarcă la prietenii ei.

– Pot să le povestesc? întrebă ea.

– Inventează ceva, răspunse Wallander. Te descurci tu.

Imediat după ora patru după-amiază, chitanța de schimb fu găsită în arhiva băncii.

Semnătura era indescifrabilă. Nu fusese lăsată nicio adresă.

Spre propria mirare, Wallander nu se simți dezamăgit. Se gândi că asta se datora faptului că acum avea o idee de cum se petrecuseră lucrurile.

De la bancă se duse direct acasă la Rydberg, care era în convalescență. Când Wallander sună la ușă, Rydberg stătea pe balcon. Slăbise și era foarte palid.

Stătură împreună pe balcon, iar Wallander îi povesti despre descoperirea lui.

Rydberg încuviință gânditor.

– Fără îndoială ai dreptate, spuse el după ce Wallander își termină povestirea. Cu siguranță că așa s-a întâmplat.

– Întrebarea e, acum, cum îi găsim, spuse Wallander. Niște turiști într-o vizită scurtă în Suedia, cu mai bine de o jumătate de an în urmă.

– Poate că mai sunt încă aici, comentă Rydberg. Ca refugiați, cerând azil sau ca imigranți.

– De unde să încep? întrebă Wallander.

– Nu știu, răspunse Rydberg. Dar o să-ți vină sigur ceva în minte.

Rămaseră vreo două ore la povești. Puțin înainte de șapte, Wallander se întoarse la mașină. Pământul nu i se mai părea chiar atât de rece sub tălpi.

15

Kurt Wallander își va aminti întotdeauna de zilele care au urmat ca despre timpul când *Harta a prins viață*. Punctele lui de pornire erau imaginile păstrate în memoria Brittei-Lena Bodén și o semnătură indescifrabilă. Un scenariu devenea astfel posibil, iar ultimele cuvinte ale Mariei Lövgren erau cărămida care în cele din urmă căzuse pe locul potrivit. Pe deasupra, în povestea asta mai avea de luat în considerare și șireangul acela înnodat atât de curios. Apoi desenă harta. Chiar în ziua în care avusese loc discuția cu Britta-Lena Bodén, printre dunele de nisip cald, se dusese acasă la Björk și obținuse, pe loc, promisiunea ca Hansson și Martinsson să se ocupe din nou de ancheta căreia trebuia să i se acorde prioritate.

Miercuri 11 iulie, s-a făcut o reconstituire la oficiul bancar, înainte ca acesta să se deschidă pentru clienții de dimineață. Britta-Lena Bodén și-a reluat locul în spatele ghișeului, Hansson și-a asumat rolul lui Johannes Lövgren, iar Martinsson și Björk i-au interpretat pe cei doi bărbați care veniseră să-și schimbe dolarii. Wallander se încăpățânase ca totul să fie la fel ca atunci, cu o jumătate de an în urmă. Îngrijorat, directorul băncii a încuviințat, în cele din urmă, ca Britta-Lena Bodén să-i înmâneze lui Hansson,

care împrumutase o servietă veche de la Ebba, douăzeci și șapte de mii de coroane în bancnote diferite, dar de valori mari. Wallander stătea la o parte și observa totul. De două ori a ordonat reluarea, deoarece Britta-Lena Bodén își amintise de vreun amănunt care nu se potrivea întru totul.

Wallander dorise să facă reconstituirea tocmai pentru a-i redeștepta amintirile. Sperase ca ea să poată deschide încă o cameră a memoriei sale, de altfel atât de neobișnuit de clară.

La urmă, ea clătină din cap. Spusese tot ce-și adusese aminte. Nu mai avea nimic de adăugat. Wallander o rugă să-și mai amâne călătoria la Öland cu câteva zile și o lăsă apoi singură într-o cameră unde trebuia să se uite la fotografii de infractori străini, care din motive diverse se prinseseră în plasa poliției suedeze. Când nici asta nu dădu niciun rezultat, o urcară într-un avion de Norrköping, să se uite la cuprinzătoarea arhivă a Departamentului de Imigrație. După optsprezece ore de privit la un număr nesfârșit de fotografii, ea se întoarse la aeroportul Sturup, unde o întâmpină Wallander în persoană. Rezultatul era negativ.

Pasul următor a fost apelul la Interpol. Scenariul despre cum s-ar fi putut petrece infracțiunea a fost introdus în computere, ca după aceea să fie făcute analize comparative la statul major european. Nimic nu a schimbat însă situația.

În vreme ce Britta-Lena Bodén stătea aplecată deasupra interminabilelor șiruri de fotografii, Kurt Wallander îi luă trei interogatorii lungi maestrului coșar Arthur Lundin din Slimminge. Călătoriile între Lunnarp și Ystad au fost reconstituite, cronometrate și încă o dată reluate. Wallander continua să schițeze imaginea hărții sale. Când și când, se ducea acasă la Rydberg, care stătea slăbit și lipsit de puteri pe

balcon și analiza împreună cu el toate datele problemei. Rydberg nega că asta l-ar fi deranjat sau obosit. Însă, de fiecare dată, Wallander pleca de la el cu conștiința încărcată.

Anette Brolin se întorsese din concediul petrecut împreună cu bărbatul și copiii ei, într-o cabană de vară din Grebbstad, pe coasta vestică. Își adusese familia cu ea la Ystad, și Wallander luă un ton cât se poate de oficial atunci când o sună și îi povesti despre succesul său în ancheta aceea pe jumătate moartă.

După o primă săptămână atât de intensă, totul stagnă din nou.

Wallander își privi harta. Se împotmoliseră iarăși.

– Trebuie să așteptăm, spuse Björk. Aluatul Interpolului obișnuiește să dospească încet.

Wallander se strâmbă în sinea sa la această comparație îndoielnică.

În același timp, își dădea seama că Björk avea dreptate.

Când Britta-Lena Bodén se întoarse din Öland să înceapă serviciul, Wallander ceru conducerii băncii câteva zile libere pentru ea. O luă apoi cu el pe la lagărele de refugiați din jurul Ystadului. De asemenea, făcură o călătorie până la lagărele plutitoare care se aflau în portul Oljehamn, din Malmö. Nicăieri însă, ea nu recunoscu vreo figură.

Wallander reuși să aducă un desenator din Stockholm.

Cu toate încercările numeroase, făcute împreună cu desenatorul, Britta-Lena Bodén nu reuși să realizeze un portret al celor doi care s-o mulțumească.

Wallander începu să dispere. Björk îl obligă să-i dea drumul lui Martinsson și să se mulțumească cu Hansson ca fiind cel mai apropiat și unic colaborator în munca de investigație.

Vineri 20 iulie, Wallander fu din nou pe cale să abandoneze.

Seara târziu, se așeză și scrise un raport în care propuse ca, până la noi ordine, ancheta să fie suspendată, materialul actual fiind insuficient pentru a putea continua investigația.

Puse raportul pe masa de lucru și se hotărî să-l înmâneze luni dimineață lui Björk și lui Anette Brolin.

Își petrecu sâmbăta și duminica la Bornholm. Ploua și bătea vântul și pe deasupra se îmbolnăvi de stomac, din cauza mâncării de pe bac. Seara de duminică și-o petrecu în pat. La intervale regulate, era nevoit să se dea jos din pat și să vomite.

Când se trezi luni dimineață, se simțea ceva mai bine. Totuși, ezită între a rămâne acasă și a merge la serviciu.

În cele din urmă, se sculă totuși și plecă. Ajunse la birou cu puțin înainte de nouă. Deoarece era ziua de naștere a Ebbei, fură invitați la tort în sala de mese. Ceasul se făcuse aproape zece, când în sfârșit reuși să recitească protocolul către Björk. Tocmai era pe punctul să se ducă să i-l dea, când sună telefonul.

Era Britta-Lena Bodén.

Vorbea în șoaptă.

– S-au întors. Grăbiți-vă!

– Cine s-a întors? întrebă Wallander.

– Cei care au schimbat banii. Nu pricepi?

Pe coridor, se izbi de Norén care se întorsese de la un control de circulație.

– Vino cu mine! strigă Wallander.

– Ce naiba s-a întâmplat? zise Norén, care mușca dintr-un sendviș.

– Fără întrebări. Vino!

Când au ajuns la bancă, Norén mai ținea încă în mână sendvișul pe jumătate mâncat. Wallander trecuse pe roșu și o luase pe o scurtătură printr-un parc. Mașina o parcase printre niște tarabe, în fața primăriei. Și totuși, au ajuns prea târziu. Bărbații apucaseră să dispară. Britta-Lena Bodén fusese atât de șocată de revedere, încât nu-i venise ideea să roage pe cineva să-i urmărească.

Avusese totuși suficientă prezență de spirit să dea drumul la camera de luat vederi, folosită în caz de alarmă.

Wallander studie semnătura de pe chitanța de schimb. În continuare, indescifrabilă. Însă era aceeași semnătură. Nici de data asta nu lăsaseră adresa.

– Bravo! îi spuse Wallander Brittei-Lena Bodén, care stătea în biroul șefului băncii și tremura. Ce-ai spus când ai plecat să telefonezi?

– Că trebuie să aduc o ștampilă.

– Crezi că cei doi bărbați au bănuit ceva?

Ea negă.

– Foarte bine, spuse din nou Wallander. Ai făcut exact ceea ce trebuia.

– Credeți că acum îi prindeți? întrebă ea.

– Da, răspunse Wallander. De data asta îi prindem.

Filmul de pe camera video a băncii le înfățișă doi bărbați care nu arătau deloc a fi sudici. Unul avea păr blond, scurt, iar celălalt era chel. Primiră pe loc numele de Lucia și Cheliosul.

Britta-Lena Bodén ascultă mai multe probe de limbi străine și până la urmă ajunse la părerea că bărbații schimbaseră între ei câteva vorbe în cehă sau bulgară. Bancnota de cincizeci de dolari, pe care o schimbaseră, a fost trimisă imediat pentru investigații.

Björk îi convocă la ședință în camera lui.

– După o jumătate de an, își fac din nou apariția, spuse Wallander. De ce se duc ei la același mic oficiu bancar? În primul rând, pentru că locuiesc, fără îndoială, undeva în apropiere. În al doilea rând, pentru că odată au avut noroc de o pradă bună după una dintre vizitele lor la această bancă. De data asta au avut ghinion. Omul din fața lor, de la coadă, a depus bani, în loc să scoată. Dar era un om în vârstă, la fel ca Johannes Lövgren. Poate că-și închipuie că oamenii în vârstă, cu înfățișare de fermieri, scot întotdeauna sume mari de bani?

– Cehi, spuse Björk. Ori bulgari?

– Nu-i absolut sigur, răspunse Wallander. Se prea poate ca fata să se fi înșelat. Înfățișarea pare însă să corespundă.

Se mai uitară la filmul video de vreo patru ori și hotărâră ce imagini trebuiau copiate și mărite.

– Trebuie cercetat fiecare est-european din oraș și împrejurimi, spuse Björk. E neplăcut și va fi interpretat drept discriminare nefondată. Dar nu trebuie să ne pese. Undeva trebuie să fie. Mă voi consulta cu șefii poliției din Malmö și Kristianstad, să văd ce consideră ei că trebuie făcut la nivel de regiune.

– E bine ca toate patrulele să vadă filmul, spuse Hansson. Tipii își pot face apariția pe străzi.

Wallander se gândi la măcelul din casa bătrânilor.

– După cele ce-au făcut în Lunnarp, trebuie considerați ca fiind primejdioși, zise el.

– Dacă au fost ei, îl corectă Björk. Încă nu știm.

– E adevărat, răspunse Wallander. Însă, oricum.

– Să-i dăm drumul cu viteză maximă, continuă Björk. Kurt preia conducerea și împarte sarcinile după cum crede

el de cuviință. Tot ceea ce nu necesită o rezolvare urgentă trebuie lăsat la o parte. O voi suna pe procuroare, să se bucure și ea că lucrurile au început să se miște.

Dar nu se întâmplă nimic.

Cu toată contribuția masivă a poliției și suprafața mică a orașului, bărbații erau de negăsit.

Marțea și miercurea au trecut fără niciun rezultat. Cei doi șefi de poliție au aprobat acțiuni proprii pe teritoriul respectivelor regiuni. Filmul video a fost copiat și distribuit. Wallander nu s-a putut hotărî, până în ultima clipă, dacă să permită accesul presei la fotografii sau nu. Se temea ca bărbații să nu se dea cu totul la fund, dacă ar fi aflat că sunt căutați. S-a sfătuit cu Rydberg care însă nu a fost de acord cu el.

– Vulpile trebuie scoase din vizuină, spuse acesta. Așteaptă câteva zile. După aceea dă drumul la fotografii.

Rydberg cercetă îndelung copiile fotografiilor pe care Wallander le adusese cu el.

– N-au nimic care să arate ca un Chip de Ucigaș, spuse el. Îți reprezinți ceva: un profil, o frizură, dantura. Dar nu corespunde niciodată nimic.

Marți 31 iulie a fost o zi vântoasă în Skåne. Nori zdrențuiți se fugăreau pe cer, iar rafalele de vânt atingeau intensități de furtună.

În zori, când se trezi, Wallander rămase culcat îndelung, ascultând vântul. Când se așeză pe cântarul din baie, constată că mai scăzuse în greutate cu un kilogram. Asta îl stimulă atât de mult, încât, atunci când intră în parcarea de lângă clădirea poliției, indispoziția din ultimul timp îi dispăruse.

„Ancheta asta e pe cale să devină o înfrângere personală, își spunea el. Îi tot fugăresc pe colaboratorii mei, și până la urmă tot într-un vid ne trezim.

Dar undeva trebuie ei să fie, își spuse el furios când trânti portiera mașinii. Undeva, dar unde?"

Se opri la recepție și schimbă câteva vorbe cu Ebba. Văzu lângă centrala telefonică o cutiuță muzicală.

– Se mai găsesc încă din astea? se miră el. De unde ai făcut rost de ea?

– Am cumpărat-o de la o gheretă, la târgul din Sjöbo, răspunse ea. Uneori, mai poți găsi câte ceva interesant printre mărunțișurile de-acolo.

Wallander zâmbi și plecă mai departe. În drum spre biroul lui, își băgă capul la Hansson și Martinsson și îi rugă să vină până la el.

În continuare, nici urmă de Chelios sau de Lucia.

– Încă două zile, le spuse Wallander. Dacă nu găsim nimic până joi, convocăm o conferință de presă și dăm drumul la fotografii.

– Ar fi trebuit să facem asta imediat, spuse Hansson.

Wallander nu-i răspunse.

Revizuiră harta încă o dată. Martinsson va face o analiză temeinică a diverselor campinguri unde cei doi ar fi putut, eventual, să se ascundă.

– Cabanele turistice, zise Wallander. Și toate camerele particulare care se închiriază vara.

– Înainte era mai ușor, spuse Martinsson. Oamenii stăteau liniștiți vara. Acum, e mișuneala dracului.

Hansson urma să treacă în revistă un număr de firme mici de construcție, știute că angajează temporar mână de lucru la negru din diverse țări din Europa de Est.

Wallander urma să viziteze plantațiile de căpșuni. Nu puteau să nu țină seama de posibilitatea ca bărbații să se fi ascuns la vreunul dintre marii cultivatori.

Truda lor nu duse însă la niciun rezultat.

Când se reîntâlniră, după-amiază târziu, rezultatele erau negative.

– Am găsit un instalator algerian, spuse Hansson. Doi zidari curzi și un număr incomensurabil de muncitori necalificați polonezi. Aș avea chef să-i scriu câteva rânduri lui Björk despre astea. Dacă n-ar fi fost crima asta blestemată, am fi putut face curățenie în mlaștina asta. Au aceleași salarii ca țâncii care lucrează vara. N-au niciun fel de asigurare. Dacă s-ar întâmpla vreun accident, meșterii constructori ar spune că nenorociții s-au strecurat ilegal la locurile de muncă.

Martinsson n-avea nici el vești bune.

– Am găsit un bulgar chel, spuse el. Cu puțină bunăvoință, ar fi putut fi Cheliosul. Dar ăsta e medic la spitalul din Mariestad și nu i-a fost greu să furnizeze un alibi.

În cameră era înăbușitor. Wallander se ridică și deschise fereastra.

Îi veni dintr-odată în minte cutia muzicală a Ebbei. Cu toate că nu-i auzise melodia, aceasta îi cântase toată ziua în subconștient.

– Târgurile, zise el și se întoarse brusc. Trebuie vizitate. Ce târg se ține curând?

Atât Hansson, cât și Martinsson știau răspunsul.

Cel de la Kivik.

– Începe azi, spuse Hansson. Și se termină mâine.

– Atunci mă duc eu mâine acolo, zise Wallander.

– E mare, obiectă Hansson. Ar trebui să iei pe cineva cu tine.

– Pot eu să te însoțesc, se oferi Martinsson.

Hansson arăta mulțumit că scăpase. Wallander își spuse că probabil miercuri seară erau curse de cai.

Terminară ședința, își spuseră la revedere și se despărțiră. Wallander rămase în continuare la masa lui de lucru și sortă un teanc de bilețele cu numere de telefon, pentru a doua zi, și se pregăti să plece. Descoperi brusc un bilețel care căzuse sub masă. Se aplecă după el și văzu că cel care sunase era un responsabil de la unul dintre lagărele de refugiați.

Formă numărul. Lăsă să sune de vreo zece ori și tocmai se pregătea să închidă când cineva ridică receptorul.

– Sunt Wallander de la poliția din Ystad. Caut o persoană care se numește Modin.

– Eu sunt.

– Ai telefonat?

– Cred că am ceva important de comunicat.

Wallander își ținu respirația.

– E vorba de cei doi bărbați pe care-i căutați. M-am întors azi din concediu. Fotografiile trimise de poliție stăteau pe masa mea. Îi cunosc pe cei doi bărbați. Au locuit un timp în lagărul de aici.

– Vin imediat, spuse Wallander. Așteaptă în biroul dumitale până sosesc.

Lagărul de refugiați se afla în afara Skurupului. Lui Wallander îi luă nouăsprezece minute să ajungă în goana mașinii până acolo. Lagărul era instalat temporar într-o fostă casă parohială și era folosit doar provizoriu, când lagărele permanente erau pline.

Responsabilul era mic de statură și se apropia de șaizeci de ani. Stătea în curte și aștepta, atunci când Wallander frână derapând.

– În momentul de față, lagărul e gol, spuse Modin. Dar aștept niște români săptămâna viitoare.

Intrară în biroul lui strâmt.

– Povestește de la început, spuse Wallander.

– Au locuit aici din decembrie, anul trecut, până la mijlocul lui februarie. Au fost apoi transferați la Malmö. Mai exact spus, la Celsiusgården.

Modin arătă spre fotografiile Cheliosului.

– Se numește Lothar Kraftczyk. E cetățean ceh și a cerut azil politic, deoarece se consideră persecutat la el în țară pentru că aparține unei minorități etnice.

– Există minorități în Cehoslovacia? se miră Wallander.

– Cred că el se consideră țigan.

– Se consideră?

Modin ridică din umeri.

– Eu nu cred că e, spuse el. Refugiații care știu că au motive insuficiente pentru a rămâne în Suedia învață repede că modul cel mai bun de a-și îmbunătăți șansele este să pretindă că sunt țigani.

Modin luă în mână fotografia Luciei.

– Andreas Haas, zise el. De asemenea, ceh. De fapt, nu știu ce motiv are să ceară azil. Hârtiile l-au însoțit la Celsiusgården.

– Și ești sigur că fotografiile îi reprezintă pe oamenii aceștia?

– Da. Sunt sigur.

– Continuă, spuse Wallander. Povestește.

– Despre ce?

– Cum sunt ei? S-a întâmplat ceva special în timpul când au locuit aici? Aveau bani suficienți? Tot ce-ți poți aminti.

– Am încercat să-mi amintesc, spuse Modin. Erau destul de retrași. Trebuie să știi că viața într-un lagăr de refugiați este una dintre cele mai stresante la care poate fi supusă o ființă umană. Jucau șah. Zi de zi.

– Aveau bani?

– Nu, din câte îmi aduc eu aminte.

– Cum erau?

– Foarte rezervați. Dar nu neprietenoși.

– Altceva?

Kurt Wallander văzu că Modin întârzie cu răspunsul.

– La ce te gândești? îl întrebă el.

– Acesta este un lagăr mic, spuse Modin. Nici eu și niciun alt angajat nu locuim aici în timpul nopții. De asemenea, în anumite zile nu e aproape niciun fel de personal aici. În afară de bucătăreasă, care face mâncare. Obișnuim să avem o mașină parcată afară. Cheile sunt închise în birou. Însă, uneori, când soseam dimineața, am avut senzația că cineva folosise mașina. Ca și cum cineva a pătruns în birou, a luat cheile și apoi a plecat cu mașina.

– Și i-ai bănuit pe bărbații ăștia?

Modin încuviință.

– Nu știu de ce, continuă el. A fost numai o senzație.

Wallander se gândi.

– Nopțile, spuse el. Atunci nu e nimeni aici. Și chiar și în anumite zile. E adevărat?

– Da.

– Vineri, 4 ianuarie, continuă Wallander. E aproape o jumătate de an de-atunci. Poți să-ți aduci aminte dacă în ziua respectivă cineva din membrii personalului a fost aici?

Modin răsfoi în calendarul său de birou.

– În ziua aceea, am fost la o ședință urgentă la Malmö, spuse el. A fost o așa de mare afluență de refugiați, încât a trebuit să facem rost de lagăre provizorii.

Pământul începu să frigă sub tălpile lui Wallander.

Harta înviase. Acum îi vorbea.

– Deci, n-a fost nimeni aici în ziua aceea?

– Numai bucătăreasa. Dar bucătăria e în partea din spate a casei. Nu e obligatoriu ca ea să fi remarcat dacă cineva a folosit mașina.

– N-a ciripit ceva niciunul din refugiați?

– Refugiații nu bârfesc. Le e frică unora de ceilalți.

Wallander se ridică.

Dintr-odată grăbit.

– Telefonează-i colegului de la Celsiusgården și spune-i că sunt pe drum, zise el. Dar să nu-i spui nimic despre cei doi. Important e să-l pot întâlni pe responsabil.

Modin îl privi.

– De ce îi cauți? întrebă el.

– S-ar putea să fi comis o infracțiune. O infracțiune gravă.

– Omorul acela din Lunnarp? Asta vrei să spui?

Wallander nu văzu niciun motiv să nu-i răspundă.

– Da, spuse el. Credem că ei au fost.

Ajunse la Celsiusgården, în centrul orașului Malmö, imediat după ora șapte seara. Parcă pe o stradă laterală și se îndreptă spre intrarea principală, păzită de un paznic. După câteva minute, veni un bărbat și-l luă. Îl chema Larson, fusese marinar și răspândea un miros de bere pilsner imposibil de confundat.

– Haas și Kraftczyk, spuse Kurt Wallander, după ce se așezară în camera lui Larson. Doi cehi care au cerut azil.

Răspunsul omului care mirosea a pilsner veni pe loc.

– Jucătorii de șah, spuse el. Locuiesc aici.

„Acum, dracilor, gândi Wallander. Acum, dracilor."

– Sunt aici, în casă?

– Da, spuse Larson. Vreau să spun, nu.

– Nu?

– Locuiesc aici. Dar nu sunt aici.

– Ce vrei să spui cu asta?

– Că nu sunt aici.

– Și atunci unde dracu' sunt?

– De fapt, nu știu.

– Dar locuiesc aici, nu-i așa?

– Au fugit.

– Fugit?

– Se întâmplă destul de des ca oamenii să fugă din lagăr.

– Dar au cerut azil, nu-i așa?

– Cu toate astea, fug.

– Și ce faceți în cazul ăsta?

– Bineînțeles că raportăm.

– Și ce se întâmplă?

– De cele mai multe ori, nimic.

– Nimic? Oameni care așteaptă răspuns dacă pot sta în țară sau dacă vor fi expulzați fug. Și nimănui nu-i pasă de asta?

– Poliția ar putea, bineînțeles, să încerce să-i găsească.

– Asta-i absolut lipsit de sens. Când au dispărut?

– Au plecat în mai. Începuseră să bănuiască probabil că cererile lor de azil vor fi refuzate.

– Unde ar fi putut să se ducă?

Larson deschise brațele a neputință.

– Dacă ai ști cât de mulți se stabilesc fără permis de ședere în țara asta, spuse el. Nu-ți vine să crezi. Locuiesc unii

la alții, își falsifică actele, își schimbă numele între ei, lucrează la negru. Poți locui o viață întreagă în Suedia fără ca cineva să te deranjeze. Nimeni n-ar crede. Dar e adevărat.

Wallander rămăsese fără grai.

– De necrezut, spuse el. Să mă ia dracu', dar e de necrezut!

– Sunt de acord. Dar, asta e.

Wallander împietrise.

– Am nevoie de toate actele pe care le ai despre cei doi bărbați.

– Nu le pot da așa, oricum.

Wallander explodă:

– Acești doi oameni au săvârșit un omor! răcni el. Un omor dublu!

– Oricum, nu pot da actele.

Wallander se ridică.

– Mâine actele vor fi ridicate. Chiar dacă șeful Poliției Generale în persoană va fi nevoit să vină să le ia.

– Asta-i situația. Eu nu pot schimba hotărârile.

Wallander se înapoie la Ystad. La nouă fără un sfert, sună la ușa lui Björk. Îi povesti în grabă cele întâmplate.

– Mâine îi dăm pe lista persoanelor căutate, spuse el.

Björk încuviință.

– Convoc o conferință de presă la ora două, zise acesta. Înainte de masă, am o ședință cu șefii de poliție. Dar am să mă ocup să putem scoate actele de la lagărul acela.

Wallander se duse acasă la Rydberg. Acesta stătea în beznă pe balconul său.

Își dădu seama imediat că avea dureri.

Parcă citindu-i gândurile, Rydberg îi spuse cum stăteau lucrurile.

– N-am să scap. Poate că trăiesc până la Crăciun sau poate că nu.

Wallander nu știa ce să spună.

– Trebuie să îndur, zise Rydberg. Dar spune mai bine de ce ai venit.

Wallander îi povesti. Vedea cu greu fața lui Rydberg în întuneric.

Șezură apoi tăcuți.

Seara era rece. Pe Rydberg părea însă să nu-l deranjeze asta, cum ședea în halatul lui vechi de casă și cu papuci în picioare.

– Poate c-au fugit din țară, spuse Wallander. Poate că nu-i vom prinde niciodată?

– În cazul ăsta, trebuie să ne mulțumim cu faptul că oricum știm adevărul, răspunse Rydberg. Puterea legii nu înseamnă numai ca persoanele care au comis o infracțiune să fie pedepsite. Înseamnă la fel de mult și ca noi să nu abandonăm niciodată.

Rydberg se ridică cu greu și aduse o sticlă de coniac. Cu mâna tremurândă, umplu două pahare.

– Există polițiști bătrâni care mor storcându-și creierul cu mistere vechi, nerezolvate, spuse el. Eu sunt, fără îndoială, unul dintre ei.

– Ți-a părut rău vreodată că te-ai făcut polițist? îl întrebă Wallander.

– Niciodată. Nici măcar o zi.

Băură coniac. Discutară sau stătură tăcuți. Wallander se ridică la miezul nopții și plecă. Promise să vină din nou, seara următoare. După plecarea lui, Rydberg rămase în continuare așezat pe balcon, în beznă.

Miercuri dimineață, pe 1 august, Kurt Wallander trecu în revistă împreună cu Hansson și Martinsson cele întâmplate după ședința din ziua precedentă. Deoarece conferința de presă urma să aibă loc abia după-amiază, se hotărâră să viziteze târgul din Kivik. Hansson își luă obligația să scrie împreună cu Björk comunicatul de presă. Wallander conta ca el și Martinsson să fie înapoi cel mai târziu la douăsprezece.

Depășiră Tomelilla și imediat la sud de Kivik nimeriră într-un șir lung de mașini. Cotiră și parcară pe un ogor, unde proprietarul, aflat prin apropiere, le ceru ca plată douăzeci de coroane.

Tocmai când ajunseră la locul unde se ținea târgul, care se întindea până unde începea să se vadă marea, începu să plouă. Priviră descumpăniți furnicarul de tarabe și oameni. Difuzoarele hârâiau, tineri beți urlau, îmbrânciți înainte și înapoi în aglomerație.

– Încercăm să ne întâlnim pe undeva, la mijloc, propuse Wallander.

– Ar fi trebuit să avem cu noi o stație de emisie-recepție, în caz că se întâmplă ceva, comentă Martinsson.

– Nu se întâmplă nimic, spuse Wallander. Ne întâlnim peste o oră.

Îl văzu pe Martinsson dispărând în înghesuială. Își ridică gulerul de la jachetă și plecă înspre partea opusă.

După aproape o oră, se întâlniră din nou. Erau amândoi uzi leoarcă și iritați din cauza aglomerației și a îmbrâncelilor.

– S-o lăsăm dracului! spuse Martinsson. Ne ducem undeva și bem o cafea.

Wallander îi arătă un cort-cabaret, în fața lor.

– Ai fost înăuntru? întrebă el.

Martinsson făcu o grimasă.

– E o grăsană care se dezbracă. Publicul mugește ca și cum ar participa la o întâlnire de mântuire sexuală. O porcărie!

– Mergem în spatele cortului, spuse Wallander. Cred că mai sunt niște gherete și acolo. Apoi plecăm.

Înaintară, lipăind prin noroi, și se strecurară printre o rulotă și bețele ruginite ale cortului.

Acolo se aflau doar câteva gherete. Toate arătau la fel, o tejghea de carton presat pe bare de fier vopsite în roșu.

Wallander și Martinsson îi descoperiră simultan pe cei doi bărbați.

Stăteau la o gheretă, a cărei tejghea era plină cu jachete de piele. O tăbliță indica prețul, și Kurt Wallander avu timp să-și spună că jachetele erau incredibil de ieftine.

În spatele tejghelei se aflau cei doi bărbați.

Se holbau la cei doi polițiști. Wallander își dădu seama, mult prea târziu, că îl recunoscuseră. Chipul lui apăruse adesea în ziare sau la televizor. Figura lui Kurt Wallander era cunoscută în toată țara.

Apoi totul se petrecu foarte repede.

Unul din bărbați, cel pe care ei îl numeau Lucia, își strecură mâna sub jachetele de pe tejghea și scoase o armă. Atât Wallander, cât și Martinsson se aruncară în lături. Martinsson se încurcă în pânzele cortului-cabaret în timp ce Wallander se lovi cu capul de rulotă. Bărbatul din spatele tejghelei trase în Wallander. Detunătura abia se auzi în gălăgia venită dinspre un cort în care „cavalerii morții" conduceau în cercuri, pe motocicletele lor ambalate la maximum. Glonțul izbi în rulotă, doar la câțiva centimetri distanță de capul lui Wallander. În clipa următoare, acesta

descoperi că Martinsson avea un pistol în mână. În timp ce Wallander era neînarmat, Martinsson își luase totuși cu el arma de serviciu.

Martinsson trase. Wallander văzu cum Lucia tresare și se apucă de umăr. Arma îi zburase din mână și căzuse pe partea din afara tejghelei. Cu o smucitură, Martinsson se eliberă din pânzele cortului și se aruncă peste tejghea, direct spre bărbatul rănit. Tejgheaua se rupse, și Martinsson ateriză într-un vârtej de jachete de piele. Între timp, Wallander țâșnise și înșfăcase arma care zăcea în noroi. Văzu în același timp cum Cheliosul o rupe la fugă și dispare în furnicarul de oameni. Nimeni nu părea să fi auzit focul de armă. Vânzătorii de la gheretele din jur priveau năuciți la săritura sălbatică de tigru a lui Martinsson.

– Ia-te după celălalt! strigă Martinsson din grămada de jachete de piele. Cu ăsta mă descurc eu.

Wallander alergă cu pistolul în mână. Undeva, în înghesuială, se afla Cheliosul. Oameni înspăimântați se aruncau în lături, când îl vedeau fugind spre ei cu fața plină de noroi și cu pistolul în mână. Crezu că-l pierduse din vedere, când brusc îl descoperi din nou, gonind sălbatic printre vizitatorii târgului. Lovi atât de tare o femeie în vârstă, care îi stătea în cale, încât o aruncă peste o tejghea unde se vindea vată de zahăr. Wallander se împiedică în învălmășeală, răsturnă un cărucior cu caramele, dar continuă urmărirea.

Bărbatul dispăru pe neașteptate.

„Drace, își spuse Wallander. Fir-ar al dracului!"

Apoi îl descoperi iarăși. Alerga pe marginea terenului pe care se întindea târgul, în drum spre faleza abruptă.

Wallander se luă după el. Doi oameni de ordine veniră în fugă către el. Dar săriră în lături când omul îi amenință cu arma și răcni la ei să nu se amestece. Unul din paznici căzu peste un cort unde se vindea bere, celălalt dărâmă o gheretă cu sfeșnice făcute manual.

Wallander își continuă cursa. Inima îi bătea în piept ca un piston.

Bărbatul dispăru brusc după marginea abruptă a falezei. Wallander era cam la treizeci de metri în spatele lui. Când atinse marginea falezei, se împiedică și se rostogoli rapid pe pantă. Scăpă arma din mână. Ezită un moment, întrebându-se dacă să se oprească s-o caute. Apoi îl văzu pe Chelios alergând în lungul plajei și se luă după el.

Cursa luă sfârșit atunci când niciunul din ei nu mai avu putere să alerge. Cheliosul se sprijini de o barcă înnegrită, care zăcea cu fundul în sus, pe plajă. Wallander se opri la zece metri de el, respirând atât de greu, încât crezu că se prăbușește.

Atunci îl văzu pe Chelios cum scoate un cuțit și se îndreaptă spre el.

„Cu cuțitul ăsta i-a tăiat nasul lui Johannes Lövgren, gândi el. Cu cuțitul ăsta l-a obligat să mărturisească unde ascunsese banii."

Se uită în jur după o posibilă armă. O vâslă ruptă era singurul obiect la îndemână.

Cheliosul atacă cu cuțitul. Wallander pară cu vâsla grea.

Când bărbatul atacă încă o dată cu cuțitul, Wallander îl lovi. Vâsla îl atinse la claviculă. Wallander o auzi rupându-se. Bărbatul se clătină. Wallander aruncă vâsla și-l lovi cu pumnul direct în bărbie. Simți o durere ascuțită în degete.

Bărbatul se prăbuși.

Wallander se lăsă să cadă în nisipul ud.

Puțin după asta sosi alergând și Martinsson.

Dintr-odată, începu să plouă torențial.

– I-am prins, spuse Martinsson.

– Da, zise Wallander. Sigur că i-am prins.

Se duse la marginea plajei și se clăti pe față. Văzu în depărtare un cargou îndreptându-se spre sud.

Se gândi că era bucuros să-i poată da o veste bună lui Rydberg, cu toată nenorocirea lui.

Două zile mai târziu, Andreas Haas recunoscu că ei fuseseră cei care comiseseră crima. Recunoscu, dar aruncă vina pe celălalt bărbat. Când Lothar Kraftczyk fu confruntat cu mărturisirea, cedă și el. Însă aruncă vina pe Andreas Haas.

Totul se petrecuse așa cum își imaginase Wallander. Cei doi bărbați fuseseră de mai multe ori la diverse bănci să schimbe dolari și să încerce să dea peste un client care scoate o sumă mare de bani. Când coșarul Lundin l-a condus pe Johannes Lövgren acasă, s-au luat după el. L-au urmărit pe drumul de căruță și două nopți mai târziu s-au întors cu mașina lagărului de refugiați.

– Nu pricep un lucru, spuse Wallander, care conducea interogatoriul lui Lothar Kraftczyk. De ce i-ați dat fân calului?

Individul îl privi mirat.

– Banii erau ascunși în fân, zise el. Se poate să-i fi aruncat fân calului atunci când am căutat servieta.

Wallander dădu din cap afirmativ. Atât de simplă era rezolvarea misterului cu calul cel sătul.

– Încă un lucru, continuă el. Șțreangul?

Nu primi însă niciun răspuns. Niciunul din cei doi bărbați nu vru să recunoască. Wallander repetă întrebarea de mai multe ori, însă nu primi niciodată un răspuns.

Totuși, poliția cehă îi informă că atât Haas, cât și Kraftczyk fuseseră închiși la ei în țară pentru crimă cu violență.

După ce fugiseră din lagărul de refugiați, cei doi închiriaseră o căsuță părăginită în afara Höörului. Jachetele pe care le vindeau proveneau dintr-o spargere dată la un negustor de obiecte din piele, din Tranås.

Formalitățile de arestare se încheiară în câteva minute.

Nimeni nu se întrebă dacă dovezile sunt suficiente, deși cei doi continuau să arunce vina unul pe celălalt.

Wallander ședea în sala de judecată și îi privea pe cei doi bărbați, pe care-i urmărise atât de îndelung. Își aminti de dimineața aceea de ianuarie, când păși în casa din Lunnarp. Cu toate că omorul dublu era acum rezolvat și știa că făptașii își vor primi pedeapsa, avea o stare de insatisfacție. De ce strânseseră șireangul în jurul gâtului Mariei Lövgren? De ce această brutalitate gratuită?

Tresări. Nu găsea niciun răspuns. Și asta îl neliniștea.

Seara târziu, sâmbătă 11 august, Wallander luă cu el o sticlă de whisky și se duse acasă la Rydberg. A doua zi, Anette Brolin urma să-l însoțească într-o vizită la tatăl lui.

Wallander se gândi la întrebarea pe care i-o pusese.

Dacă ar divorța de dragul lui.

Bineînțeles că ea răspunsese că nu.

El știa însă că întrebarea nu-i displăcuse.

În timp ce conducea spre casa lui Rydberg, Wallander o asculta la radiocasetofon pe Maria Callas. Săptămâna viitoare își va lua liber pentru orele suplimentare efectuate.

Se va duce la Lund să-l viziteze pe Herman Mboya, care se întorsese din Kenya. Restul timpului și-l va petrece zugrăvindu-și apartamentul.

Poate își va permite totuși să-și cumpere o nouă stație stereo.

Parcă mașina în fața casei unde locuia Rydberg.

Luna galbenă lucea deasupra capului său. Simți că toamna era pe drum.

Rydberg stătea, ca de obicei, în beznă, pe balcon.

Wallander umplu două pahare cu whisky.

– Îți amintești cum ne făceam griji în legătură cu vorbele șoptite de Maria Lövgren? spuse Rydberg. Că vom fi obligați să căutăm niște străini? Când apoi Erik Magnuson a intrat în scenă, nimeni nu și-ar fi putut închipui un criminal mai potrivit. Dar n-a fost el. Până la urmă, ne-am pomenit cu niște străini. Și bietul somalez care a murit degeaba.

– Ai știut asta tot timpul, zise Wallander. Nu-i așa? Tot timpul ai fost sigur că era vorba despre niște străini?

– N-aș putea spune că am știut, răspunse Rydberg pe ocolite. Dar am crezut.

Discutară ancheta pe îndelete, ca și cum ar fi fost deja o amintire îndepărtată.

– Am făcut multe greșeli, spuse Wallander gânditor. Eu am făcut multe greșeli.

– Ești un polițist bun, spuse Rydberg cu fermitate. Cred că nu ți-am spus asta niciodată. Dar sunt convins că ești un polițist al naibii de bun.

– Am făcut prea multe greșeli, răspunse Wallander.

– Ai insistat, spuse Rydberg. N-ai abandonat niciodată. Ai vrut să-i prinzi pe autorii crimelor. Asta-i cel mai important.

Conversația se stinse încetul cu încetul.

„Stau aici lângă un om care e pe moarte, gândi Wallander. Nu am înțeles până acum că Rydberg nu mai are mult de trăit."

Își aminti de timpul acela din tinerețea lui, când fusese înjunghiat.

Se gândi, de asemenea, că nu trecuse nicio jumătate de an de când condusese mașina în stare de ebrietate. De fapt, acum ar fi trebuit să fie un polițist concediat.

„De ce nu-i povestesc asta lui Rydberg? gândi el. De ce nu-i spun nimic? Sau poate că știe deja?"

Îi trecu prin minte descântecul.

Vreme este să trăiești și vreme să mori.

– Cum te simți? întrebă el precaut.

Chipul lui Rydberg nu se vedea în întuneric.

– În momentul de față n-am dureri, răspunse el. Dar vin ele mâine. Sau poimâine.

Era aproape două noaptea când Wallander îl părăsi pe Rydberg, care se încăpățână să rămână pe balcon.

Wallander își lăsă acolo mașina parcată și o porni spre casă pe jos.

Luna dispăruse într-un nor.

Din când în când, se împleticea.

Îi răsuna încă în urechi vocea Mariei Callas.

Înainte de a adormi, rămase un timp nemișcat în întunericul din apartamentul său.

Se gândi din nou la violența aceea nemotivată. La timpurile noi care poate că aveau nevoie de un alt gen de polițiști.

„Trăim în epoca streangurilor, gândi el. Neliniștea va continua să crească sub ceruri."

Apoi își alungă gândurile și începu să o caute pe negresa din visele sale.

Ancheta se terminase.

Acum putea cu adevărat să se odihnească.

De același autor,
Editura RAO vă recomandă:

Creierul lui Kennedy

Când Henrik, fiul arheologului Louise Cantor, este descoperit mort în apartamentul său, ea refuză să creadă că a fost vorba de o sinucidere. Indicii pe care numai o mamă le poate observa o conduc spre convingerea că a avut loc ceva mult mai sinistru.

Îndurerată, începe să investigheze moartea lui Henrik și, descoperind poza unei prietene necunoscute din Mozambic, decide să își continue cercetările acolo. Însă observă teamă pe chipurile tuturor, chiar și pe cele ale pacienților bolnavi de SIDA dintr-o clinică înființată de un om de afaceri american. Încet, Louise își dă seama că s-a implicat în ceva mult mai grav decât moartea fiului ei...